

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DEPREME KARŞI ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN
VE DEPREMLERİN ZARARLARININ EN AZA
İNDİRİLMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365)
TUTANAK DERGİSİ**

6'ncı Toplantı

17 Aralık 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Recep Uncuoğlu'nun, pandemi nedeniyle toplantıda uygulanan usule ve Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

III. SUNUMLAR

1.- Türk Telekomünikasyon AŞ Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Başkanı Ali Gürsoy'un ve Başkan Yardımcısı İsmail Akın ve Network Direktörü Ahmet Fethi Ayhan'ın, TÜRK TELEKOM'un deprem riskine karşı ve iş sürekliliğine yönelik olarak yaptığı çalışmalar ile "network" altyapısında yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

2.- Turkcell İletişim Hizmetleri AŞ Devlet İlişkileri Direktörü Tümay Ünal'ın, İş Sürekliliği Yönetim Uzmanı Ahmet Cemil Kırıcı'ın ve İş Sürekliliği Koordinatörü Barış Yurtsever'in, Turkcell'in afet yönetim süreci ve afet durumu kriz yönetimi aksiyonları hakkında sunumu

3.- Vodafone Telekomünikasyon AŞ İş Sürekliliği ve Veri Gizliliği Kıdemli Müdürü Mustafa Komut ve Kamu İlişkileri Yöneticisi Aslıhan Özdemir'in, Vodafone'un deprem sonrası şebeke aksiyonları ve iletişim altyapı çalışmaları hakkında sunumu

4.- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü Elektronik Haberleşme Daire Başkanı Orhan Kemal Ardıç'ın ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanı Ahmet Duygun'un, Genel Müdürlük olarak afet öncesi, afet sırasında ve afet sonrasında yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

5.- TEİAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Orhan Kaldırım'ın, TEİAŞ olarak mevcut ve yeni tesislerin deprem ve diğer afetler karşısında en az hasar görmesiyle ilgili yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

6.- TEDAŞ Genel Müdürü Halil İbrahim Leventoğlu'nun, TEDAŞ olarak afet durumunda elektrik kesilmesi veya verilmesi taleplerine yönelik çalışmalar hakkında sunumu

7.- BOTAŞ Genel Müdürü Burhan Özcan'ın, BOTAŞ'ın doğal gaz hatları tasarım ve yapım aşamaları ile işletme süreçleri ve acil durum müdahale çalışmaları hakkında sunumu

**DEPREME KARŞI ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN VE DEPREMLERİN ZARARLARININ EN AZA İNDİRİLMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

(10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365)

**6'ncı Toplantı
17 Aralık 2020 Perşembe**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 13.04'te açıldı.

Komisyon Başkanı Recep Uncuoğlu, pandemi nedeniyle toplantıda uygulanan usule ve Komisyon gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Türk Telekomünikasyon AŞ Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Başkanı Ali Gürsoy ve Başkan Yardımcısı İsmail Akın ve Network Direktörü Ahmet Fethi Ayhan tarafından, TÜRK TELEKOM'un deprem riskine karşı ve iş sürekliliğine yönelik olarak yaptığı çalışmalar ile “network” altyapısında yaptıkları çalışmalar;

Turkcell İletişim Hizmetleri AŞ Devlet İlişkileri Direktörü Tümay Ünal, İş Sürekliliği Yönetim Uzmanı Ahmet Cemil Kırgıç ve İş Sürekliliği Koordinatörü Barış Yurtsever tarafından, Turkcell'in afet yönetim süreci ve afet durumu kriz yönetimi aksiyonları;

Vodafone Telekomünikasyon AŞ İş Sürekliliği ve Veri Gizliliği Kıdemli Müdürü Mustafa Komut ve Kamu İlişkileri Yöneticisi Aslıhan Özdemir tarafından, Vodafone'un deprem sonrası şebeke aksiyonları ve iletişim altyapı çalışmaları;

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü Elektronik Haberleşme Daire Başkanı Orhan Kemal Ardıç ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanı Ahmet Duygun tarafından, Genel Müdürlük olarak afet öncesi, afet sırasında ve afet sonrasında yaptıkları çalışmalar;

TEİAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Orhan Kaldırım tarafından, TEİAŞ olarak mevcut ve yeni tesislerin deprem ve diğer afetler karşısında en az hasar görmesine yönelik yaptıkları çalışmalar;

TEDAŞ Genel Müdürü Halil İbrahim Leventoğlu tarafından, TEDAŞ olarak afet durumunda elektrik kesilmesi veya verilmesi taleplerine yönelik yaptıkları çalışmalar;

BOTAŞ Genel Müdürü Burhan Özcan tarafından, BOTAŞ'ın doğal gaz hatları tasarım ve yapım aşamaları ile işletme süreçleri ve acil durum müdahale çalışmaları;

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından, 18 Aralık 2020 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere saat 20.22'de toplantıya son verildi.

17 Aralık 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.04

BAŞKAN: Recep UNCUOĞLU (Sakarya)**BAŞKAN VEKİLİ: İlyas ŞEKER (Kocaeli)****SÖZCÜ: Selahattin MİNSOLMAZ (Kırklareli)****KÂTİP: Lütfi KAŞIKÇI (Hatay)**

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, değerli milletvekillerimiz, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli uzman arkadaşlarımız, çok kıymetli katılımcılar, kurumlarımızdan gelen değerli temsilciler, değerli basın mensuplarımız; sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi depreme karşı alınabilecek önlemlerin ve depremlerin zararlarının en aza indirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonumuzun 6'ncı toplantısını açıyorum. *

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Recep Uncuoğlu'nun, pandemi nedeniyle toplantıda uygulanan usule ve Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Değerli milletvekillerimiz, değerli katılımcılar; toplantımızın, malum, pandemi şartlarında en sağlıklı şekilde icra edilebilmesi için değerli basın mensuplarımızı görüntü aldıktan sonra fuaye alanına istirahat ediyoruz ve milletvekili danışmanlarımızı da görüntü aldıktan sonra fuaye alanında misafir edebileceğimizi bildirelim. Diğer kurumlarımızdan salonumuzda sunum yapan kurumlarımız haricindeki kurumlarımızın da birer temsilcisinin bulunmasını, diğer arkadaşlarımızın da hem sosyal mesafeye riayet ederek fuaye alanında bulunabileceklerini hassaten belirtmek istiyorum. Sağlığımızı tehlikeye atmadan toplantımızı en verimli şekilde icra etmek en büyük niyetimiz.

Değerli milletvekillerimiz, değerli Komisyon üyelerimiz; bugünkü toplantımızda özellikle Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketimizin sunumu ile ardından Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketimiz, ardından Vodafone Telekomünikasyon Anonim Şirketi; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının sunumları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız altında Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketimizin ve Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketimiz ile Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketimiz BOTAŞ'ın sunumlarını bugün inşallah dinleyeceğiz.

Sunumlar esnasında yaklaşık yirmi dakika, yarım saat kadar bir süreyi sunuma ayırıp diğer yarım saat kadar bir süreyi de Komisyon üyelerimizin sorularını cevaplamak üzere, müzakere etmek üzere ayırmayı uyguluyoruz. Bu şekilde inşallah sunum sürecini yürüteceğiz.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Evet, şimdi ben sunumlarını yapmak üzere Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Başkanı Ali Gürsoy’u, Başkan Yardımcısı İsmail Akın’ı, CEO Danışmanı ve Kurumsal İletişim Direktörü Hamdi Ateş’i ve Network Direktörü Ahmet Fethi Ayhan’ı mikrofona davet ediyorum.

Hoş geldiniz diyorum tüm Komisyonumuz, Komisyon üyelerimiz adına.

Evet, sunumu yapmak üzere, dinlemek üzere sözü size bırakıyoruz.

Ali Bey, buyurun, sizi dinliyoruz.

III.- SUNUMLAR

1.- Türk Telekomünikasyon AŞ Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Başkanı Ali Gürsoy’un ve Başkan Yardımcısı İsmail Akın ve Network Direktörü Ahmet Fethi Ayhan’ın, TÜRK TELEKOM’un deprem riskine karşı ve iş sürekliliğine yönelik olarak yaptığı çalışmalar ile “network” altyapısında yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Öncelikle Sayın Başkanım, sizlere ve diğer milletvekillerimize teşekkür ediyorum bizlere bu çatı altında böyle bir şans tanıdığınız için. Depremle alakalı hatta bunun daha açıkçası iş sürekliliğiyle alakalı planlarımızı sizlere anlatabilme fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum ben sizlere.

Sizin de bahsettiğiniz gibi, ismim Ali Gürsoy. TÜRK TELEKOM grubunda Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Başkanım ben. Yaklaşık on senedir TÜRK TELEKOM grubunun farklı işlerinde, farklı “title”larla risk yönetimi yapmaktayım. Son bir senedir de iş sürekliliği, daha doğrusu bugünkü toplantının konusu açısından depremle alakalı aksiyonlardan sorumlu yöneticisiyim.

Yaklaşık son bir senedir TÜRK TELEKOM grubu özellikle deprem konusundaki çalışmalarını çok yoğunlaştırmıştır. Dediğim gibi, son bir senedir kurum uhdesinde depremle alakalı konular Başkanlık seviyesinde temsil edilmektedir. Yani bu TÜRK TELEKOM’un da bu konuya vermiş olduğu önemi gayet net bir şekilde özetlemektedir. Ben, isterseniz, sizlere grubu kısaca bir tanıtmak istiyorum. Malum, herkesin bilgisi var ama ben yine bir üstünden geçmek istiyorum.

TÜRK TELEKOM grubu, Türkiye’de iletişim konusunda lider bir şirket. Grubumuzda 5 tane farklı grup şirketi vardır, çağrı merkezimiz vardır, Argela şirketimiz vardır, Sebit vardır; toplamda 5 tane firmamız var. Entegre iletişim konusunda uçtan uca iletişim hizmetleri vermekteyiz. Toplam 49,5 milyon abonemiz vardır Türkiye genelinde. Nüfusumuzun yüzde 94’ünü 4.5G şebekeli LTE şebekeyle kapsama alanı içine almış bulunmaktayız. Ay sonu itibarıyla da Türkiye çapında 321 bin kilometre 81 ilde fiber şebekemiz, fiber “network”umuz vardır. Bunun yanında TV alanında Tivibu televizyon platformuyla bu sektörde ikinci oyuncu durumundayız. Diğer taraftan da Türkiye’de 25 milyon hanenin kapısına kadar fiber götürme yeteneğimiz, kapasitemiz vardır hâlihazırda.

Şu anda toplam 81 ilde 34.034 çalışanla Türk insanına, Türk milletine hizmet etmeye çalışıyoruz. 30 Eylül 2020 tarihi itibarıyla da 15,7 milyon sabit erişim hattı, 12,8 milyon genişbant müşterimiz, 3,2 milyon televizyon müşterimiz, 23,1 milyon da mobil müşterimize hizmet etmeye çalışıyoruz. İlk dokuz aylık sonuçlara göre de 20,6 milyar lira gelir elde ederek özelleştirmeden bugüne kadar tarihi bir rekor kırmış bulunuyoruz.

Kısaca, bu bilgileri verdikten sonra iş sürekliliği ve bu toplantı özelindeki deprem konusuyla alakalı ne yaptığımızı arkadaşlar özetleyecek.

Müsaadeyle sözü arkadaşım İsmail Akın’a bırakıyorum ben.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI İSMAİL AKIN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli katılımcıları; Ali Bey’in ifade ettiği gibi ben de TÜRK TELEKOM olarak deprem riskine ve iş sürekliliği yaklaşımımıza yönelik değerlendirmelerle, yaptığımız hazırlıklarla ilgili bilgi aktarıyor olacağım.

Baktığımız zaman, TÜRK TELEKOM olarak biz bu çalışmaya başladığımız zaman bizim hedefimizin ne olması gerekir, yaklaşımımızın ne olması gerekir, öncelikle bunu ortaya koymaya çalıştık. Bu çerçevede de öncelikli olarak TÜRK TELEKOM’un herhangi bir büyük deprem veya deprem sonrası iş sürekliliğini sağlayacak güçlü ve esnek bir çalışma sistematığıyla faaliyetlerini devam ettirmesine yönelik yaklaşımımızı ortaya koyduk. İletişim sektöründe faaliyet gösteren firma olarak aslında, bizim bir kamusal sorumluluğumuz da var yani normal bir limitet şirket, normal bir anonim şirket mantığıyla değil, kamusal sorumluluğu yerine getiren bir şirket mantığıyla da aslında biz bu sorumluluklarımızı, iş sürekliliğine yönelik yaklaşımlarımızı yerine getirmeye çalışıyoruz.

En yüksek risk iştahında bile kritik olan tesislerin, kurumların -ki bunlar hastanedir, afet yönetiminde görevli kamu binalarıdır- ayakta kalmasına yönelik daha spesifik planlar da yerine getiriyoruz. Bunun dışında tabii ki sadece deprem bölgesi değil... Malumunuz bir yerde deprem olduğu zaman aslında tüm Türkiye genelinde iletişimde bir yoğunluk söz konusu olabiliyor, böyle bir durumda da tüm Türkiye genelinde iletişimin ayakta kalmasına yönelik planlamaları yerine getiriyoruz.

Bunun dışında uç noktalardan merkeze doğru bir risk analizi gerçekleştiriyoruz, erişim tarafından iletim tarafına kadar var olan bir süreçteki -biraz sonra biraz detay daha veriyor olacağım- süreci analiz edip her bir noktadaki risklerimiz nelerdir, bunlara bakıp bunlardan kaynaklanan riski nasıl bertaraf edebiliriz; biraz bunlara fokus oluyoruz ve herhangi bir afet sonrasında pozitif ayrışacak, pozitif bir katma değer yaratacak, hizmet verecek bir yaklaşımı da ortaya koymaya çalışıyoruz.

Bunları yaparken, deprem üzerinde nasıl bir çerçeveye ilerliyoruz diye baktığımız zaman, ifade ettiğim gibi, öncelikli olarak risklerimizi tanımamız lazım ki bizim bunlara yönelik aksiyonlarımızı hayata geçirebileyim. Riskleri biz tanımazsak alacağımız aksiyonların da etkinliği azalacağı için öncelikle riskleri tanıdıktan sonra bunları azaltabilecek imkânlarımız nelerdir, kabiliyetlerimiz nelerdir, buradaki kontrol noktamızı nasıl geliştirebiliriz; bunlara fokus oluyoruz. Bunlar brüt riski düşürdükten sonra da kalan risk içinde bir planlama sürecini hayata geçiriyoruz. Yani her şeye rağmen biz riski azaltsak bile bazı riskleri tamamıyla bertaraf etmek mümkün olmadığı için, bu çerçevede iş kurtarma planlarımızı ve kriz yönetim planlarımızı hazırlayıp devamında da -hiç olmasını ummamakla beraber- yaşadığımız depremler sonrasında, afetler sonrasında planlarımızı aktif edip olayın büyüklüğüne göre de kriz yönetim planlarımızı aktive ediyoruz. Bu çerçevedeki faaliyetlerimizi devam ettiriyoruz.

Çok kaba bir çizimle yani genel bir çizimle mevcut şebekemizdeki akış nedir, burada ne tür isteğimiz vardır; bunları ifade etmek istiyorum. Öncelikli olarak sağ tarafa baktığımız zaman fiber uç noktadan başlayan, evlerden başlayan, işte, oradan daha ufak santrallere gelen ve merkeze doğru büyük santrallere, oradan da yurt dışı çıkışına gelen bir sürü altyapımız var aslında. Bunun içerisinde santral binaları, fiber kablolar, tesisler, tesisler içerisindeki cihazlar, “core” cihazları da aslında bu anlamda bizim açımızdan bir risk noktası olarak karşımıza çıkıyor.

Mobil tarafa baktığımız zaman, aslında yine birçok paralel bir yapıdan bahsetmek mümkün. Burada, biraz, sabitten farklı olarak işte hepimizin bildiği gibi uç noktalarda mobil sahalarımız var, baz istasyonlarımız var. Burada da yine benzer mantıkla en uç noktadaki baz istasyonundan veri merkezine kadar olan süreçteki bir genel akışı çıkarttıktan sonra burada yine bizler açısından risk noktası olacak konular nelerdir, bunlar ortaya koyan bir yapı var. Bunun da mobil taraftaki baz istasyonlarımız,

radyolink tarafındaki cihazlarımız, binalarımız, binalarımız içerisindeki cihazlar da bu sürecin parçası olarak karşımıza çıkıyor. Buradan hareketle “Risklerimiz nelerdir?” diye baktığımız zaman büyük bir depremde, ki bu İstanbul depremde biz genelde uç noktadaki büyük deprem teyitli olarak alarak ilerliyoruz ama buradaki yaklaşım da diğer taraftan tüm büyük depremlere de uygulanabilecek bir ölçekte çalışmalarımızı yürütüyoruz. Burada hepimizin yine malumu olan depremler -en son İzmir depremde yaşadığımız- artan talebe bağlı olarak mobil şebekede bir yoğunluk yaşanması riskiyle karşı karşıyayız. Keza, yıkılan binalar sebebiyle sabit ve mobil sahaların da baz istasyonlarının da yıkılması söz konusu. Biliyorsunuz birçok mobil sahamız, baz istasyonumuz bina üzerlerinde kurulmuş olduğu için aslında buradaki yıkıma bağlı olarak bu bina üzerindeki mobil sahaların da baz istasyonlarının da yıkılması söz konusu olabiliyor.

Yine, diğer taraftan, “core” şebekede, dışında, uç noktalarda, baz istasyonu hizmeti alan müşterilerin, abonelerin yoğunluğundan kaynaklanabilecek zaman zaman kesintiler de olabiliyor. Yani, şebeke ayakta kalmış olmasına rağmen uç noktadaki, belli bir baz istasyonundaki kapasitenin üzerindeki bir kullanım talebi geldiği zaman da yine uç noktada böyle bir kesinti riskiyle karşı karşıya kalabiliyoruz. Aslında telekom operatörü olarak en sık ve bizim en yoğun bağımlı olduğumuz konu aslında enerji sürekliliği. Özellikle, depremlerden sonra meydana gelen enerji kesintilerine bağlı olarak hem sabit tarafta hem de mobil taraftaki “emiyon noktaları” olarak adlandırdığımız baz istasyonlarının akülerinin veya jeneratörlerinin bitmesine bağlı olarak da bir kesinti riskiyle karşı karşıya kalabiliyoruz.

Bir diğer konu, biliyorsunuz geniş bir -Ali Bey’in de ifade ettiği gibi- fiber optik ağıımız var. Yine, deprem hareketlerine bağlı olarak da bu fiber optik kabloların -yer altı veya deniz altı olabilir- kopma riski de bizim açımızdan bir risk olarak karşı karşıya kaldığımız bir konu. Bunun dışında, santral binalarımız yıkılabilir, böyle bir riskle karşı karşıyayız büyük depremlerde; ki bu santral binalarımızın da yıkılması da aslında o anlamda oradan hizmet alan müşterilerin etkilenmesi anlamına geliyor olacak. Yurt dışına giden fiber hatlarımız var, bunlar da kesintiye uğruyor olabilir. Ölüm ve yaralanmalara bağlı iş gücü kaybımız yine bizim açımızdan temel risklerden bir tanesi. En son İzmir depremde yaşadığımız gibi çok güvenlik sıkıntısı olmamakla beraber trafik sorunları özellikle depremden sonraki süreçte müdahale anlamında arıza bakım ekiplerine ciddi zorluklar çıkartabilen bir diğer konumuz.

Son olarak da -biraz önce ifade ettiğim gibi- çok yaşamamış olmamakla beraber bugüne kadar, yine İstanbul depremi gibi büyük bir depremden sonra sahalarımızın, tesislerimizin enerji sürekliliği için yakıt ve tedarik ikmali de bizim açımızdan bizim risk olarak gördüğümüz konuların başında geliyor.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Sayın Başkan, müsaadenizle ben bir ekleme yapmak istiyorum burada. Şimdi, riskleri konuşurken arkadaşım İsmail, uçlardaki baz istasyonlarındaki akülerden bahsetti. Yaklaşık, TÜRK TELEKOM’un 22 bin tane baz istasyonu var Türkiye sathına yayılmış.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Bunların büyük bir kısmında aküler var, bir kısmında jeneratörle enerji sürekliliği sağlanıyor. Bu akülerin büyük bir çoğunluğunun ömrü, raf ömrü, geldiği zaman ilk ömrü üç dört saat arası değişiyor. Yalnız zamana bağlı olarak bu aküler güç kaybına uğruyor ve normalde şu anda kaba bir tarifile söylüyorum, baz istasyonu ortalamasında iki saatlik ömürleri vardır, yani herhangi bir enerji kesintisinde jeneratörlerin olmadığı baz istasyonlardaki servis sürekliliği süresi iki saatle sınırlı, iki saatten sonra baz istasyonları düşmeye başlayacaktır. Bu birinci konu.

Bir konu da; yurt dışı deniz altı fiber optik kablolarımızdan bahsetti. Şu anda Türkiye’de bizim internet trafiğimizin büyük bir çoğunluğu -yüzde 73 diye hatırlıyorum- İstanbul üstünden geçmektedir. İnternet hacminin yüzde 73’ü İstanbul üzerinden yurt dışına açılmaktadır. İstanbul’da beklenen -inşallah olmaz ama- deprem gerçekleşirse bu hatlara zarar gelmesi süreci, bir şeyi olursa büyük bir kesinti yaşanacağı aşikârdır, bunu da belirtmek istedim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, onlarla ilgili sorularımız da olacak o yüzden sunumu tamamlayalım, bu konuları da sorularla birlikte müzakere edelim inşallah.

Buyurun.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI İSMAİL AKIN - Peki Sayın Başkanım.

İfade etmeyi bu gelen çerçeve içerisinde ortaya koyduktan sonra, biz bu riskleri yönetmek anlamında, risklerimizi azaltmak anlamında ne tip aksiyonlar alabilirizye yönelik hazırlıklarımızı da bundan sonra aktarıyor olacağız.

Hani malumunuz, telekom altyapısı aslında pahalı bir iş, özellikle yurt dışına bağlı bir yapıda olduğu için. Bu anlamda, buradaki dayanıklılığımızı, dirençliliğimizi artırmak anlamında da son iki yıldır, 2020, 2021’de aslında bu anlamda özel bir bütçe de tahsis edilmiş durumda. “Hizmet süreklilik bütçesi” olarak adlandırılan bir bütçeyi 2019 yılı sonu itibarıyla, 2020 itibarıyla çıkarılan bir bütçemiz var ve bu bütçeyle hem “core” şebekede hem erişim şebekesinde, uç noktalardaki şebekemizde, enerji kapasitemizin artırılmasında, bu sistemlerin işleyecek, bu iletişim yapısını destekleyecek arka taraftaki BT, bilgi teknolojilerine yönelik yatırımlarda ve bina güçlendirmelerinde kullandığımız bir hizmet sürekliliği bütçemiz var. Bu bütçe 2020 yılı için -ki yıl bitmediği için kesin rakam veremiyoruz ama- 296 milyonla kapatmayı beklediğimiz bir bütçe kullanımı söz konusu olacak, bu kalemlerle ilgili olarak. Yine benzer bir şekilde 2021 yılı için de henüz onaylanmamış, yönetim kurulunda bekleyen bir bütçemiz var bütçe sürecimiz tamamlanmadığı için. bu kapsamda da 2021 yılı için, yine benzer işler için, benzer hazırlıklar için, benzer iş sürekliliği kapasitesini artırmaya yönelik yatırımlar için de 267 milyon liralık bir bütçe tahsisini öngörüyoruz, bekliyoruz.

Bundan sonra biraz daha teknik bir konuya giriyor olacağız. Ben bu çerçevede sözü “network” yöneticimiz Ahmet Fethi Bey’e aktarmak istiyorum.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TÜRK TELEKOM’da 1998 yılından beri, yaklaşık yirmi üç yıldır operasyonun içerisinde, teknoloji tarafında görev yapıyorum.

Ben sizlere son iki yıl içerisinde TÜRK TELEKOM içerisinde “network” altyapısında neler yaptığımızı, nelere yatırım yaptığımızı ve ülkemizin bütün illerimizde, şehirlerimizde karşılaşmayla yüz yüze olduğu deprem riskine karşı olarak hangi aksiyonları aldığımızı, neler yaptığımızı müsaadenizle özetlemek istiyorum. Teknik terimlere çok fazla girmeden, sizleri çok fazla teknik detaya boğmadan basit bir şekilde anlatmaya çalışacağım, soru-cevap kısmında detay isterseniz de o noktada detayları giriyor olacağız.

Şimdi, telekomünikasyon sektörü dediğiniz şey aslında sadece bir operatörden ibaret değil. Sizin şebekenizin sadece ayakta olması, sizin şebekenizin tümüyle sağlıklı çalışıyor olması demek müşterilerinize de kaliteli, süper bir hizmet veriyor olmanız anlamına gelmez. Türkiye’de yerleşik 3 tane mobil operatör var, aynı şekilde, sabit şekilde de hizmet veren birtakım operatörler var. Operatörler arası bu bağlantıların kapasitesi, operatörler arası bu bağlantıların yedekliliği, bu konuda hizmet

sürekliliğinin devamı açısından önemli bir konudur. “SBC” dediğimiz şey aslında temelinde operatörler arasındaki bu bağlantıyı sağlayan cihazları ve bu cihazların kapasitesini anlatır “session border controller” olarak geçer. 2019 yılındaki mevcut yatırımımızın üzerine buradaki “erlang” dediğimiz, aslında ses trafiğini ölçtüğümüz birimdir. Mevcut durumda yani son bir yıl içerisinde yaklaşık yüzde 71 oranında diğer operatörlerle aramızda olan bu bağlantı kapasitesinde artış sağlamış durumdayız.

Diğer konu, aslında yoğun saatte abonelerin, müşterilerin çağrı girişim yapabilme kapasitesi. Yoğun zamandaki yani “busy hour” dediğimiz, aslında en yoğun saatte aslında ne kadar çağrı yapabileceklerine ilişkin bir göstergedir bu, bununla ilgili de sizin ana “core” şebekenizde yaptığımız yatırımları özetler aslında, oradaki kapasitenizi özetler. 2019 yılına kıyasla mevcut durumda da burada yaklaşık yüzde 125’lik, 2 katından daha fazla yatırım yaparak buradaki kapasitemizi artırmış durumdayız.

“VLR kapasitesi” dediğimiz şey aslında bir şekilde sizin anlık olarak, geçici olarak şebekenizde tuttuğunuz müşteri sayısı kapasitesini, adet anlamında aslında, gösteren bir göstergedir, teknik bir terimdir. Burada da yine, 2019 yılına oranla, son bir yıl içerisinde, 2020 yılında yaptığımız yatırımlarla buradaki kapasitemizi de yüzde 100 oranında artırarak 2 katına çıkarmış durumdayız.

Bir diğer konu “UDC” dediğimiz, aslında bu abonelerin görüştükleri yapıyı temel, çok basit bir şekilde anlatmak gerekirse bunu bir veri tabanı gibi düşünebilirsiniz. Şebekenizde bulunan müşterilerinize ait, müşterilerinizin bilgilerinin olduğu, onların birtakım şeylerinin olduğu veri tabanı olarak düşünebilirsiniz, “HLR” dediğimiz altyapı. Buradaki kapasitemizi de yüzde 500 oranında, 5 kat büyütürsek deprem riskine karşı tedbirlerimizi almaya çalışıyoruz.

Özellikle kamu spotlarında ve aslında biz kendimiz de şirket içinde müşterilerimizi bilgilendirirken hep bir noktaya temas ederiz. Ben depremi simüle ederken hep şöyle basit bir yöntemle anlatırım, burada da aynı yöntemi müsaade ederseniz, kullanmak isterim. Baz istasyonu dediğimiz şeyleri birer kendi kişisel olarak kullandığımız araçlar olarak düşünürsek “core şebeke” dediğimiz omurga yapısını da otoyollara benzetebiliriz. Araçların yani baz istasyonlarının kapasitesi içeriye girecek olan 5 kişinin sınırıyla mümkündür. 6’ncı kişiyi sokarsanız, evet, birazcık konforunuz bozulur, 7’nci kişiyi sokmaya çalışırsanız aynı aracın içerisine, bir miktar taşmalar olur; birisi yolda düşer, ya arabaya tutunur, tutunmaz vesaire gibi. Otoyolları da aslında bizim bu tür telekomünikasyon şebekelerinin ana yolu gibi düşünebilirsiniz. Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de telekom operatörleri burayı belli varsayımlara yönelik olarak planlarlar. Hiçbir şey sınırsız değildir, hiçbir şey sonsuz değildir. Elinizdeki mevcut trafik kapasitesini belirli oranlarda karşılayacak şekilde siz oraya aslında bir yatırım yaparsınız. Deprem sırasında ortaya çıkan bu sıkışmaların temel noktası şudur: Normal şartlarda 1 birimlik, 3 şeritli bir otopanın varken -İzmir depreminde yaşadığımız gibi- bir anda oraya araçlar hücum ederse, nasıl kara yolları tıkanırsa burada da benzeri bir durum söz konusudur. Normal şartlarda siz işte 2 arabalık giderken, evet, operatörler olarak 3 arabalık, 4 arabalık yeri planlarlar ve buna göre şebekelerini tahsis ederler; yatırımlarını buna göre yaparlar ancak bir anda bütün Türkiye’den, İzmir’de akrabası olan, dostu olan, eşi olan herkes aynı anda aradığı zaman 4 şeritlik yola 100 tane araba girmeye çalıştığı durumda da doğal olarak belli bir süre, belli bir dönem bir sıkışma yaşanır ve bu sıkışma anlamında da bazı çağrılar başarılı olur, bazıları başarısız olur. Ne zaman ki çağrılar normal seyrine gelir, arama başarı oranı dediğimiz aramalar da tekrardan normal seyrine dönmüş olur. Burayı niye özetle böyle anlattım? Şunun için: Bu bahsettiğim otopanlar, şeritler, kısıtlar vesaire aslında bizim kanal dediğimiz, kanal kapasitesine uygun olan normal görüşmelerle ilintilidir ve burada birtakım sınırlamalar vardır, dünyadaki teknoloji budur yani bizim ülkemizdeki teknolojinin eski olması, geri olması vesaire gibi bir şey söz konusu değil, bu, dünyanın her tarafında aynı şekildedir.

Bu slaytta görmüş olduğunuz “VoLTE/VoWiFi/Centrex” dediğimiz şeyse şunu yapıyor: Rreklam gibi olmasın ama işte kullandığımız birtakım aplikasyonlar var, Whatsapp vesaire tadındaki aplikasyonlar. Bu aplikasyonlar üzerinden siz telefon görüşmesi de yapabiliyorsunuz, görüntülü olarak hizmet de veriyorsunuz. Bu görüşmelerin normal, kendi elinizdeki mobil telefonlardan ya da elinizdeki sabit telefondan farkı şudur: Orada bir kanal icra etmezsiniz, paket bazlıdır, internet trafiği gibidir, internet üzerindeki dolaşan paketten, Whatsapp’tan ya da şuradaki o diğer aplikasyonlardan yaptığınız aramalarındaki paketten hiçbir farkı yoktur. Dolayısıyla buradaki sınırlar olabildiğince geniştir, buradaki sınırlar olabildiğince geniş olduğu için de biz müşterilerimizi deprem anında, bu tür afet anlarında, sel anlarında bu tür uygulamalara, data bazlı uygulamalara yönlendiririz, deriz ki: Eğer yoğunluk varsa, bir şekilde sevdiklerinize ulaşmada problem yaşıyorsanız, bu tür paket bazlı yani o otobandaki şeridin daralmadığı, rahatça görüşme yapabileceğiniz uygulamaları kullanırsanız bu bize bir şekilde daha fazla avantaj sağlar. Aslında ekranda gördüğünüz bu altyapı da onu anlatıyor, paket bazlı geçen, ses trafiğini taşıyabileceğimiz “Voice over LTE” dediğimiz “VoWiFi” dediğimiz yerdeki kapasite büyümesi de yine son bir yıl içerisinde yüzde 800 oranında artacak kapasiteye erişmiş durumdayız.

Bir diğer parametremiz eş zamanlı çağrı aleti. Yine IP şebekesinde CS tarafı için toplamdaki oran, aynı anda konuşabilecek abone kapasitesini söylüyor bu, aynı anda kaç kişi arayabilir, onu gösteren bir değer. Burada da son bir yıl içerisinde yüzde 196’lık bir yatırımla buradaki kapasitemizi artırmış durumdayız.

Az önce söyledim, aslında bir şekilde bu paket bazlı internet üzerinden görüşeceğimiz uygulama, paket bazlı çalıştığı için de buradaki tabii ki çıkış kapasiteleriniz de önem arz ediyor, bu slaytta da aslında onu görüyoruz. Mobil şebekemizdeki internet çıkış kapasitemizi normalde planladığımız aslında yüzde 103’lük büyüme bugün itibarıyla yüzde 62’lik bir büyüme var. İnşallah bir iki ay içerisinde bu planladığımız cihazların, ekipmanların, linklerin kurulumuyla beraber de burada da yine son bir yıl içerisindeki yaptığımız yatırımlarla yüzde 103’lük bir artış da sağlamış olacağız.

Biraz isterseniz size bu konudaki teknolojik gelişimlerden de bahsedebilirim çünkü hepimizin aklına gelen ilk şey şu: Bu tür afet durumlarında aslında kamunun yani kamu otoritelerinin, askerimizin, polisimizin, Kızılayın, yardım örgütlerinin görüşmelerine acaba bir öncelik verilebilir mi? Yani normal vatandaşla kamu görevi yürüten ve daha kritik roller üstlenen kişilerin görüşmeleri acaba önceliklendirilebilir mi? Konu aslında bu, mevcut teknolojide bu maalesef mümkün değil. Kullandığımız 2G, 3G ve 4G teknolojilerinde bunu teknik olarak yapamıyorsunuz. Yaptığınızı iddia eden firmalar varsa da yapılan laboratuvar testlerinde bunların başarılı olmadığı görülmüş, bu bizde de böyle, dünyada da böyle. Fakat 5G’yle beraber “network” dilimleme dediğimiz, “network slicing” olarak geçen teknoloji temelinde bu işe yarıyor ve 5G’nin hayatımıza getireceği aslında en önemli yetkinliklerden, kazanımlardan bir tanesi de bu olacak. Ne işe yarayacak bu? Temelinde şunu yapıyor: Dilimliyor aslında şebekenizi. Yani diyor ki: “Birinci öncelikli olan kamu personeli bu dilim 1’de görüşme yapacak. İkinci öncelikli dilim 2’de görüşme yapacak. Üçüncü öncelikli dilim 3’te...” Şebekeyi aslında dilimlere bölüyorsunuz ve bunlara artık öncelik verebilir hâle geliyorsunuz. Bu şekilde yapılan teknolojilerle aslında siz kamu otoritelerinin görüşmelerini normal vatandaşlardan öncelikli hâle getirilerek bir çözüm oluşturabiliyorsunuz. TÜRK TELEKOM, kendi grup şirketi olan Argela üzerinde bu konuda aktif bir çalışma yürütüyor. Bu konuda aldığımız birtakım patentlerimiz var, uluslararası düzlemde aldığımız patentlerimiz var, toplamda şu anda 18 tane patenti sadece Argela’nın bu “slicing” yaptığı şeylerle almış durumdayız. Hatta ülkemiz açısından çok sevindirici bir gelişme, bu alınmış patentin, teknolojinin de dünyada yine global olan bir firmaya da satışı da gerçekleşti. Bu yapılmış olan teknoloji aslında şu anda dünyada bu sektörde faaliyet gösteren, ismi dünyaca bilinen ilk 5 arasında geçen firmaların bir tanesine grup şirketimiz bu teknolojisini satmış durumda.

Bir diğer konu, az önce İsmail Bey'in de söylediği gibi aslında akü. Akü yatırımları bizim gibi dünyadaki bütün mobil operatörlerin, sabit operatörlerin aslında sürekli yatırım yaptıkları ancak sürekli yatırım yaparken de buradaki hani “Bir kere yatırım yaptınız, artık orada her şey halloldu.” diyebileceğiniz, “Evet, ya ben o yatırımı yaptıktan sonra artık burada bir problem beklemiyorum.” diyebileceğiniz bir alan değil maalesef. Akülerin ömrü sıcaklıkla, akülerin ömrü bulunduğunuz bölgedeki enerji kesintilerinin sıklığıyla doğrudan ve direkt ilgilidir. Enerji sürekliliğiniz stabil ise sürekli bulunduğunuz bölgede enerji kesintisi olmuyorsa almış olduğumuz akülerin ömrü atıyorum, beş yıl, altı yıl, on yıl o alınırken hedeflediğiniz altı saatlik, yedi saatlik ömrü, beslemesini sağlayacak durumdayken yüksek ısılara maruz kalırsa sık enerji kesintilerine maruz kalırsa bu almış olduğunuz aküler -sıfır aküler de olsa- birkaç yıl içinde ömürlerinde yüzde 70-80 oranında kayba sebebiyet veriyor. Dolayısıyla burası dinamik bir alan, burayı sürekli yatırımlarla desteklemek zorundasınız, yatırımlarla burayı güncel tutmak zorundasınız. Türkiye'mizin, ülkemizin bazı bölgelerindeki stabil Olan durum, bazı bölgelerdeki olmayan durumlara karşı da mecburen kendi tedbirlerinizi -elektrik altyapısı anlamında söylüyorum- burayı da güncel tutmak durumundasınız. Çok detayına girmeyeceğim, tablo üzerinde aslında yapmış olduğumuz hangi akü tipinde ne kadar adetler anlamında yatırım yaptığımızı, enerji altyapımızda, jeneratör altyapımızda yaptığımızı görebilirsiniz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI İSMAİL AKIN – Ahmet Bey'in kaldığı yerden devam edeyim müsaadenizle.

Sunumumuzun başında ifade ettiğimiz gibi aslında hani tesisler bizim açımızdan çok kritik, özellikle bu iletimin sağlandığı, “core” şebekenin bulunduğu doğrudan müşteri sistemlerinin bulunmuş olduğu, santral binaları olarak adlandırdığımız ki bunları biz TELEKOM bünyesinde bir sınıflandırmaya tabi tuttuk, kritiklik seviyesine göre farklı parametreleri kullanarak.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Mikrofona yaklaşabilir misiniz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI İSMAİL AKIN – Tabii.

Mevcut tüm santral binalarımızı biz sınıflandırmaya tabi tuttuk. Bunun için birtakım parametreler kullandık yani bizim için ne kadar kritik, içerisinden geçen data omurga rolü var mı, yok mu; kaç müşteri hizmet alıyor gibi bir takım parametreleri dikkate alarak sınıflandırdık ve bu sınıflandırmayı da dikkate alarak herhangi bir depremde sonra binanın ayakta kalması önemli olacağı için de bunları güçlendirme ihtiyacı olan binaları tespit ederek bir güçlendirme programını devreye aldık. Bu kapsamda 2020 yılında 11 tanesi İstanbul'da olmak üzere, 27 tane santral binamızda güçlendirme çalışması kapsamında çalışmalar başladı. Büyük bir kısmında tamamlandı, bir kısmında devam ediyor. 2021'in ilk çeyreğinde de muhtemelen bu çalışmalar tamamlanmış oluyor olacak ve toplam 27 tane santral binasını 2020 programı kapsamında güçlendirmiş olacağız.

Benzer bir çalışma, yine 2020 yılı içerisinde yaptık. Bu kapsamda da 6'sı İstanbul'da, 9'da Marmara Bölgesi'nde olmak üzere toplam 17 tane kritik hizmet ve santral binamızı da güçlendirme programına aldık. Bu kapsamda da bütçe tahsisine paralel olarak 2020'nin içerisindeki güçlendirmeyi de yerine getiriyor olacağız. Santral isimlerini çok da zikretmek istemiyorum -müsaadenizle- sunumumuz da yer aldığı için.

Bir diğer konu, aslında yaptığımız tüm çalışmalara, hazırlıklara rağmen yaşadığımız Elâzığ Sivrice depreminde olduğu gibi veya en son İzmir depreminde olduğu gibi veya yine temmuz ayında Giresun Dereli'de yaşadığımız sel felaketinde olduğu gibi zaman zaman bu tehditler veya zaman zaman riskler gerçekleştiği durumda bazı baz mobil sahalarımızın, emisyon noktalarımızın sistem dışında kalması, devre dışı kalması gibi risklerle karşı karşıyayız. Aslında bu gibi durumlarda da bizim açımızdan olayı

bir an önce geriye kazanmak, oradaki mobil şebekeyi tekrar hayata, ayağa kaldırabilmek anlamındaki en temel araçlarımızdan bir tanesi -sunumda da fotoğraflarını paylaştığımız- mobil araçlar üzerine tesis edilmiş olan baz istasyonları. Bu kapsamda, buradaki sayımızı artırmak anlamında da 2020 yılı içerisinde 9 tanesi İstanbul'a tahsis edilmiş, 9 tanesi ülkenin diğer şehirlerine tahsis edilmiş 18 tane yeni uydu ve karasal mobil araç baz istasyonumuzu satın alarak bunlara ilişkin gerekli donanımları kurarak devreye almış vaziyeteyiz.

Bu arada şunu ifade etmek istiyorum: Aslında teknoloji düzeni değiştiği için de daha eskiden aldığımız fakat teknolojisi eskimiş, güncellenmesi gereken 12 tane mobil baz istasyonumuzu da 2020 yılı içerisinde revize ederek, güncelleyerek daha etkin bir pozisyona getirmiş durumdayız. 2021 yılında ise 6 tane yeni uydu mobil araç alımını planlıyoruz. Böylelikle bizim TELEKOM bünyesindeki 11 tane bölge müdürlüğümüzün her birinde en azından 1 adet mobil transmisyonu olan uydu mobil aracımızla hizmet vermeye ve o bölgelerde yaşanabilecek afetler sonrası hızlı bir geri kazanım için kullanmaya başlıyor olacağız.

Bir diğer konu, yine afet iletişimi konusundaki bu, bire bir bizim TÜRK TELEKOM olarak yaptığımız bir süreç değil, BTK önderliğinde yürüten bir süreçten bahsediyoruz mobil alarm sistemi "CMAS" olarak adlandırılan. Afet durumunda gerekli teknik şartları taşıyan telefonların – özellikle, yeni nesil telefonların- hücresel mesaj almasını sağlayan bir sistem aslında bu CMAS. Bu kapsamda, geçen seneki Silivri depreminden sonra başlayan çalışmalar, hızlanan çalışmalar belli bir noktaya geldi. Biz TÜRK TELEKOM olarak bu kapsamdaki BTK'nın yapmış olduğu ve yönlendirmiş olduğu çalışmalar çerçevesinde veya yönlendirmeler çerçevesinde gerekli sunucu, kurulumlarımızı tamamladık, canlı testlerimizi tamamladık, terminal tarafındaki -terminalden kastettiğimiz de kullandığımız cep telefonlarıdır- çalışma da tamamlandı. En sonda bir uyar sistemi üzerinden de CMAS'a gönderimi için çalışma testleri başarıyla tamamlandı. BTK'nın bundan sonraki atacağı adımlara paralel olarak da bu sistemin afetler sonrası devreye alınacak şekilde kullanılması söz konusu olacaktır. Malumunuz aslında şebekemizi mümkün olduğunca hem mobil hem sabit şebekemizi ayırık tutmaya çalışıyoruz ama afet iletişimi için her zaman bir B planınız ve C planlarınız hatta D planınız olması gerektiğinden hareketle de özellikle TÜRK TELEKOM bünyesindeki kritik tesislerin birbirleriyle konuşmasını sağlayacak, kriz yönetimi işini yürütecek olan yöneticilerin iletişiminin kopmaması anlamında da mevcut kendi içimizdeki iletişim imkânlarına yönelik birtakım alternatifler de geliştirdik, geliştiriyoruz. Bu kapsamda, zaten var olan uydu telefon envanterimizi hem yenilemek hem daha da zenginleştirmek anlamında, 2020 yılı içerisinde 96 tane uydu telefonu alım sürecimizi devam ettiriyoruz. Benzer bir şekilde, 3 farklı ildeki, 3 büyük ildeki -Ankara, İstanbul ve İzmir'deki- kritik santral binalarımızın birbirine çevrimiçi olmasını temin edecek, sağlayacak olan bir telsiz sistemine yönelik de bir kurulum çalışmamız da devam ediyor. Böylelikle en azından ilgili tesislerde meydana gelebilecek olaylar sonrası destek almak iletişim kurmak içinde etkinliğimizi artırmış olacağız.

Planlamadan bahsetmiştik. Yani her şeye rağmen depremler hayatımızın parçası. Biz her türlü risk azaltıcı önlemi alsak da bu depremle karşı karşıya kalıyoruz maalesef. Bu depremlerden sonra aslında, hızlı bir şekilde müdahale edebilmek, hızlı bir şekilde o bölgedeki iletişim imkânlarını, iletişim servisini ayağa kaldırabilmek çok kritik olduğu için de özel birtakım planlamalara ihtiyaç duyuluyor bu kapsamda. Malumunuz olduğu üzere AFAD'ın liderliğinde, AFAD'ın yönetiminde yürütülen hizmet grupları var, planlar oluşturmuş durumda. Bu kapsamda, biz, özellikle İstanbul depremi özelinde BTK İstanbul Bölge Müdürlüğünün koordinasyonunda sadece İstanbul depremine müdahale anlamında, 3 operatörün de -Turkcell, Vodafone ve TÜRK TELEKOM'un- benzer bir yaklaşımla, paralel bir şekilde müdahale edebilmesi, daha etkin hizmet sürekliliği sağlayabilmesi adına bir çalışma grubu oluşturuldu. Bu kapsamda, çalışmalarımızı tamamladık, buradaki yürüttüğümüz, ortaya koyduğumuz süreçleri de

AFAD'ın planına entegre ederek orada bir kazanım sağladık. Benzer bir şekilde, TÜRK TELEKOM bünyesi içerisinde bizler, kendi adımıza İstanbul depremi için bir operasyon müdahale planımızı tamamladık ama bunu entegre plan hâline getirmek yönündeki şirket içerisindeki çalışmalarımız da teknoloji dışındaki paydaşları da işin içine alacak çalışmalarımız da devam ediyor.

Son olarak risk analizini, risk boyutunu veya risklerimizi anlamak bağlamında, yapımızı anlamak, risklerimizi ortaya koyabilmek için de İTÜ Afet Yönetimi Enstitüsüyle bir ortak çalışma sürecini yürütüyoruz. Buradaki temel amacımız ise TÜRK TELEKOM olarak yapısal risklerimiz nelerdir, yapısal olmayan risklerimiz nelerdir, afet yönetim planlamasına yönelik eksiklerimiz var mıdır gibi birtakım çalışmaları, birtakım çıktıları ortaya koyabilmek anlamında -İTÜ Afet Yönetimi Enstitüsü bu konuda etkinliği olan bir kurum- ortak bir çalışma içinde, şu anda bir planlama sürecini de beraber yürütüyoruz. Bu çalışmayı tamamladığımız zaman da TELEKOM bünyesindeki gerçek risklerimizi, önümüzdeki dönemde, daha doğru, daha etkin, daha detaylı ortaya koyabileceğimiz bir çalışmayı da hayata geçiriyor olacağız.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada da sizlere aslında, afet yönetiminin belki en önemli kısımlarından bir tanesi olan şebeke yönetiminin nasıl yapıldığı ve bunun için planların nasıl oluşturulduğuna ilişkin bu slaytta bilgi vermek istiyoruz.

TÜRK TELEKOM 81 ilde 12 ayrı bölge müdürlüğü üzerinde yönetimini, organizasyonunu kurmuş durumda. Türkiye'nin farklı coğrafyalarında, haritada görmüş olduğunuz iller aslında, bizim bölge müdürlük lokasyonlarımız. 81 ilde kendi çalışanlarımızla, ilçe merkezlerinde kendi çalışanlarımızla, bilfiil çalışanlarımızla ülkemizin altyapısına hizmet etmeye çalışıyoruz. Bu 12 merkezin 12'sinde, İstanbul'da ise artı 1, İstanbul'un her iki yakasında birer tane olmak üzere toplamda 13 tane yönetim merkezimiz hâlihazırda işlevselliğini devam ettirmektedir. Yönetim merkezi ne demektir? Şu demektir: Türkiye'nin neresinde olursa olsun, hangi köşesinde olursa olsun, hangi ilçesinde, mezasında olursa olsun bulunduğunuz ekipmanları, cihazları uzaktan yönetebildiğiniz merkezleri aslında ifade eder. Burada bir yedeklilik konumu vardır. Atıyorum, İstanbul depremi olduğu durumda operasyonu İzmir'deki yönetim merkezimiz devralır, Ankara'da bir problem olursa yönetimi Erzurum'daki merkezimiz devralır gibi kendi içerisinde yönetimi devralacak, kendi içerisinde yedekliliği sağlayacak bir organizasyon, bir hiyerarşik yapı söz konusudur. Bu 12 merkezin üzerine 13'üncü merkez de, Ankara merkez de "Backbone SMC" dediğimiz aslında bütün bu servis yönetim merkezlerinin yani "SMC" dediğimiz yapıların üzerinde duran, genel koordinasyonu, genel lojistik faaliyetlerini yöneten merkezdir. Bu merkez hâlihazırda bulunduğu alan itibarıyla Avrupa'nın en büyük merkezi olup dünyada da ilk 5 içerisinde yer alan kriz yönetim merkezidir. Kırk sekiz saat hiçbir şekilde dışarı çıkmasına ihtiyaç duymadan, kırk sekiz saat bilfiil orada çalışanların bütün ihtiyaçlarını giderebileceği, düş alabileceği, uyuyabileceği, dinlenebileceği, yemeğini yiyebileceği, içeceğini içebileceği, yedek kıyafeti dâhil, yedeklerinin tutulduğu bir kriz yönetim merkezimiz var. Bu merkez üzerinden de aslında bu tip krizleri yönetiyoruz. Krizin süresi kırk sekiz saattir. Kırk sekiz saatin sonunda hayat yavaş yavaş normale dönmeye başlar. Telekom operatörleri açısından ilk kırk sekiz saat çok kritik ve önemlidir. Bir şekilde kırk sekiz saatlik idameyi sağlarsanız burada problemleri aslında giderirsiniz.

Az önce İsmail Bey'in söylediği aslında kişisel bazda birtakım detaylar var. Örneğin, depremin olduğu bölgedeki, kısımdaki insanları sizin unutmamanız gerekir. Sizin orada, o bölgede iş yapan, o bölgede görev yapan kişileri bir şekilde zaten işlevsel olarak görmemeniz gerekir doğal olarak çünkü o insanların kendi ailesi, kendi evi, kendi sevdikleri olacak. Dolayısıyla, bütün yaptığımız kriz yönetim planlarımızda, o bölgedeki insanımız, o bölgedeki çalışanımız hiçbir şekilde faaliyet göstermeyecekmiş

gibi planlayıp yan bölgesinde destek olacağı yedek bölgesi hangisiyse ona göre bir kriz yönetim planımız mevcut. Özellikle “aktive expert” dediğimiz bu şebeke yönetim işini yapan elemanları da İstanbul ve Ankara özelinde yedeklemiş durumdayız herhangi birinde bir problem olmasına karşılık olarak.

Sosyal destek kısmında aslında deprem ve afet durumlarından sonra hepimiz sonuçta vatandaşlarımıza birtakım destekler sağlamak durumundayız. Neler yapıyoruz; burada aslında kısaca onları özetledik. En son İzmir depreminde mesela oradaki vatandaşlarımız için ücretsiz internet dakika ve SMS’ler tanımlıyoruz. Hasarlı, yıkık binalardaki müşterimize, hat dondurma, fatura erteleme, cezasız iptal gibi birtakım seçenekler sunuyoruz, oradaki o koşuşturmanın içerisinde bir nebze olsun yardımcı olabilmek üzere. Çadır kentlere ücretsiz internet ve sabit telefon görüşmesi hizmeti... Artı, en çok ihtiyaç duyulan şey aslında o ortamlarda cep telefonlarının şarj üniteleri oluyor; bunlardan hazırladık, bütün bölgelerdeki bölge müdürlüklerimiz içerisinde var, herhangi bir deprem durumunda da yine bu toplanma merkezlerine, çadır kentlere ücretsiz konumlandırıdığımız şarj ünitelerini hizmete sunuyoruz. Yine, ankesörlü telefonları, sabit ve mobil yönünde ücretsiz olarak halkımızın görüşmelerine açıyoruz ki sokaklarda, köşede bucakta, bir şekilde eve girmeden ücretsiz olarak halkımız görüşebilsin diye. Tüm “Wi-Fi” noktalarımızı yine ücretsiz olarak hizmete sunuyoruz.

TÜRK TELEKOM’un, az önce gösterdiğim, İsmail Bey’in bahsettiği mobil ve uydu baz istasyonlarının haricinde 6 tane de tam teçhizatlı acil durum kamyonları vardır. Bu kamyonların içerisi aslında temel iletişim hizmetlerini sunabileceğiniz altyapıları haizdir. Yine, içerisinde konaklayabileceği, kalabileceği, bu kamyonlar üzerinde de acil hizmetleri vermeye; çadır kentlere ya da toplanma noktalarına bu kamyonları hızlıca sevk edip orada hizmet vermeye, vatandaşlarımıza yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Yine, ödeme güclüğü yaşayan TÜRK TELEKOM abonelerinin ihtiyaçlarını, birtakım borç kaynaklı hizmetlerin sonlandırılması işlemlerini vesaire mesela İzmir’de kasım ayı sonuna kadar öteleyerek, bir nebze olsun onlara nasıl destek olabiliriz diye yardımcı olmaya çalıştık. Yine, vefat eden vatandaşlarımızın TÜRK TELEKOM’a ait olan bütün borçlarını da sildik.

Bir diğer konu aslında TÜRK TELEKOM’un sosyal destek anlamında “TTAKE” dediğimiz TÜRK TELEKOM Arama ve Kurtarma Ekibimiz var; 11 farklı bölgede görev yapıyorlar, arama ve kurtarma faaliyetleri için bizzat kendi personelimizden eğittiğimiz çalışanlarımızdan oluşuyorlar. Şu anda 150’ye yakın bu şekilde çalışan gönüllü çalışanımız var. Bu rakamı 2021 yılında 200’e çıkaracağız. İzmir depreminde de yine, sağ alt köşede gözüken ekip, aktif olarak arama ve kurtarma faaliyetlerinde ilgili Valiliğimizin yönlendirmesi ve koordinasyonunda hizmet edecek şekilde görev almış durumdalar.

Aynı şekilde, TÜRK TELEKOM kreşlerine, TÜRK TELEKOM liselerine ve ortaokullarına ve eğer talep gelirse de Milli Eğitim Bakanlığımıza bağlı bütün okullara da gönüllü olarak bu ekibimiz birtakım deprem eğitimleri ve nasıl hareket edilmesi gerektiği konusunda, aynı zamanda sosyal sorumluluk noktasında birtakım destekler sağlamaktadır.

“Öneriler” kısmında aslında bizim için en kritik şey, toplanma merkezleri ve çadır alanları içinde kurulacak olan, depreme gerçekten destekli, dayanıklı kulelerin bugünden hazır olması ve mobil operatörlere de bu toplanma noktalarında bugünden hazır olmuş altyapıların bir şey olarak sunulması. Eğer böyle bir altyapı, böyle bir şey sunulursa, operatörler olarak bizler, belki bugünden belli olan toplanma noktalarına herhangi bir hizmet dışı kalma, depremden yıkılma vesaire senaryosuyla karşı karşıya kalmayacak şekilde altyapı yatırımlarımızı yapabilir ve oradan, bugünden hizmet vermeye hazır bir noktaya gelebiliriz.

Özellikle uzun süreli enerji kesintileri, bu tür deprem konularında gerçekten önemli problem ve risktir. Bu noktada da akü ve jeneratör yatırımları yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz. Bu noktada da, bir şekilde bu jeneratörlerin özellikle yakıt takviyeleri, vesaire konusunda da valiliklerimizin telekom operatörlerine yardımcı olması gerekiyor. Çünkü, mesela Van depreminde bunu yaşamıştık. Van depreminde mesela, özellikle yakıt takviyelerinde, vesairede problem yaşayınca, biz öyle bir risk görünce, daha doğrusu çevre bölgelerden gönderdiğimiz kendimize ait tanker araçlarımızla yakıt takviyelerini kesintisiz ve eksiksiz olarak tamamlayabilmıştık.

Yine, alternatif güzergâhlı yedekli transmisyon altyapısı uydu erişimiyle aslında bu merkezleri destekleyebileceğimizi, cep telefonu, şarj ve “Wi-Fi” noktalarıyla da bu tür toplanma noktaları altyapılarına, altyapı olarak, operatörler olarak bizler destek olabileceğimizi düşünüyoruz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI İSMAİL AKIN – Bir diğer önerimiz, yaşadığımız asıl zorluklardan yola çıkarak sizinle paylaşmak istediğimiz bir konu. Sunumun “Deprem güçlendirme” kısmında, 2020 yılında 27, 2021 yılında 17 tane binamızın güçlendirme projesinden ve güçlendirilmesine yönelik çalışmadan bahsetmiştik. Bu dönemde özellikle inşaat ekiplerimizin karşı karşıya kaldığı sıkıntılar var yani buradaki temel sıkıntı... Örneğin, üç aylık bir sürede güçlendirme için önden yapılacak proje sürecinin yaklaşık altı aya kadar uzayabilmesi, özellikle farklı belediyelerde farklı farklı yaklaşımlar olması, standart uygulama olmaması, İmar Kanunu uygulamalarında farklı farklı noktalarda uygulama olması veya yönetmelikte olmayan birtakım taleplerin gündeme getirilmesi gibi sebeplerden dolayı aslında biz bu güçlendirme programında çok ciddi zorluklarla karşı karşıya kalabiliyoruz belediyeden kaynaklı. Bu çerçevede özellikle mevcut yapılarda deprem güçlendirme ve ruhsat süreçlerinin, izin süreçlerinin yerel yönetimlerce daha etkin, daha kolay, daha hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasıyla birtakım çalışmaların yapılması, birtakım yönlendirme yapılmasının yerinde olacağını düşünüyoruz. Aslında bu sadece bizi değil belki bu anlamda güçlendirme ihtiyacı duyan tüm kurumları ilgilendiren bir yaklaşım olabilecektir diye düşünüyorum.

Son olarak, özellikle afet yönetimi konusunda afetlerden sonra karşı karşıya kaldığımız ve 3 operatör olarak -seslendirmemin sakıncalı olmadığını düşünüyorum- çözmemiz gereken zorluklardan bahsettik. Gerçi bunları, ifade ettiğimiz, yer verdiğimiz önerileri veya destek ihtiyacını zaman zaman AFAD bünyesinde de, zaman zaman BTK bünyesinde de konuşuyoruz, tartışıyoruz ama bu vesileyle ben hani hazırunla da, sizlerle de müsaadenizle paylaşmak isterim.

Enerji konusu buradaki en temel konulardan bir tanesi. Özellikle yine büyük depremlerde ve büyük afetlerde tesislerin enerji kesintileri olan TÜRK TELEKOM arızalarında veya operatörlerin tesisine yönelik bir önceliklendirme yapılması bizim bu anlamdaki iletişim sürekliliğini sağlayabilmemiz için ön koşullardan birisi olarak karşımıza çıkıyor.

Bir diğer konumuz, keza yakıt da bu işin parçası. Yine, trafik ve benzeri sıkıntılardan dolayı, asayiş problemlerinden dolayı yapılamayacak yakıt desteğinin de yakıt desteği yapılamayan tesislerde -bu mobil sahada olabilir, bir santral binası da söz konusu olabilir- iletişimin kesilmesi noktasında ciddi sıkıntılar yaratabileceğinden hareketle de afet sonrası iletişim sağlayan operatörlere bu noktada kolaylıkların da yerinde olacağını değerlendiriyoruz.

İşe konusu biraz daha günlük operasyonel bir süreç.

Bir diğer konumuz aslında baz istasyonları fakat bu konuyu özellikle burada tutmak istedik. 17 Kasım'da çıkan torba kanunla aslında baz istasyonlarının kurulumuna yönelik birtakım sorunların çözüm noktasında ciddi adımlar atılmış durumda. Buradaki temel sıkıntımız, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarına, tesislerine veya yerleşkelerine bir baz istasyonu kurulması noktasında sıkıntılarımız

vardı. Keza, birçok belediyenin farklı uygulamasından hareketle baz istasyonu mühürlemesi gibi bir durumla karşı karşıya idik. Fakat 17 Kasım'da çıkan torba kanunla İmar Kanunu'nda yapılan değişikliklerle bu noktadaki sorunlarımız çözüm yoluna girmiş gibi gözüküyor. Uygulamada birtakım sorunlarımız hâlen mevcut. Gene farklı belediyelerin itirazlarıyla karşı karşıya kalmakla beraber en azından sorunun çözüm yoluna girmiş olmasını buradan paylaşmak istedim. Bu vesileyle sizlere tekrar teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

Bir diğer konu, özellikle yıkıntılarla ilgili. Deprem oldu, birtakım tesisler yıkıldı, fiber kabloyu çıkartmanız gerekiyor, onarmanız gerekiyor; bu tip durumlarda aslında bizim kendi makine parkımız var ama İstanbul depremini yine ilgili referans olarak ilerlediğimiz zaman mevcut makine parkının çok da yeterli olmayabileceği bir senaryo karşımıza çıkabiliyor. Bu tip durumlarda da özellikle özel sektörün envanterinde bulunan birtakım kepçe, servis aracı, mobil jeneratör gibi teçhizatında makine parkında belki bu çerçevede, bu işler için servis edilmesi, tahsis edilmesi yönündeki düzenlemenin faydalı olacağını değerlendiriyoruz.

Deprem sonrası ulaşım çok ciddi bir konu ki İzmir depreminde gördük. Hatta geçen seneki Elâzığ depreminde de gördük. İşte Elâzığ'da bir santralden diğer santrale arkadaşlarımız yaklaşık iki buçuk saatte intikal edebildiler. Bu anlamda, bunu çok sık da yaşamaya başladık. Bu tip durumlarda telekom araçlarına bir öncelik sağlanması, öncelikli geçiş için birtakım yönlendirmeler yapılması da yine arızalara müdahale sürecini hızlandıracak bir diğer çözüm önerimiz, bunu sizlerle paylaşmak isteriz.

Güvenlik, yine zor sağlanabilecek ama ihtiyaç duyulan konulardan bir tanesi. Örneğin depremde sonra götürdüğünüz bir mobil baz istasyonunu ayakta tutabilmek için diyelim ki 1 tane jeneratör koymak durumunda kaldınız, mobil jeneratör koymak durumunda kaldınız ama başında birisinin bekleme imkânı yok. Arkadaşımız başka bir tesise, başka bir baz istasyonuna, farklı bir alana müdahale için gittiği zaman aslında oradaki jeneratörün güvenliğiyle ilgili de ciddi bir sıkıntıyla karşı karşıya kalabileceğimizi tahmin ediyoruz.

Son olarak da yine İzmir depreminde BTK öncülüğünde gündeme alınan, Ahmet Fethi Bey'in de sunumunda ifade etmiş olduğu afet sonrası görüşmelerin SMS'le veya internet bazlı uygulamalar üzerinden yapılmasının da mevcut şebekelerin, her 3 operatörün de şebekesinin ayakta kalma kapasitesini artırması noktasında ciddi katkı sağlayacak bir çözüm ki burada -biz dâhil- tüm operatörler zaten ona bir yatırım da yapıyorlar. Bunu mümkün olduğunca afetlerden sonra ses yerine SMS veya internet bazlı uygulamalara yönlendirilmesi konusundaki bu medya iletişiminin devamlılığı da bizim açımızdan kritik bir konu olarak karşımıza çıkıyor.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; benim sunumum bu kadar.

Çok teşekkür ediyorum.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Sayın Başkanım, TÜRK TELEKOM olarak sunumumuz bu kadar.

Teşekkür ediyoruz.

Varsa sorularınızı bekliyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Sunumda da özellikle belirttiğiniz gibi TÜRK TELEKOM'un hem şebeke kapasitelerini artırma noktasında hem de deprem gibi afet anlarında yoğunlaşan iletişim ihtiyacını karşılayacak birtakım düzenlemeleri, tedbirleri, yapısal güçlendirmeleri, üst yapının da deprem güvenliğini sağlama noktasında yaptığı diğer AR-GE çalışmaları, tüm dünyaya artık ihraç edebilecek düzeye getirdiği AR-GE çalışmaları için de teşekkür ediyoruz, tebrik ediyoruz.

Önemli konulara değindiniz, gerçekten iletişim her zaman bizim için çok önemli bir unsur, hele hele afet anında, hele hele milyonları ilgilendiren, telaşa düşüren bir deprem anında iletişim vazgeçilmez bir unsur.

Tabii, değerli milletvekillerimizin soruları var. O soruları alalım, onlarla birlikte inşallah hem çalışmaları hem de diğer hususları müzakere etmiş olalım.

Samsun Milletvekilimiz Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun)– Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri, Türk Telekomünikasyon Kurumunun kıymetli yöneticileri; ben de öncelikle sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, biz afetten bahsediyoruz, işte deprem olduğu anda Türk Telekomünikasyon Kurumunun yani iletişimin ne manaya geldiğini hepimiz biliyoruz. Aslında “afet” deyince sadece deprem algılanmaz, mesela bugün, içinde yaşadığımız pandemi süreci... Bugün belki İzmir depreminde etkilenen kişi sayısı -100’ün üzerinde ölümleri olayları var, yaralananlar var dersek- toptasan 500 kişi, 1000 kişi, ama bu pandemiden dolayı, bugün eğitim sisteminde çok ciddi sıkıntılar var. Tam da sizinle ilgili olan kısmı, bugün Anadolu’da insanlar internet üzerinden bu eğitim programına katılma konusunda çok -ama inanılmaz- problemler var. Bizim burada milletvekili arkadaşlarımız da muhakkak aynı sorunla muhatap oluyorlardır. Yani bu pandemi süreci de salgın hastalık süreci de normal şartlarda olağanüstü şartları gerektirir yani bu da aynı deprem gibidir, zaten onun karşılığı da o. Bununla ilgili yeni bir şeyler yapıyor musunuz, yapabiliyor musunuz? Yani bu köylere kadar bu internet sisteminin uzanması lazım ki en azından ellerindeki telefonlardan, televizyon ekranı üzerinden veya bir şekilde derslerine devam edebilsinler. Yani bu konuda, mesela Samsun’un daha merkeze bağlı bir köyünden bir kızımız, geçen arıyor, diyor ki: “Yok.” İşte hatta, ben buradan çıkınca da TELEKOM Müdürünü arayacağım. Samsun TELEKOM İl Müdürünü de bir hafta önce aradım, bana da dönmedi. “Biz burada 20 öğrenciyiz, maalesef işte bekliyoruz.” Yani bu önemli, özellikle buralara ulaşım konusunda bir yatırımınız var mı? Bir programınız var mı? Bu pandemi dolayısıyla da bunu görmüş olduk.

Tabii, diğer taraftan bizi mutlu eden diğer hadise de bütün kurum ve kuruluşların kendi bünyelerinde arama kurtarma ekiplerini oluşturmaları. Bu güzel bir şey. Bu, en azından kurumun kendi içerisinde bir bilgilendirmedir yani sayısı az da olsa -200 kısırlardan bahsediyorsunuz belki daha da artabilir sayısı ama- bu toplumun bilinçlenmesi açısından. En azından TELEKOM’un binalarının da böyle bir afete maruz kaldığını düşünün, yıkıldığını veya bir hasar gördüğünü düşünün, belki oraya o kurtarma ekiplerinin müdahalesi çok daha fazla anlamlı olacaktır. Yani bazen hani trafik kazalarında biz canla başla adamı kurtaralım derken daha fazla sakat ediyoruz ya bu afet dönemlerinde de belki TELEKOM’un binasına gidip bir şeyler yapmaya çalışan insanlar zarar da verebilirler. Aslında bütün kurum ve kuruluşlar -bunu bugün Telekomünikasyon Kurumu için konuşuyoruz, belki sağlık için veya devletin hizmet gören diğer kurum ve kuruluşları- için de düşünülebilir. Bence bütün kurum ve kuruluşların bu tür özel ekiplerinin olması lazım ki işte o ekipler İzmir’e gitti, işe ilk Telekomünikasyondan başlayarak -yani bizzat ona- müdahale ederse o farklı bir şey olur.

Bir de çok önemli bir şey söylediniz, toplanma alanlarında... Yani şu an sizin uygulamaya koyduğunuz, toplanma alanı olarak planlanıp da sizin de yatırım yaptığınız Türkiye’de bir alan var mı? Varsa, kaç tane var? Yani biliyorsunuz Türkiye’de nüfusun yüzde 65-70’i depremle muhatap, artık bizler depremle yaşamayı öğreneceğiz, bunun başka yolu ve yöntemi yok. Gelecekte İstanbul’da da belli, 7 şiddetinde bir deprem bekleniyor, zaten Türkiye’de bütün televizyonlara çıkanlar da ayrı ayrı takvimler veriyorlar. Netice şu: Mesela İstanbul’da -beklenildiği için söylüyorum- toplantı alanlarında

şu andan yapılmış herhangi bir yatırım var mı? Yani “Şu, şu, şu alanlar da muhtemel toplanma alanı olarak ilan edildi, biz de orada istasyonumuzu ayarladık. Allah korusun böyle bir felakete maruz kaldığımız takdirde tak gidip yerleşeceğimiz yer.” şeklinde dizayn edilmiş bir alan var mı?

Dördüncü sorum, bu proje onayları... Bu, her yerde problem. Yani binaların depreme dayanıklı hâle getirilmesi için işte bir proje sunuyorsun, o belediyelerden inceleniyor. Belki büyükşehir belediyelerinde, bağlı belediyelerde buna cevap verecek uzmanlar olabilir, kolaydır ama Anadolu’da daha ücra köşelerdeki belediyelerde bu depremin güçlendirilmesine yönelik projeleri onaylayacak bilgi, birikim ve deneyime sahip elemanlar da olmayabilir. Onun için bununla ilgili belki bir kurum oluştursa hani Anadolu’daki bu belediyelerle uğraşmak yerine “Türkiye’de böyle bir kurum var, şu kurumun verdiği bir onay, geçerlidir.” Bu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde de olabilir bu hizmeti veremeyenlere ama belediyeler İller Bankasına bağlı, İller Bankası üzerinden de olabilir. Bu süreci kısaltmak açısından onay makamı, onay mercisi olabilir diye düşünüyorum.

Yine, bu proje müellifleri meselesi. Tabii içimizde mimar olan arkadaşlar da var. Bir proje onun müellifinin eseri, o projenin üzerinde yapacağınız tadilatlar onun doğal olarak iznine tabi. İşte, Ankara’da yaşıyoruz mesela şu an Saraçoğlu Mahallesi’nde bir kentsel dönüşüm var ama müellifi ölmüş, onun da varisleri var, onlar da şu an dava açmaya hazırlanıyorlar ki “İşte, siz Saraçoğlu Mahallesi’nde bu uygulamayı yapıyorsunuz, buna rızamız vardır, yoktur.” şeklinde bir şey var. Belki böyle bir kurum da oluşturulup... Çünkü binalarımızın yaşını falan bilmiyoruz. Zaten özellikle 90 öncesi yapılan binaların deprem riski daha yüksek. Şimdi zaten 2020 yılındayız, otuz yıl... Demek ki aradan uzun bir süre geçince bu yıkılan binaların müelliflerini bulmak inanılmaz zorlaşacak. Belki bir kurum ve kuruluş olursa, bu kurum müellife ihtiyaç duymadan bu işleri çözebilir mi? Bunlar bazen küçük gibi görünen problemler ama uygulamada çok ciddi problemler oluşturuyor. Burada da böyle bir öneride bulabiliriz diyorum Başkanım.

Tabii, bugün bütçe görüşmeleri de var, böyle de bir sıkışıklık var. Bazen böyle yarım yarım... Koşa koşa gidip geliyoruz Başkanım. İnşallah bu sefer çalışma süreleri daha kısa olursa biz de 100 metreyi on saniyenin altına düşürmemiş oluruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – İnşallah.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Ben teşekkür ediyorum.

Evet, diğer soruları da alalım. İsterseniz hepsini birlikte yanıtlarsınız.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRİSOY – vekilimin sorusu çok uzun da unutmayalım sonra, arada şey yapmasın.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Peki, o zaman alalım hemen yanıtını.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRİSOY – Sayın Başkanım, müsaadenizle.

Toplantının başında ben ifade ettim, siz belki biraz geç geldiniz. TÜRK TELEKOM grubu afet konusuna, afet yönetimine sadece deprem özelinden bakmıyor. Benim şu an temsil ettiğim makam Kurumsal Risk Yönetimi ve İş Sürekliliği Başkanlığı. Bu Başkanlığın bünyesinde her türlü afeti...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani her türlü afeti kapsamakta.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRİSOY – Her türlü afeti...

Başta sizin de söylediğiniz gibi, pandemiyle alakalı kriz riskini biz yönettik TELEKOM'da, Giresun'daki sel felaketini de, İstanbul'daki muhtemel olabilecek depremle alakalı planlamayı da biz yapıyoruz. Yani genel, kapsamlı...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ben de bu kapsamda olduğu için sordum zaten “Ne yapıyorsunuz, sıkıntılar var?” diye.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Evet, yatırım tarafına gelince Sayın Milletvekilim, TÜRK TELEKOM neticede sene sonunda finansallarını kamuya açıklamakla mükellef bir firma. Yani yapmış olduğu operasyonlardan, finansal getirinin belli bir “threshold”un, belli bir seyrin üstünde olması gereken, beklentileri olan bir firma ama biz, yine de TÜRK TELEKOM olarak kamunun bize vermiş olduğu bu görevde elimizden geldiği kadar, imkânlarımız el verdiğince Anadolu’nun her ücre köşesine, özellikle bu kriz döneminde çocuklarımıza interneti ulaştırmaya çalışıyoruz ama dediğim gibi imkânlarımız el verdiği ölçüde.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, ben inşaat mühendisiyim yani matematik ağırlıklı olduğumuz için... Bu toplantı samimi bir toplantı yani onu söyleyeyim, bir yargılamaya uzatma, kısaltma toplantısı değil. Ben rakamlarla daha çok ilgileniyorum. Mesela üç sene sonra, beş sene sonra, on sene sonra Türkiye’de, imkânlarınız ölçüsünde... Niye yapmıyorsunuz babında ben bunu sormuyorum ama en azından ben bir şey görmek istiyorum. “Üç sene sonra, beş sene sonra, on beş sene sonra Türkiye sınırları içerisinde ulaşılamayan nokta kalmaz.” diyebilir misiniz? Böyle uzun şeyli bir takviminiz var mı?

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Sayın Vekilim, şu anda konum itibarıyla bunu söyleyebilecek durumda değilim ancak Başkan da müsaade ederse daha sonra biz de bu konuda...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yazılı olarak verebilirsiniz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Yazılı olarak isterseniz ben sizin makamınıza iletebilirim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Olur, hayhay... Yani çalışılsın bu konuda. Tabii, cevapları bana değil, herkese gönderebilirsiniz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Çünkü çok detaylı bir çalışma olacak. Dediğim gibi yani TÜRK TELEKOM’un şu an sadece...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Görelim en azından, diyelim ki: Beş sene sonra problem yok.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Şimdi, bir diğer konu...

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Başkanım...

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Tabii, buyurun.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Sayın Milletvekilim, çok teşekkür ederiz.

Pandemi süresince yaptığımız çalışmalar hakkında isterseniz ben bir miktar bilgi vereyim. 1 Marttan bu yana Türkiye’de sadece TÜRK TELEKOM’un kendi şebekesi değil, alternatif işletmeciler dâhil, toplamda aktive ettiğimiz geniş bant müşteri sayısı 4,6 milyon yani 1 Marttan bugüne, sabahki

rakamlar itibarıyla toplamda 4,6 milyon yeni geniş bant abonesini aktive etmiş durumdayız. Aslında, bu dönemde sahada 7/24, ilçesi, ili vesairesi karantina döneminde dahi -sağ olsun, ülkemiz bize o hizmet anlamındaki şeyi verdi- sokağa çıkma yasağının olduğu dönemlerde bile ekiplerimiz çalışabildiler. Bu anlamda da Türkiye’de günlük yaklaşık 40-45 bin civarında yeni başvuru alıyoruz ve bunları da elimizdeki kaynaklarımızla beraber aktive etmeye çalışıyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Mesela öğrencilere öncelik veriyor musunuz? Yani “Bizim evde öğrenci var dediği anda.” Çünkü herkes talep edebilir farklı gerekçelerle. Mesela bu tür bir öncelik olursa daha iyi olur diye düşünüyorum.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Sayın Milletvekilim, şöyle...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, biraz daha hızlandıralım. Bedri Bey sizden de hassaten bekliyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Hızlandıralım. Konu, çünkü çok geniş bir konu, gittikçe genişleyecek, geniş bant bir konu o yüzden odaklanalım lütfen.

Buyurun, alalım sizin cevabınızı. Evet, öğrencilere öncelik verilmiş.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Onun dışında, efendim, pandemi aslında ülkemizde değil bütün dünyada gözüken en önemli etki şudur: Kırsala doğru bir kaçış. Bu sadece ülkemizde değil, Amerika’da da aynı şekilde, Avrupa’da da aynı şekilde. Kırsal ya da daha dağınık yaşamaya alışmış olan Avrupa ülkelerinde bu bir miktar daha kolay atlatılsa da bizim gibi merkezi nüfusun giderek attığı ülkelerde ya da coğrafyalarda kırsala doğru arttıkça da doğal olarak öncesindeki altyapı taleplerinin çok daha üzerinde talepler geldi. Doğal olarak, işletmeciler de burada, evet, ülkemizin altyapısını götürmek zorundayız fakat, belli birtakım marjları da gözetmek durumundadır. Şunu kastediyorum: Örneğin bir pilot çalışması olması açısından Elâzığ Valiliğinden gelen bir şey vardı, örnek çalışma olması açısından anlatalım. Yaklaşık 50 tane, aynen bahsettiğiniz gibi Sayın Milletvekilim, o köylere altyapı götürülmesi istenildi ve bunda biz aslında şeye bakarız, birim, ev başına olan maliyetini hesaplarız. Normal şartlarda dünyadaki bu işin ortalaması belli bir rakamdır, onun yaklaşık -onu şimdi zikretmeyeyim- 4 ya da 5 katı daha yüksek maliyetlerde altyapı götürüldü. Fakat bunun karşılığında...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Başkanım, müdahale etmeyeceğim de yani dilim şişer bu sefer de. Şimdi, devlet bir sosyal bir devlet.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bedri Bey, lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bakın, bunun bir bedeli olmaz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Sayın Milletvekilim, onu kastetmiyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – O hizmet gidiyor zaten, sadece onun altını çiziyor yani o konuda. Lütfen hızlanalım, lütfen.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Yatırım yapmamıza rağmen, gelen talepler maalesef bir elin parmağını geçmeyecek noktada kaldı. Dolayısıyla, Sayın Milletvekilim, biz burada şunu yapıyoruz: Valiliklerimizle yakın çalışıyoruz,

gerçekten orada kalıcı olacak, kullanacak, biz altyapıyı götürdüğümüz durumda da altyapıyı tesis edecek sayıları valiliklerimize ilettiğimiz durumda, biz elimizden gelen hiçbir şeyi gözetmeden ülkemizin altyapısını yapmak üzere çaba sarf ediyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Kısaca birkaç tane de Sayın Başkanım...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Hemen hemen alalım.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Tüm soruları alalım da ondan sonra arkadaşlar, böyle olmaz ki.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Peki, peki özür dilerim, Ben biliyordum.

Buyurun.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – O zaman yazılı olarak diğer soruyu cevaplarsanız. Diğer vekillerimizin de zaten soruları var. O yüzden hızlandıralım.

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu.

Buyurun Vekilim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sunumunuzdan dolayı da sizlere teşekkür ediyorum, detaylı sunumunuzdan dolayı.

Şimdi, ben, şunu sormak isterim: Sunumunuzda “İstanbul’dan Avrupa’ya geçen telekomünikasyon hatlarında deprem esnasında bir zarar olursa...” diye bir ifadede bulundunuz. Bu telekomünikasyon hatları şirketlerin kontrolünde midir, yoksa ortak bir hat alıp bütün telekomünikasyon şirketleri o hattan mı geçiyorlar? Yani bu kimin sorumluluğunda, şirketlerin mi, hükûmetin mi, yani devletin mi? Bunu bilmek isterim.

Bir taraftan bu 5G olduğu zaman, hani 5G’ye geçildiği zaman iletişim ağının dilimlere bölüneceğini söylediniz. Yani bu şu anlama mı geliyor, abonelerin dilimlere bölüneceği ve bir kısım abonelerin istenirse görüşmelerinin kapatılabileceği ya da bir kısım abonelere de görüşme önceliği tanınabileceği anlamına mı geliyor? Tabii, bizim kafamızda o zaman şöyle de soru oluyor: Doğal olarak -siz bu işin olumlu tarafından burada sunum yapıyorsunuz ki doğrudur- yani bir deprem esnasında ulaşması gereken insanlara bu imkânların sağlanması ama diğer taraftan da -diyelim- belli abonelerin aboneliklerinin kapatılması meselesinde yetki kim de olacak, yani sizde mi olacak, hükûmette mi olacak? Bu, bizim aklımıza başka soruları da getirdiği için bunu sorma ihtiyacı hissettim.

Bir de, ya, İzmir depreminde şöyle bir konu insanların vicdanını yaraladı, çokça sosyal medyada da tartışıldı, konuşuldu: Bir kadın, anne aboneliğinin iptali için TÜRK TELEKOM’un kendisinden para istediğini... Ya işte, nakil için adres vermesi gerektiği, evi yıkılmış yani bir adres yok. Ne diyor? “Çadırı mı adres vereyim?” diyor. Ondan sonra işte bu fiber... Muhtemelen, fiber kutusunun iadesini... “Ya kutuyu getirin ya da başka yere aboneliğinizi alın.” demiş. Diyor ki “Ev de yıkıldı zaten, hani kutu yok ortada, ben neyi getireceğim?” filan. Hani bu, hakikaten biraz vicdanları yaraladı. Bu konuya da bir açıklık getirirseniz yani nedir bu durum? Hakikaten, bu tür konularda anında bir çözüm üretilemez mi? Hani insanları zaten mağdur oldukları bir noktada o tür konuşma belki daha çok yaralıyor. Hani TÜRK TELEKOM’u arayıp “Ya ben faturamı iptal ettirmek.” istiyorum dediği zaman, işte “Kutunu getir.” işte “Şunu, aboneliğini taşı.” filan meselesi insanları daha da yaralayabiliyor. Bunları ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, alalım yanıtları hızlıca.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Şimdi, Sayın Başkanım, Karadeniz’den geçişi olan hat TÜRK TELEKOM’un mülkiyeti altındadır, bu şeyler tamamen bize aittir, TÜRK TELEKOM’a aittir. Biz de önümüzdeki yıllarda yatırım planına bunu katmaya çalışıyoruz. Yatırım planına bunu kattığımızda Karadeniz’de farklı alternatif iletim hatları oluşturacağız, Zonguldak’tan Romanya’ya veya Samsun’dan Bulgaristan’a farklı güzergâhlarımız olacak inşallah.

İkincisi: “Dilimleme nasıl olacak?” Neticede bu bir teknoloji. Teknolojiyi nasıl kullanırsanız o şekilde hizmet eder ama bu teknoloji olgunlaştığı zaman -benim kanaatim- muhtemelen böyle bir kontrol devletin elinde olacak, TÜRK TELEKOM’un veya bir üçüncü firmanın kullanım bünyesinde olacağını zannetmiyorum.

Üçüncüsü: İzmir’deki hanımefendinin aboneliğinin iptali. Biz onunla alakalı işlemlerimizi yaptık, hemen akabinde süreçlerimiz iyi taraftan geliştirildi efendim. Bundan sonra olan olaylarda böyle şeyler inşallah vuku bulmayacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu.

Buyurun Vekilim.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Ben iletişim sektörünün Türkiye’de vatandaştan aldığı parayı gerçekten de altyapıya ve vatandaşa yeterince kullandığı kanaatinde olmayanlardanım yani vatandaşın kepeçyle toplanıyor ama vatandaşa kaşıkla bile altyapı noktasında gerçekleştirilmiyor.

Ben Sivas Milletvekiliyim. Tabii, siz sürekli 2019 ile 2020 arasında kıyaslamalar yaptınız ama 2005’ten itibaren başlayan bir süreciniz var. 2005’ten itibaren, özellikle Anadolu’da kırsala neredeyse hiç yatırım yapılamamış durumda. Ödenek konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşıyor özellikle taşradaki kuruluşlarınız. Şunu söyleyeyim: Bir direğin sökülmesi bile ödenek olmadığı için ileri tarihlere atılıyor TÜRK TELEKOM’da yani ödenek noktasında Anadolu’da çok ciddi sıkıntı var.

Bu köylerle ilgili soruyu Bedri Bey söyledi. Yani köylerin birçoğunun altyapısı yok, ilçelerde fiber altyapı olmayan birçok ilçe var Anadolu’da. Yani tabii ki sizin şimdi yönetiminiz değişti 2018’den itibaren -doğru mu- bankalara geçtiniz. Şimdi, şöyle bir süreç mi var: Bankalar önce kendi verdiklerini almanın derdinde mi yoksa gerçekten de TÜRK TELEKOM, işlevine uygun bir şekilde artık altyapıya ciddi anlamda önem vermesi gerekiyor Anadolu’da, bu görevi yerine getirecek mi? Çünkü şöyle bir süreç yaşıyoruz Başkanım: Gelen bütün kurumlar görevlerini gayet iyi yaptıklarını söylüyorlar, sadece siz değil TÜRK TELEKOM olarak ama deprem oluyor, afet oluyor ve Türkiye’de bütün altyapılar çöküyor. İstanbul’da 2019 yılında 5,8 şiddetinde bir deprem oldu, bütün baz istasyonları durdu, telefonlara ulaşılamadı; 5,8’de ulaşılamadı, daha büyük bir depremde nasıl bir süreç izleyeceğiz bilemiyorum. Bu konularda özellikle sizin gibi kurumların altyapıya çok daha ciddi yatırımlar yapması gerekiyor. Bu konuda nasıl bir planlamanız var?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Alalım hemen cevabı.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Sayın Başkanım, isterseniz bu sorunun birinci kısmına -bankaların yönetime gelmesiyle alakalı- yazılı cevap verelim; o benim bilgimde değil, bunu yazılı verelim.

Daha sonra, dediğim gibi, Anadolu'daki ödeneksizlik –biraz önce de zikretmiştim- biz bu konulara bütünsel bir bütçe yaklaşımıyla bakıyoruz. Her yerde ihtiyaç var, Türkiye'nin her tarafından bizim yatırımlarımız devam ediyor. Bu seneki bütçemiz, tahmini bütçemiz, yatırım bütçemiz 6,5 milyar Türk lirası. Yani bu bizim için muazzam bir rakam ve bunu da elimizden geldiği kadar adilane bir şekilde Anadolu sathına yaymaya çalışıyoruz.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Ama yapılmayan bir on beş yıl olunca sanki bunu kapatmak biraz zaman alacak.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Biraz çok çalışacağız, evet, biz ona adayız, çalışacağız inşallah.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker.

Buyurun Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

TÜRK TELEKOM temsilcilerine de teşekkür ediyorum sunumlarından dolayı.

Tabii, bizim Komisyonun ana konusu, olası depremlerde zararın en aza indirilmesi için ne tür çalışmalar yapılabilir, ne tür faaliyetleri var kurumların bu anlamda, o konularda çalışma yapmak. Ben de bu amaçla bir soru sormak istiyorum.

Şimdi, televizyonlarda, programlarda bazen ara reklamlarda kamu spotları oluyor. Yani kamu kurumlarının vatandaşları bilgilendirmeye ilgili kamu spotları oluyor. Bu anlamda özellikle ev sahiplerinin veya kiracıların veya sizin abonelerinizin daha doğrusu, oturdukları evleri, kiralamak istedikleri evleri, işte, depreme dayanıklı mı, bu konuda herhangi bir inceleme yapılmış mı, yapılmamış mı, ruhsatlı mı, kaçak mı diye ilgili bakanlıklarla görüşerek değişik periyotlarda vatandaşları bu anlamda bilgilendirmek ve bilgilendirmek için mesajlar atılabilir mi? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Şimdi, Sayın Vekilim çok önemli bir konuya değindi. Ben sunumun içinde ondan bahsedecektim ama ancak şimdi nasip oldu. Şimdi, bizim şöyle büyük bir problemimiz var, özellikle baz istasyonları konusunda: Bizim baz istasyonlarının büyük bir çoğunluğu üçüncü şahısların mülklerinde, üçüncü şahısların evlerinin çatısında. Biz de depremlerle alakalı bir analiz yapmak istediğimizde bu baz istasyonu güvenli mi, değil mi diye, büyük sorunlar yaşıyoruz çünkü o binaların depremlerle alakalı dayanıklılık testlerinin yapılması gerekiyor ve o şahıslar da, mülk sahipleri de bunlara genellikle izin vermiyorlar. Böyle bir problemimiz var. Sizin dediğiniz konuda da ben bunu İletişim Direktörümüze ileteceğim. İnşallah onunla alakalı müspet bir gelişme sağlarız.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bu aynı zamanda bir sosyal sorumluluktur yani.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Tabii ki.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, ben iki soru sorayım: Birincisi, bu fiber optik yurt dışı çıkışlarının İstanbul depreminde hasar görebilme riskinden bahsettiniz. Bunlar deniz altı mı, karadan mı gidiyor, bunların hasar görmesi hangi şartlar altında mümkün?

İkincisi de, şimdi bizim deprem anında özellikle paket ses üzerinden, “voice over” türü programları kullanarak deprem sonrasında da mobil şebekeyi ya da diğer sabit hatları meşgul etmeme adına o tip uygulamaların kullanılmasının daha verimli olacağından bahsettiniz. Bu uygulamaların çoğunun serverları yurt dışında. Eğer bizim yurt dışı çıkışımız hasar görürse ya da yurt dışı çıkışlarıyla ilgili başka sorunlar ortaya çıkarsa bizim bu şekilde IP üzerinden ses iletişimi sağlayan bu tip uygulamaların işlememesi durumunda şöyle bir uygulama ya da çözüm bulunabilir mi? Serverı, işletim sistemi, her şeyi Türkiye’de bulunan ve o şekilde kullanılabilecek yani Türkiye’nin internet çıkışı, dünyaya çıkışında sıkıntı olsa bile kendi şebekesinde bir intranet gibi çalışabilecek bir “voice over” ses paketi olabilir mi?

Bir de bu fiberoptik yaygınlaştıkça görüyorum ki saha dolapları elektrikle çalışıyor. Hem mobil istasyonların, baz istasyonlarının akü vesaire ihtiyaçları var, santrallerde jeneratör var, artı, akü sistemleri var. Bir de saha dolaplarının da bugün içinde işte birtakım fan mekanizmaları, soğutucu falan, işte, o fiberoptiğin bakır hatlarla şeyini sağlayan cihaz, donanım var. Bu saha dolapları da akülü müdür, enerji kesintilerinde bu kadar yoğun adette saha dolabına fiber optik olan bazı mahalle bazlı şebekelerde nasıl ulaşılacak, bunu da merak ettim.

Teşekkür ediyorum.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Sayın Başkanım, TÜRK TELEKOM’un şu anda mevcut durumda karasal ve deniz altı olmak üzere farklı güzergâhlardan yurt dışı çıkışları var. Kendi içimizde şebeke güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini devam ettirmek üzere bunları farklı noktalardan yedekliyoruz. Şöyle ki TÜRK TELEKOM’un ana, Avrupa’ya doğru çıktığı baz istasyonları Edirne, Kırklareli üzerinden giden normal karasal fiber optik kablolar var. Bunun dışında İzmir’de “Sea-Me-We3” dediğimiz deniz altı kablosu üzerinden gidip İtalya’da Palermo’dan çıkıp oradan Avrupa’ya giden ayrı bir deniz altı kablo sistemimiz var. Yani biz olası İstanbul depreminde herhangi bir problem olursa -bir şekilde tümünden- evet, belli bir oranında kapasiteyi kaybedersiniz, bu kaçınılmaz fakat tümünden devre dışı kalmamak üzere de İzmir’de yine deniz altı kablo sistemi üzerinden, Sea-Me-We3 üzerinden bir çıkışımız mevcut.

Yine, benzer şekilde, İstanbul’da Yayla’da deniz altı kablo sistemimiz mevcut. Orada da “MedNautilus” dediğimiz bir sistem var, yine İtalya’ya giden bir kablo sistemidir. Bunun üzerinden de yine, belli oranda devremizi, kapasitemizi bu kablo sistemi üzerinden yedeklemiş durumdayız.

Ali Bey’in bahsetmiş olduğu, Karadeniz üzerinden yani Rusya üzerinden Karadeniz’e geçecek şekilde ayrı bir kablo projemiz de devam ediyor, şu anda aktif değil fakat bunun üzerinde birtakım çalışmalarımız mevcut. Bu anlamda, hem karasal hem deniz altı kabloları üzerinden aslında kapasitemizi yedekliyoruz.

Bununla birlikte, özellikle Boğaz geçişinde TÜRK TELEKOM’un İstanbul Boğaz Köprüsü’nün hem köprü üzerinden hem deniz altından -bir tane de değil- deniz altından üç tane, köprü üzerinden yine sağlıklı ve soltu olmak üzere ayrı karasal kablo geçişleri mevcuttur.

Onun dışında bir de İstanbul... Çünkü İstanbul depreminin etkisini ve ebadını bugün sadece tahminler üzerinden konuşuyoruz. Büyük İstanbul depremi, olası İstanbul depremi sadece İstanbul’u mu, yoksa Trakya bölgesini de etkileyecek mi? Marmara Bölgesi’nin hangi kısımlarını etkileyeceği konusunda sadece tahminler var. Fakat biz bunu da yedeklemek adına yeni yapılacak olan Çanakkale Köprüsü üzerinden de yine, altyapımızı tesis edecek anlaşmalarımızı yaptık. Yine, hem yeni Çanakkale Köprüsü güzergâhından hem de deniz altı güzergâhından geçecek şekilde aslında, amacımız şu: Bir şekilde İstanbul’u baypas ederek Çanakkale Köprüsü üzerinden Trakya’dan geçip Edirne üzerinden yurt dışı çıkışlarımızın devamlılığını sağlayabilmek. İstanbul içerisinde olası büyük bir yıkım olursa diye yine böyle projelendirdiğimiz ve anlaşmasını imzaladığımız bir çalışmamız var.

Uygulamaların yurt dışından yurt içine gelmesi, bu önemli bir konu. Bu konuda aslında, en büyük içerik sağlayıcıları -ismini zikretmemde bir mahzur yoksa- Google, Facebook, YouTube vesaire gibi işletmecileri geçtiğimiz sene yurt içine getirdik. Şu andaki bu büyük dünyadaki işletmecilerin trafikleri Türkiye’ye konumlandıkları kendi sunucuları üzerinden dönüyor. Yaklaşık 7-7,5 teralık bir trafiği gören trafik şu anda Türkiye’nin içerisindeki yerleşik sunuculardan dönüyor. Bu, şu demek değil: Bu, bizim aplikasyonumuz değil; bu, uluslararası, Google’un, Facebook’un, YouTube’un ya da ona bağlı olan Instagram, WhatsApp vesaire dediğimiz uygulamaların kendi kontrolünde olduğu bir şey. Biz, sadece, bu uygulamaları Türkiye’ye getirerek Türkiye’nin verisinin yurt dışına çıkmadan buradan dönmesini, artı, bir şekilde yurt dışına doğru bu trafiğin dolaşp da Avrupa ülkelerinden servis almak yerine... Türkiye sahilında farklı bölgelere konumlandığımız -işte, Antalya’da da var, Kayseri’de de var, Samsun’da da var, Erzurum’da da var, Diyarbakır’da da var- İstanbul’da, Ankara’da, İzmir’de, o bölge müdürlüklerinin tümüne konumlandığımız sunucular var. Özellikle, Facebook gibi “sosyal medya uygulamalarının devi” dediğimiz bu uygulamaların tümü kendi sistem salonlarımız içerisinde yerleşik olan bu sunucular üzerinde kendi trafiklerini zaten döndürüyor durumdalar.

Son sorunuz da efendim, “Saha dolaplarında akü var mı?” Var, evet. Burada olabildiğince pasif altyapıya gidip olabildiğince enerji ihtiyacını gözetmeyecek şekilde pasif altyapıyla giderek “PON teknoloji” dediğimiz yapıyla giderek enerji ihtiyaçlarımızı burada minimize etmek üzere planlarımızı yapıyoruz ve buna göre yatırımlarımızı şekillendiriyoruz ama saha dolapları içerisinde illa ki aktif cihaz bulundurmamak zorundasınız, aktif cihaz bulundurmamak zorunda olduğunuz için de enerji ihtiyaçlarınız baki. Bunun için de evet, saha dolapları içerisinde de mutlak surette akülerimiz bulunuyor.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek.

Buyurun Sayın Vekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Arkadaşlarımıza da hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, TÜRK TELEKOM kurumu tabii, cumhuriyetin önemli kurumlarından bir tanesi. Hele, geçmiş on beş yirmi yıl önce Türkiye’de en büyük ekonomik büyüklüğe sahip olan kurumumuzdu.

Şimdi, bu raporlardan da görüyoruz ki TÜRK TELEKOM’un satışı ve arkasından sermaye yapılanmasının değişmesi ve özel ya da kamu bankalarının eline geçmesi sürecinde TÜRK TELEKOM İstanbul’da hiçbir şey yapmamış yani depreme dönük olarak siz eğer bütün çalışmalara 2020’de başladıysanız zaten yirmi bir yıl içinde de herhangi bir çalışmanın yapılmadığını ve bu yönetim sürecinin de bizim bildiğimizden çok daha ağır tahribatlar yarattığını görebiliyoruz.

Şimdi, burada bazı önermeleriniz var yerel yönetimlerle ilgili. Şimdi, tabii, sormak istediğim şu: Eskiden TELEKOM bir kamu kurumu olduğunda imar planlarında TELEKOM'a yer tahsis edilirdi yani kamusal alan tahsis edilirdi ve siz bu alanlar üzerinde de binalarını yapardınız. Şimdi bir kamu kurumu değilsiniz ama Yönetim Kurulu üyelerinize baktığımız zaman da işte, eski milletvekillerinin, Hükûmete yakın olan iş adamlarının yoğun olarak yer aldığını görüyorum. Yani bir kamu kurumu mu, yoksa bankalara geçmiş bir yapı mı, onu çok bilmiyorum. Sorum şu: İmar planlarında TELEKOM'a terk edilmiş alanlar kamu kurumu olduğunuz zaman size bedelsiz olarak veriliyordu ve siz burada yeni oluşan nüfusa göre tesis yapıyordunuz. Şimdiki süreci nasıl yönetiyorsunuz? Birinci sorum bu.

İki: Bütün dünyada fiber optik kabloları yaygın olarak kullanan TELEKOM şirketleri ile o ülkelerdeki üniversiteler arasında, depremi yedi-sekiz saniye önce yer altındaki titreşimlerle tespit edecek ve başta doğal gaz olmak üzere çok ivedi olarak durdurulması gereken ya da enerji gibi kesilmesi gereken ya da büyük endüstriyel yapılar gibi şalterin kapatılması gereken sistemlerle ilgili bir ortak eş güdüm çalışmanız var mı? İkinci sorum bu.

Üçüncüsü: İstanbul için söylüyorum, burada listelediğiniz yapıların dışında belli ki kiracı olduğunuz yapılar da söz konusu. Bu sözünü ettiğim imar planlarında size ayrılmış olan yerlerle ilgili şu an yüksek teknoloji ve depreme dayanıklılık açısından yeni bina yapma konusunda bir bütçeniz var mı?

Son olarak da, Yönetim Kuruluna keşke bu kurumun içinden, yüksek teknoloji eğitimi almış ve kurumu büyütmüş, Türkiye'nin en gözde kurumu hâline getirmiş olan değerli mühendislerimizin, teknik arkadaşlarımızın da bir gün oralara gelmesini temenni ederek sorumu soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Buyurun.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Sayın Başkan, müsaadenizle, sorulara yazılı cevap verelim isterseniz. Çok detay ister cevaplar. Yazılı olarak cevap verelim müsaadenizle.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tamam, teşekkür ederiz.

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir konuşacaktır.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Hoş geldiniz. Sunumunuz için de teşekkür ediyoruz.

Şimdi, GSM operatörleri veya bu hizmetlerin insanlara birinci dereceden ulaşımının sağlandığı yer baz istasyonları, sizin de özellikle üzerinde durduğunuz konu. Şimdi, baz istasyonlarının yerleştirilmesi ve çevredeki etkileri; insanların baz istasyonlarıyla ilgili endişeleri, onların bir elektromanyetik alan oluşturduğu ve mikrodalgalarla radyasyon yaydığı düşüncesi hâkim ve biz bu baz istasyonlarının yerleştirilmesi konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşadık yerel yönetimlerde yönetici olduğumuz, Belediye Başkanı olduğumuz dönemde. Doğru, bu iletişimin yaygınlaştırılması için vazgeçilmez temel argüman bizim için baz istasyonları ama halk tarafından böyle de bir endişe var. Binasının üzerinde olanlar muhtemelen ev sahipleri değiller genellikle; belli bir ücret alıyorlar ve onu orada konumlandırıyolar. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Yani biz şimdi kanun çıkararak yerel yönetimlerden çok, işte, kanuna dayalı bir hâle getirdik ama bu endişeler hâlâ hâkim, bir bu.

İkincisi de: Yine, iletişimin sürekliliğinin temelinin enerjinin sürekliliğine dayandığını söylediniz. Bu akülerin veya pillerin ömürlerinin olduğunu biliyoruz. Sık sık kullanılırsa belki ömürleri artar ama öyle bir şey de yok. Neticede alternatif enerji falan düşünüyor musunuz yani güneş gibi, güneş panelleri gibi? Çünkü maliyetleri çok az; bir defa kurulup uzun süre devam ettirilebilen bir şey. Böyle bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ederim.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Çok teşekkür ederim Sayın Milletvekilim.

Sayın Başkan, müsaadenizle, cevap vereyim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun, hemen alalım sizi.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ NETWORK DİREKTÖRÜ AHMET FETHİ AYHAN – Efendim, öncelikle son sorunuzdan başlayarak cevap vereyim.

Güneş enerjisi konusunda evet, aktif yatırımlarımız devam ediyor. Karbon emisyonunun azaltılması, karbon salınımının düşmesi sadece bizim şirketimizin değil, aslında ülkemizdeki bütün kurumsal şirketlerin de aynı zamanda gelecek nesillerimiz ve çocuklarımızın sağlığı için olmazsa olmaz sorumluluklarından bir tanesi. Bu anlamda enerji altyapımızı güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi gibi sistemlerle destekliyoruz. Özellikle güneşin yoğun olarak alındığı, güneşin yoğun olarak kullanıldığı... Bunun en güzel örnekleri, biz Van’da ve Erzurum’da aktif olarak da binalarımızı, kurmuş olduğumuz güneş enerjisi tarlalarımız üzerinden beslemeye başladık; birtakım testleri yapıyoruz. Benzer şekilde, soğutma sistemlerinde de “free cooling” dediğimiz, aslında aktif enerji tüketmeyen, dışarıdan aldığı havayı bir şekilde soğutarak içerideki baz istasyonunun olduğu ortamı soğutan teknolojileri de bütün baz istasyonu merkezimize yayarak enerji tüketimini ve karbon salınımını olabildiğince azaltmak üzere çalışmalarımıza devam ediyoruz.

İlk sorunuzdaki şey de aslında bütün dünyadaki operatörlerin ve bizlerin bir çıkmazı maalesef. Evet, herkes yaygın bir çekim alanı istiyor, yaygın bir çekim gücü istiyor fakat birtakım ön yargılardan ya da birtakım inançlardan dolayı da insanlar etrafında, binasında buna izin vermek istemeyebiliyor. Bu, insanların en doğal hakkıdır tabii, biz bunu saygıyla karşılıyoruz. Bu konuda yayımlanmış makaleler var; burada, yayımlanmış olan makaleler ışığında yorum yapmak... Tabii, teknik olarak bize bakarsanız, burada insan sağlığını riske edecek bir konunun olmadığı yönünde yayımlanmış makalelerden yola çıkarak söylediğimiz şey; bu konuda bizim yorum yapmamız çok doğru olmaz fakat yapılan yorumlara bakarsanız, evet, insan sağlığına zarar verdiğini iddia eden yorumlar da var, vermediğini iddia eden yorumlar da var. Tabii, biz teknoloji olarak bize verilen, regülasyon kurumumuzun denetiminde, regülasyonu kurumumuzun ölçümünde “sağlıklı” tabir ettiğimiz alanlarda, manyetik alan yayacak şekilde baz istasyonlarımızın kurulumlarını yapıyoruz. Bu konu regülatif bir konudur, bu konuda biz denetime tabiyiz diğer bütün operatörler olduğu gibi. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu rutin aralıklarla baz istasyonlarının yaydığı bu manyetik alanları tespit eder, ölçer ve dünyanın kabul ettiği standartta olup olmadığını da kontrol eder efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ederiz.

İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, bugün ilk kurumumuz, kuruluşumuz Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi. Bir özel sektör kuruluşu, hisselerinin yüzde 55'i özel sektöre ait bildiğim kadarıyla, öğrendiğim, yüzde 25'i Hazine ve Maliye Bakanlığında, değil mi? Yüzde 5'i Varlık Fonu'nda.

Şimdi, bundan sonra 2 kurum daha var, Turkcell ve Vodafone; onlar da özel sektör kuruluşları. Aslında birbiriyle de çok ilişkili yani burada konuştuğumuz konular, belki onların da sunumları ve sonrasında konuşulacak konular bir arada değerlendirilebilirdi ama BTK yok. Yani kuruluş olarak aslında programda vardı, bugünkü gelen şeyde BTK'nin adı geçmiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – BTK yarın, yarına alındı. BTK'den kaynaklanan bir sıkıntı dolayısıyla BTK'yi yarın dinleyeceğiz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Öyle mi?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında bugün için şey görüyorum, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, size ilk gün gönderdiğimiz gündemde BTK de vardı ancak BTK'de sunum yapacak olan ilgili Daire Başkanıyla alakalı...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çünkü ilişkili oldukları için kopuk olacak yani.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Onlar yarın olacak.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tabii, BTK'den sonra belki bunlar konuşulabilirdi.

Bakıyorum, 2020'nin ilk dokuz ayında 20,6 milyar lira gelir elde ettiğinizi ifade ediyorsunuz; doğaldır yani bu bir eleştiri değil, bir anonim şirket, bir özel sektör kuruluşu doğal olarak kâr amacı güdecektir dolayısıyla en yüksek kârlılığın gerekli olan yatırım ve hizmetlerini ona göre üretecektir.

Şimdi, tabii, aslında BTK üzerinden konuşulması gereken; Türkiye'de 1 milyon kişiye düşen güvenli internet sunucu sayısı 4.340 ve en sonlarda yer alan bir ülke konumundayız. Fiber optik altyapısı TÜİK rakamlarına göre kişi başına İstanbul'da 3,1 metre, Ankara'da 4,3 metre, İzmir'de 4 metre ama Stockholm gibi bir şehirde 770 metre; yani aradaki farkı görebiliyorsunuz. Dolayısıyla burada ciddi bir yatırım ihtiyacı var. Bu yatırım neden bu kadar düşük düzeyde kalıyor? Bu bir sorun.

Şimdi, bakın, güneş enerjisini ben de soracaktım. Sayın Demir Belediye Başkanlığı yaptığı için kafalarımız aynı yönde çalışıyor. Güneş enerjili baz istasyonları olabilir mi yani bu depremle ilgili?

“Önemli toplantı alanlarında yatırım yapmak istiyoruz.” diyorsunuz. Yani bunlar tanımlansın, sabit toplanma alanları. Aslında bunlar belli ama demek ki burada bir başka sorun var: Gene, çözümün en başına geliyorum, sosyal destek amaçlı bir sosyal sorumluluk projesi falan olarak bakmamak gerekiyor buna, deprem mevzusuna çünkü “sosyal destek” olarak tanımladınız deprem riskini ve buna yönelik yatırımları. Bu, bir zorunluluk hâline gelmeli, yasal bir zorunluluk olmalı yani bu tür operatörlerin, telekomünikasyon kuruluşlarının keyfiyetinde değil, bu tür toplanma alanlarındaki kurulumların mutlak zorunluluk hâline getirilmesi gerekir; buna da bir yasal düzenleme gerekir diye düşünüyorum. Nasıl olur? O benim işim de değil.

Şimdi, burada yerel yönetimler üzerinden sıkıntılarınızı ifade ediyorsunuz. Ben de belediye başkanlığı yaptığım için o süreçleri yaşamış birisiyim. Yani imara aykırı konumda olmaması gerektiğini, hele hele depremsellikle ilgili bir mevzuda savunmak zorundayız. Yani imara aykırı olan bir yapıya baz istasyonu kurulumu için belediye izin veremez yani yapının kendisi imara aykırı, yıkılabilir nitelikte, ruhsatsız, ruhsat eklerine aykırı falan bir sürü şeyleri var. Siz o yapıya bir baz istasyonu kurmak istediğinizde belediye ona ruhsat vermez. “E, versin, yapı kullanma belgesi aranmasın.” falan gibi...

Bir yasal düzenleme geldi -üzülerek ben söylüyorum- geçti Meclisten ama aslında sizin işiniz çok kolaylaştı yani bu anlamda yasal olarak önünüz açıldı; bu, imar mevzuatını aşan bir düzenleme hâline geldi. Ama yani öyle bir yapıdaki bir baz istasyonu, o yapı yıkıldığında o bölgenin bütün hizmeti bir kere tamamen kopar, gider yani anlatabiliyor muyum? Olay insan ve çevre sağlığı meselesi de değil; yok elektromanyetik alan, elektromanyetik radyasyon, bunun şiddeti, bunun mesafe meselesi falan. Ondan da öte imara aykırı bir yapıda böyle bir şey... Bunlar oluyor çünkü bunlarla çok karşılaştık yani anlaşılıyor, çatısına konuyor. Bina kaçak olduğu için izin vermiyor belediye, öyle ihtilaflar oluyor. Bir de bunu ifade etmek istedim.

Bir de “şarj istasyonları” demişim; bunlar da olması gerekir, gerçi bununla ilgili “Birtakım altyapımız da var.” diyorsunuz. Ama bu önemli toplantı alanlarındaki yatırımı mutlaka oluşturmak gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Buna da biz yazılı cevap vermek istiyoruz milletvekilimizin sorusuna.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, tabii, sosyal destek anlamındaki konuyu açarsanız, oradaki bir yanlış anlaşılmayı da giderirsiniz.

Şimdi, siz “sosyal destek” başlığında, sunumunuzda deprem esnasında firmanızın yaptığı birtakım uygulamalarından burada bahsetmişsiniz. Bunlar size kanunla belirlenmemiş ama firma olarak deprem geçirmiş afetzedelere yönelik, depremzedelere yönelik yaptığınız birtakım iyileştirmeler var. Vekilimiz de bunların...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yapmak zorunda da değiller.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Yapmak zorunda da değiller ama bunların bazı hususlarının belki zorunlu hâle gelmesi, bir nevi sübvansiyon hâline gelmesi... Zaten ilgili bakanlıklarımız sadece telekomünikasyon alanında değil, birçok alanda afet hâlinde bu tip destekleri zaten hem özel firmalar aracılığıyla hem kamu kurumlarının sübvansiyonları olacak şekilde hayata geçiriyorlar. O konuyla ilgili de bu teklifinizi değerlendiririz Sayın Vekilim.

Çok teşekkür ediyoruz.

Telekomünikasyon hayatın her alanında var, gittikçe de artık vazgeçilmez hâle geliyor iletişim ihtiyacı, data vesaire. Bütün hepsi hem iş hayatımızın hem eğitim hayatımızın hem sağlıktan güvenliğe kadar vazgeçilmezimiz durumunda ve bu konuda da önemli yatırımlar gün geçtikçe artıyor, büyüyor. İnşallah TÜRK TELEKOM da yatırımlarını aynı azim ve gayretle artırmaya, Türkiye’de bu hizmeti en sağlıklı şekilde vermeye devam edecek; buna inancımız tam.

Aynı zamanda sunumlarınızda da gördük ki depreme yönelik olağanüstü hâllerde bütün şebekelerimizin hem güvenliğini sağlamak hem ihtiyaca hizmet verir hâlde olmasını sağlamak adına kapasitelerinin artırılması, bütün üst yapının depreme güvenilir hâle getirilmesi, güçlendirilmesi ve afet yönetimi noktasındaki bütün paydaşlarıyla beraber görev bölümlerini ve sorumluluklarını planlayan, yöneten, bugünden bunlarla ilgili de kurumsal eğitimlerini arama kurtarma ekibine varıncaya kadar sürdüren yetkin bir kurumumuz.

Biz çok teşekkür ediyoruz, başarılarınızın devamını diliyoruz.

Bugün bizlere sunumunu gerçekleştiren Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketinden Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Başkanı Ali Gürsoy'a, Başkan Yardımcısı İsmail Akın'a ve Kurumsal İletişim Direktörü Hamdi Ateş ile Network Direktörü Ahmet Fethi Ayhan'a katılımlarından dolayı, güzel sunumlarından dolayı Komisyonumuz adına teşekkür ediyoruz, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Sağ olun.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON AŞ KURUMSAL RİSK VE İŞ SÜREKLİLİĞİ BAŞKANI ALİ GÜRSOY – Sayın Başkanım, biz teşekkür ederiz, iyi günler dileriz.

Kolay gelsin.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Sağ olun, teşekkür ederiz.

Siz ayrılmadan -arkadaşlarımız da hatırlatmışlardı- çok kısa bir kamu spotu örneği var, hemen yayınlasın arkadaşlarımız, onu da izlemiş olalım. Bununla ilgili de özellikle Mobil Telekomünikasyon Operatörleri Derneğinden bugünkü toplantımıza gözlemci ve dinleyici olarak katılan Kamu İlişkileri Direktörü Tolga Ertuğrul'a da teşekkür ediyoruz.

(Spot gösterimi yapıldı)

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz.

İnşallah, Allah böyle afetler göstermesin ama her zaman tedbirli ve hazırlıklı olmak da en büyük gayretimiz.

Katılımlarınızdan dolayı tekrar teşekkür ediyoruz. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketinin değerli yöneticilerine başarılar diliyoruz, sağ olun.

Evet, değerli milletvekillerimiz, şimdi de sunumlarını almak üzere, dinlemek üzere Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketinden Devlet İlişkileri Direktörü Tümay Ünal'ı, Karadeniz Bölge Müdürü Gökhan Sağlam'ı, İş Sürekliliği Merkezi Koordinatörü Barış Yurtsever ve İş Sürekliliği Yönetim Uzmanı Ahmet Cemil Kırgıç'ı ben Komisyonumuza davet ediyorum. Bilgisayarlarla ilgili hazırlıklar da tamamlandı.

Değerli milletvekillerimiz, sunumun çıktıları ve ilgili dosya da milletvekillerimize dağıtılmış durumda. Yine, her toplantı sonrasında olduğu gibi, sunumların elektronik ortamda da sizlere ulaştırılması sağlanacak,

Tüm Komisyon üyelerimiz adına sizlere hoş geldiniz diyoruz.

Bugün sunumu Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketi heyeti adına ilk olarak Tümay Bey yapacaktır. Devlet İlişkileri Direktörü Tümay Ünal'a ben sözü bırakıyorum.

Tekrar hoş geldiniz.

Buyurun, söz sizde.

2.- *Turkcell İletişim Hizmetleri AŞ Devlet İlişkileri Direktörü Tümay Ünal'ın, İş Sürekliliği Yönetim Uzmanı Ahmet Cemil Kırgıç'ın ve İş Sürekliliği Koordinatörü Barış Yurtsever'in, Turkcell'in afet yönetim süreci ve afet durumu kriz yönetimi aksiyonları hakkında sunumu*

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TÜMAY ÜNAL – Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri; öncelikle sizleri ve sizler vasıtasıyla Gazi Meclisimizi Turkcell adına selamlamak isterim.

Çok kısa bir giriş yaptıktan sonra sözü arkadaşlarıma bırakacağım. Turkcell'in deprem hazırlıkları ve afet müdahale planlarıyla ilgili kısa bilgilendirmeler yapacağız sizlere.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Eğer deprem hazırlığı böyleyse vay hâlimize!

TRKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Kusura bakmayın Sayın Vekilim.

İçerğimizde Turkcell’in afet yönetim süreci, deprem öncesi hazırlık ve önlemlerimiz, kriz yönetim hazırlıklarımız, deprem sonrası afet müdahale planlarımız, idarelerle yaptığımız çalışmalar, AFAD’la yaptığımız çalışmalar ve sizlerden olacak destek taleplerimiz yer almakta.

Ben sözü arkadaşlarıma bırakayım fazla vaktinizi almamak adına.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

TRKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz; ismim Ahmet Cemil Kırgıç, Turkcell Grup Kurumsal Risk ve İş Sürekliliği Yönetimi Uzmanı olarak görev yapmaktayım.

Turkcell Grup olarak bir kriz yönetimi, Turkcell’de afet yönetimimiz bulunuyor; burada hem doğal afetler -doğal afetlerin içerisinde bildiğiniz üzere deprem, sel gibi durumlar var- hem salgın hastalık planı -salgın hastalık durumlarına yanıt aslında- kriz yönetim planı içerisinde var. Yine, çalışanlarımızın salgın hastalıkla ilgili bir durumu olması konusunda ne yapılması gerektiği, nasıl aksiyon alınması gerektiği... Yani bütünsel olarak baktığımız zaman hem servislerimizle ilgili bir kesinti olması durumunda hem de doğal afetlerin olması durumunda bir Turkcell afet yönetimi sürecimiz var. Biz analizlerimizi nasıl yapıyoruz? Aslında Turkcell ekosistemi olarak hem teknik gruplarımız hem de iş gruplarımız bizim kriz yönetim planımız içerisinde, kriz yönetim ekibimiz içerisinde yer almaktalar. “Network Analizi” dediğimiz şebekemizde, hem mobil şebekemizde hem de sabit şebekemizde analizler yapılmakta. Sosyal medya analizi, eğer ki bir durum, bir olay, bir vaka ortaya çıkarsa -tabii ki belli bir eşik değeri geçtikten sonra, onların hepsi tanımlanmış vaziyette- yine bu kriz yönetimi planımız içerisinde. Keza müşteri çağrı analizinin yapılması; müşteri çağrı analizi yapan ve onların takiplerini yapan ekiplerimiz var. Yine, görsel ve sosyal medya analizlerinin yapılması; bilgi iletişim ve teknolojileri tarafında servislerimiz var. Biz servis bazlı da çalıştığımız için yine o sistemlerimizin altyapı analizleri yapılmakta ve kamu ilişkisi analizleri de yapılmakta.

Şimdi, herhangi bir deprem olması durumunda -gündemimizin de deprem olması hasebiyle- aslında afet durumunda Turkcell’i ele aldığımızda 6,5 üzeri ve 6,5 altı olarak değerlendirdiğimiz eşik değerlerimiz var. Depremi şiddetinin 6,5 olması durumunda acilen yapılması gereken işler var burada ve bazı işlerimiz de aksiyonlar da yine onaysız devam eden aksiyonlar. 6,5 altında bir şiddet olması durumunda -bu lokasyon bağımsız; hem İstanbul hem de bütün Türkiye anlamında da bunu düşünebiliriz- onay alınarak yapılması gereken aksiyonlarımız var. İlk bir saat aksiyonlarına baktığımız zaman, örneğin, hem sanal hem de fiziki masaların kurulması... Ancak sanal ortamda kurulması demek aslında herkesin... “Büyük İstanbul depremi” dediğimiz bir olgu var; aslında oraya baktığımız zaman yöneticilerimizin, bu kriz yönetim ekibi yöneticilerimizin fiziksel olarak o masaya ulaşmalarının mümkün olmadığı durumda biz sanal olarak yönetmeyi ve kriz masasının kurulmasını planladık.

Yine, regülasyon kurumlarımızdan gelen, BTK’dan, Ulaştırma Bakanlığı’mızdan ve AFAD’dan gelen taleplerin karşılanması aksiyonlarımızdan bir tanesi. Bir diğeri, “network” dediğimiz şebekede, telekomünikasyon teknoloji şebekemizde yine optimizasyon çalışmalarının ve parametrelerinin girilmesi var, onun da biraz sonra Barış Bey daha detaylı olarak bilgilerini verecektir. Yine, Türk mühendislerinin, Turkcell mühendislerinin geliştirdiği aslında bir uygulama üzerinden...

Yine, ihtiyaç doğrultusunda tabii ki Turkcell ekosistemi yani baktığımız zaman, şebekemizde birçok bölge var. Bölge destek ekiplerinin müdahale, sevk noktalarına ulaştırılması. Bunların hepsi de planlanmış vaziyette. Zaman bazlı da ne kadar süre içerisinde o bölge ekiplerinin destek olacakları noktalara ne kadar süre içerisinde ulaşmaları planlanmış vaziyette.

Abonelerimize fayda paketlerinin tanımlanması. Eğer ki dediğimiz gibi, bir deprem, bir felaket olması durumunda sadece deprem olarak da düşünmeyebiliriz, bir sel durumu da ortaya çıkabilir. Paket tanımlama yine abonelerimize fayda paketlerinin tanımlanması, çağrı merkezi ve bayi veya sosyal medya üzerinden abonelerimize bilgilendirme yapılması ve borçlu olan abonelerimize veya kapalı hat bulunan abonelerimize yine burada hatlarını açma aksiyonlarından bir tanesi. Yine, kredi veya “fraud” kısıtlama olan abonelerimiz için de burada kısıtlarının kaldırılması var. Bunlar ilk bir saat içerisinde. Yani tabiri caizse bir yangın çıkıyor, o yangına çok hızlı olarak müdahale etme, yangını söndürmek yani daha fazla yayılmaması gibi düşünebiliriz. İlk yirmi dört saat içerisinde yine ikinci paket tanımlama abonelerimize ve regülasyon kurumlarıyla iletişimde bulunuyor.

Diğer tarafta, 6,5 üzeri bir deprem olması durumunda ise yine bizim “OHAL” durumu dediğimiz yani olağanüstü hâl durumu. Yine, bu paket tanımlamalarının yapılması var. İlave olarak da bizim “BİP” uygulamamız var yine detaylı olarak ona biraz sonra değinmek isteriz. Yine, burada abonelerimize, az önce kamu spotunda ve abonelerimizin GSM görüşmelerinden GSM yoğunlaşması olması durumunda “Voice over IP” dediğimiz IP üzerinden yani internet bazlı ses görüşmesine bizim Turkcell’in yine geliştirdiği “BİP” uygulaması üzerinden yapılması için “push notification” dediğimiz bir mesaj iletilmesi.

Ayrıca, tabii, sıfıncı dakika raporunun regülasyon ekiplerimize ve kurumlarına iletilmesi var. Yine “BÇO” dediğimiz bölge çözüm ortaklarımız yani bizim sahadaki operasyon ekiplerimiz “BÇO” olarak. Yine arıza ve mobil ekiplerinin plan dâhilindeki müdahale noktalarına sevk edilmesi. Az öncekiyle aslında birazcık paralellik var burada.

Yine, AFAD parametrelerinin, optimizasyon parametrelerinin şebekeye uygulanması. Bunlar onaysız durumda yani 6,5 şiddetinin üzerinde bir deprem olması durumunda ilk bir saat içerisinde alınması gereken aksiyonlar.

Burada, tabii, onay alınarak ayrıca, yine kriz yönetim ekibimizin görüşlerine sunularak, onların onayları alınarak yapılması var bazı hususlar. Bir tanesi, basın bilgilendirilmesi. Yani basına yapılacak bir açıklama, açıklamanın içeriği ve yapılıp yapılmaması kararı. Yine, reklam tanıtım içerikli iletişim durdurması. Yine, yabancı uyruklu müşteri kapama, durdurma, krizin niteliğine göre ek aksiyonlar, elektrik kesintisi yaşanan sahaların jeneratörle çalıştırılması. Bu konuya biraz daha gireceğiz detay olarak. Transmisyonu kesik sahaların yani iletişimi kesik sahaların başka transmisyon toplama noktalarına, merkezlerine aktararak servise alınması. Bunları tabii ki daha çok teknik aksiyonlar olarak düşünebiliriz.

İş taraflarında ise yine ikinci paket tanımlamaları, fatura ötelemeler bir ay süreyle. Yine, bunlar değerlendiriliyor detaylı olarak. Yine, ücretsiz abonelik işlemleri, Turkcell Finans şirketimizin kredi öteleme aksiyonları, sahalarımızın hasar tespitinin yapılması yani baz istasyonlarımızın olası bir depremde, olası bir afette hasar gördükten sonra bunların hasar tespitlerinin yapılmasını da ilk hafta aksiyonları olarak düşünebiliriz. Yine, regülasyon kurumlarıyla zaten çok sıkı olarak burada iletişim ve koordinasyon yapılmakta.

Benim anlatacaklarım bu kadar. Bundan sonrasını aslında teknoloji grubumuzda, şebeke teknik ekiplerimiz var, Barış Bey de onlarla ilgili size bilgilendirme yapacaktır.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bu paket tanımlamadan neyi kastediyorsunuz?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Şimdi, ilk bir saatte burada bir “cluster” var, bir alan seçiliyor. Eğer ki İzmir depreminden bir örnek verirsek, İzmir depreminin olduğu alanda, bir alan seçilip, oradaki alan içine giren Turkcell müşterileri tespit edilip, abonelerimize koşulsuz olarak burada 250 dakika, 250 SMS ve 1 GB’lık bir paket tanımlanıyor.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ücretsiz mi oluyor bu peki?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Evet.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ben ücretsiz olup olmadığını merak etmiştim de onun için sordum.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Buyurun.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Turkcell üretim teknolojisi adına deprem öncesi hazırlık ve planlarımızla ilgili olarak sunumu ben yapacağım.

Turkcell olarak deprem hazırlıklarını, BTK ve AFAD koordinasyonunda ve biraz önce sunumunu gerçekleştiren, TÜRK TELEKOM ve bizden sonra sunumunu gerçekleştirecek olan Vodafone’la beraber ortak çalışmalar hâlinde de yürütüyoruz.

Biz Turkcell olarak sunumumuzda öncelikli olarak deprem hazırlıklarımızı 9 kategoride planladık. Bunlar ağırlıklı olarak; şebeke kapasite artışları, altyapı yatırımlarımız, riskler ve iyileştirme odak alanlarımız, bölgesel deprem senaryolarımız ve bunlara uygun olarak yaptığımız afet müdahale planlarımız.

Bildiğiniz gibi özellikle Silivri depreminden sonra 3 operatörde de bazı sıkıntılar yaşanmıştı. Biz Turkcell olarak bu raporları haftalık olarak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderiyoruz, diğer operatörler de gönderiyor. Bizim, 2019 Eylül ayından sonra hedef planımızda olan ses şebekemiz ve VoLTE şebekemizdeki kapasite değerlerimizi 2020 itibarıyla ses tarafında yaklaşık 1,5 katına çıkardık, VoLTE tarafında ise yine 10,8 milyondan 15,6 milyon seviyesine ulaştırdık ve VoLTE tarafında yatırımlarımız bu sene de devam edecek. Altyapı yatırımları ve buna paralel alternatif iletişim kanalları üzerinde de özellikle Marmara depremi üzerinde çalışmalar yapıyoruz. Herhangi bir durumda mobil şebekede bölgesel veya genel olarak yaşanabilecek bir kesintide kriz yönetim ekiplerimizin, kriz koordinasyon ekiplerimizin ve bakım çözüm ortaklarımızla kesintisiz iletişim için uydu altyapısını kullanıyoruz. Turkcell olarak kriz yönetim ekibi ve koordinasyon ekiplerimizde toplam 77 adet uydu telefonu mevcut. Bakım çözüm ortaklarımızın da destek merkezlerinde ayrıca uydu telefonlar mevcut ve bunlar periyodik olarak test ediliyor. Ayrıca, biz Marmara Bölgesi’nde bir dijital telsiz şebekemizi de kurduk dolayısıyla BÇO’larımız yani “bakım çözüm ortakları”mız ve Turkcell’in şebeke operasyon merkezinde telsiz üzerinden de gerektiğinde haberleşebiliyorlar.

Biz yatırımlarımızda altyapı olarak özellikle akü ilaveleri, sabit jeneratör ilaveleri, mobil jeneratör sayılarını artırmak üzerine yoğunlaştık. Bugün itibarıyla sayılarımız; mobil jeneratör Türkiye genelinde 1.666 adet civarında, sabit jeneratörlerimiz 2.080 adet. Özellikle İstanbul’da öncelikli saha dediğimiz yani kamu kurum kuruluşları, hastaneler gibi alanlara servis veren sahalarımızın akü “back up” sürelerini ortalama dört saat seviyesine çektiğimiz ve bu yatırımlarımız 2021 itibarıyla da devam edecek.

Ayrıca, mobil baz istasyon sayımızı da 2020 itibarıyla Türkiye genelinde 122'ye çıkardık. Alternatif iletişim uygulamaları olarak, bildiğiniz gibi, Turkcell'in BİP uygulaması var. Bu BİP uygulamasına biz bir acil durum uygulaması ekledik. Yani tek tuşla abonelerimiz 112 Acil, Polis İmdat ve SABİM'e erişebiliyorlar.

Ayrıca, acil durum kişileri atandıklarında telefon rehberi yerine doğrudan bu acil durum kişilerine BİP üzerinden, data üzerinden arama yapıyorlar ve hızlı bir şekilde erişimleri sağlıyor. Bununla beraber, özellikle göçük altında kalabilecek aboneleri düşünerek bir "bluetooth"la internetsiz yardım isteme uygulaması dâhil ettik buna. Yani göçük altındaki kişi "bluetooth" özelliğini açarak yakındaki kişilerin "bluetooth"u da açıksa o telefona erişebiliyor ve buradan yazılı, sesli yardım talebinde bulunabiliyor.

Kriz yönetim hazırlıklarımızı deprem özelinde Ulaştırma Bakanlığımız, AFAD ve bilgi teknolojileri kurumlarıyla sürdürmekteyiz. Biz uçtan uca 9 bölümde Kriz Yönetimi ve Afet Müdahale Planı'mızı oluşturmuş durumdayız. Burada sarıyla belirttiğimiz konular, hâlen üzerinde çalıştığımız ve destek talep ettiğimiz konuları içermekte, o yüzden renklerini sarıyla belirttik.

Ayrıca, bütün şebekemizde acil durumlarda uzman personellerimizin kullanabileceği Deprem Müdahale El Kitabı şeklinde bir prosedür oluşturduk. Burada çok kalabalık olduğu için, zaman da kalmadığından paylaşıyoruz ama böyle bir prosedür kitabımız hazır. Yani acil durumda çalışacak personelimiz hangi raporun nereden çekileceğine, hangi sistemlere nasıl ulaşabileceğine, hangi parametrelerin ne zaman girilmesi gerektiğine buradan kolaylıkla ulaşabiliyor.

Sistem yedeklemenin yanı sıra aynı zamanda personel yedekliğimizi de düşündük. Burada bizim 2 adet servis operasyon merkezimiz mevcut; bir tanesi İstanbul, diğeri de Ankara'da. Özellikle İstanbul depreminden sonra servis operasyonlarımız Ankara ekibi tarafından yürütülecek çünkü İstanbul'daki personelimizi afettede kabul ediyoruz. Burada servis operasyon merkezimizin ilişkide bulunduğu aksiyonları görebilirsiniz. Kriz yönetim ekibimizden başlayıp Bakanlık, BTK ve AFAD'a kadar deprem anında ve sonrasında bütün iletişimi takip ve koordine ediyorlar.

Riskler ve iyileştirme odak alanlarımız; biz AFAD senaryosu kapsamında İstanbul depremini ele aldık. Burada telekom operatörleri için en büyük risk; deprem sonrası yapısal hasar nedenli saha kayıplarımız, uzun ve belirsiz süreli elektrik kesintileri nedeniyle saha kayıplarımız, toplama alanlarında oluşabilecek aşırı trafik yoğunluğu ve transmisyon nedenli saha kayıpları. Burada enerji sürekliliği yatırımlarını, biraz önce bahsettiğim gibi, akü ve sabit jeneratör ilaveleriyle yapıyoruz. Toplama alanlarına hizmet veren sahalarımızın da hem kapasitelerini hem de sağlamlıklarını gözden geçiriyoruz. Transmisyon kesinti risk azaltma; bu, depremden sonra en çok karşılaşılabilecek risklerden bir tanesi. Bunun için de biz ana transmisyon sahalarının arkasındaki saha sayılarını azaltma yoluna gittik. Dolayısıyla, mesela bir sahanın arkasında 15 saha olabilir. Depremden sonra o sahada bir fiziksel hasar durumunda 15 saha birden talep edebiliriz ki o sahalar çalışıyor olsa bile biz bu sahaların sayısını şimdilik 6 olarak çalışıyoruz, yani bu yaptığımız risk azaltmayla minimuma indirmeye çalışıyoruz.

Deprem sonrası afet müdahale planlarımız... Biz bütün Türkiye için, 16 bölgemizde deprem senaryolarını ve afet müdahale planlarımızı tamamlamış durumdayız. Bunları nasıl belirledik? Türkiye'deki fay hatlarını ve son üç yüz yılda o bölgelerde olan büyük depremleri ele aldık ve her bölgemiz için -o bölge şartlarını da göz önüne alınarak- oradaki nüfus sayısı, ulaşım imkânlarını da planlarımıza dâhil ederek deprem müdahale planlarımızı oluşturduk.

Burada sizlere özellikle gündemimizde olduğu için İstanbul depremi senaryosuyla ilgili yapmış olduğumuz senaryo ve afet müdahale planından ve buna bağlı olarak destek taleplerimizden bahsedeceğiz.

AFAD'ın senaryosuna göre, İstanbul'da 7,5 büyüklüğünde bir deprem öngörülüyor. Kara yolları ve binaların yüzde 25'inin orta veya üzeri hasar görmesi nedeniyle de yüzde 25 civarındaki sahalara kaybı senaryomuza eklendi. Bu, bütün operatörler için aynı, biz buna ilave olarak bizim sabit şebekemizdeki POP noktalarımızın da hasar alabileceğini ekledik.

Veri merkezlerimiz... Bizim Turkcell olarak 9 yeni nesil veri merkezi ve 26 adet de "NDC" dediğimiz şebeke veri merkezlerimiz mevcut. Biz bunların, özellikle 2018'de çıkan yeni Deprem Yönetmeliği sonrasında, bütün deprem performans raporlarını hazırlattık danışman firmamıza ve veri merkezlerimizin deprem sonrasında fiziksel bir hasar alma durumu mevcut değil. Yani operasyonel sürekliliklerini devam ettirecek durumdadır ve senaryo gereği de özellikle İstanbul depremi sonrasında Türkiye'de genel bir elektrik kesintisi yaşanacağı şeklinde, hatırlarsanız, 99 depreminden sonra da benzer durum olmuştu. Burada tabii, bizi çok zorlayacak koşullardan bir tanesi de kara yollarının kapalı olması, bunu da senaryomuza ekledik. Bunun dışında, biz, deniz ve hava taşıtları işler durumunda olacağını düşünerek, afet müdahale planlarımızı da bu doğrultuda hazırladık. Burada varsayımlarımız, yüzde 25 saha kaybı, İstanbul'daki personellerimizin tamamı afetzede yani çalışamaz durumda, kara yolları ulaşımına kapalı, genel elektrik kesintisi mevcut; iyi anlamdaki varsayımlarımız ise, veri merkezlerimiz çalışabilir durumda, deniz ve hava yolları da işler durumda.

Biz, toplam 15 bakım çözüm ortağı destek bölgesinden İstanbul'a doğru bir müdahale planı hazırladık. Toplamda 256 ekip, her ekipte 2 kişi olacak şekilde İstanbul'a belirli saatler arasında deniz yoluyla ulaşımını planlıyoruz, altı, on iki, on sekiz saatler aralığında. Bu ekipleri de konumlarına göre 4 kategoriye ayırdık. İstanbul'a gelecek olan her ekip 3 sahadan sorumlu olacak, bunun dışında 100'ün üzerinde de mobil baz istasyonu aracımızı getireceğiz İstanbul'a. Bunu diğer operatörler de yaptılar, tabii, burada sayılar farklı, bu sizinle paylaştığım Turkcell'in sayıları. Ve bizim bu müdahale sonrasında -biraz önce TÜRK TELEKOM'dan İsmail arkadaşımız da paylaştı- destek ve ihtiyaç taleplerimiz ortaya çıkıyor; bunların en önemlilerinin arasında deniz ve hava yolu ulaşım desteği, şehir içi ulaşım geçiş önceliği taleplerimiz, yakıt tedarik destek talebimiz, özel elektrik dağıtım şirketlerinden elektrik dağıtım planı, destek talebi ve görevli ekiplerimiz için, sahada görevli olacak ekiplerimiz için güvenlik taleplerimiz var.

Deniz yolu ulaşım planımız: Bizim, bölgelerden gelecek ekiplerimiz Bandırma, Bursa, Yalova feribot iskelelerinde toplanacaklar altı, on iki, on sekiz saat planları doğrultusunda. Bu yaptığımız plan çerçevesinde, İstanbul'un Asya yakasına 97 ekip geçecek, Avrupa yakasına ise 159 ekip geçecek. Buna alternatif olarak, müdahale süresini düşürebilecek başka bir öneri daha getirdik, hava yolu ulaşım planı. Eğer, bizlere kargo uçağı tedarik edilebilirse ekiplerimiz bölgelerden, bunları da biz Ankara, İzmir havalimanları olarak örnek gösterdik. İstanbul ve Sabiha Gökçen Havalimanlarına kısa sürede intikal edebilirler. Bunun için de sayılarımızı da çıkardık: 82 araç, 167 personel Ankara; 136 araç, 282 personel de İzmir havalimanı olarak önerdik. Tabii, bunlar imkân dâhilinde başka havalimanları da olabilir.

Kara yollarında geçiş önceliği: Bizim, buna en çok özellikle İstanbul'a ulaşan destek ekiplerimiz için ihtiyacımız var. Çünkü ilk işleri öncelikli sahalara müdahale etmek olacak ve bu ekiplerimizin hızlıca o sahalara müdahale etmesi için bir geçiş üstünlüğünün, önceliğinin verilmesi gerekiyor.

Yakıt tedarik destek talebimiz: Biz, İstanbul depreminden sonra müdahale ekiplerimizin mobil jeneratör kullanacağı sahalardaki günlük yakıt ihtiyacını hesapladık. Bizim baz istasyonlarımız günlük 40 ton benzinle desteklenmesi gerekiyor. Mevcut NDC'lerimizin, özellikle İstanbul'da, bunlar bir iki gün sonra desteklenmesi gerekiyor. Şu andaki mevcut yakıt tanklarımıza göre üç gün kadar idare ve dizel yakıtla çalışmalarını sürdürebiliyorlar.

Bizim, AFAD ana çözüm ortaklarına yaptığımız çalışmalarda özellikle İstanbul'da yakıt tedariki için telekom operatörlerine öncelik verilmesi ve mümkünse İstanbul'un belirli noktalarındaki akaryakıt istasyonlarının bu amaçla tespit edilmesi ve oraya gelecek ekiplerimizin de bu istasyonlardan düzenli olarak yakıtları tedarik edip tekrardan işlerinin başına dönmesi şeklinde önerilerimiz oldu, bu konularda çalışmalara devam ediyoruz.

Elektrik dağıtım destek talebimiz: AFAD toplantılarından edindiğimiz bilgiler doğrultusunda İstanbul'da 7 üzeri bir depremde Türkiye genelinde bir güvenlik önlemi açısından genel bir elektrik kesintisi olacak. TEİAŞ yetkililerinin İstanbul'un Asya yakasına elektrik verme süresi ortalama yedi saat, Avrupa içinse üç saat. Yalnız, bu sadece iki yakadaki ana dağıtım merkezine gelecek olan süre. Daha sonraki sorumluluk özel elektrik dağıtım şirketlerinde bulunmakta. Bizim, telekom operatörleri olarak, bu dağıtım planını bilmemizin önemi şu şekildedir: Eğer özel elektrik dağıtım şirketleri bu belirlenen saatler sonrasında İstanbul'un hangi ilçelerine veya bölgelerine bir yüzde de olsa bir oranda elektrik dağıtım planlarını bizlerle paylaşırlarsa biz de ilk sekiz saat içerisinde İstanbul'da ne kadar sahamızın yaklaşık olarak hizmet verebileceğini bilmiş olacağız ve İstanbul'a gelecek olan müdahale ekiplerimizi de bu doğrultuda daha sağlıklı bir şekilde planlayabileceğiz. Biz bu taleplerimizi de BTK üzerinden özel elektrik dağıtım şirketlerine ilettik, kendi öncelikli saha lokasyon bilgilerimizi, veri merkezlerimizin adreslerini de kendileriyle paylaştık.

Son olarak da güvenlik desteği talebimiz: Bizim bölgelere gelecek olan ekiplerimiz yanlarında mobil jeneratörler de getirecekler. Ortaklaşa planda 1 ekip 3 tane sahadan sorumlu olacak. Dolayısıyla arıza ekipleri bu 3 saha arasında bir ring servisi yapacak, belirli sürelerle mobil jeneratörlere yakıt tedariki şeklinde. Dolayısıyla, bu sahaların başında bir personel bulundurma şansımız yok. En büyük sıkıntı elektrik kesintisi olacağı için de buradaki çalışan jeneratörlerimizin muhafazası, önem arz ediyor, aksi takdirde verdiğimiz hizmetler ciddi oranda aksayacaktır. Öyle bir ortamda da çalınan veya hasar gören bir jeneratörün de tekrardan getirilmesi çok uzun zaman alacaktır.

Ayrıca veri merkezlerimizin, diğer binalarımızın da bizim kendi özel güvenlik şirketlerimizin çalışanları işbaşı yapana kadar devletimizin kolluk güçleri tarafından güvenliğinin sağlanmasını talep ettik.

Bu ana isteklerimizle beraber, kazı izinlerimizle ilgili bir talebimiz oldu, istasyonlarımızın fiberle bağlanması için.

AVM ve kamu binalarındaki jeneratör kullanımları konusunda Telekom operatörlerine kolaylık sağlanması desteğini istedik. Çünkü biliyorsunuz, AVM'ler çelik karkas yapılar, depremden en az etkilenecek olan yerler ve özellikle depremden sonra toplanma alanı olarak kullanılabilecek lokasyonlar. Dolayısıyla oradaki mevcut jeneratörlere bizim sahalamız da bağlanabilirse o lokasyonlarda sahalamız uzun süre sorunsuz bir şekilde hizmet verebilecektir. Burada izin alabildiğimiz bazı noktalar var, bazı AVM'ler, bazı kamu kuruluşları var; bununla beraber, alamadıklarımız da var. Eğer bu konuda ortak bir görüş olursa 3 operatör olarak bize özellikle afet durumlarında hizmet açısından çok büyük katkı sağlayacaktır.

Turkcell olarak sunumumuz bu şekilde. Dinlediğiniz için çok teşekkür ederiz.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Evet, sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Şeyle ilgili, bu elektrik kesintisi anında jeneratörlerin çalışmasıyla ilgili akaryakıtı öncelik verilmesi diye bir talebiniz olmuştu herhâlde konuşmanızın arasında?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Burada bir planlama var mı? Örneğin, sizin o akaryakıtı ihtiyacınızın olduğu bölgede size bir adres gösterilebilir mi veya böyle bir çalışmanız var mı? Daha önceden yapılan bir planlamayla, diyelim işte Hürriyet Mahallesi’ndesiniz “Oradaki şu akaryakıt istasyonundan alacaksınız.” diye önceden AFAD tarafından veya da ilgili kurumlar tarafından bir planlama var mı, bunu sormak istiyorum.

Bir de az önce TELEKOM’a da sormuştum, aynı soruyu size de sormak istiyorum: Tabii, Komisyon olarak bizim ana görevimiz aslında deprem öncesi alınacak tedbirlerle olası depremdeki zararların en aza indirilmesi, asıl çalışma konumuz bu. bu anlamda, siz de çok yaygın bir operatörsünüz, aşağı yukarı Türkiye’nin her tarafında kullanılıyor. Vatandaşın bilinçlendirilmesi, bilgilendirilmesi için AFAD’la, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla veya ilgili Bakanlıklarla böyle mesaj -kamu spotu televizyonlarda oluyor- bir uygulamayı bu anlamda siz de yapmayı düşünür musunuz veya bununla ilgili, ilgili kurumlarla görüşür müsünüz? Çünkü vatandaş kiraya çıkacağı zaman -büyük bir ihtimalle cep telefonu var- o cep telefonuna değişik aralıklarla mesaj gönderilebilir, işte oturduğunuz evin depreme dayanıklı olup olmadığını, fay hattı üzerinde olup olmadığını, güçlendirme yapıp yapılmadığını, geçmişte yaşanan depremlerde hasar alıp almadığı şeklinde ilgili resmî kurumların belirleyeceği kamu spotlarını gönderebilir miyiz?

Teşekkür ediyorum.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – İlk sorunuzu yanıtlayayım Sayın Başkanım. Yakıt tedariki konusunda, biz, ilk olarak Shell firmasıyla görüştük geçtiğimiz hafta. Burada Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna tabiler. O konuları da kendi hukuk departmanlarıyla görüşüyorlar, özellikle yakıt depolama konusunda ama pek mümkün gözüküyor çünkü stok konusu kanunen mümkün değil. Burada bizim gidiş yolumuz, önerimiz BTK ve AFAD üzerinden İstanbul’un belirli noktalarında -ki bu noktalar aslında 3 operatörün de belli, öncelikli sahalarının lokasyonları- bu noktaya yakın, uygun akaryakıt istasyonlarıyla... Burada firmadan bağımsız olarak düşünmek gerekiyor yani Total, Shell, burada ismini sayıyorum. Bir mantık çerçevesinde, mesela İstanbul’da afet durumunda o bölgeden sorumlu olacak; Fatih bölgesi için akaryakıt istasyonları şu istasyonlardır şeklinde bir düzenleme yapılırsa, bizim işimiz çok rahatlayacaktır. En azından, Fatih bölgesine gidecek olan operatörlerin bakım çözüm ortakları öyle bir durumda benzini nereden alacaklarını bileceklerdir. Bizim önerimiz bu şekildeydi. AFAD’la bu konu üzerine çalışıyoruz. Tabii, destek alabilirsek ayrıca memnun oluruz.

Kamu spotuyla ilgili olarak Turkcell’in yaptığı bir kamu spotu var, bunu radyo ve televizyonlarda da yayınladı. Biz sunuma eklemedik ama mevcut şu anda, onu Turkcell olarak yaptık; özellikle kendi ürünümüz olan BİP kullanımı konusunda, onu da tamamladık.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Diğer konuyu da değerlendirelim, kiraya çıkacak olan, oturanların...

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Telefonlara, cep telefonlarına mesaj gönderme olarak değerlendiriyorum ben.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Başkanım, kamu spotunu mu, yoksa kiracı mı...

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Kamu spotu olarak yani onu bir resmî kurum aracılığıyla yapmanız gerekiyor. Diğer türlü sıkıntı yaşayabilirsiniz. AFAD aracılığıyla olabilir, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aracılığıyla olabilir.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – AFAD aracılığıyla, BTK aracılığıyla olabilir.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Sayın Başkanım, bizim bu konularla ilgili, sizin de bahsettiğiniz üzere, Ulaştırma Bakanlığı, BTK, AFAD gibi kurumlarla çalışmalarımız var. Kamu spotu yapılması anlamıyla da Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla da görüşüyoruz. Yaptığımız çalışmalarla ilgili bilahare sayın Komisyonunuza bilgi notunda yazılı olarak iletelim. Ayrıca, sunumda yer verdiğimiz bizim BİP uygulamamız, zaten sizin de bahsettiğiniz üzere çoğu ihtiyacı karşılayabilecek anlamda tasarlandı. Bunun tasarlama sürecinde de AFAD’la yakın çalışma imkânımız olmuştur. O çalışmalarla ilgili de daha detaylı bilgiyi yazılı olarak arz edebilirim.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Peki, teşekkür ediyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Başkanım, konunun önemine binaen, usul açısından da sıkıntı yoksa sadece küçük bir öneri getirmek istiyorum bu konuyla alakalı. Ben Burhan Özcan, BOTAŞ Genel Müdürü.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Buyurun.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Özellikle bu yakıt tedarikiyle alakalı bu sıkıntıyı bertaraf etme adına, sistemin sürekliliğiyle ilgili olarak doğal gaz boru hatları, doğal gaz dağıtım şebekesi ve işleyişi aslında bu yönüyle çok güçlü. Eğer burada toplanma noktaları itibarıyla genel bir değerlendirme yapılması suretiyle doğal gazla çalışan jeneratörler bu bölgelerde eğer konumlandırılabilirse, biz burada -7/24 yani afetlerde de inşallah genel anlamda bir sıkıntımız olmaz-doğal gazlı jeneratörleri besleyebiliriz. Dolayısıyla, tanker yola çıktı mı, geldi mi, gelmedi mi, direkt bir doğal gaz boru hattıyla beslenebilecek, çalışabilecek jeneratörler kullanılabilirse bu sorun büyük ölçüde halledilebilir diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum, arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Hatay Milletvekilimiz Lütfi Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Vekilim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Evet, ben de sunumunuz için teşekkür ediyorum. Şimdi İstanbul’la ilgili 7,5 şiddetinin üzerinde bir deprem senaryosuyla ilgili bize çok akıcı bilgiler verdiniz. “Yani İstanbul’da 7,5 şiddetinin üzerinde bir deprem olduğu zaman biz Turkcell olarak ne yapacağımızı biliyoruz.” İstanbul’a Türkiye’nin dört bir tarafından gelecek olan personelinizi bile denizden veya karadan nasıl taşıyacağınıza yönelik kapsamlı bir çalışma da yapmışsınız. Bütün 81 vilayette aynı şekilde bu senaryonuz var, değil mi? Sadece bize örnek olsun diye İstanbul’u anlattınız.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet, gündem olduğu için koyduk Sayın Vekilim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Onun dışında atıyorum, Antalya’da dahi nasıl gidileceğini tüm kurumunuz biliyor?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet, efendim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bir ikincisi: İstanbul’da Sayın İçişleri Bakanımızın öncülüğünde toplantılar yapılıyor İstanbul depremiyle ilgili, muhtemelen sizler de oranın bir paydaşısınız. Orada hatta BTK’yle birlikte çalıştığınızı biliyorum, AFAD’la birlikte çalıştığınızı biliyorum. Şimdi, bize bu

öneriler ve tavsiyeler konusunda hani “İstanbul’da yakıtı nereden alacağız?” türünde bir sorunuz var ya, İstanbul’daki toplantılarda bunlar konuşulmuyor mu, bunlar çözüme kavuşturulmuyor mu? Yoksa sadece siz bir planlamanızı yapıyorsunuz, bunu AFAD’a veya İstanbul’daki o birime ulaştırdığınız zaman size nereden, nasıl yakıt alacağımız yönünde bir tavsiyelerde bulunulmuyor mu?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Sorunuzu cevaplayayım Sayın Vekilim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bunu alayım, bağlı bir soru daha var çünkü.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Bu İstanbul deprem senaryosunu biz AFAD’ın oluşturduğu senaryo bazında telekom operatörleri olarak geliştirdik. Bu yaptığımız müdahale senaryosu sonucunda da bizim bu senaryonun hani gerek yeter şartları gibi taleplerimiz ortaya çıktı. Bunları da AFAD’ın ana çözüm ortakları var, işte enerji çalışma grubu var, yakıt tedarik çalışma grubu var, güvenlik çalışma grubu var, bizimle daha çok ilgili olanları söylüyorum. Bunlara ilişkin taleplerimizi biz ilettik AFAD ve BTK’ye. Enerji çalışma grubuyla bir araya geldik, yakıt konusunda bir araya geleceğiz bu kapsamda. Biz, Turkcell olarak da biraz önce bahsettim, hani biz Shell’le biz kendi inisiyatifimizle bir bilgi almak açısından özellikle bir konuştuk. Şu anda bu konularla ilgili çözüm çalışmalarımız devam ediyor Sayın Vekilim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Şimdi, tekrar ifade etmek istiyorum. Bize çok böyle kapsamlı bir çalışma yapmışsınız yani “Bizim taleplerimiz şunlar.” diye, ben öncelikle bunun için teşekkür ediyorum. Tabii, yakıta varana kadar anladığım kadarıyla devletten bekliyorsunuz, öyle mi?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet çünkü...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Cüzi rakamlar ama.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Yani yakıt konusunda bizim hani bir uzun süreli depolama imkânımız yok, riskli de ayrıca. Dolayısıyla...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sizin Turkcell olarak yani bu ülkenin topraklarından yetişmiş, büyümüş bu insanlara hani bu hizmeti sunmuş, karşılığında da ücretini almış ve bugün de çok büyük bir marka olarak sizin sosyal sorumluluk projesi kapsamında yani böyle “İki yüz elli dakika veya şu kadar SMS sağlıyoruz.” demişsiniz ya burada, onun dışında daha büyük bu memlekete bağlı olmanın bir sorumluluğu gereği, depremle ilgili bu toplanma merkezlerine yönelik biraz önce TÜRK TELEKOM’un da bahsettiği hani bir kule dikelim, orada insanlar geçtiği zaman “Wi-Fi”yle onlara internet hizmeti verelim, böyle bir çalışmanız, böyle bir programınız var mı?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet, cevap vereyim Sayın Vekilim. Biz ilk “Wi-Fi” kurulumunu İstanbul’da Maltepe miting alanında gerçekleştirdik bir prototip olarak diğer toplanma alanlarına da bu çalışmamızı planlıyoruz ayrıca “Wi-Fi” kurulumunu.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Rica ederim.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRÜ GÖKHAN SAĞLAM – Burada şöyle bir ekleme yapabilirim Sayın Vekilim. Turkcell dediğiniz gibi yerli ve milli bir şirket yani ülkeye olan sorumluluğunun da bilincinde. Biz o dediğimiz faydaların dışında yaptığımız faydaları da sosyal sorumluluk anlamında bir elin yaptığını diğeri duymasın mantığıyla hareket ediyoruz açıkçası.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Duyalım, bilelim ama ya.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRÜ GÖKHAN SAĞLAM – Bilahare... Tabii, tabii, haklısınız. Onu Komisyona yazılı olarak iletebiliriz. Biz AFAD gibi kurumlardan ihtiyacı da öğreniyoruz gerekirse valiliklerden, o doğrultuda sosyal sorumluluk anlamında da faydalar sağlayıp çalışmalar yapıyoruz. Hızlıca iletelim Komisyona yazılı olarak.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bunları biz de bilelim de gururlanalım.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRÜ GÖKHAN SAĞLAM – Tabii, mutlaka.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz Hatay Vekilimiz Lütfi Kaşıkçı'ya, aynı zamanda geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Evet, zannedersem böylelikle sorular tamamlanmış oldu.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa çok kısa bir ekleme yapabilir miyim?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Tabii, buyurun.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Bu akaryakıt ihtiyacıyla ilgili kısımda da katıyen ücretle ilgili bir şey yok. Orada mevzuatsal anlamda depolama ve böyle bir -Allah göstermesin- durum olduğunda o yakıtın hızlıca alınması noktasında bizim talebimiz var. Orada da Bakanlık ve düzenleyici kurum nezdinde bazı çalışmalar yapılması gerekiyor, ücretten yana bir problem yok orada.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Yakıtı nereden alacağız sadece o, belirlensin.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Evet, depolama anlamında mevzuat müsaade etmiyor, imkân sağlamıyor. Onun için düzenleme talebimiz var açıkçası.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRÜ GÖKHAN SAĞLAM – Biz yakıt bulamayacağımızı düşünüyoruz.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Önceliklendirilmesi aslında daha önemli. Bir de hani aynı Turkcell nasıl çalışanlarının afetzede olacağını düşünüyorsa da hani özel benzin istasyonları da aslında afetzede konumuna gelecektir. Bilahare bunlar da var.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, önemli bir husus tabii, deprem -Allah korusun- yaşandığında yaygın bir şekilde hem sivil vatandaşlarımızın hem diğer arama kurtarma noktasındaki bütün çalışan kurumların ve ekiplerin yakıt ihtiyacının yine iletişim alanında; işte, bu enerji beslemesini sağlayacak olan, iletişim alanında faaliyet gösteren kurumlarımızın yakıt ihtiyacının da karşılanması. Onun bir şekilde bir afet yönetim planı içerisinde yer alması, bu konuda da bir organizasyonun afet öncesinde hazır edilmesi önemli bir husus.

Şimdi söz isteyen İstanbul Milletvekilimiz Mustafa Demir.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Belki anlatılmıştır ama şeyi merak ediyorum ben. Afet anında çok fazla yoğun talepler dolayısıyla bütün şeylere karşılık verilemiyor.

Bir de afet esnasından göçük altında kalan insanlara eğer yanındaysa mobil telefonlarıyla ulaşabilmenin hayati önemde olduğunu bu son İzmir depreminde de müşahade ettik. Şimdi, bu göçük altında kalanların mevcut sistemin dışında baypas edilip onlara direkt ulaşılabilir, onların kurtarma ekibiyle, yakınlarıyla temas edebilecek bir altyapı var mı? Çünkü o son derece önemli ve hayati önemde.

Teşekkür ederim.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Cevap vermeye çalışayım Sayın Vekilim.

Biz, konum bilgilendirmeyi bizim HTS yani “history traffic system” dediğimiz yani özellikle istihbarat kurumumuzun kullandığı sistem üzerinden bize onay geldikten sonra bu göçük altındaki abonelerin konum bilgilerini saptamaya çalışıyoruz diğer operatörler de aynı şekilde yapıyorlar ama bunun dışında hani bizim yer tespiti...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Temas kurabilme, iletişim kurabilme...

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Konum bilgilendirme olarak bizim mevzuat gereği ayrıca bir sistem geliştirmemiz Millî İstihbarat Teşkilatımızın sorumluluğuna girdiği için bizim bunu gerçekleştirmemiz mümkün olmuyor ama şöyle bir uygulamamız var: Biz, sunumumuzun başında anlatmıştık, bir BİP uygulamamız var bizim, acil durumda yakınlarla ulaşım için geliştirdiğimiz. Orada yaklaşık 10 kişiye kadar bir tanımlama yapılabilip tek tuşla aranabiliyor. Bir de göçük altında, mesela internet yoksa telefonunun “bluetooth” özelliğini kullanarak yakınlardaki arama kurtarma ekiplerini “bluetooth”una ulaşabilirse, eşleşebilirse oradan sesli veya yazılı mesajla kendi yerini söyleyebilme imkânına olanak sağlıyoruz bu kendi yaptığımız, geliştirdiğimiz uygulamayla. Ayrıca, BİP lokasyon açısından da göçük altındaki abonenin de konum tespitinin daha büyük doğrultuda sağlanmasına yardımcı oluyor, bununla beraber.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Ben de bir şeyler ekleyebilirim bu konuyla ilgili.

Hani sizin dediğiniz acil yardım çağrı hizmetleri var aslında. Bildiğiniz bir 112, 155 gibi. Eğer ki abonemiz veyahut da herhangi bir abone diğer operatörün abonesi de olmuş olabilir, eğer ki 112 veya 155’i aradığı zaman onun bilgisi çok hızlı olarak akıyor aslında yani lokasyon bilgisi çok hızlı orada akıyor.

Bir de dediğimiz gibi BİP uygulaması üzerinden GPS üzerinden tam nokta bilgisi gidiyor. Yani orada tanımlı 10 kişiye, kendisi tanımlamışsa onların bilgisi yani konum bilgisi toplam 10 kişiye ulaştırılabilir. BİP de tamamen Turkcell’in geliştirmiş olduğu bir uygulama, yerli ve millî olarak da düşünebiliriz ve data benzeri serverlarımız tamamen Türkiye’de yani Ankara’da Söğütözü’nde ve Gebze’de bulunuyorlar. Onunla ilgili bilgi vermek istedim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi bu noktada şunu anlayabiliriz: Eğer enkaz altında, göçük altında bir vatandaşımızın tam konumunun tespit edilmesi için AFAD aracılığıyla talepte bulunulursa bu konuda operatörler zaten gerekli çalışmayı yapıyorlar, bunu bildiriyorlar.

İkincisi, Turkcell'in operatör olarak da yine, bir afet durumunda, deprem durumunda, kullanılabilecek uygulaması BİP üzerinden de ailenin birbiriyle iletişime hızlı bir şekilde geçebileceği bir uygulama mevcut. Yine, aynı zamanda BİP üzerinden mobil data verisi bulunmamasına rağmen, "bluetooth"la etrafında diğer BİP kullanıcısı olan ve "bluetooth"u açık olan telefonlarla iletişim kurulabilmesi mümkün anladığım kadarıyla. Bu da afet durumunda ya da enkaz altında bir imkân sağlayabilir. Aynı zamanda da sizin bu ses uygulamanız BİP'in de bütün server ve işletim sisteminin Türkiye'de olduğu, yerli ve millî yazılıma sahip olduğu yani Türkiye'nin uluslararası internet çıkışı bulunmasa dahi Türkiye içinde kullanılabılır mı, BİP çalışabilir mi?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Onu ben hemen sormuş olayım. Diğer vekilimize söz vereceğim.

Buyurun.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Evet, çalışabilir Sayın Başkanım. Bir de sadece Turkcell abonelerine özgü değil, TÜRK TELEKOM, Vodafone aboneleri de akıllı telefonlarına BİP uygulaması indirip...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – İndirip kullanabilirler.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Aynen Turkcell aboneleri gibi bu hizmetlerden faydalanabilirler.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Herkese açık bir mobil uygulama.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – WhatsApp, Telegram gibi Sayın Başkan.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Hatta yurt dışındaki aboneler bile bunu indirip kullanabilirler.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Kullanabilirler, tüm dünyada kullanılabilen bir uygulama sonuçta.

Teşekkür ederiz.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa burada çok ufak bir eklemek yapmak istiyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Buyurun.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Biz, doğal afetlerden sonra bize AFAD'dan bir liste de ulaşıyor. Biz, bu kapsamda, "Kahraman" kampanyası tanımlıyoruz bize iletilen o listeye ilaveten.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, ne kampanyası dediniz?

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – "Kahraman" kampanyası efendim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Bu paket içeriği de bir ay süreli geçerli 20 GB internet, her yöne 10 bin dakika ve 5 bin SMS’ten oluşmakta.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Onlara böyle bir iletişim imkânı sağlıyorsunuz.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Evet efendim.

Bu, görevli veya gönüllü olabilir, yeter ki listenin AFAD’dan bize geliyor olması lazım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Ulaşan listeye böyle bir sınırsız sayılabilecek bir iletişim imkânı onların paketlerine tanımlanıyor.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Evet efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

İzmir Milletvekilimiz Kamil Okyay Sındır.

Buyurun Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Ben, az önce TÜRK TELEKOM’da da aynı şeyi sordum, burada da size çok kısa, net bir soru soracağım. Çalışmalarınız için teşekkür ediyoruz tabii ki. Bu özellikle afet müdahale planları ve talepleriniz vesaire. Yani bu deprem veya herhangi bir afet durumunda Turkcell’in kapasitesi ve neler yapabileceği, neler yapmak istediğini bize aktardınız, teşekkür ederim.

Bütün bunlar için sizi bağlayıcı herhangi bir yasal bir mevzuat var mıdır bunların hiçbirisini yapmazsanız bunun sizin üzerinizde bir müeyyidesi var mıdır diye sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Efendim, şimdi, bildiğiniz üzere...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu işi gönüllü mü yapıyorsunuz, sadece onu sormak istiyorum.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİM UZMANI AHMET CEMİL KIRGIÇ – Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumumuz tarafından yayınlanmış olan elektronik haberleşme sektörüne ilişkin yönetmelik gereği aslında, baktığımız zaman bizim iş sürekliliği planlarını hazırlama ve bunlarla ilgili aksiyon alma yükümlülüğümüz var. Biz, bu yükümlülük altında, aslında, iş sürekliliği planı dediğimiz, sizin faaliyette bulunduğunuz hizmetler kapsamında, hangi faaliyetleriniz kritik, hangi faaliyetleriniz bu faaliyetlerle ilgili sizin bunların sürekliliğini sağlamak için hazırlık yapmanız gerekiyor. Yani bir olgunluğa ulaşmanız gerekiyor. Yani “İşte, ben firmamı kurdum, bunu istediğim gibi şekillendiririm.” değil; bunu bir metodolojiye uyarak yapmamız gerekiyor. Turkcell de bunu uluslararası bir sertifika üzerinden yapıyor; ISO 22301 İş Sürekliliği Yönetim Sistemi Sertifikası.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şirketin işleyişini sormuyorum, afetle ilgili yükümlendiğiniz bir sosyal sorumluluk gibi yani bu yapmadığını... Varsa mevzuatın ismini öğrenmek istiyorum yani hangi mevzuata göre size bunu yapma zorunluluğu getiriliyor? Zorunlu mudur değil midir? Yani tabii ki iş süreçleriniz, toplam kaliteniz, ISO standartlarınız vesaire; bunlar başka bir konu. Yani o tamam, anlaşılır, kabul edilebilir ve o konuda sizleri de kutluyoruz tabii ama benim merak ettiğim, sizi bağlayıcı olan bir yasal mevzuat, yönetmelik, BTK’den veya herhangi bir kanundan gelen, bunları zorunlu yapmanızı gerektiren bir düzenleme var mı bildiğiniz?

TURCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Sayın Vekilim, çok özetle şöyle söyleyebilirim: Elektronik Haberleşme Kanunu çerçevesinde iletişimin kesintisiz olarak sağlanmasına ilişkin bir hüküm var zaten. O kapsamda ikincil düzenlemeler de var. Böyle bir yükümlülük var, ona istinaden de çalışmalar bu kapsamda devam ediyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Afete dayalı...

TURCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TUMAY ÜNAL – Afet durumlarında ve normal durumda.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O kanunun neresinde yazıyor bu? Ben araştıracağım da onun için soruyorum.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Yazılı olarak dönebilir miyiz Sayın Vekilim? Mevcut bizde de şu anda numarası aklımızda değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Lütfen, tabii ki.

Teşekkür ediyorum.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Başkanım, izin vererseniz Ulaştırma Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü olarak biz cevap verelim.

BAŞKAN RECEP UNCUGÖLÜ – Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – 5809 sayılı Kanun, Elektronik Haberleşme Kanunu Sayın Vekilim. Bu kanunun 12’nci maddesinin (ğ) hükmünde, afetler konusunda gerekli tedbirlerin alınması yönünde, haberleşmenin kesintisiz devam edebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması yönünde bir hüküm bulunmaktadır. Ayrıca, imtiyaz sözleşmeleri ve yetkilendirmelerinde de zaten, BTK’yle imzaladığı yetkilendirmelerinde de yine -afetle ilgili- kesintisiz olarak sürdürmelerine yönelik hükümler bulunmaktadır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bağlayıcı ve müeyyidesi de var yani cezai sorumluluğu da var.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Cezai sorumluluğu, afetler konusunda yine BTK tarafından denetlenebilmektedir Sayın Vekilim. Yine, afetlerde bir eksiklik yaşandığında... İstanbul’da yaşanan son uygulamadan sonra da denetim yapılmıştır BTK tarafından. Sürekli olarak bu ve diğer konularda da BTK tarafından denetimler yapılmaktadır Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Denetim yapılıyor ama cezai sorumluluğu var mı yani?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Tabii, denetimin sonucuna göre, denetimin sonunda ceza da kesilebilmektedir Sayın Vekilim, ceza da uygulanabilmektedir.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Silivri depreminden sonra 3 operatör olarak da cezai müeyyideye tabi tutulduk Sayın Vekilim, onu da söyleyeyim.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ORHAN KEMAL ARDIÇ – Evet Sayın Vekilim, uygulandı ama rakamlar aklımda değil.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Silivri depreminden sonra 3 operatöre de cezai müeyyidenin uygulandığı şeklinde bilgi de var.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Evet, uygulandı, doğrudur Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ (BCM) İŞ SÜREKLİLİĞİ MERKEZİ KOORDİNATÖRÜ BARIŞ YURTSEVER – Biz teşekkür ederiz Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, teşekkür ediyoruz bizi dinlediğiniz için.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Biz, tabii ki, özellikle, Türkiye’de mobil iletişim noktasında önemli bir faaliyet sürdüren Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketimizin tüm çalışmalarını; sağlıklı iletişimin sürdürülmesi, vatandaşımıza bu hizmetin en uygun şartlarda ulaştırılabilmesi, çeşitlendirilmesi, aynı zamanda da tüm afet durumlarında, özellikle de Komisyonumuzun faaliyet alanı olan deprem zamanlarında, deprem afetiyle karşılaştığımız durumda kesintisiz bir şekilde, vatandaşımıza arama ve kurtarma çalışmaları noktasında daha hızlı ulaşılması, bütün bu faaliyetlerin, afet yönetimi faaliyetlerinin daha etkin ve verimli iletişim imkânı sayesinde sürdürülmesi ve bütün altyapının da deprem güvenliği olması noktasındaki çalışmalarını önemsiyoruz.

Bu güzel sunumdan dolayı da teşekkür ediyoruz. Başarılarınızın devamını diliyoruz. İnşallah, Cenab-ı Allah ülkemizi, insanımızı, milletimizi bu afetlerle karşılaştırmaz ama biz de her zaman hazır olmak durumundayız. Ve bugün Komisyonumuza katılarak bizlere bu sunumu gerçekleştiren Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketi Devlet İlişkileri Direktörü Tümay Ünal’a, Karadeniz Bölge Müdürü Gökhan Sağlam’a, İş Sürekliliği Merkezi Koordinatörü Barış Yurtsever’e ve İş Sürekliliği Yönetim Uzmanı Ahmet Cemil Kırıcı’ya çok teşekkür ediyoruz Komisyonumuz adına. Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz. Sağ olun.

TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ DEVLET İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ TÜMAY ÜNAL – Biz de bize bu imkânı tanıdığınız için siz Değerli Komisyon Başkanı ve üyelerinize çok teşekkür ediyoruz. Çalışmalarınızda başarılar temenni ediyoruz. Hayırlı günler dilerim efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ederiz. Hayırlı günler, hayırlı çalışmalar.

Evet, değerli milletvekillerimiz, Komisyon üyelerimiz, şimdi de Türkiye’de iletişim alanında faaliyet gösteren önemli kurumlarımızdan, şirketlerimizden biri Vodafone Telekomünikasyon Anonim Şirketi, sunum gerçekleştirecek. Onunla ilgili arkadaşlarımız bilgisayar bağlantısını, hazırlıkları yapsınlar. Bir yandan da Vodafone’un gerçekleştireceği sunumun çıktıları da değerli vekillerimizin masalarına dağıtılmış durumda. Yine, bu sunumlar da elektronik ortamda sizlere e-postayla WhatsApp grubumuz aracılığıyla ulaştırılacak.

Evet, Vodafone Telekomünikasyon Anonim Şirketinin sunumunu yapmak üzere, bugün Komisyonumuza İş Sürekliliği ve Veri Gizliliği Kıdemli Müdürü Mustafa Komut, Hukuk İşleri Kıdemli Müdürü Tevfik Özhan ve Kamu İlişkileri Yöneticisi Aslıhan Özdemir katıldılar. Onlara, hepinize hoş geldiniz diyoruz Komisyonumuz adına, değerli vekillerim adına.

Şimdi, ben, bizlerle sunumunu paylaşmak üzere İş Sürekliliği ve Veri Gizliliği Kıdemli Müdürü Mustafa Komut’a sözü bırakacağım.

Buyurun, sizi dinliyoruz.

Tekrar hoş geldiniz.

3.- *Vodafone Telekomünikasyon AŞ İş Sürekliliği ve Veri Gizliliği Kıdemli Müdürü Mustafa Komut ve Kamu İlişkileri Yöneticisi Aslıhan Özdemir 'in, Vodafone 'un deprem sonrası şebeke aksiyonları ve iletişim altyapı çalışmaları hakkında sunumu*

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz, sayın milletvekillerimiz; öncelikle, bizlere bu imkânı verdiğiniz için çok teşekkür ederiz. Ben Mustafa Komut, Vodafone Kurumsal Güvenlik İş Sürekliliği ve Gizlilik Kıdemli Müdürü. Regülasyon adına da...

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ KAMU İLİŞKİLERİ YÖNETİCİSİ ASLIHAN ÖZDEMİR – Ben Aslıhan Özdemir, Kamu İlişkileri Yöneticisiyim. Bu fırsatı tanıdığınız için çok teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Biz teşekkür ederiz. Hoş geldiniz tekrar.

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ KAMU İLİŞKİLERİ YÖNETİCİSİ ASLIHAN ÖZDEMİR – Teşekkürler.

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – Sayın üyelerimiz, sayın milletvekillerimiz; biz şimdi sunumu 3 ana perspektif üzerinden yaptık. Bakış açımız... Şu ana kadar bizlerin karşılaştığı depremlerimiz nelerdi, biz bunlarda neler yaptık, şu ana kadar -İstanbul depremi özellikle- yaşamış olduğumuz deprem sonrasındaki yaptığımız çalışmaların hangisi ne aşamadadır, onlarla ilgili bilgi vermek istiyoruz. Şebekemiz üzerinde yapmış olduğumuz geliştirme faaliyetleri nelerdir, onlar hakkında bilgi vermek istiyoruz. Tüm bunları da bu çerçeve içerisinde sizlere sunmaya çalışacağız efendim.

Öncelikle, deprem sonrasında, İstanbul depremini de yaşadıkdan sonra bizim çok yakın görüşmelerimiz oldu; hem kurumlar nezdinde hem BTK’de hem AFAD’da. Aşağıdaki görmüş olduğunuz tabloda yapmış olduğumuz faaliyetleri görüyorsunuz şu anda. Biz şu anda, deprem sonrasındaki olan şebeke aksiyonlarımızla bizden beklenen ve şebekeyi geliştirme açısından yapmamız gerekenleri yaptık, hatta daha da fazlasını yapmak için de ekstradan kaynak ayırdık ve yapmaya da devam ediyoruz. Bütçemize de koyduk bunları.

Önemli olan noktalardan bir tanesi “core” şebeke üzerinde hem ses hem data şebekesi üzerinde olan iyileştirmelerdi. Bunları tamamladık. Uyarı sistemleri üzerindeki geliştirmelerimizin yüzde 100’ünü tamamladık. Şebekedeki ve HLR kapasitemizi yüzde 100 artırdık. Yaklaşık 60 milyon aboneye servis verebilecek çekirdek şebekeye ulaştık şu anda. Bu kapsamda yine altyapı yatırımlarımız planlanıyor, daha da iyi bir konuma getirebilmek açısından.

Önemli olan noktalardan bir tanesi de 7,2 şiddetine dayanıklı olmayan binalardaki hasar tespitleri ve bunlarla ilgili olan baz istasyonlarındaki, bunların güçlendirilmesiydi. Bunları da yaptık, ayrıyeten Çevre Bakanlığımız, BTK ve AFAD nezdinde, biraz evvel bu sunuma destek veren Turkcell’den ve TÜRK TELEKOM’dan arkadaşlarımız da vardı, onlarla beraber biz bir buçuk ayda bir sürekli olarak İstanbul’da toplantılar yaptık. AFAD Başkanlığımızda ve İstanbul Başkanlığımızda da bu planın hazırlanmasına onlar da destek oldular. Yani açıkçası 3 operatör aynı seste ve aynı konumda gelebilecek şekilde İstanbul deprem planını hazırladık. Bunlarla ilgili eylemlerimizi de planladık, onları da yapmaya başladık.

Önemli olan noktalardan bir tanesi, şimdi, bazı binalarımız var, bunlar da hasarlı binalardı ve bunlarda da bize gelen talepler doğrultusunda bu bina malikleriyle görüşmeye çalıştık. Onlarla ilgili almış olmuş listeleri kendileriyle paylaştık, bunların da yüzde 40’ı tamamlandı. Fakat pandemi

koşullarının girmiş olmasından dolayı da bizim sahaya çıkma şansımız çok fazla olamadı. Umarız ki ülkemiz ve dünya bu pandemiden bir an evvel kurtulur ve biz daha rahat operasyonlar yapabiliriz. Şu anki aşamada geldiğimiz nokta bu efendim.

Daha evvel, 5G konusunda sizlere bilgi verildi efendim, 5G konusunda bize neler katacak diye. “Network slicing” dediğimiz bir uygulama var, onunla ilgili ön çalışmalar yapılıyor şu anda ama daha henüz lisanslama çalışmaları netliğe kavuşmadığı için biz bu konuda çok fazla bir çalışma yapmadık. Sadece testler ve grup ilişkileri nezdinde yapıyoruz.

Şimdi şu gördüğünüz tabloda ise, 2019 yılında yaşamış olduğumuz eylül ayındaki depremden bu yana sayısal olarak nerelere geldik onu gösteriyoruz. Tüm Türkiye’deki ses kapasitesi yüzde 54’e arttırdık ve yüzde 54’ün büyük bir kısmı da VoLTE’den geliyor. İlave olarak da 2G ve 3G uygulama seviyesindeki yaptırımlarımızla birlikte bu alandaki kapasiteyi de arttırdık; ses yönünden de yüzde 38 arttı. Bu sol taraftaki gördüğünüz İstanbul değil tüm Türkiye’ydi. İstanbul bizim için önemli bir parametre çünkü İstanbul neredeyse tüm Türkiye’yi kapsayabilecek en önemli parametrelerden bir tanesi. Allah korusun, bir deprem olduğunda da en çok hasarı göreceğimiz il, bu bilimsel olarak da zaten kanıtlanmış.

Burada ise, İstanbul’da da VoLTE kapasitesini yine artırdık, yüzde 55; 2G ve 3G’lerde de yine yüzde 86’ya çıkardık. Eş zamanlı çağrı kapasitelerimizde ise yine yüzde 73’e oranla bir artış gösterdik. “CSDB” dediğimiz bir kapasite var buradaki tüm müşterilerimizin oluşturduğu, bunlar HLR, HSS kapasiteleri; bunları da yüzde 5 oranında arttırabildik. Yine aynı şekilde HSS yüzde 167’e bunda HLR’larla parametrik olarak çalışıyor, bunu da yüzde 167’e bağladık.

Ara bağlantılar, bunun çok önemli olduğunu gördük. Çünkü iş sürekliliği konusunda ben 2010 yılından beri çalışıyorum. Kendim mühendisim ama şunu öğrendim: Bizim kâğıda çizmiş olduğumuz bir şey dört dörtlük bile olsa komşumuzdan, diğer yerden gelen şey aynı şekilde olmadı mı hepimiz aynı sistemde zarar görüyoruz. Açıkçası, “Biz ne kadar iyiysek karşımızdaki o kadar iyidir.” felsefesini değil, “Karşımızdaki ne kadar iyiyse biz de o kadar iyiyiz.” demeyi artık vizyon edindik. Doğal olarak bu konuya da çok önem veriyoruz. Diğer operatörle birlikte özellikle İstanbul toplantılarında çok sık gündeme getirdik. Onlarla ilgili ara bağlantılarda bizim kayıplarımız oluyor, biz paketleri yolluyoruz karşı tarafa karşı taraftaki paketler bize ulaşmıyor. Bu tür sorunlara da somut adımlar attık ve yüzde 60’a yakın TÜRK TELEKOM’a ve Turkcell’e doğru olan trafiklerde yüzde 60’a yakın geliştirme sağladık.

VoLTE ara bağlantılarda da benzer şekilde çok daha iyi sonuçlara ulaştık. Vodafone’dan TÜRK TELEKOM’a yüzde 100’ü geçti; Vodafone’dan Turkcell’e de yüzde 10’luk bir artışımız oldu. Bu şu an geldiğimiz nokta, hedeflediğimiz nokta değil bunların çok daha üstüne çıkmayı hedefliyoruz.

İnternet kapasitesi artışları. Biz İstanbul depreminde şunu gördük: Ses önemli olduğu kadar datada çok önemli çünkü insanlarımız görüşemediği durumlarda datayla, Voice over IP üzerinden ya da internet üzerinden ya da VoLTE üzerinden görüşme imkânını artık öğrendiler. Yani biz bunun için çaba gösterdik ama insanlarımız da internet kullanma alışkanlığıyla birlikte bunu artık benimser hâle geldiler. Bunu da çok önemsedik çünkü deprem sonrasında yaşadığımız noktalardan biri de bu, birçok yerde ses trafiği kesilmedi ama -arkadaşlarımız da çok iyi açıkladılar- kapasitemizde gelen çokça... 4 şeritli bir otobana 12 tane birden bindirirseniz bu olacak şey değil doğal olarak, internet trafiğini de bu anlamda artırdık. Vodafone şebekesindeki veri kullanımı bu anlamda yüzde 44,4 arttı, mobil veri aynı şekilde arttı ve ilave olarak da biz bunları devam ettiriyoruz. Sabit konusunda da aynı şekilde yatırım yapmaya başladık. Geçtiğimiz yıllara oranla şu anda fiber altyapımızı Turkcell’e göre, TÜRK TELEKOM’a göre daha da iyi noktalara getirmeye başladık. DSL kapasitelerimiz de yine benzer şekilde artışlar gösterdi.

Şimdi, geldiğimiz önemli noktalardan bir tanesi: Ne yaptık? Bunları yapabilmek için neler yapmamız gerekiyordu? Bir kere işin özü, bir risk analizi gerekiyordu. Tüm teknoloji merkezlerinin deprem dayanıklılık analizlerini yaptık, bunlarla ilgili uygunluk raporları alındı. Deprem sonrası İstanbul’da yüzde 90 kapsama sağlayacak olan 2.126 tane sahayı belirledik. Bu sahayı neye göre belirledik? Turkcell bir tarafa koydu, TÜRK TELEKOM bir tarafa koydu “VIP sayılarımız bunlardır. Gideceğimiz noktalar nelerdir?” dedi “Hangi noktalarda ben lojistiği sağlayabilirim, altyapıyı sağlayabilirim, enerjiyi sağlayabilirim?” gibi konularda ortak kuruluşlar olarak 2.126 tane sahayı biz belirledik. Bu toplanma alanlarında da servis verebilecek hâle getirdik. Bunları da kendimize göre böldük, öncelikli olarak akülerimiz, bunlar bizim için sorun çünkü onların belli bir süresi var ve beş yılda bir o yatırımı tekrar yapmak zorundasınız. Bunlarla ilgili akü iyileştirme sahalarımız var, kapasite artışlarını yaptık, yedeklilik testlerini yaptık, sürekli olarak da denetliyoruz bunları ve bakım yaptırıyoruz.

İlave olarak, mobil araç kapasitemizi artırıyoruz, 7 tane daha mobil aracımızı ilave ettik, toplamda İstanbul ilinde 25 tane mobil BTS’imiz var şu anda, depremde ise bunu toplam -diğer bölgelerden gelecek şekilde- 35’e çıkarıyoruz. İstanbul’da hazır durumda olan 163 tane sabit, 146 tane de mobil jeneratörümüz var. Bunlar da bakım çözüm ortaklarımız tarafından kullanılıyor; bunlar bizim sahadaki gözümüz kulağımız gibi, bizim sahada erişemediğimiz noktalarda onlardan destek alıyoruz.

Akülerimizin ortalama yedeklilik süresi iki buçuk üç saat, yeni BÇO’larımızla birlikte sahayı dört saatte yedekliğe çeviriyoruz. Tüm enerji merkezlerimiz var bizim, bunlar veri merkezleri ve santraller diye geçiyor; bunlarda yüzde 100 yedeklilik var her anlamda, hem teknolojik anlamda enerji yönüyle hem de kapasite yönüyle.

Birinci yedeklilik bölgesi bizim için, ilk baktığımız nokta, İzmir. İzmir’in olmadığı durumdaysa Ankara. Bizim kullandığımız topoloji NS pull topoloji, bu şu anlama geliyor: Herhangi bir kesinti anında ben IP tabanlı olarak yönetimi yaptığımda, boş olan noktalara atamalar yapıyorum yani “network” trafiğini İstanbul gittiğinde İzmir’e, İzmir gittiğinde Ankara’ya, Ankara gittiğinde Adana’ya çevrilebilecek şekilde bir altyapı kurdum. Doğal olarak ben şebekem kesildiği zaman tüm trafikleri birbirleri arasında görüştürebiliyorum. Bunlarla ilgili canlı tatbikatlar yaptık yani devre dışı bırakarak Antalya’da canlı tatbikatlar yaptık, Urfa’da yaptık, Esenyurt’ta yaptık; şimdi de pandemi koşullarında da deprem tatbikatı yaptık. Tüm bunların hepsini biz ne kadar asker gibi olur yani bir olaya karşı ne kadar önceden hazırlık alır, ne kadar sık tatbikat yaparsanız bu olayı o kadar çok kanıksarsınız moduyla çalıştırıyoruz. Hepsinin ID’leri, koordinatları da ilgili ekiplerimiz tarafından bilinmiş durumdadır.

İkincisi, bizim için önemli noktalardan bir tanesi Elâzığ depremiydi. Şimdi, Elâzığ depreminde de şebeke, çağrı merkezleri ve lojistik gibi birtakım temel parametrelerimiz vardı bizim. Bunlarla ilgili kriz yönetimdeki aksiyonlarımızı da aldık. Sorunlarımızı bu anlamda ne kadar yaptık, ne kadar çözebildik? Tüm KPI’lar vasıtasıyla ölçtük bunları. Zor koşullar, gerçekten zor ve büyük bir özveri gerektiren bir konu iş sürekliliği, ekiplerimizde iyi bir koordinasyon olması kadar gittiğiniz bölgenin de coğrafi konumları ve ulaşılabilirliği de çok önemli. Bunlarla ilgili de -ben sizin zamanınızı almamak için sayı olarak tek tek vermiyorum ama- sadece yapmak istediğimiz şey şu: “Biz ne kadarını yaptık, neyi ölçebildik ve ne kadar şeyleri de geliştirebiliriz?” felsefesi üzerinde Elâzığ depremi de bizim için bu anlamda önemli bir parametreydi.

Geldik, İzmir depremine... İzmir depreminin ise tüm bu yaptıklarımızın bir bileşkesi olduğunu söyleyebilirim. Bölge aksiyonları olarak baktığımızda, personelimiz birinci önceliğimiz. İş sürekliliği temelde 3 tane ana parametre üzerine kuruludur. Bir, acil durum şu demek: Önce, benim kendi

personelim sağ mı yani bu kişinin akrabası, şeyi hayatta mı? Onun hakkında bilgi almam gerekir ki ben o kişi hakkında daha rahat iletişim kurabileyim, kafası bir yerde olmamalı ve bu kişi kendisiyle muhakkak iletişim kurulabilecek bir konumda olmalı. Doğal olarak, o, önemli.

İkincisi, ekip personelimizle iletişim şeklimiz, ne şekilde olmalı? Bunları yaptık, merkezi yönetimi iyi kurduk, ekip ve görev dağılımlarını hazırladık, BTK ve AFAD’la da iyi bir iletişim kurduk. Sağ olsunlar AFAD Başkan Yardımcımız geldi bize, bölgeyi ziyaret etti; BTK Başkanı geldi, ziyaret etti; bölge koordinatörlerimiz geldi. Çok büyük ilgi gördük, sağ olsunlar, bunun da üstesinden geldik.

Bölgeye 13 tane mobil baz istasyonu gönderdik. 40 Vodafone çalışanımız görevli, 50 BÇO çalışanımız oldu, 120 taneye yakın mobil jeneratör kullandık, 35 tane araç, bir de kendi kurmuş olduğumuz arama kurtarma takımımız vardı. 21 tane de arama kurtarma takımı üyemiz orada kazı yaparak görev yaptı.

Sahada ise 23 tane saha kesintisi yaşadık, 53 tane enerji kesintisine çok hızlı bir şekilde cevap verdik ve yine, aynı şekilde mobil baz istasyonunun kurulumu da mobiller vasıtasıyla BTK ve AFAD koordinasyonuyla sağlandı. Mevcut durumda 4 tane mobilimiz vardı. Çevreden gelen mobiller vasıtasıyla biz bunu 9’a çıkarttık, bu konuda iyi bir iletişim sağlamış olduk.

Biz, İzmir depreminden evvel yaptık ayrıyeten. Bizim bu kendi yürütmüş olduğumuz operasyonların dışında, biz ayrıyeten sosyal sorumluluk kapsamında da birçok çalışma yapıyoruz. 1 milyon Vodafone müşterisinin hatlarına acil durum amacıyla üç gün geçerli 1 gigabit internet ve 250 dakika konuşma imkânı sağladık. İzmir’deki müşterilerimize cayma bedelleri, iptal yapılması durumunda bedelsiz olarak sağlandı. Nakil ücreti yansıtmadan nakil işlemlerini sağladık. Dondurma taleplerini ücretsiz olarak karşıladık. Fatura indirim taleplerini yaptık, “dunning” yani yasal takibe düşen kişileri öteledik. Deprem sonrası hizmeti kesilen 1.700 müşteri için de proaktif olarak gerekli işlemleri yaptık. Bunlar: Nakil, iptal, dondurma gibi. Abonelerimizle ilgili sürekli olarak da SMS gönderdik ve bu ücretsiz oldu. Demin onu söylemiştim, arama kurtarma takımımızı gönderdik. 5 tane şarj “unit”i ve 9 tane “portable charger” gönderdik.

Şimdi, önemli olan noktalarımızdan bir tanesi de bundan sonra neleri hedefliyoruz, neden kapasitemizi daha çok yapmamız gerekiyor ve şebeke yedekliliği aktiviteleri üzerine yöneldik. “Radyolink” için kapasitelerimizi yüzde 20 artırıyoruz. PTN kartlarımız da “network” üzerinde istediğimiz anda konuşmayı sağlayan ve “network” üzerinde ara bağlantıların kurulmasında önemli kartlar; bunlarda da yüzde 67’i hedefledik. Bunların yüzde 8’i, 24x10 gigabitlik hız kapsamında afet PTN’lerine erişecek. İlave olarak da yedeklilik olarak 5 megabit TT dağıtımı yapıyoruz. Bunlardan kiralık devre kapasitelerinin alınması ve devresinin yükseltilmesi üzerine. Sabit şebekemizi yedekliyoruz, internet yönlendiricilerinin sürekli olarak belli bir konumu var ve bunlar yarı yarıya azaltılmış durumda. En iyi yol yani “the best way” internet içerisinde ya da belli bir konum üzerinde bir paketi yollarken “probability” ve istatistik teoremi üzerine kuruludur tüm şebeke yönetimi. Gönderdiğiniz nokta üzerinde hangi noktaya en iyi şekilde gidebileceğini... O andaki bulunduğunuz konum verileri üzerinden gider yani trafik üzerinden gider. Bunun için de, en iyi yol seçimi için de uygulamaları yaptık. “Gönderilmiş olan paketler, yolda paket kaybına uğramıyor, en iyi şekilde hedefine ulaşıyor.” şeklinde değişik yollardan gönderebiliyoruz. İzmir ile İstanbul arasındaki “core” şebekeyi yüzde 50 artırdık. Geniş bant örnekleri için de birçok “RIPE” kayıtlarını tamamlıyoruz.

En önemli ve en çok zorlandığımız noktalardan bir tanesi de aşırı yüklenmeyle ilgiliydi. Bu trafik çok yüksek konumlara erişiyordu. Bunlarla ilgili “overload” olmaları durumlarında stabilizasyon yapılabilmesi için ilave parametreler tanımladık ve bunları otomatik hâle getirdik. Özellikle biz bunu İstanbul depreminde yaşamıştık. İzmir depreminde çok az, hissedilir gibi oldu ama bu 2 tane

şey bizim için önemliydi. Bu anlamda “overload” olmasını engelleyecek parametreleri bu şekilde tanımladık. Acil durum parametrelerine erişim ve çekirdek şebekelerde direkt devreye girebilecek olan parametreler koyduk. Bu belirli noktalarda, bizim iç operasyonlarımızla ilgili, kendi şebekemizi daha çok iyileştirmek açısından. Özellikle, acil durum ve afet senaryolarında şebeke bazı raporlamalar da önemli çünkü tüm Türkiye’yi bir anda görebildiğiniz gibi bazen bizden nokta atışı şebekenin durumu soruluyor işte “Şu şebekede şu ne durumda?” dediğiniz anda tüm şebekeye göre kıyaslayıp o şebeke üzerindeki yük dağılımını alıp orada ne kadar aboneye etki etmiş, ne kadar 2G, 3G, 4G kayıpları oluşmuş ve buna göre de neler yapılması gerekir gibi böyle bizden anlık olarak nokta atışı raporlamalar isteniyor, bu konuyla ilgi bu talepleri de geliştirdik. İlave olarak da acil durum ve afet senaryolarındaki kriz yönetimi için kesintisiz hizmet sağlamak açısından WhatsApp grupları kuruldu, ilave olarak da Turkcell, TÜRK TELEKOM bu altyapıya daha evvelden başladığı için onlar belli bir noktaya geldiler, biz de şu anda telsiz altyapısını kurma aşamasına geldik. Bununla ilgili bu sene bütçede de önceliklendirildi büyük bir olasılıkla haziran ayına kadar devrelerin alınıp işletilir hâle gelecek, BTK ve AFAD’ın bu anlamdaki isteklerini de tamamlamış olacağız, hedefimiz haziran ayı herhangi bir sorun olmadığı durumda efendim.

Operasyonel faaliyetler bizim için çok önemli çünkü dijitalleşme çağında insanlara her ne kadar bağımlı olmasak da belli noktalarda şebekede çalışacak insanlarımız var. Bunların lokasyonlarını sık sık biz Vodafone Experience kapsamında değiştiriyorduk ancak bazı şeylerde de “permanent” yani kalıcı olması gerektiğini düşündük. İzmir’de bizim bu anlamda ikincil bir ağıımız vardı ama ikincil bir anlamda kalıcı personelimiz yoktu şimdi kalıcı personelimizi de yaptık İstanbul, Ankara, İzmir şeklinde. Bu anlamda da “network” yedeklemesini hem şebeke bazlı hem de insan bazlı olarak yapmayı hedeflemiştik, onu da gerçekleştirdik. Bu taleplerimiz daha evvelki arkadaşlarımız; Barış’tan İsmail’den hiç farklı değil efendim, aynı şeyleri aynı fontlarla yazmaya çalıştık belki ama aynı şeylerde bulunuyoruz. Özellikle, ulaşım tarafı, yakıt desteği bizim için önemli çünkü birçok parametreler yakıta dayanıyor. Hani, diyeceksiniz ki: “Operatörün yakıtla ne işi var?” Çünkü e, bizim elektrik gitti, mecburuz jeneratörlere; jeneratörler de yakıtla çalışıyor, depolayamıyoruz, lisansımız yok yakıt üretme şeyimiz yok. İş sürekliliği ekiplerine destek verilmiş olması, ilçe bazlı elektrik dağıtım planlarıyla ilgili planların paylaşılması şeklinde.

İlave olarak, ortak kule kurulması ki biz bunu bundan önceki dönemlerde çok sık dile getirmiştik “Buralara ‘Wi-Fi’ kuralım.” diye. Bu konuda çok açığız, açıkçası yapmayı da çok istiyoruz. AVM’ler en son teknolojiyle yapılan, dayanıklılığı daha yüksek olması açısından tercih ediyoruz, oralarda bunların yapılmasını arzu ediyoruz. Özellikle, buraların lojistik imkânları, GSM operasyon merkezleri için iase ve kumanya temin edilmesi; bunlar bizim istediklerimizden bir tanesi. Fiber altyapısı için belediyelerimizden kazı izinleri alamıyorduk, en azından alınamayan kazı izinlerinin alınmış olması bizler için çok büyük kolaylık sağlayacak. AYDES’te bulunan, özellikle, elektrik, akü, jeneratör gibi temel ihtiyacı karşılayacak envanterlere tutulmuş olması, baktığımız zaman görebilmiş olmamız lazım. Bize de bu giriş yetkisi verilsin tümüyle yapalım onları. Özellikle kamu kurum ve kuruluşlara ait olan binalara da bizim kendi altyapımızı kurabilecek kolaylıklar sağlayın ki vatandaşımıza, halkımıza daha çok bu şebekemizi sunalım. Bunlar kamu alanları genelde.

Benim, kısaca söyleyeceklerim bunlar efendim. Sayın kurul üyelerimiz, sevgili milletvekillerimiz, sorularınız varsa...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Gerçekten önemli hazırlıklar, önemli bilgiler paylaştınız bizimle.

Tabii, öncelikle, Vodafone küresel çapta bir telekomünikasyon şirketi ve tüm dünyada, birçok ülkede mobil operatör olarak faaliyet sürdürüyor ve Vodafone'un acil durumlarda tüm dünya tecrübelerini Vodafone Türkiye'ye aktardığını da biz buradan hissedebiliyoruz, anlayabiliyoruz ve bu noktada, dünya ölçeğinde, küresel ölçekte diğer ülkelerin karşılaştığı durumlarda aldıkları tedbirler, oradaki bu altyapının daha sağlıklı çalıştırılmasına dönük, afet yönetimine dönük, iletişim imkânının kesintisiz ve o kriz anında pik yaptığı noktada işletilmesine yönelik tecrübeler, onunla ilgili örnekler varsa onları da paylaşmanızı isteriz; tabii, bu, Vodafone'un dünya ölçeğinde bir bilgi ve tecrübesi neticesinde Türkiye'ye yansıtılabileceğimiz hususlarını anlayabilme açısından.

Tabii, bir yandan da şunu görüyoruz: Bütün operatörlerimiz, gerçekten, hem yasal mevzuat kapsamında hem BTK'nin yönergeleri kapsamında hem de kendi kurumsal işleyişlerini mükemmeliyet çizgisine getirme noktasında büyük gayret içindeler. Tebrik ediyoruz. Tabii, şu da aklımıza gelmiyor değil; bununla ilgili dünya ölçeğinde örnek uygulamalar var mıdır bilemiyorum, bu konuda sizin de görüşünüzü ve varsa tecrübenizi isteyeceğim: Şimdi, Türkiye'de 3 tane mobil operatörün bir afet anında -hani hep bir otoyol örneği verdik ya, TELEKOM'un sunumundan sizin sununuza kadar- buradaki yoğunluğun azaltılması noktasında, sadece afet anlarına özgü olarak, bu operatör geçişlerini... Yani bütün operatörlerde aynı yoğunluğun yaşanmadığının vaki olduğu afetler ya da süreçler vardır. Yani bir operatörümüz aşırı yoğunluk yaşarken diğerinin elindeki kapasitenin de kullanılabilir olması adına, sadece belli sınırlı süreçlerde, zaman dilimlerinde ya da işte afet ya da aşırı yoğunluk yaşanan birtakım sosyal vesaire diğer olaylarda, olağanüstü hâllerde bu operatör geçişlerinin sağlanabilmesi yani her operatörüne birbirine bu noktada sadece belirli tanımlanmış durumlarda kendi şebekesini de kullanırabilmesi yani bizim çok daraldığımız, sıkıştığımız, işte 3 şeritli yola 12 şeritli yükü bindirdiğimiz durumlarda bütün bu altyapıların veya şebekelerin birbirlerinin eksiklerini tamamlayacak şekilde, hep birlikte çalışması mümkün müdür? Teknik olarak bunun örneği var mıdır? Diğer ülkelerde veya büyük afetlerde bu kullanılmış mıdır? Ya da buna yönelik uluslararası alanda bir çalışma var mıdır, bunu merak ettim. Bunların cevabını alalım, diğer vekillerimizin de soruları var, onları da paylaşalım şimdi.

Evet, buyurun.

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – Başkanım, öncelikle şunu söyleyebiliriz: Ülkemizin içinde bulunduğu durum nedeniyle yaşamış olduğumuz tecrübeler dolayısıyla bu kadar çok deneyime sahip bir Vodafone ülkesi yok. Bu kadar çok deprem, yangın, terör olayları, işte olağanüstü olaylar bu konuda Avrupa'da hiçbir ülkede yok. Doğal olarak böyle de bizim kadar dinamik bir teşkilat yok. Çünkü biz orada Avrupa'daki bir iş sürekliliği yöneticisine sorduğumuzda, mesela “Deprem olduğunda, yangın olduğunda ne yaparsınız?” dediğimde “Yapacağım tek şey itfaiyeyi çağırıyorum.” diyor. Çünkü onlar depremi de yıllarca görmemişler yani bildikleri bir şey de değil yani bu işleri kamu kurumlarına şey yapmışlar, böyle de ayrıyeten bir teşkilatları yok. Doğal olarak bizim bu anlamda daha çok tecrübemiz var, iyi anlamda da tabii, kötü anlamda da; yaşamamış olmayı her zaman tercih ederdik ama bu anlamda şey var.

Teknolojik olarak baktığınızda, ortak altyapıyı kullanabilme imkânları, abonelerin bir noktadan diğer bir noktaya taşınabilmesi, bu tür şeyler yapılabilir. Bildiğim kadarıyla bu tarz bir altyapı kurulabilir efendim yani bu ortak bir şebekeyle kurulabilir.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, “Nasıl ki 112’yi herhangi bir sim kartla bütün operatörler üzerinden arayabiliyorsanız ya da bağlantınız olmasa dahi afet anında böyle bir tanımlamayla bölgesel olarak ya da işte tanımlanan zaman içerisinde ya da gelecek olan herhangi bir talimat doğrultusunda, karar doğrultusunda o bölgedeki operatörlerin de bütün işlemlerini yani operatör ayrımı gözetmeksizin ortak bir şekilde sürdürmesi mümkün olabilir mi?” idi benim sorum.

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – Yani teknik olarak baktığınızda, şu an ben kafamdaki söylüyorum ama tabii, gerçekten oturulup bunun çalışması gerekiyor. Şu anda böyle bir model Avrupa’da yok bildiğim kadarıyla.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii, onların afet deneyimi bizim kadar olmadığı için onlarda olmaması...

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – “Gittiğinde Vodafone’u kullanayım ya da Vodafone gittiğinde onu”, bildiğim kadarıyla böyle bir şey yok ama teknik olarak baktığınızda, ben sadece teknik olarak baktığımda yapılabileceğini düşünüyorum ama bunu oturup iyice çalışmak gerekir. Yani bayağı bir AR-GE mühendislik tasarımı, birçok şey gerekiyor işin içinde.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, peki, 112 nasıl? 112’yi bir telefondan, bir sim kart dahi olmasa herhangi bir şekilde aranmasının teknolojik altyapısı nasıl bir altyapıdır? Yani bir cep telefonundan, sim kartı olmayan bir cep telefonundan siz 112’yi arayabiliyorsunuz ve ulaşabiliyorsunuz. Bu hangi altyapıya, hangi teknik düzenlemeye tabi, bunu biliyor musunuz?

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ ANKARA HUKUKU KIDEMLİ MÜDÜRÜ TEVFİK ÖZHAN – Şöyle söyleyeyim Başkanım: Bu konuyla ilgili, aslında acil yardım çağrılarıyla ilgili BTK’nin ayrı bir düzenlemesi var. Bu düzenleme kapsamında, sizin cihazınız içerisinde bir sim kart olmasa dahi hangi baz istasyonundan sinyal alıyorsa o baz istasyonuna cihaz bağlanabiliyor, IMEI numarası üzerinden bu konumlandırılıyor. Şebekeler dünya çapında bir düzenleme olduğu için bizim santrallerimiz ve baz istasyonları buna uyumlu geliyor yani üretici bunu bu şekilde üretiyor, dünyanın her yerinde bu şekilde. Dolayısıyla, bizim elimizdeki cihazların bunları destekleyip desteklemediğini biz şu an bilmiyoruz. Bunun için bir geliştirme yapıp üreticilerin bu şekilde cihazlar, bu şekilde santraller, baz istasyonları üretip üretmemesi bir proje konusu olarak değerlendirilebilir. Biz burada net bir şekilde cevap vermiş olmayalım çünkü hani teorik olarak sadece konuşuyoruz bu şekilde. Bu değerlendirilebilir. Biz de bunu araştıralım Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tamam, teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Aslında sizin sorduğunuz soruyu, ikinci olarak sormuş olduğunuz soruyu soracaktım, 3 operatörün deprem anında ya da afet anında birleşmesiyle ilgili. Ayrıca hani “Yüklenme oluyor.” dediğinizde ayrı bir hat oluşturulması söz konusu mu diye soracaktım, onunla ilgili çalışma yapacağımızdan bahsettiniz. Örneğin acil kurtarma ekipleri, ambulanslar için ulaşılması gerektiğinde farklı bir hattın oluşması yani trafikteki –işte, siz hep trafikten örnek veriyorsunuz ya iletişimle ilgili- acil hattın olduğu gibi bunların da ulaşılabilmesi farklı bir sistem yani ambulanslara, hastanelere veya kurtarma ekiplerine, enkaz altındaki herhangi bir vatandaşın ulaşabileceği bir sistem oluşturulabilir mi diye, onu soracaktım, bir.

Bir de Elâzığ depremi 2020'nin birinci ayında oldu. Orada görmüş olduğunuz eksiklikleri İzmir depreminde teknik anlamda giderebilme olanağınız oldu mu? İzmir'de yaşadığınız deneyimlerle daha tamamlanması gerekenler var mıdır, buna ilişkin fikrinizi almak isterim.

Teşekkür ederim.

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – Teşekkür ederim soru için.

Elâzığ depreminde yaşamış olduklarımızı İzmir'e göre transfer ettiğimizde biz bir kendimizde iyileştirme alanları gördük. Özellikle koordinasyon konusunda kendi iç dinamiklerimizde daha büyük bir iyileşme sağladık. Mobil araç gönderimi konusunda Elâzığ'da daha çok zorlanmıştık, İzmir'in nispeten oraya göre daha iyi olduğunu gördük, daha iyi yapabildik ama tabii, olduğu dönemdeki coğrafi konum ve hava şartları Elâzığ için daha zordu, İzmir ise nispeten daha kolaydı.

Onun dışında, kendi içimizde “network” seviyesinde ve uygulama seviyesinde olayları içeriden daha iyi bir şekilde takip edebilecek “KPI settingleri” dediğimiz bir mekanizma kurmayı şu an düşünüyoruz kriz yönetimi süresince. Yani içerisine baktığımız zaman “Ben burada hangi seviyedeyim, ne oldu?” onu çok daha net görebilecek, bizim için yine iyileştirici faaliyetlerimizden bir tanesi şu an.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, diğer vekillerimizin soruları tamamlanmış oldu böylelikle.

Çok teşekkür ediyoruz. Özellikle afete hazırlık noktasında, bu olağanüstü hâllerdeki iletişim talebini karşılama noktasındaki tüm hazırlıklarınız ve hassaten İzmir ve Elâzığ depremlerindeki gayretleriniz, çalışmalarınız için teşekkür ediyoruz, başarılarınızın devamını diliyoruz. İnşallah, tüm operatörlerimiz de Türkiye’de -sürekli, kesintisiz, daha kaliteli, ulaşılabilir- vatandaşımızın rahatlıkla ulaşabildiği bir iletişim hizmetine, sizin bu kurumsal gayretlerinizle ulaşmaya devam eder ve inşallah, herhangi bir afet anında da bu noktada hazırlıklarımız tam olur.

Evet, bugün bize sunum yapan Vodafone Telekomünikasyon AŞ’de İş Sürekliliği ve Veri Gizliliği Kıdemli Müdürü Mustafa Komut Bey’e, aynı zamanda, Ankara Hukuk Kıdemli Müdürü Tevfik Özhan’a ve Kamu İlişkileri Yöneticisi Aslıhan Özdemir’e çok teşekkür ediyoruz, Komisyonumuz adına, sunumlarından dolayı.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz, emeğinize sağlık, gayretlerinize sağlık, teşekkür ederiz.

VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON AŞ İŞ SÜREKLİLİĞİ VE VERİ GİZLİLİĞİ KIDEMLİ MÜDÜRÜ MUSTAFA KOMUT – Sağ olun Başkanım, biz de çok teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekillerimiz, sevgili Komisyon üyelerimiz; sağ olun, çok teşekkürler bize de bu imkânı verdiğiniz için.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, sunumların bu bölümünde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın, Bakanlık Afet Koordinasyon Birimi olan Destek Hizmetleri Daire Başkanlığımızın sunumu var.

Yine, aynı şekilde sunumun çıktıları sizlere dağıtıldı. Yine, e-posta adreslerinize, WhatsApp grubumuz üzerinden de elektronik ortamda da ulaştırılacak. Arkadaşlarımız bilgisayar bağlantısının hazırlıklarını tamamlıyorlar.

Bugün, TÜRK TELEKOM, Turkcell, Vodafone, mobil operatörlerimize ve sunumlarıyla bizimle birlikte olan gözlemci, katılımcımız Mobil Telekomünikasyon Operatörleri Derneğinden Kamu İlişkileri Direktörü Tolga Ertuğrul’a da teşekkür ediyoruz.

Evet, şimdi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın Destek Hizmetleri Daire Başkanlığımız kapsamında Haberleşme Genel Müdür Yardımcısı Vekili Orhan Kemal Ardiç, Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanı Ahmet Duygun, Haberleşme Genel Müdürlüğü Şube Müdürümüz Mehmet Doğan Komisyonumuza geldiler, hoş geldiniz diyoruz tüm milletvekillerimiz adına, Komisyonumuz adına.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Sunumlarını dinlemek üzere ben sözü, Haberleşme Genel Müdür Yardımcısı Vekili Orhan Kemal Ardiç’a bırakıyorum.

Buyurun söz sizde, sizi dinliyoruz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Sayın Başkan teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkanım, sayın vekillerimiz; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında, AFAD tarafından koordine edilen kapsamda, 28 tane hizmet grubu var. Bu hizmet grubunun da 4 tanesinin sorumluluğu Ulaştırma Bakanlığında. Bu hizmet gruplarının koordinasyonunu ise bizim Bakanlığımızda destek hizmetlerimiz yürütüyor, haberleşme konusunda ise Haberleşme Genel Müdürlüğümüz yürütüyor.

Şimdi, ben destek hizmetleri için afet konusunda uzmanımız Ahmet Bey’e sözü vereceğim, daha sonra haberleşmeyle ilgili bilgilendirme yapacağız.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ederiz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun Ahmet Bey.

4.- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü Elektronik Haberleşme Daire Başkanı Orhan Kemal Ardiç’ın ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanı Ahmet Duygun’un, Genel Müdürlük olarak afet öncesi, afet sırasında ve afet sonrasında yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim bugün bizi burada ağırladığınız için.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Estağfurullah.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Şahsınızı ve değerli vekillerimizi saygıyla selamlıyorum efendim.

Ben Ahmet Duygun. Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanı olarak on yıldır Bakanlığımızda hizmet etmekteyim. Bugün sizlere, Komisyonunuza Bakanlığımızda yapılan çalışmalar hakkında bilgi vermek üzere burada bulunuyorum.

Sunum planım dört aşamadan oluşacak: Öncelikle, organizasyon yapısı ve mevzuat, hangi şekilde hareket ediyoruz, bunu anlatacağım; daha sonra, mevcut planlarımızı ortaya koyacağız; afet süreç yönetimini anlatacağım ve yapılan çalışmalar ve çıkarılan derslerle sunumumu bitirmeyi düşünüyorum efendim.

Organizasyon yapısında biz, Sayın Bakanımız Adil Karaismailoğlu, Bakan Yardımcımız Enver İskurt ve Destek Hizmetleri Başkanlığının altında Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi olarak yapılanmış durumdayız. Şakir Ünver bizim Başkanımız ama maalesef bu pandemi süreci kendisini de etkilediği için bugün burada olmadı.

Mevzuatsal olarak, efendim, 26 Ağustos 2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında faaliyet gösteriyoruz. Bu yönetmelik AFAD Başkanlığı tarafından çıkarılmıştır ve bu yönetmelik dâhilinde -aşağıda yazıldığı gibi- Bakanlığımıza birtakım görevler verilmiştir: “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; haberleşme hizmet grubu, ulaşım altyapı, nakliye hizmet grubu ve teknik destek ve ikmal hizmet grubu ana çözüm ortağıdır. Afet ve acil durumlarda ulusal ve yerel düzeyde kesintisiz ve güvenli haberleşmenin sürdürülmesine yönelik koordinasyondan; personel, afetzede ve kaynakların nakliye hizmetlerine yönelik koordinasyondan; afet bölgesine en hızlı ve güvenli ulaşımın sağlanmasından ve seyrüsefer düzenlenmesine yönelik koordinasyondan; afet ve acil durumlarda kullanılan her tür makine ve araçların bakım onarım, yakıt ikmal ve iş makineleri desteğine yönelik koordinasyondan sorumludur. Afet ve acil durum haberleşmesine öncelik tanınmasını temin etmek üzere Başkanlığın talebi üzerine gerekli önlemleri alır. Afet ve acil durum haberleşmesini sağlamak üzere alternatif sistemler kurar ve işletir.” Bakanlığımıza bu yönetmelikle bu görev verilmiştir efendim ve buna yönelik olarak aynı zamanda teşkilat yapısında da yer bulmamız için yine 2011/1377 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliği’nde şöyle bir ifade kullanılmıştır: “Afet ve acil durum hizmetlerini yürütmek üzere, bakanlıklarda müsteşar veya yetkilendirecekleri yardımcılarının, illerde valinin, kurulması valilerce gerekli görülen ilçelerde ise kaymakamın başkanlığında afet ve acil durum yönetim merkezleri kurulur.”

Efendim, biz bu yönetmelik kapsamında Bakanlığımızda Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezini kurduk ve bildiğiniz üzere, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtikten sonra da biz kendi yönergemizi güncelledik. 21 Şubat 2020 tarihinde 344 sayılı Bakanlık Oluru’yla hazırlanan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi Yönergesi en son hâlini almış durumdadır ve şu anda yürürlüktedir. “Bu yönergenin amacı, yurt içinde ve yurt dışında meydana gelmesi muhtemel afet ve acil durumlar, ulaşım ve haberleşme kaynaklı olağan dışı durumlar, seferberlik ve savaş hâli ile koruma ve güvenlik faaliyetlerinde bütünleşik bir anlayışla faaliyet gösterecek olan Bakanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin teşkilatlanmasını, olağandışı durumlar meydana gelmeden önce hazırlık ve risk azaltma, olay anı ile sonrasında müdahale ve iyileştirme çalışmalarında Bakanlık hizmet birimleri ve kuruluşları arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ve bu konuların uygulanmasına yönelik usul ve esasları, görev ve sorumlulukları belirlemektir.” denilerek yönergemizde de nasıl teşkilatlanacağımız, yapacağımız görevler açıkça belirtilmiştir.

Efendim, bilindiği üzere, bilimsel olarak afet yönetimi dört aşamadan oluşuyor; bu, AFAD’ın da uyguladığı bir döngü. Hazırlık aşaması var; hazırlıktan sonra, afet olduğu an müdahale aşaması var; iyileştirme aşaması ve risk azaltma aşaması var.

Biz de bir kamu kurumu olarak, bir Bakanlık olarak bu iş için kurulmuş olan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bizi yönlendirmesi ve onların mevzuatına uyumlu olmak üzere kendi mevzuatlarımızı hazırlıyoruz ve planlarımızı bu kurumun yönlendirmeleri doğrultusunda hayata geçiriyoruz. Bu hazırlık, aslında, planlarda afet öncesi; müdahale, afet sırası ve iyileştirme ya da risk azaltma da afet sonrası kısımlarını oluşturmakta.

Türkiye Afet Müdahale Planı 3 Ocak 2014 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bu plan dâhilinde de Bakanlığımıza 4 tane planın yürütülmesi görevi verildi, bunlar: Nakliye, haberleşme, ulaşım altyapı, teknik destek ve ikmal. Geçen hafta Komisyonunuza Karayolları Genel Müdürlüğümüz gelmişti; ulaşım altyapı, teknik destek ve ikmal çalışma grupları planlarıyla ilgili bilgi verdiklerini umuyorum.

Biz Bakanlık merkezinde nakliye grubu planını doğrudan yürütüyoruz, haberleşme grubu planımızı da Haberleşme Genel Müdürlüğümüz yürütüyor. Biz Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi olarak tüm bu planların AFAD’la olan koordinasyonu ve diğer kurum ve kuruluşlarla olan koordinasyonunu sağlıyoruz. Tüm planlar bizde toplanıyor, biz gerekli tüm birimlere bu planların dağıtımını gerçekleştiriyoruz.

Afet öncesi, afet sırası ve afet sonrası yapılan birtakım işlerimiz var; biz bunları tüm planlarda, Bakanlığın sorumlu olduğu tüm planlarda belirtmiş durumdayız. Nakliye planından örnekler vermek isterim ben, taşımacılık boyutunda: Bizim, sözleşmeyle görevlendirilen firmaların araçlarını süratle sevk etme, raporlama usullerine uygun şekilde bilgi akışını sağlama, ilgili hizmet grubu tarafından önceden belirlenen mal toplama, antrepo, depo, ambar gibi yerlerin listesini temin etme, tatbikat ve eğitim programlarıyla personeli eğitime, afet anında kullanılacak araçlara yönelik hukuki altyapıyı hazırlama, ilgili gerçek ve tüzel kişilerle gerekli protokolleri yapma, afet malzemelerini önceden tanıma, varsa ücretlendirmede muafiyet ve indirimleri belirleme, bölgede uzun süre görev yapacak personelin rotasyonunun planlamasını yapma, sevk anında gümrük ve trafik önceliklerinin belirlenmesini talep etme, yerine ulaşacak malların depolara noksansız teslimini sağlama gibi afet öncesi, sırası ve sonrası yaptığımız birtakım işler var ama bunlardan en önemlisi uyuyan sözleşmeler. Şu an ülke çapında -bunun rakamını vereceğim- yaklaşık 800 küsur tane firma ile biz, afet ve acil durumlarda araçlarını kullanmak üzere uyuyan sözleşmeler yaptık. Bu uyuyan sözleşmeleri Elâzığ depreminde hayata geçirdik. Türkiye’nin dört bir yanında toplanan yardım malzemelerinin afet bölgesine iletilmesi konusunda bu firmalardan destek aldık. Uyuyan sözleşmeler, o yüzden, bizim afet öncesi yapmamız gereken en kritik işlerden bir tanesi. Sadece kara yoluyla yapmadık bunu, hava yoluyla da yaptık. Deniz yoluyla olan çalışmalarımız Denizcilik Genel Müdürlüğümüz bünyesinde devam ediyor.

Afet sırasında ise sıfırıncı dakika durum raporunu oluşturmak bizim en kritik işimiz çünkü ilk fotoğrafı çekmek, daha sonra, o fotoğraftan sonra yapacağımız işleri sıraya koymak gibi bir planımız var, bununla ilgili de yine ileriki slaytlardan örnekler vereceğim.

Afet sonrasında çıkarılan dersler bizim için en kritik öneme sahip çünkü yaşadığımız problemleri bir daha yaşamamak üzere çıkarılan derslerin sıralanması bizim için hayati öneme sahip ki bu sene içinde maalesef 2 deprem yaşadık, Ocak ayında Elâzığ ve sonra İzmir; Elâzığ’dan aldığımız dersleri İzmir’de yaşamamış olmamız bizim çıkardığımız bu derslerin ne kadar önemli olduğunun göstergesi.

Mevcut planlarda ulusal düzey ve yerel düzey olmak üzere planları yapıyoruz. Ulusal düzeyde, tüm yerel planların çerçevesi belirleniyor. Tek bir plan yapılıyor ve bütün taşra teşkilatına bu planlar gönderiliyor ve asıl amacı, koordinasyon görevidir. Yerel düzeyde ise her ilde plan vardır yani tüm 81 ilin 81’inde de AFAD Başkanlığı il afet acil durum müdürlüklerine bu planlar gönderilir yani 81 ilde de bizim nakliye planımız vardır, 81 ilde de haberleşme planımız vardır ve o ilin afetselliği göz önünde bulundurularak o planlar hazırlanır. Her il için sorumlu kişiler bellidir, taşra teşkilatlarımızda kimlerin görev alacağı bellidir, nasıl hareket edecekleri bellidir çünkü bir afet anında koordinasyon içinde -ve sonuçta Elâzığ’da olsa bile deprem aslında- toplanan yardımlar, yapılan taşımalar tüm ülkeyi ilgilendirdiği için kimin, nereden, nasıl araç isteyeceği, bu araçları nasıl faturalandıracağı, hepsinin bir standardının olması gerekiyor. Dolayısıyla tüm taşra teşkilatımızda aynı standardı oturtmaya

çalışıyoruz. İl bazında yapılan tüm tatbikat ve eğitimlere de burada yerel düzeyde katılıyoruz özellikle valilikler bünyesinde yapılan tatbikat ve eğitimlere, taşra teşkilatımız, liman başkanlıklarımız, bölge müdürlüklerimiz, gar müdürlüklerimiz, hepsi katılım sağlıyorlar.

Afet süreç yönetimi: Öncelikle afet öncesi tüm ulaşım modlarında ve haberleşme sektöründe paydaşlarla birlikte hazırlık toplantıları yapıyoruz. Kimdir bizim paydaşlarımız? Kendi hizmet birimlerimiz var, Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü, Denizcilik Genel Müdürlüğü, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü; yerel düzeyde yine bölge müdürlüklerimiz, liman başkanlıklarımız, gar müdürlüklerimiz ve belediye başkanlıkları burada çok önemli, bizim için hayati bir paydaş. Ellerindeki hizmet araçlarını afet ve acil durum anında kullanabilmemiz için biz belediye başkanlıklarıyla çok yakın çalışmak durumundayız, aynı zamanda diğer kamu kurum ve kuruluşlarının elindeki araçları da ve biz bütün bu araçların envanterini afet öncesinde mutlaka toplarız. Bizim bütün bölge müdürlüklerimizde, her il bazında, hangi belediyede, kaç tane otobüs vardır, kaç tane kamyon vardır, kaç tane çekici vardır, hepsi bellidir plaka numaralarına kadar; bunların her birinin toplamasını yaparız ve ona göre planlamada bulunuruz.

Gelen görüşler doğrultusunda müdahale planlarını hazırlarız ve son bir kez paydaşlara göndeririz. Düzeltmeler yapıldıktan sonra oluşturulan ulusal düzey plan taşra teşkilatına gönderilir ve illerin afetselliğine göre ulusal düzey plan çerçevesinde yerel düzey planlar oluşturulur. İl afet acil durum müdürlüklerine de bu planlar gönderilir.

Uyuyan sözleşmelerimizi taşra teşkilatlarımız ilgili firmaların sahiplerine imzalatırlar. Afet anında AFAD Başkanlığı tarafından yapılan çağrıyla illerde kriz koordinasyon merkezlerinde, merkezde ise AFAD Başkanlığı Koordinasyon merkezinde afet çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Elâzığ ve İzmir depremlerinde AFAD’da çok yayın yapıldı ulusal basınımızda. Kriz Koordinasyon Merkezinde tüm kamu kurum ve kuruluşlarının toplandığı o büyük salona gideriz ve oradan hem kendi taşra teşkilatımızı yönetiriz hem de diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gelen talepleri karşılamaya çalışırız çünkü az önceki sunumlarda da belirtildiği üzere, yakıt talebini enerji hizmet grubundan karşılamaya çalışırız ya da bir iş makinesi talebi geldiği zaman hasar hizmet tespit grubundan. Onlar bizim Karayolları Genel Müdürlüğümüze gelirler ve merkezde 7/24 esasına göre nöbet tutarız, vardiyalar şeklinde nöbet tutarız. Her kurum ve kuruluş gelen talebe göre hem merkez teşkilatını hem de yerel teşkilatını bu talepler doğrultusunda yönlendirir.

Uyuyan sözleşmeler gerektiğinde aktif hâle getirilir. Bizim öncelikli amacımız, kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet araçlarını kullanmak. Eğer gerekiyorsa, kamu kurumlarında talep edilen araç bulunmuyorsa uyuyan sözleşmeleri aktif hâle getiriyoruz ve ücreti mukabilinde kimin elinde bu araç varsa araç sahibiyle iletişime geçiyoruz ve aracı kullanmak istediğimizi belirtiyoruz.

Sıfıncı dakika durum raporuyla mevcut durum tespit edilip olumsuz durumların giderilmesi çalışmaları sürdürülür ve periyodik olarak da ilgili birimlere durum raporu verilir, her saat başında AFAD Başkanlığına durum raporu veriyoruz: “Şu kadar otobüs kullandık.” “Şu kadar iş makinesi çıkardık.” “Şu kadar kamyonu ihtiyacımız oldu.” ya da yolda giden araçlarda “Kaza yaptı, lastiği patladı, bu araç gecikecek.” “Bu yardım malzemesi gecikecek.” ya da “Bu talebi karşılayamıyoruz.” Her neyse durum, her saat AFAD Başkanlığındaki yönetim merkezine biz durum raporu veririz. Kamuoyunu bilgilendirme görevi onlarda olduğu için ulaştırmayla ilgili ne gerekiyorsa tüm gerekli bilgileri toplar, onlara veririz.

Yapılan çalışmalarımız var, biz Kaynak Envanter Bilgi Sistemi oluşturduk. Bu Kaynak Envanter Bilgi Sistemi bizim ülke çapında balıkçı barınağından büyük liman tesislerine, çekek yerlerinden her türlü iskele, rıhtım, havalimanı, heliport, gar, kara yolu, tüm sanat yapılarının envanterinin tutulduğu bir sistem. Bunu afet ve acil durumlar için özellikle geliştirdik.

Bu harita üzerinde bir dikdörtgen çizdiğinizde ya da afet bölgesini çizdiğinizde “O bölgede kaç tane tünel var, kaç tane köprü var, kaç tane heliport var ve bunların işletmecisi kim?” “Havalimanında kaç tane ambulift var, apronda kaç tane otobüs var ve bunları kim işletiyor, sorumlusu kim?” gibi tüm detay bilgilere ulaşabileceğimiz bir sistem geliştirdik. Böylece afet anında öncelikle iletişim konusunda yani “Kimi arayacağız, kime soracağız?” ya da “Bir yük taşıyacağız ama deniz yolunu kullanacaksak buranın iskelesinin “draft”ı yeterli mi?” ya da “Havalimanında hastayı indirecek ambulift var mı, yok mu?” gibi sorunlarla karşılaşmak istemediğimizden dolayı böyle bir sistem oluşturduk ve -çünkü Van depreminde böyle çok ciddi bir problem yaşanmıştı Van Havalimanı’nda- bu sistemi, tekrar yaşamayalım diye şu anda güncel olarak tutuyoruz. Ülkemizdeki tüm ulaştırma envanterine burada sahibiz. Tüm bağlı ilgili, ilişkili kuruluşlarımız buraya veri girişi sağlıyor ve bu verileri de güncel hâlde tutuyor. Dolayısıyla ticari taşıma yapan tüm plakalara sahibine kadar, cep telefonu numarasına kadar anında erişim sağlayabiliyoruz. Böyle bir sistem oluşturduk.

Uyuyan sözleşmeler yapıyoruz, az önce de belirtmiştim. Şu anda Türkiye çapında yük ve yolcu taşıması yapan 881 adet gerçek ve tüzel kara yolu taşımacılığı yapan firmayla afet acil durum sözleşmesi imzalamış vaziyeteyiz. 9 adet hava taksi firmasıyla yine afet acil durum sözleşmesi yapmış durumdayız. TCDD Taşımacılık çeken, çekilen araçları yeterli olduğundan 3’üncü şahıs firmalarıyla sözleşme yapmadık, deniz yoluyla ilgili çalışmalarımız devam ediyor. Umuyoruz ki 2021 yılının ilk yarısında da bu çalışmaları nihayete erdireceğiz. Deniz yoluyla ilgili çalışmalar daha uzun sürüyor çünkü hem deniz aracı sahipleriyle hem de liman işletmecileriyle uygun hukuki formatı da bulup bir araya gelmek biraz daha zaman alıyor.

Çıkardığımız birtakım dersler var bugüne kadar olan afet ve acil durumlardan. Elâzığ depremi sırasında Bakanlığımıza gelen talepler neticesinde özellikle diğer illerde toplanan yardımların afet bölgesine taşınması konusunda birtakım sıkıntılar yaşadık çünkü biz taşınacak olan malzemenin ebadını bilmiyorduk, bu bizim için çok büyük sıkıntıydı. Özellikle banyo ve tuvalet taşınmasının konteynerler şeklinde taşınması gerekiyordu ve o konteynerin taşınacağı “low bed”in boyutlarının ne olması gerektiği, o konteynerlerin boyutları, çadırların boyutları, 1 dorseye ne kadar çadır yerleştirebiliriz gibi çok ince bir detay çalışmanın yapılması gerekiyordu. Biz Elâzığ depreminde çok zorlandık bu taşıma taleplerini karşılarken ama İzmir depreminde bir daha böyle bir sorunla karşılaşmadık.

Kızılayın depolarından çadır, yatak gibi eşyaların taşınmasında yine bahsettiğim husus... İzmir depremi sırasında afet içi taşımanın koordine edilmesi... Bu da bizim çok zorlandığımız bir husus. Afet içi taşıma özellikle yaparken üstünde çok ince durduğumuz bir husus çünkü orada arama kurtarma ekiplerinin, hasar tespit gruplarının her biri için otomobil tarzında araç görevlendirmemiz gerekiyor ve o anda kamu kurumlarında otomobili bulmak çok da kolay olmuyor; bunun üzerine hâlen çalışmalarımız devam ediyor. Özellikle ticari taşıma yapanlarla ama bir yandan da belki “rent a car” firmalarıyla afet acil durum sözleşmeleri yapmamız gerekecek çünkü afet içi taşıma da en az şehirler arası yani toplanan yardımların afet bölgesine taşınması kadar önemli bir husus. Afet içi taşımaya da Bakanlık olarak çalışıyoruz efendim.

Ülke çapında yapılan taşımaların tek merkezden kontrol edilmesi yine Elâzığ depreminden çıkardığımız bir sonuç çünkü Elâzığ depreminde özellikle kamyonunu dolduran Elâzığ’a doğru hareket edince depoların önünde kamyon kuyrukları gibi olumsuz görüntülerle karşılaşıyoruz ama

bunlar tek merkezden kontrol edildiğinde ve AFAD koordinasyonunda yapıldığı zaman ilgili deponun boş olup olmadığı, depoda hangi malzemeye ihtiyaç duyulduğu, boşaltma ve doldurma yapacak kişilerin iş gücünün bulunup bulunmadığı gibi hususlar bizim üzerinde çalıştığımız hususlar. Bir araç gönderdiğimizde o araç orada dört gün boyunca boşaltılmayı bekleyebiliyor ve bu, araç sahibi tarafından da maddi bir kayba yol açıyor, bunların engellenmesi için çalışıyoruz. Belki de İzmir'in çok daha büyük bir il olması ve kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde de olmasından dolayı İzmir'de böyle bir problem yaşamamıştık ama Elâzığ'da böyle bir problemle karşılaştık ve bu da bizim yine çıkardığımız bir ders.

Aynı zamanda, sadece ülke çapında değil biz uluslararası kurum ve kuruluşların yaptığı çalışmalardan da faydalaniyoruz. Bu konuda NATO'nun Avrupa-Atlantik Afet Müdahale Koordinasyon Merkezinin (EADRCC) yapmış olduğu birtakım çalışmalar var afet müdahale konularında; bunlardan, diğer ülkelerin yapmış olduğu uzmanların raporlarından çok faydalandık. Söz konusu o raporlarla birlikte uluslararası kurum ve kuruluşların çalışmaları hem kendi programımızı -kaynak envanter bilgi sistemini- geliştirirken hem de müdahale aşamasında diğer ülkelerin yaşadığı zorlukları da hesaba katıp kendi planlamamızı da ona göre yapıyor olmamız açısından önemli bir durum.

Benim söyleyeceklerim bu kadar efendim. Kısa bir sunumla tüm yaptığımız çalışmaları anlatmaya çalıştım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Biz teşekkür ediyoruz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Sayın Başkanım, haberleşmeyle ilgili de isterseniz...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii.

Buyurun, söz sizde.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Bugün, tabii, operatörlerimizi dinledik; onlar, haberleşmeyle ilgili konulardan, önerilerden, taleplerden, her şeyden bahsettiler; yarın da BTK katılacak anladığımız kadarıyla.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet yarın BTK'yi dinleyeceğiz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Bu konuda sorumlu olan kurumlardan biri de Haberleşme Genel Müdürlüğü.

Baktığımız zaman ana çözüm ortağı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, altında da Haberleşme Genel Müdürlüğü haberleşmenin koordinasyonunu sürdürüyor; yerelde ise BTK bölge müdürlüklerine sorumluluk verilmiş durumda. Haberleşme hizmet grubu afet ve acil durumlarda ulusal ve yerel düzeyde kesintisiz ve güvenli haberleşmenin sürdürülmesine yönelik koordinasyondan sorumlu. Haberleşme hizmet grubunun hedefleri: Mevcut haberleşme sistemlerini tespit etmek, afet bölgesinde haberleşmenin sürekliliğini sağlamak, haberleşme altyapılarında meydana gelen zararları tespit etmek, haberleşme sistemlerinin hizmet dışı kalmasını önleyici tedbirler almak ve kamu kurumlarının ihtiyaçlarına da öncelik tanımak. Bu çerçevede ulusal düzey haberleşme hizmet grubu planına yönelik çalışmaları yaptık ve yayınladık. Her yıl da bu haberleşme hizmet grubu planını güncelliyoruz çünkü ihtiyaçlar doğrultusunda gerçekten planı güncelleme ihtiyacımız ortaya çıkıyor -Ahmet Bey de bahsetti- depremler sonrasında her alanda olduğu gibi haberleşme alanında da tespitler ortaya çıkıyor. Bu plana

göre haberleşme hizmet grubu faaliyetlerini AFAD planında belirlenen haberleşme çözüm ortakları, destek çözüm ortakları ve diğer hizmet gruplarıyla birlikte koordine içerisinde sürdürüyor. Haberleşme hizmet grubunun ulusal düzey koordinasyon unsurları, afet ve acil durumlarda, öncelikle AFAD Başkanlıkta toplanıyor, Bakanlıkta da Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi var, orada da toplanıyoruz yine. Yine, işletmecilerin de bahsettiği gibi, onların da kriz merkezleri var, şebeke operasyon merkezleri var, onlar da 7/24 oradan afeti koordine etmek için toplanıyorlar ve vardiyalı olarak bu bölgelerde görev alıyorlar. Plana göre, ulusal ve yerel düzeyde destek ekipleri, sabit sistemler, mobil sistemler, uydu sistemleri, telsiz sistemleri ve il çağrı merkezleri için ayrı ayrı belirlenmiş durumda, buradaki kurumlar ayrı ayrı belirlenmiş durumda.

Bakanlık olarak bugüne kadar alınan tedbirlere biraz değinmek gerekirse: Afet ve acil durumlarda elektrik şebekelerinde oluşabilecek arızalar için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu nezdinde gerekli girişimleri yaptık ve yerel dağıtım şirketlerince haberleşme altyapılarında elektrik arızalarının giderilmesine öncelik verilmesini sağladık. Bununla birlikte, haberleşme kesintilerine karşı kullanılmak amacıyla 46'sı uydu transmisyonu olmak üzere toplam 293 adet mobil baz istasyonu temin ettik. Bu mobil baz istasyonlarından operatörlerimiz tek tek bahsettiler zaten sunumlarında, toplamı bu. Kamu kurum ve kuruluşlarınca kullanılmak üzere 723 adet uydu telefonu 2012 yılında satın aldık ve bunu da valiliklere, kaymakamlıklara, kamu kurumlarının tamamına dağıttık. Türk Kızılayının faaliyetlerinin, haberleşmesinin kesintisiz yapılabilmesi için –kan ihtiyaçlarını da koordine ediyor, biliyorsunuz Türk Kızılayı- 55 adet V-SAT uydu terminali temin ettik onlara da. Haberleşme altyapısında –operatörlerimiz bahsetti- özellikle çekirdek şebekede fiziki kapasite artışları yapıldı. Bu, 2019 yılında deprem sonrasında yapıldı ama tabii ki 2019'dan önce de zaten planlamalarını operatörler yapıyorlardı ama 2019'dan sonra Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız Fuat Oktay ve Bakanlığımızın da yönlendirmeleriyle ve talimatlarıyla takip etmeye de başladık, ciddi anlamda takip ediyoruz artık operatörlerimizin çalışmalarını, öyle söyleyeyim. Tabii, burada, operatörler şebekelerinde hem fiziki artışlara gittiler yani ekipman artışlarına gittiler hem de parametrik ve mimari düzeltmeler de yaptılar sistemlerinde çağrılar daha iyi karşılayabilmek için. Tüm Türkiye'ye veya ilgili coğrafyalara kısa sürede acil durum SMS'i gönderebilmek için de SMS altyapısı geliştirdik ve mobil veri sistemi CMAS'ın devreye alınması için de çalışmalar devam ediyor. Bu SMS'leri son depremlerde vatandaşlarımızla paylaşıyoruz, çeşitli bilgilendirmeler yapıyoruz, AFAD'la birlikte koordineli olarak yapıyoruz hem AFAD'ın hem de Haberleşmenin istedikleri meyanda oluşturulan bir SMS'le vatandaşlarımıza bilgilendirmeler yapıyoruz. BTK'nin Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezinde ise afete yönelik, her 3 operatörün mobil ve sabit altyapılarının, internet ve ses hizmetlerinin sürekliliği ve yapılan siber saldırı durumları anlık olarak takip ediliyor. Buradaki izleme arayüzleri üzerinden trafik miktarlarındaki artış, azalış ve baz istasyonlarının arıza durumları da izleniyor, 3 operatörün baz istasyonlarının, bunu kastediyorum.

Başkanım, aslında, çok tekrar etmek istemiyorum, işletmeciler aldıkları tedbirleri söylediler. Evet, doğru, bu tedbirler Bakanlıkça ve BTK'ce zaten onlardan istenen tedbirlerdi. Bahsedildi, akülerle ilgili tedbirler var, jeneratörlerle ilgili tedbirler var, yedeklilikle ilgili tedbirler var, enerji kaynaklarının kullanımlarıyla ilgili tedbirler var. Mobil baz istasyonlarının kullanımı çok önemli, mobil baz istasyonlarını doğru bir şekilde sevk etmek sahaya.

Afet ve acil durumlara yönelik, işletmecilerimiz, gördüğünüz üzere, iş sürekliliği planlarını hazırladılar ve sürekli hazır tutuyorlar. Bunlar BTK tarafından da sürekli kontrol ediliyor. Yarın, BTK bunun detaylarından da mutlaka bahsedecektir. Tabii, bu, arıza durumlarında, arıza ortaya çıktığında işletmecilerin port aktarma, planlı çalışma “upgrade” gibi çalışmaları afet durumunda yapmasını da istemiyoruz, bu yönde talimatlandırmış durumdayız. Ayrıca, yine, kamu kurumlarının haberleşme ihtiyaçlarını ve arızalarını karşılamayı da önceliklendiriyoruz afet durumunda.

Peki, bir afet anında, özellikle deprem anında haberleşmeyi aslında nasıl sürdürüyoruz, genel olarak onun kısa bilgisini vererek de sonlandırmak istiyorum Başkanım.

6 ve üzeri şiddette bir deprem olduğunda talimat beklemekten -tabii diğer hizmet gruplarımız da böyle- doğrudan AFAD merkezi Haberleşme Hizmet Grubu olarak hareket ediyoruz. Derhâl internet uygulamaları üzerinden bilgileri alıp AFAD'ın taleplerini de dikkate alarak yereldeki ihtiyaçların koordinesi için BTK ilgili bölge ve operatörlerle irtibat kuruyoruz. Daha sonra, sahada yaşanan elektrik kesintileri ve yıkımlar çerçevesinde değerlendirme yaparak haberleşme ihtiyacı olan yerlere derhâl mobil baz istasyonlarını sevk ediyoruz. Örneğin, İzmir'de 38 tane mobil baz istasyonu sevk ettik.

Elektrik kesintileri nedeniyle oluşabilecek baz istasyonu kesintileri için jeneratör ve akü sevki konusunda operatörler talimat beklemekten hareket ediyorlar, çözüme yönelik planlamaları kendileri planlıyorlar. Biz, izleyici konumunda onları izleyerek gerekli olduğu durumlarda müdahil oluyoruz. Elektrik kesintisi konusunda enerji hizmet kurumundan alınan bilgiler çerçevesinde eğer yeni bir ihtiyaç ortaya çıktıysa planlamaları revize ediyoruz, operatörleri bu konuda bilgilendiriyoruz, Ahmet Bey de bahsetti, diğer hizmet gruplarından gelen başka talepler de varsa Haberleşme Hizmet Grubuna bunları da karşılamaya çalışıyoruz.

Son depremlerde depremin olduğu ildeki vatandaşlarımıza, -birkaç depremde komşu illere de yaptık bunu- buraya SMS göndererek sesli arama yapmak yerine, öncelikle internet uygulamalarını kullanmalarını söyleyerek burada AFAD'ın istediği yolların da kullanılması yönünde birleşik bir SMS atıyoruz, bu meyanda bir SMS gönderiyoruz. Tabii, burada hedefimiz şu aslında: Arama trafiğini, çağrı trafiğini azaltmak istiyoruz çünkü burada aslında ses trafiği, orada, afet ve arama kurtarma için çalışan ekiplerin kullanması için ayrılan bir altyapı olarak düşünülmeli. Bu şekilde düşündüğümüzde bu aramaları azaltırsak daha başarılı olacağımızı düşünüyoruz. Tabii ki burada biraz şey örneği vermek lazım. Arama trafikleri ne kadar artıyor? Normal zamanlara göre çeşitli depremlerle değişmekle birlikte, 16 kat, 25 katlara kadar trafiğin arttığı -ilk an trafiklerinden bahsediyorum- bu birkaç saat içinde tabii ki belli seviyelerde azalarak ilerliyor. İşte, buralarda aslında parametrik çalışmalar yapmak, operatörlerin planlamalarını yapması, altyapıları başka bölgelerde olan altyapılardan kaydırma yaparak -örneğin, İstanbul'a kaydırma yaparak- altyapıyı güçlendirmesi gibi çalışmalar önem kazanıyor. Ama burada önemli olan, tabii ki -yatırımlar çok daha fazla artırılabilir, bunun önünde bir engel yok ama- aslında doğru planlama, dünyada da yapılan doğru planlama. Yılbaşı, bayram gibi, trafiğin yoğun olduğu dönemlere göre yapılan operatörlerin planlamalarını dikkate alarak... Tabii ki depremlerde bunun çok çok üstünde gelen trafikler olduğu için biz bu trafiği nasıl azaltabiliriz haberleşme altyapımızı korumak anlamında ve onu afet ve arama yapan kahramanlarımızın kullanımına yönelik... Göçükte saatlerce ses görüşmesi yapması gerekiyor, karşıdakiyle irtibatı kopartmaması gerekiyor onu kurtarabilmek için. Böyle bir ihtiyacımız var. Bu yönde kamu spotları, bilgilendirmeler yapılması bizim için çok önemli, Bakanlık açısından da baktığımızda çok önemli.

Devamında, afet sürecinde sahadan alınan raporları AFAD'la -Ahmet Bey de bahsetti- sürekli olarak paylaşıyoruz. AFAD'ın taleplerine göre belirli aralıkları onlar belirliyor, o aralıklarla sürekli sahadan bilgiler alarak AFAD'ı bilgilendiriyoruz ve onların koordinasyonuna da yardımcı oluyoruz. Afet boyunca yerelde il AFAD'larla koordineli olarak çalışmaları yönünde operatörlerimizi talimatlandırıyoruz. Bizden bir talimat almak yerine, il AFAD'dan çok hızlı bir şekilde müdahale etmek anlamında, haberleşmeye direkt oradan müdahale edilmesini istiyoruz. Bu süreçte BTK bünyesinde yer alan Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezinde de baz istasyonları ve haberleşme durumunu o an için, afet anı için takip ediyoruz. Burada gerekli bilgilendirmeleri gerekli yerlere yapıyoruz, bunu sağlıyoruz. Tabii, afet öncesi ve sonrasında haberleşme için de yapılması gereken çalışmalar var.

Operatörlerle ve ilgili kamu kurumlarıyla -yani ilgili kamu kurumlarını düşündüğümüzde telsiz sahibi bir sürü kamu kurumu var, örneğin telsizi olan gibi birçok kamu kurumunun da görevi var, bu anlamda baktığımızda- onlarla da değerlendirme toplantıları yapıyoruz hem öncesinde hem sonrasında. Aynı zamanda operatörlerimiz ve BTK tarafından yapılan tatbikatlarımız da var. Bu tatbikatlar bünyesinde de süreci iyileştirmeye çalışıyoruz, haberleşmenin daha iyi hâle gelmesi için çalışmalar yapıyoruz.

Başkanım, benim de söyleyeceğim bunlar.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın afet koordinasyon birimi olan Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızın bu çalışmaları bizim için de gerçekten önemli; bir yandan da afet koordinasyonunun güçlenmesi, eldeki bütün imkânların en verimli şekilde kullanılması, zaman ve kaynak kaybının önüne geçilmesi açısından çok çok önemli. Önemli bilgiler de paylaşıldı, teşekkür ediyoruz.

Tabii, bu noktada Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığımız yani AFAD yönetimi altında hem Türkiye Afet Müdahale Planı içerisinde hem çok daha önceden “USDEP” dediğimiz Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı dâhilinde Bakanlığımızın Koordinasyon Birimi olarak size verilen, üzerinizde olan görev ve sorumluluklar tanımlanmış durumda ve o takvim içerisinde 2023 hedefleri doğrultusunda da Bakanlığımızın bu noktadaki çalışmaları devam ediyor değil mi? Onları da aslında biz raporumuza dercetmek üzere sizden yazılı olarak da isteyebiliriz. O bilgileri paylaşmanızı; Komisyonumuzda hem USDEP hem TAMP kapsamında, AFAD’ın diğer uygulamaları kapsamında, hangi görevin hangi terminle sürdürüldüğü noktasında da bilgilenebiliriz isteriz açıklası.

Tabii, biz yarın inşallah Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumumuzu BTK’yi de dinleyeceğiz. O noktada bizim bütün telekomünikasyon altyapımızın öncelikle afet, tabii, deprem özelinde de güvenliği, ihtiyacı karşılayabilirliği, bu noktada alınan tedbirlerin takibi, denetlenmesi, tespiti noktasında hangi yönergelerin, hangi uygulamaların gerçekleştirildiği; özellikle -siz de sunum esnasında bilgilendirme yapmıştınız- İstanbul depremi sonrasında yaşanan aksaklıklar ve o 3 operatörün hangi gerekçelerle böyle bir idari yaptırıma muhatap oldukları hususunu detaylı olarak onlardan da isteyeceğiz. Tabii, bu konu önemli, kritik.

Bir yandan, Vodafone yöneticilerinin de söylediği gibi, maalesef, Türkiye belki dünyada birçok ülkenin karşılaşmadığı kadar afet ve olağanüstü hâle karşılaşan bir coğrafyada. Bu sebeple de biz birçok noktada belki dünya ölçeğinde öncü bir afet yönetimi kabiliyeti geliştiriyoruz, geliştirmek durumundayız, bu kapasitemiz son derece yüksek. Bunu da zaten bütün uluslararası yardım kabiliyetlerimizin artışıyla da gözlemliyoruz. O yüzden, bu hususu hem BTK hem de sizin değerlendirmenizi ve Komisyonumuzla daha detaylı koordinasyon bilgilerini ve görev bölümlerini paylaşmanızı istiyoruz.

Sorusu olan vekillerimiz var. Onlara söz vermeden önce, bununla ilgili söyleyeceğiniz bir husus var mı Genel Müdür Vekilim?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Sayın Başkanım, bu 3 operatöre kesilen idari yaptırımlar BTK denetiminde yapıldı. BTK’den bilgi alınarak... Yarın belki yüz yüze de bilgilendirme yapabilirler ama yapmazlarsa da yazılı olarak bilgi verilebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sorusu olan, Adana Vekilimiz Müzeyyen Şevkin.

Buyurunuz Sayın Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sunumunuz için teşekkürler.

881 adet yük ve yolcu taşıması yapan firmayla uyuyan sözleşme yaptığınızı ifade ettiniz. Olası bir İstanbul depreminde kaç araç devreye girebilecek? Buna ilişkin bir rakam verebilecek misiniz Komisyonumuza? Yani herhangi bir ülkenin, diyelim, birkaç yerinde birden kriz oluştu, bu 881 adet sözleşmede hemen bu ekipmanlar devreye girebilecek mi? Kamu olarak sizin elinizde araç var mı, ayrıca ekipmanınız var mı? Onu öğrenmek istedim, bir.

Bir de size vatandaş diyelim ki bir şey gönderecek, size ulaşabilecek mi? Yani direkt, doğrudan vatandaşla iletişim kuruyor musunuz? Bu konuda herhangi bir şey... Sanki sunumuzda öyle bir cümle geçti gibi.

Bir de sanki “Kriz anında internet hattı üzerinden bağlantı kurulabilir.” gibi bir şey ifade ettiniz Sayın Müdürüm herhâlde, yanlış mı anladım? İnternet üzerinden bağlantı...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Öneriyoruz.” dedi. Onu biraz açsın.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Öneriyoruz...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yani onu biraz açabilirsiniz...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Tabii ki açayım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum. Bu kadar sorularım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – İsterseniz, önce ben cevaplayayım Sayın Vekilimizin sorusunu.

Şunu kastediyoruz: Ses altyapısı ve internet altyapısı birbirinden daha ayrı bir altyapı, öyle bakabilirsiniz. Şimdi, WhatsApp, BİP ve Laff gibi uygulamalar var, bunlar internet uygulamaları. Bunlar üzerinden arama yaptığınızda oradaki kapasitemiz daha yüksek, daha fazla kapasiteye sahibiz. Buradan çok ciddi ve yekûn aramalar olsa bile ki biz buradan da yine... Bizim tercihimiz şu: Mesela ben bir örnek anlatayım, buradan belki daha iyi anlaşılır; İstanbul depreminde, hemen gittim eve ve anneme şu soruyu sordum: Ne yaptın depremden sonra, akrabalar için nasıl bir uygulamaya gittin? “10 defa aradım.” dedi. WhatsApp kullanır, işte, diğer uygulamaları da kullanır ama peki, “İyi misin?” diye yazmak aklına gelmedi mi dedim, “Vallahi gelmedi.” dedi. Şimdi, aslında bu farkındalığı yaratmak istiyoruz biz yani bir iyi misin kelimeleriyle ilk soruyu sorun, beş-altı saat sonra da o kişiyle görüşün. Yani çünkü burada afet ve arama ekiplerimize kalsın ses görüşmesi, bu bizim için çok önemli. O zaman biz çok fazla yatırım yapmak yerine, çok aşırı yatırım yapmak yerine haberleşme altyapılarına, başka ihtiyacımız olan alanlara yatırım yapma, ülke olarak oralara yatırım yapma imkânına sahip oluruz, böyle bakıyoruz aslında Bakanlık olarak. Hani, mümkün olduğunca ses görüşmesi afet ve arama ekiplerine kalsın, bizlere kalsın, gidiyoruz AFAD’da kırk sekiz saat nöbet tutuyoruz mesela, bizlere kalsın, bizler kullanalım ses haberleşmesini diye bakıyoruz ama bununla şunu kastetmiyoruz... Elbette çok yıkıntının olduğu bölgede yer aldığını öğrenen vatandaşımız tabii ki arasın, kastımız bu değil ama ne kadar az olursa bizim için o kadar iyi olur Sayın Vekilim, onu kastediyoruz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Sayın Vekilim, bizim kamu kurum ve kuruluşları olarak aslında hiç aracımız yok, Bakanlık olarak hiç aracımız yok. Biz afet ve acil durumlarda bize verilen görevleri yerine getirirken aslında özel sektör marifetiyle yerine getiriyoruz. Tabii, özel sektörle yerine getirirken de ücreti karşılığında yerine getiriyoruz. Dolayısıyla bu konuda, İstanbul depreminde yeterli araç olacak mı 881 tane firma? Bu 881 firma ülke sathında, sadece İstanbul’da değil tüm ülkede.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Özel sektör aracı” derken, hizmet alımıyla mı diyorsunuz? Anlamadım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Tabii, tabii, biz...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Afette kalkıp Turkcell’in, Vodafone’un araçlarını kullanmıyorsunuz değil mi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Hayır, hayır, taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren firmalardan bahsediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Öyle anlaşıyor da.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN –

İstanbul depreminde, İstanbul planıyla ilgili ayrıca 1. Bölge Müdürlüğümüz çalışıyor bununla ilgili, yeterli olmayacaktır çünkü İstanbul o kadar nüfus için... Açıkçası, bize ne kadar talep gelecek ve bizden beklenti nedir -diğer kurumlardan da şu anda çok net bir dönüş almış değiliz ama- bu dönüşleri daha net alabilirsek aslında bizim ne kadar araca ihtiyacımız olur ya da hangi türde, hangi modda daha çok yoğunlaşmalıyız, ona karar verebileceğiz. Ama şu anda bu dönüşler çok net değil, flu. Biz biliyoruz ki 881 adet yeterli olmayacak ama bunun üzerine çalışıyoruz ve özellikle demir yolunu kullanma yönünde bir isteğimiz var çünkü kara yolu, demir yolu -tabii, demir altyapısı hasar görmediği sürece demir yolu- ve deniz yolu, İstanbul’un üç tarafı da denizle çevrili olduğu için deniz yolunu kullanmak istiyoruz ama yine de size net bir rakam veremeyeceğim “İstanbul depreminde şu kadar araç gerektirir.” diye bir şey söyleyemeyeceğim çünkü depremin büyüklüğüne göre de ihtiyaç duyulan araç...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Aslında sorduğum, İstanbul’a kaç araç gerekli değil, yani sözleşmede kaç araçla sözleşme yapıldı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Araç... 881 tane... Mesela, bir firmanın oluyor 1 tane kamyonu ama bir firmanın oluyor 50 tane kamyonu. Yani, biz genellikle büyük firmalarla anlaşmaya çalışıyoruz ama mesela bazı illerimizde de hiç büyük firma yok, hiç yeterli kapasitede araç yok. Orada daha küçük firmalarla gidiyoruz ama tam net, hani, kaç tane aracı vardır bunun, onu sistemden bakıp söyleyebilirim.

Diğer yandan, vatandaşla nasıl iletişim kuruyoruz: Aslında, ben bu konuda çok şanslıyım çünkü taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren firma sahipleri kendileri arıyorlar afet sırasında “Benim -işte- 3 tane kamyonum var, ben bunları kullanırmak istiyorum. Hani, bunu şey yapabilirsiniz.” diye.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Burada da sorumu herhâlde yanlış sordum ben. Şunu söylemeye çalışıyorum: Örneğin bir vatandaş yardım gönderecek, size nasıl ulaşıyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Şöyle, AFAD’a ulaşması lazım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ha, size değil.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Hayır, bize değil. AFAD koordinasyonuna. Yardım göndereceği zaman AFAD’a ulaşacak ve AFAD’a teslim etmesi gerekiyor. Biz, AFAD koordinasyonunda, bütün taşımaları AFAD koordinasyonunda gerçekleştiriyoruz aksi takdirde tam bir kaos oluyor, biz bunu da test ettik. Dolayısıyla, AFAD ne derse biz onu yapmaya çalışıyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar...

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de öncelikle, sunumlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, afetin en önemli kurumlarından biri iletişim ve de lojistik. Şimdi, ben sadece bir şeyi merak ettiğim için söylüyorum. Aslında, Elâzığ depremi normallerine göre küçük bir deprem ama orada askeri araçların ev eşyalarını taşıdığına şahit olduk. Yani, daha bu çok küçük bir organizasyon. Allah korusun, İstanbul’da böyle bir deprem olsa bu işin altından nasıl kalkarsınız. Bilmiyorum. Yani, Elâzığ’da küçük bir depremde askerler yüklüyor, REO’lar taşıyor. Bunun yanı sıra, fahiş nakliye ücretleri çıktı, işte, evden eve nakliyeler 10 lirayken bilmem kaç liralara çıktı gibi. Yani, aslında, bu tür şeyler, Türkiye deprem gerçeğiyle yüz yüze. Bunların her birinden sizin ders çıkarıp bu çıkardığınız dersler üzerinden yeni uygulamalar yapmanız gerekir diye düşünüyorum. Yani, bunlar önemli ipuçları, hani nelerle karşılaştığınız açısından, sunumunuzun sonunda öneri olarak bildiriyorsunuz ya.

Tabii, biz “afet” deyince sadece deprem algılamıyoruz. Yani, siz “lojistik” deyince yarın sel felaketi olur, çığ felaketi olur, bunlar da sizin ilgi alanınıza giriyor mu bilmiyorum.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Tabii, tabii. Afette hepsi. Önergede hatta afet türleri de belirtilmiş.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Mesela salgın hastalıklar da böyle midir?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – AFAD’ın afettir ya da...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, peki. Yani, mesela bu salgın hastalık döneminde biz bir şey yaşadık, şu kullandığımız maskelerin dağıtımı. Mesela, bu konuda inşallah siz görevli değilsinizdir.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Yok, değiliz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bundan da önemli bir sonuç çıkarabilirsiniz diye düşünüyorum. Yani, şöyle: Tatbikat niteliğinde bazen... Ben bizim ülkemizde böyle olduğu için söylemiyorum ama bu özellikle 99’dan sonra depremle ilgili çalışmalarda çok ciddi mesafeler katedildi, bunun için emeği geçen herkese de teşekkür ediyorum. Bu başka bir şey ama özellikle bu, Asya’daki coğrafyalarda her şey kâğıdın üzerinde dört dörtlük yazar. Ben inşaat mühendisiyim, bir şartname var, siz şu kâğıda göre her şeyinizi yapın, binayı yapmasanız da olur. Yani, evrakların tamamı muntazam olduktan sonra sorun

yok. Yani, evrak düzeni muntazam ama bunu zaman zaman bu tür uygulamalarla da test etmek lazım. İşte, mesela, bu kadar güzide bir kurum ama maalesef orada hepimizin ilgisini ve dikkatini çekti, sadece onu hatırlatmak istedim.

Teşekkür ederim.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Ekleme yapabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii, buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Elâzığ depreminde askerî araçlarla taşınan eşyaları biz de gördük ama bu tamamen bir koordinasyon eksikliğinden kaynaklandı. Bize böyle bir taşıma talebi hiç gelmedi. Yani, biz tüm talepleri AFAD’dan alırsak, AFAD’ın bize göndermesi gerekir, diğer kurumlardan almıyoruz, sadece AFAD. Böyle bir taşıma talebi direkt Jandarma ya da askerî kanada gitmiş olup onlar karşılamış olabilirler ama eğer öyle bir durum olsaydı bizim mutlaka onu karşılayacak kapasitemiz vardı orada. Orada bir koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan bir sıkıntı oldu, bu da medyaya yansımış. Doğru kanallar kullanılarak, taleplerin doğru kanallar aracılığıyla iletilmesi hâlinde bence her kurum üstüne düşen görevi yerine getirebilecek kapasitede. Ama henüz Türkiye Afet Müdahale Planı’nın uygulanması tüm kurumlar tarafından da tam anlamıyla özümsemedi, birtakım eksiklikler var. “Ama talebi nasıl yapacağız, kime yapacağız, doğru yer neresidir?” Belki orayı çözersek afet yönetiminde bence çok büyük mesafe katedecekmişiz gibi geliyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bunu bize söylemiyorsunuz değil mi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – Yok, tespit yapmaya çalıştım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tabii, siz koordinasyonun başındasınız da o açıdan söyledim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Askerî araçlarla taşınmasının ne tür bir sıkıntılı yönü var?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hiçbir mahsuru yok.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – O da milletimizin değil mi?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Onda en ufak bir tereddüt yok.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Yani kötü bir günde zaten asker de AFAD gönüllüsü oluyor aynı bizler gibi.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Konu o değil, buradaki mesele şu: Uyuyan sözleşmeler marifetiyle bir sürü firmayla sözleşmeler imzalandığını söylüyor, doğru bir yaklaşım yani gelecekte bir felakete karşı nakliyecilerle, taşımacılarla sözleşmeler imzalanıyor. Dolayısıyla o gün de tam zamanı, zaten Elâzığ’da deprem olmuş, uyuyan sözleşmeler de uyandırıldığına göre bu hizmetin tabii ki o amaçla yapılması lazım, onların yapması lazım. Eğer onlar yeterli değilse tabii ki askerî araçla da yapılır, gerekirse sizin özel aracınızla da yapılır. Sen buna reva gösterirsin hiç şüphem yok, hem de o günkü ortamda herkes elinden geleni yapmaya çalışıyor. Ben de bir eğitim çalışması olarak... Küçük, bir de. Yani bu uyuyan sözleşmeler bir Elâzığ depremindeki hareket karşı bir cevap veremiyorsa bir İstanbul depremini hayal bile edemezsiniz. Dolayısıyla orada irtibattan bahsetti de yani nereye dokunsa; -hani bir yazılım sistemini düşünün- Jandarmaya da dokunsa, talep Jandarmaya da gelse aslında merkeze düşmesi lazım. Yani oradaki insanlar belki... Sayın Başkanımızın, Vekilimizin de söylediği gibi, yüce Türk milletinin yardımseverlik duyguları bambaşka yani o an gelen talimatı kendisi yerine getirmek istiyor. Ha, mümkün

olsa da, Allah ona güç, kuvvet verse de binanın tamamını kaldırsa, altından da insanları boşaltsa. Belki o manada yani hiç koordinasyona gelmedi ama en azından bunu yöneten insanların -hani vatandaş için bu doğrudur- bu işin bir sahibi olduğunu bilmesi ve o merkezle bu diyalogu sağlamalı ki o zaman oraya gelen, yardım getiren araç dört gün beklemesin, beş gün beklemesin ki sistem çalışsın. Bazen herkes aynı anda aynı yere yüklendiği zaman asıl problem de buradan çıkıyor. Neden çıkıyor? Kargaşadan çıkıyor. Kargaşadan daha büyük bir problem olmaz. İşte, iletişimden bahsediyoruz, “Aman, ses trafiğini, telefon trafiğini de yönlendirmeyelim.” diyorsunuz. Aynı şekilde, insanlar sadece seyretmek için bile alan işgal ediyorlar ve artık o yöne doğru araçlarıyla gidiyorlar, trafiği kapatıyorlar. Bakın, bunların hepsi tam sizin uzmanlık alanınız yani yaptığınız sunumdan ben öyle bir sonuç çıkardım; koordinasyon, herkesi uyarıyorsunuz, hem iletişim hem altyapı. Yani bu çalışmaların tamamı bence eğitim çalışmaları. Daha büyük felaketleri önlemek için yararlı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz Bedri Bey, sağ olun.

Tabii, hatırlarsanız AFAD Başkanımızın sunumunda da Elâzığ’da özellikle askerî araçlarımızın taşınma noktasında devreye girmesinin arka planında bölgedeki aşırı taşınma taleplerinin oluşu karşısında artan fahiş taşınma ücretlerinin gündeme gelmesiydi, burada askerî araçlarımızın devreye girmesinin arka planında da bu husus var; sadece yetersizlik değil, koordinasyonsuzluk değil, böyle bir durum karşısında vatandaşımızın herhangi bir afet planlaması içerisinde olmayan, kendi inisiyatifiyle taşınma taleplerinin fazlalığı ve bu talepler neticesinde de piyasada oluşan yüksek fiyatları kırmak açısından orada bir görev almıştır askerî araçlarımız, AFAD koordinasyonu dâhilinde.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Değerli Başkanım, ben herhâlde ben derdimi anlatamadım.

Bakın, o gün orada fahiş fiyatları oluşturanların da icabına bakmak devletin görevi.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii ki onlar sonradan mutlaka Ticaret Bakanlığımızın takibi altında; tüketici hakem heyetlerinin, Ticaret Bakanlığımızın takibi altındadır.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani onlarla mücadele, askerî araçları piyasaya sürerek rekabet ortamını aşağıya çekmek değil.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Orada hızlı bir çözüm üretme noktasında AFAD görevini ifa etmiştir.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Kesinlikle. Yani o gün orada vatan hainliğiyle eş değerdir yapılanlar yani o gün orada araçlarıyla fahiş fiyatlarla nakliye yapmaya çalışarak bu işi fırsata dönüştürmeye çalışan insanları ben vatan haini olarak algılıyorum burada, katli vaciptir yani, bu kadar.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çok ağır oldu.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bu da benim görüşüm.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, şimdi sorusu olan Kocaeli Milletvekilimiz İlyas Şeker.

Buyurun Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de sunumlarınızdan dolayı sizlere teşekkür ediyorum.

Benim sorum, biraz da şimdi tartıştığımız konudan da hareket ederek şimdi planlarımız, projelerimiz her şey kâğıt üzerinde dört dörtlük; bir sıkıntı, problem yok. Bütün yaptığımız programları da ağırlıklı olarak her şeyi normal şartlar altında, şeklinde yapıyoruz. Daha önce Türk Hava Yollarını dinlerken, Devlet Demiryollarını dinlerken onlara da söylemiştim. 1999 depreminde Sakarya’da otoyol köprüsündeki ayakların düşmesi nedeniyle otoyol kapandı ve yine fay hattının geçtiği yerde demir yolundaki hasardan dolayı demir yolu kapandı. Şimdi olası bir İstanbul depremi beni ürkütüyor

ve korkutuyor, bunu açık ve net olarak da ifade ediyorum. Olası bir İstanbul depreminde İstanbul'a dışarıdan gelecek olan arama kurtarma ekipleri, yardım ekipleri demir yoluyla geldiğinde, işte, diyelim ki Kocaeli bölgesinde demir yolu kapanırsa, otoyol kapanırsa, havaalanına geldiniz ancak havaalanından Beşiktaş'a gelme imkânınız yok, yollar kapanmış durumda, Bahçelievler'e gelme imkânınız yok, yollar kapanmış durumda. Böyle bir pozisyonda nasıl bir planımız, projemiz var? Yani havaalanından kara yoluyla ben Beşiktaş'a gidemiyorsam, hangi yöntemlerle oradaki, havaalanındaki insanları oraya aktarabileceğim veya Kocaeli'nde demir yolu nedeniyle kalanları İstanbul'a nasıl aktaracağım? Bu anlamda bir proje var mı? Çünkü ulaşımın tamamıyla patronu sizsiniz, hava, demir yolu, kara yolu, deniz yolu hepsi size ait, dolayısıyla bunun koordinasyonunu yapacak olan tek sizsiniz. Bu konuda bilgi almak isterim.

Teşekkür ediyorum.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME UZMANI AHMET DUYGUN – İstanbul depreminde belki de etkilenmeyecek ya da en az etkilenecek deniz yolumuz var, bu konuda şanslıyız, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğümüz var. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğümüzün özellikle gemilere kılavuz kaptan götürürken kullandıkları deniz araçları da var. Eğer İstanbul'a her türlü ulaşım kapanmışsa, biz bu kişileri deniz yolundan alabileceğimiz en yakın yer neresiyse Kıyı Emniyetinin elindeki botlarla -daha önce de bu test edildi bu arada, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğümüz çok başarılı bir şekilde gerçekleştirdi- arama kurtarma ekiplerini şehir içine taşıma konusunda tecrübeli ve mümkün olan bir şekilde de biz yat limanlarındaki yat sahiplerinden de yatlarını kullanabilme izni isteyeceğiz. Bu şekilde, İstanbul için konuşuyorum, onları denizden en yakın alabileceğimiz noktadan onları şehir içine taşıma planımız var efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz. Deniz yolu gerçekten İstanbul özelinde çok çok önemli ama bu konuda da gerçekten yüksek bir kabiliyetimiz var. Hem Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü hem özel sektörümüz hem de donanmamız, Deniz Kuvvetlerimiz elindeki bütün imkânlarla hem Marmara'ya kıyısı olan diğer illerden hem de İzmit Körfezine kadar uzanan hatta Karadeniz üzerinden İstanbul Boğazı geçişiyle İstanbul içlerine kadar ulaşma imkânı var. Bu noktada deniz yolu ulaşımını, deniz yoluyla yardım ve acil müdahale noktasındaki bütün koordinasyonu çok iyi bir şekilde gerçekleştirebileceğimize inanıyorum. Bu yönde de çalışmalarınızın devam ettiğini zaten beyan ettiniz.

Evet, böylelikle vekillerimizin soruları da tamamlanmış oldu. Ben çok teşekkür ediyorum sunumlarınız dolayısıyla, bu güzel paylaşımlarınız dolayısıyla. Bizim de çalışmalarımıza ışık olacak, raporumuzda değineceğimiz önemli hususları da siz burada bizlere aktarmış oldunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Başkanım, son bir kısa söz daha alabilir miyim?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Tabii, buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Operatörlerimiz epeyce önerilerde bulundu aslında, zaten bunlara Bakanlık olarak tekrar girmek istemedim açıkçası, aynı önerileri vermek çok da anlamlı değil ama. Yani özellikle şeyden bahsetmek istiyorum... Birkaç tanesinden bahsedeyim yine de. Tabii, elektriğin iyi yönetilmesi de haberleşme için çok önemli, o yüzden yani bunun zaten ilgili sorumlusu genel müdürlerimiz de var, hani bizim için çok önemli. Bizim temelimiz elektrik sonuçta, bunu vurgulamak lazım.

Kara yolunda geçiş üstünlüğünün, bazı, enerji gibi, işte, su gibi, doğal gaz altyapısı gibi, haberleşme gibi alanlar için olması lazım. Bir de şunu vurgulamak lazım, operatörlerimiz onu söylemedi aslında: Alt yüklenicileriyle taşıyorlar yakıtları bazen, kendileri taşıyorlar. Alt yüklenicilerinin de bir şekilde geçiş üstünlüğünün olması lazım aslında çünkü yakıtı çok hızlı bir şekilde ulaştırmamız lazım ister deniz yoluyla olsun -en kötü senaryoda- ister kara yoluyla olsun bu fark etmiyor.

Üçüncü önerimiz de şu: Afete akredite olan çalışan personelin hem özel sektörde hem kamu kurumlarımızda da daha fazla olması lazım. Afet niteliğine haiz personelin yani afetten anlayan personelin, bu anlamda söylüyorum.

Bizim de temelde önereceğimiz Bakanlık olarak bunlar olabilir Sayın Başkanım.

Komisyon üyelerimize, herkese çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Biz teşekkür ediyoruz, bu güzel paylaşımlarınız dolayısıyla. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın koordinasyon birimi olan Destek Hizmetleri Daire Başkanlığından ve Haberleşme Genel Müdür Vekilimiz Orhan Kemal Ardiç’a ve yine, ulaştırma ve haberleşme uzmanı ve sunumuyla da bizleri bilgilendiren Ahmet Duygun’a ve yine, Haberleşme Genel Müdürlüğünde Şube Müdürümüz Mehmet Doğan’a teşekkür ediyoruz Komisyon üyelerimiz adına, Komisyonumuz adına, katılımlarınızdan ve paylaşımlarınızdan dolayı.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz, kolaylıklar diliyoruz, sağ olun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ELEKTRONİK HABERLEŞME DAİRE BAŞKANI ORHAN KEMAL ARDIÇ – Sağ olun Başkanım, biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, değerli milletvekillerimiz, gündemimizin bu kısmında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız çatısı altında Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketimiz TEİAŞ’ın sunumu var. Yine, sunum sizlere ulaştırılmış durumda, masanızda dosyası ve elektronik ortamda da yine e-posta adreslerinizle ve Komisyonumuzun WhatsApp grubundan paylaşılacak.

Evet, TEİAŞ’ın sunumunu gerçekleştirmek üzere kıymetli Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür Orhan Kaldırım ve Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür Yardımcısı Muammer Nuri Aslan Komisyonumuza geldiler.

Hoş geldiniz diyoruz bütün üyelerimiz adına.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Hoş bulduk Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sunumunuzu dinlemek üzere sözü size bırakıyoruz.

Buyurun.

5.- TEİAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Orhan Kaldırım’ın, TEİAŞ olarak mevcut ve yeni tesislerin deprem ve diğer afetler karşısında en az hasar görmesiyle ilgili yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Sayın Başkanım, şahsınızda sizi, Komisyon üyelerini ve diğer katılımcı arkadaşlarımı kendim ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Elektrik mühendisiyim, son iki buçuk senedir TEİAŞ Genel Müdürlüğü görevini yürütmekteyim.

TEİAŞ olarak, bildiğiniz gibi, tüm Türkiye genelinde iletim sisteminde şebeke işletmeciliği ve yine tüm Türkiye genelinde de sistem işletmeciliği yapmaktayız. Bu görevi yaklaşık 17 bin kişiyle yürütmekteyiz. Türkiye genelinde merkez teşkilatı ve 22 bölge müdürlüğü, 9 yük tevzi müdürlüğü olmak üzere toplamda 31 lokasyonumuz mevcuttur. Şebeke işletmeciliği yaptığımız transformatör sayısı 751, transformatör sayısı 1.956'dır. Sistem işletmeciliği yaptığımız transformatör merkezi sayısı ise 1.312, transformatör sayısı ise 2.307'dir. Ayrıca yine şebeke işletmeciliği yaptığımız hat uzunluğu da yaklaşık 70 bin kilometre civarındadır.

Sayın Başkanım, öncelikle şunu söyleyeyim: Tabii, biz afete sadece deprem olarak bakmıyoruz. Bu mantıktan hareketle biz, bir buçuk sene önce... Tabii, daha önce yapılmış çalışmalar da vardı fakat bunları hem genişletmek hem de genel çerçeveyi görüp konsolide etme adına geçen sene uzman komisyonlar kurduk. Bu komisyonlar marifetiyle, kullandığımız malzemeler de dâhil olmak üzere, hem mevcut hem de yeni tesislerimizin gerek depreme gerek çığa gerek heyelana gerek sele gerek kaya düşmesine ve gerekse diğer afetlere karşı depremde en az hasar görmesiyle ilgili ne tür çalışmalar yapabiliriz, ne tür önlemler alabiliriz; bununla ilgili çok uzun süreli çalışmalar yaptık. Bunlardan bir kısmı sonuçlandı, bir kısmı henüz devam ediyor. Mesela, tüm şartnamelerin, yani malzeme şartnamelerinin revizyonlu çalışmaları bitti. Örnek veriyorum: Bir malzeme alıyorsunuz, onun teminini ne kadar sağlam yaparsanız yapın malzemenin eğer boyutları belli bir uzunluktaysa veya genişlikteyse o malzemeyi de siz depreme dayanıklı almak zorundasınız. Dolayısıyla şartname tarafını biz çok yakın zamanda bitirmiş olduk. Diğer taraftan, gerek bizim elektrik tesisleri gerekse diğer tüm binalar dâhil -bu binalara bizim bekçi kulübeleri de dâhil olarak söylüyorum- bunların tespitinin nasıl yapılacağına dair komisyon çalışmaları da inşallah, yaklaşık on beş yirmi gün içerisinde bitmiş olacak, bittikten sonra da tabii, bu çok büyük çaplı bir çalışma, nihayetinde binlerce kilometrelik hattı, yüzlerce transformatör merkezini ve malzemeyi siz yeniden gözden geçiriyor olacaksınız. Dolayısıyla bununla ilgili de biz çeşitli üniversitelerle şu an görüşme aşamasındayız. Üniversitelerden de destek alarak dediğim gibi tüm elektrik tesisleri de dâhil tüm envanterimizi biz, demin anlattığım kriterler çerçevesinde ki işte, çığ, heyelan, kaya düşmesi, sel, deprem gibi tekrar gözden geçirip genel tabloyu görüp daha sonra da yatırım ödeneği çerçevesinde, inşallah, aksiyon alıyor olacağız.

TEİAŞ olarak, Düzce ve Gölcük depreminden sonra, tabii, çeşitli çalışmalar yapılmış. 2020 yılına kadar yapılan bu çalışmalar sonucunda harcanan tutar eskaleli olarak yaklaşık 60 milyon civarında. Tabii, bu yeterli bir çalışma veya harcama dahi değil, demin dediğim çalışmadan çıkan sonuçlara göre biz bu ödeneği inşallah artıracğız.

Diğer türlü, biz zaten görevimiz gereği tüm tesislerimizde yedeklilik esasına göre çalışmak zorundayız. Normal duruma "n durumu" diyoruz, yedeklilik durumuna da "n-1" diyoruz, eğer 2 yedek varsa buna "n-2" diyoruz. Tabii, bu dil birçok kurumla aynı. Bu bahsettiğim çalışmanın depreme çok büyük bir katkısı var. Çünkü depremde herhangi bir teçhizat devreden çıktığı zaman kullanılmaz hâle geldiği zaman diğer teçhizat devreye girmiş oluyor. Örnek verecek olursam, biz 2020 yılında yaklaşık 1 milyar genel sisteme ve ayrıyeten de depreme katkıda bulunacak harcama yaptık, n-1'le ilgili. 2021 yılında da yine, yaklaşık 1,5 milyar n-1'le ilgili harcama yapacağız. Tabii, bu, dediğim gibi senelere sarıh devam edecek çünkü bu zaten bizim normalde yapmamız gereken bir şey. Bazı seneler artacak bazı seneler azalacak ama genel anlamda bu çalışmalar da dâhil hepsi tabii ki bize verilecek bütçeyle sınırlı ama biz, bu, demin bahsettiğim çalışmayı bitirdiğimizde ve sonuçlarını almaya başladığımızda bunu bir ekstra yapılması gereken görev olarak düşünüp normal yapmamız gereken yatırımlara ilave olarak para alıp yapmayı düşüneceğiz inşallah.

Düzce ve Gölcük depreminden sonra güçlendirme yapılmış 112 tane binamız var; bunların içerisinde transformatör merkezi binası var, metal paletler var, idari binalar var, çeşitli tipte binalarımız mevcut.

Geçen sene kurduğumuz komisyon marifetiyle envanterimizi ortaya çıkarttık. İlk etapta yaptığımız tespitlerde, tabii, henüz böyle çok detaylı gidip hepsini inceleyemedik. İşte, onlar, dediğim gibi, görüşmelerden sonra ve üniversitelerle iş birliği yaptıktan sonra aksiyon alacağız ama toplamda gördük ki bu 2.864 bina içerisinde 138 tanesinde, hiç daha deprem kontrolü yapmadan, kolonlarda, kirişlerde çatlaklar var, temellerinde çökmeler var. Biz 2021 yılında ilk etapta bunlarla ilgili detaylı projeleri çizip inşallah hepsini ihale etmiş olacağız.

Tabii, biz, bu binaları sınıflandırırken 0-0.1, 0.1-0.2, 0.2-0.3, 0.3-0.4 ve 0.4 üstü “g” kuvvetine göre sınıflandırdık. Bu sınıflandırmayı da niye yaptık? Çünkü bunların hepsini bir anda yapmak mümkün değil. Önceliklendirme açısından bizim için bu bir kılavuz olacak. Size arz ettiğim bilgi notunun eklerinde de zaten 2.864 tane kayıtlı envanterimizin tüm durumları gösterilmiş. Bunun haricinde, tabii, bu bilgi notunda bahsedilen envanterler dediğim gibi binalarla ilgili. Bunların yaklaşık maliyeti de yani, bizim, hani, sondaj usulü yaptığımız çalışmaların neticesinde söylüyorum: Yaklaşık 5 milyarlık bir maliyeti olacak bina olarak. Diğer elektrik tesisleri masrafını da düşünmeden bu rakamı söylüyorum. Tabii, orada önümüze ne çıkacak o henüz belli değil. Fakat günün sonunda, bu iki sene olur, üç sene olur, beş sene olur ama günün sonunda bekçi kulübesinden, transformatör merkezindeki 1 civataya kadar ve her yönüyle, bütün afet şekilleri bakımından, biz iletim sistemini inşallah tepeden tırnağa yenilemiş olacağız, gözden geçirmiş olacağız.

Bunun haricinde, teşekkülümüzce alınan diğer önlemler var. Bunlardan bazılarını size arz etmek istiyorum Sayın Başkanım. Bölge müdürlüklerimizde sivil savunma ekipleri bulunmaktadır. Ekipler, sivil savunma planı çerçevesinde, il afet ve acil durum yönetimi merkezinden gelen talimatlar doğrultusunda, yirmi dört saat süreli çalışma düzenine göre çalışmalarını yapmaktalar; hazır vaziyetler. Afet öncesi, bölge müdürlüklerinin çalışma esasları ve bunun gibi durumlar derhâl faaliyete geçecek şekilde planlamalar yapılmış vaziyettedir. Sivil savunma planında görevlendirilen ekiplerin eğitimleri düzenli olarak yaptırılmakta ve tatbikatlarla da deneyimleri artırılmaktadır. Bölge müdürlüklerimizdeki trafo merkezlerimizde silahlı koruma ve güvenlik birimlerimiz bulunmakta olup bu birimler, afet sonrası meydana gelebilecek yangın, sel ve bunun gibi olaylara karşı, koruma ve güvenlik planı dâhilinde, sivil savunma ekiplerine yardımcı olmak üzere hazır vaziyettedirler. Olası bir afette kullanılacak malzemeler hazır bir şekilde ambarlarımızda tutulmaktadır. Bölge müdürlüklerinde görevli tüm personelin eğitimleri, il AFAD ve mahalli itfaiye teşkilatlarıyla koordinasyon sağlanarak gerek teorik gerekse pratik olarak yapılmaktadır. Depreme maruz kalan bölgelerimizde hırsızlık, sabotaj, yangın ve bunun gibi olayların önlenmesi bakımından en yakın emniyet ve jandarma birlikleriyle gerekli haberleşme ve iş birliği yirmi dört esasa göre yapılmaktadır. Afete müdahale edecek olan ekiplerin sosyal ihtiyaçları (barınma, beslenme ve bunun gibi) kendi işletme müdürlüklerince temin edilerek afet bölgesine gönderilecek durumdadır.

Sayın Başkanım, bunlar tabii “Depremden sıfır hatayla nasıl kurtarabiliriz?” onun çalışmalarıydı. Bunun haricinde, bir de “Ola ki depremde gerek bizden gerekse bizden kaynaklı olmayan nedenlerden dolayı -sonuçta biz sistem işletmecisiyiz- elektrik kesintisi olursa ne olur?” senaryolarımız da var. Örnek, İstanbul depremiyle ilgili “İstanbul’da üretim santrallerinden bir kısmı devreden çıkıyor, bölgesel kesintiler oluyor, bizim ithalat, ihracat yaptığımız hatlardaki aşırı yüklenme bunu kaldırmıyor, röleler çalışıyor, yük atılıyor.” gibi senaryolarımız var. Tabii, bu senaryoları çoğaltabiliriz çünkü bizim sistemimizde üretimi, tüketimi sağlamayla ilgili binlerce senaryo üzerinde konuşabiliriz. Aynı zamanda

“Türkiye’nin değişik yerlerinde santraller devreden çıkabilir, aynı lokasyonda çıkabilir, hatlar farklı yüklenebilir.” gibi, dediğim gibi binlerce senaryo üretebiliriz ama sonuç itibarıyla, deprem anında bir tarafta tüketim kaybı oluyor, bir tarafta da üretim kaybı olabiliyor. Mesela, bazen -buna en son yaşadığımız İzmir depremi bir örnektir- insanlar o an binalardan hemen dışarı çıktığı için tüketim kaybı oluyor. O anda da tesadüfen bir iki santral devreden çıkıyor, birbirini dengeleyebiliyorlar bunlar. Aksi olursa ne olur? Eğer tüketim aynı şekilde devam ederse, üretim tarafında bazı santraller devreden çıkarsa kesinti olur; eğer çıkmazsa ve tüketim de düşerse bu sefer bir santrali devre dışı bırakmak zorunda kalırız çünkü frekans yükselir. Fakat daha önceki depremlerde de tabii, bazı kesintiler olmuş ama genelde -tabii, öyle olmuş olması, olacağı anlamına da gelmiyor- birbirini dengelemişler yani bazı santraller devreden çıkmış, aynı anda da tüketim düşüşü olmuş, bir nevi, sistem dengede gitmiş.

Biz, bu senaryolarla ilgili, Bakanlık da dâhil olmak üzere senede 2 defa bir araya gelip üzerinden geçiyoruz.

Benim söyleyeceklerim bu kadar Sayın Başkanım.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, tabii, önemli bilgiler de paylaştınız. Tabii, verdiğiniz kapsamlı bilgi notunda da 2 binden, 2.600’den... 2.864 binanın durumlarını bölge bölge yansıtan detaylı bir çalışma var burada.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Şimdi, bu 2.864 binanın tamamı yani sadece TEİAŞ’ın sorumluluğunda bulunan binalar mıdır?

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet, doğrudur Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bunun dışında, tabii, hem, elektrik dağıtımında tüm şebeke ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ilçelerde, mahallelerde, çok daha fazla irili ufaklı binamız var.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Doğrudur. Bunlar sadece ilettime ait binalar.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – İletime ait binalar durumunda değil mi? Evet.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Bunun içerisinde üretim ve dağıtım yok. Bildiğiniz gibi, Türkiye’de 21 tane özel dağıtım şirketi var ve EÜAŞ’da dâhil birçok üretici var. Bu 2 kısım buna dâhil değil.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – O zaman şehirdeki trafolar...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bu çok daha üzerinde bir rakam tabii. Normalde bunun üzerinde rakamlar...

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Yani şöyle, dağıtım sistemindeki trafolar 100 binler mertebesinde.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Bina olarak söylüyorsunuz. Yani bu mahalle aralarında gördüğümüz binaların, onların sayısı 100 binler seviyesinde, onlar burada yok tabii. Zaten o kısım bize ait bir kısım da değil, çünkü biz iletimciyiz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

Teşekkür ediyoruz.

Soruları alalım, yine değerlendiririz.

İstanbul Milletvekilimiz Gökan Zeybek...

Buyurun Sayın Vekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TEİAŞ Genel Müdürümüze ve heyetine hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle, çok ayrıntılı ve kurumun bütün binalarıyla ilgili envanteri ciddi biçimiyle hazırlayıp Komisyonumuza, bize sunduğunuz için teşekkür ediyoruz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Biz teşekkür ediyoruz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Yani fotokopi getirmeyen kurumlar gibi olmadığınız için... Devletin en önemli, en büyük kurumlarından bir tanesisiniz, o nedenle sizi takdirle izliyoruz.

Sorum şu: İstanbul depremiyle ilgili tabii endişelerimiz. Siz, üretim tesislerinde olası bir hasardan bahsettiniz. İstanbul'a en yakın, risk altında olan enerji üretim tesisi neresi var? Birinci sorum bu. Yani çünkü enterkonnekte sistemle biz zaten enerjiyi alacağız. O nedenle, elektrik, gerek doğal gaz çevrim santrallerinden, hidroelektrik santrallerinden olsun ya da diğer santrallerden olsun, çoğunlukla İstanbul'un uzağından geliyor. Deprem anında, yüksek gerilim hatlarında olası sıkıntıları gidermek için enerjiyi bir anda kesecek şeyler var mı, yani bu aparatlarımız var mı? Orta gerilim ya da... İstasyonlara inmeden, o tesislere inmeden, depremle birlikte bir anda yüksek gerilimde enerji kesilebiliyor mu? Eğer indirme istasyonunda da bir problem meydana gelirse, İstanbul'daki kadrolarınızın büyük bir çoğunluğunun, oradaki yurttaşlarımızın kendilerinin de bir depremzede olma ihtimali çok yüksek. Çoğunlukla da çalışanların daha riskli yapılarda, daha eski konutlarda, hele kiracı olanların... Özellikle bütün büyükşehirlerde gördüğümüz gibi mal sahipleri tarafından riskli yapıların daha çok kiraya verildiğini düşündüğümüzde, siz o zaman bu istasyonlarda enerji kesildiğinde yerine yeniden elektriği bağlama konusunda insan açığınıza nereden kapatmayı düşünüyorsunuz? Yani bu tür transferler hangi illerden? Ya da sizin sisteminizde her görevi yapan kişinin birden fazla yedeği, o riski paylaşabilecek çalışmalar var mı? Ya da kurumunuzdan emekli olmuş ama o bölgede oturan insanların sizin bu tür acil afet planınızın içinde görevlendirmeleri var mı ya da bu konularla ilgili başka kurumlarla bir iş birliğiniz var mı? Bunu sormak istedim. Bir de, sizin öngörünüze göre, nasıl bir zaman diliminde -yani yazın, gündüz- deprem sizin açınızdan en büyük riski taşır? İstanbul'da 16 milyon nüfusun 4 milyonunun köylere ya da sayfiye yerlerine gittiğini düşünebiliriz ya da İstanbul nüfusu 16 milyon, kış oldu kendi 16 milyon nüfusunun yanında da birkaç milyon da Anadolu'dan gelen göç var, bu kez de nüfus artıyor. Bu, senaryonuzda var mı onu sormak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Buyurun Değerli Genel Müdürüm.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Sayın Vekilim, teşekkür ederim.

Şimdi, birincisi, Trakya'da en büyük santrallerden bir tanesi Hamitabat Santrali. Onun haricinde zaten genel anlamda Trakya'da bir arz sıkıntısı var, yani üretim anlamında arz sıkıntısı var fakat biz onu çevre yerlerden takviye ediyoruz. Nasıl takviye ediyoruz? Biz 400 kilovolt ve 154 kilovolt hatlarla o bölgeyi zaten besliyoruz. Hamitabat konusuna gelince, tabii, bu son depremlerde Hamitabat devre

dışı kalmadı. Yani Hamitabat böyle çok ufak depremlerle devre kalacak bir yer değil. Onun haricinde EÜAŞ'a ait Ambarlı Santrali var; o da bu irili ufaklı depremlerle devre dışı kalacak bir yer değil. Dolayısıyla burada şu an için aslanan, aslında bizim Avrupa yakasını besleyen gerek 400 gerekse 154 kilovolt hatlarımız. Kaldı ki o yönden Avrupa yakası bir nevi sarılmış durumda. Yani bizim Çanakkale Boğazı'ndan, denizaltından geçen hâlihazırda denizaltı kablolarımız var. İşte, bildiğiniz gibi, boğaz atlamaları var.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Boğazın altından geçiş var mı?

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Yok, boğazda alttan geçiş yok, üstten gördüğünüz o 2 devre atlamalarımız var. Artı, Çanakkale Boğazı'na, ihalesini yeni yaptık, Dünya Bankası kredisıyla, sözleşmesini de imzalamak üzereyiz, yine 2 devre daha yapacağız, bunlar, tabii, hep Trakya'nın arz güvenliği için. Yine, aynı ihalede yaptığımız başka bir denizaltı geçiş projemiz var, o da İzmit Körfezi. O da, hem İzmit hem Anadolu yakası hem Avrupa yakasını daha çok sağlama alacak, besleyecek bir proje. Dolayısıyla şunu söylemeye çalışıyorum: Trakya'da belki santral sayısı kurulu güç anlamında az olabilir fakat hatlarımız o açığı çok rahat bir şekilde kapatıyor.

Bu eleman takviyesiyle ilgili olarak da bizim, tabii, bu planlarda, ilk önce bölgelerin kendi yedekleri var. Onun haricinde bir de hangi bölgede deprem olduğunda, hangi bölge yardıma gidecek ve hangi elemanlar gidecek, hangi araçlarla gidecek; zaten onlar bizim standart planlarımızda mevcut, onları isterseniz size yazılı olarak bildirebilirim.

Onun haricinde, depremde bizim “Buchholz rölesi” dediğimiz bir röle var, bu rölenin çalışma prensibi... Bu röle, birincisi, transformatörlerin içerisindeki bir teçhizatın verdiği tepkiye göre çalışıyor. O tepkinin de özeti şu: Herhangi bir sarsıntıda röleyi harekete geçiriyor ve kesiciye aşma gönderiyor, transformatörü karanlıkta bırakıyor. Şimdi, tabii, bu da aslında ufak şiddetli depremlerde olmuyor. Mesela İzmir'de 1 tane transformatörümüzde oldu, orada da çok düşük bir yük vardı. Onun haricinde, İzmir'de hiçbir transformatörümüzde aşma olmadı sarsıntıdan dolayı. Ama şunu da söyleyeyim Sayın Vekilim: Belli bir şiddetin üzerinde Buchholz rölesinin çalışması çok normal bir olay çünkü o bir sigorta gibidir, ilk önce açar aboneleri karanlıkta bırakır, zaten aboneler evlerden kaçıyor, iş yerlerinden kaçıyor, ortada bir kaos durumu var, kendini devre dışı bırakır; daha sonra işte ilgili dağıtım şirketiyle görüşülür, koordineli bir şekilde tekrar enerji verilir. Zaten olmasını istediğimiz de budur.

BAŞKAN RECEP UNCUGÖLÜ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Hatay Milletvekilimiz Lütfi Kaşıkçı'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Evet, Başkanım, teşekkür ediyorum.

Saat birden sonraki toplantılarda -özellikle Vodafone'un, TÜRK TELEKOM'un yaptığı toplantılarda- hep özellikle deprem sonrası enerji kesileceğini, dolayısıyla buna göre en kötü senaryolarının bu olduğu ve buna göre önlemler nasıl alabiliriz telaşında olduklarını ifade ettiler ve hep TEİAŞ'a özellikle bir atıfta bulundular. Yani bu da, tabii, sizin üzerinizdeki aslında stresi ve sorumluluğu artırıyor gibi geliyor bana. Deprem anında enerjinin kesilmesi evet, önemli ancak depremin hemen sonunda da oraya -afet bölgesine- yeterli miktarda enerjinin ulaştırılması gerektiği bir gerçek olarak ortada duruyor.

Şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında yılda birkaç kere çeşitli kurumlarla bir araya geldiğinizi ifade ettiniz, o bir araya gelişlerde Türkiye'deki 7,5 üzeri deprem senaryolarında birlikte oturup irdeleme şansı buldunuz. Bu manada kurumunuzu, bu konuşulan konular

üzerinde hangi noktada görüyorsunuz yani TEİAŞ olarak daha almamız gereken çok fazla bir yol var mı, yoksa gerçekten özellikle “Bu Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında çalışmalar başladıktan sonra birçok eksikimizi ve açığımızı kapattık.” diyebiliyor musunuz? Bunu hazırlamıştım soru olarak ama biraz önce Başkanımın söylediği, ifade ettiği şu rakamlar beni çok korkuttu: Kuruma ait tesislerin neredeyse yüzde 90’ına yakını 2007 öncesi yapılan binalar. Bunlarla ilgili, bence, çok iyi, sağlam bir ödenek ayırıp kurumun bu tesislerini de bir elden geçirmek gerekiyor diye düşünüyorum.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – O yönde ilerliyoruz Sayın Vekilim, dediğiniz gibi.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – 2007’den sonra yapılan binalarla ilgili de sıkıntı olduğunu siz yine ifade etmişsiniz.

Son olarak da şunu ifade etmek istiyorum: Kurumunuz olarak sizlerin bize bir öneriniz var mı, Sizlerin elinizi güçlendirmek adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapması gereken veyahut sizin bu Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında toplandığınız zaman, konuştuğunuz zaman, Meclisten sizin istediğiniz bir talebiniz var mı?

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Şimdi, tabii, biz o toplantılarda tüm kurumlarla bir araya geliyoruz. Senkronizasyonla ilgili bazı problemler oluyor, işte, aramızda konuşuyoruz, çözüyoruz. Fakat Sayın Vekilim, hani demin de bahsettiğim gibi sonuçta herhangi bir genel müdürlüğün envanteri sadece deprem değil birçok afet yönünden ve bilimsel olarak incelenip ortaya konulmadıktan sonra, o kurumun afetlere karşı yüzde 100 güvenilirliği bana göre tartışılır. Tabii, biz bu çalışmayı onun için yapıyoruz, demin bahsettiğim, işte, komisyonlar kurduk, her yönüyle bütün haritaları göz önünde bulundurarak üniversitelerle iş birliği yapacağız. Tabii bu çok hummalı bir çalışma yani seneler sürecek ama demin de arz ettiğim gibi, bu çalışmaların sonucuna göre ortaya ne tür sonuç çıkmışsa ben onunla ilgili artı ödenek almak için çalışacağım. İnşallah da alırsız, zaten hepiniz o konuda önümüzü açarsınız.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Rakamları gösterdiğiniz zaman o artı ödenegi alırsız biz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Yani, aldıktan sonra da inşallah... Tabii, bunların bir de yapım süreleri var. Yani bu parayı almak da yetmiyor, bunlar seneler sürecek çalışmalar ama dediğim gibi, bu üç sene olur, beş sene olur; günün sonunda biz hedefimizi bileceğimiz için tamamıyla gerek yeni tesislerin yapımıyla ilgili gerekse mevcut tüm tesislerin ve malzemelerin gözden geçirilmesiyle ilgili kafamız rahat olacak. Çünkü yani yapılmış kilometrelerce hat var, yüzlerce transformatör var, yüzlerce bina var. Bunlar bir anda maalesef olmuyor yani ama biz ona başladık ve işin aslında -bana göre- büyük bir kısmını bitirmiş olduk sayın vekillerim, bunu imalat anlamında söylemiyorum, işin ortaya konulması anlamında işin büyük bir kısmını bitirmiş olduk. Bundan sonra kademe kademe inceleyip, sonuç alıp, sonuçlara göre ödenek alıp onları imalata geçirmek kalıyor fakat bana göre işin büyük bir kısmı bitmiş oldu.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Samsun Milletvekilimiz Bedri Yaşar...

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, biz daha çok iletimden bahsediyoruz yani bir enerjinin üretim kaynağından aboneye, TEDAŞ'a gelene kadar, dağıtım gelen süreci siz yönetiyorsunuz, ben öyle anladım.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet, üretim ile dağıtım arasındaki süreç bizde. Aynı zamanda da Sayın Vekilim, sistem işletmecisiyiz yani bu...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Nereye, ne kadar lazımsa bunu yönlendiriyorsunuz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – İşte, 50 hertz dediğimiz frekansın ayakta tutulmasıyla ilgili görev bizde.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sizin de muhakkak bütün bu organizasyonda bir SCADA sisteminiz var.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet, tabii.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Onun üzerinden ihtiyaç olan yerlere doğru da istediğiniz şekilde bir şeyden bunu yönlendiriyorsunuz. Mesela, kaç şiddetinde bir deprem olursa sizin bu... Gerçi bir miktar bahsettiniz Gökhan Bey'in sorduğu soruda yani mesela 7 şiddetinde bir depremde -7'ye kadar sizin sistem alarm vermiyor gibi algıladım ben- kendini nerede otomatikman kesiyor? Yani, tabii, o bölgede, o an enerjinin kesilmesi de önemli.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Aynen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – “Bazen kurtarma faaliyetlerinden itibaren enerjiye ihtiyaç var, bir an önce lazım.” diyorsunuz ama başlangıçta da bu sistemin otomatikman kesmesi lazım. Neden? Çünkü bu yıkımlarda -ben Düzce depreminde o an oradaydım- bu elektrik hadiselerinden çıkan yangınlar oldu, içerideki insanlar kurtarılmayı beklerken dumandan ölenler oldu yani. Anında sistemin kesmesi lazım ki olabilecek bu tür arızaları orta yerden kaldırsın. Böyle bir sisteminiz var mı?

İkincisi, tabii, depreme daha çok dayanıklı hâle getirmeye çalıştığınız binalar...

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Binalar, tüm elektrik yani TEİAŞ adına bekçi kulübesinden herhangi bir transformatör merkezindeki cıvataya kadar gerek malzeme yönünden gerek montaj yönünden tüm hepsini dediğim kriterler çerçevesinde çek etmek...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani siz diyorsunuz ki: “Bizim teşhisimiz tamam, parayı da bulursak tedaviye başlayacağız.”

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet ve yol da aldık.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bu önemli tabii ama genelde bu SCADA sistemlerinin oluşturduğu yapılar, prefabrik yapılar veya da çelik yapılar. Bunların zaten sizin de sisteminiz... Mesela bu elektrik direkleri -bilmediğim için benim çok da fazla ilgi alanıma girmiyor- deprem esnasında... Siz şimdi hep depreme dayanıklı malzemeden bahsediyorsunuz da malzemelerin zaten kendine özgü belli standartları var. O standartlarda üretildiği zaman... Ekstra depreme dayanıklılık şartını ben ilk defa duyuyorum.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Var Sayın Vekilim, var.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Biraz vurguladığınız için... Bu, özel bir şey mi?

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Mesela, burada TS500, işte, betonun standartları var.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – O montajla ilgili Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Misal... Malzemelerin kendi üretim standartları var, onun dışında, belki sizin kullandığınız özel malzemelerle ilgili, depreme dayanıklılık gibi herhâlde özel bir şey var.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Aynen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Belli bir şiddette nasıl bir refleks gösteriyor gibi, onu soruyorum ben.

Tabii, üçüncüsü de bu senaryodan, yani İstanbul senaryosundan arkadaşlarımız bahsetti. Bir anda yüklemeye, bir anda o kadar enerjinin devre dışı kalması yani destekleseniz bile -bu senaryo kaç görece destekliyor, ben bunu bilmiyorum. Mesela, bir İstanbul depreminde- sistemi istediğiniz anda bunu takviye edebiliyor musunuz? İşte, orada devre dışı kaldı. Belli bir zaman dilimi sonra ne olabilir? Mesela geçmişte bir anda Türkiye karanlığa boğulmuştu, hatırlıyor musunuz, bilmiyorum.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet, 2015'te.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet, o trafoya kedi girmesinin dışında bir hadiseydi, değil mi?

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Yok, Van hariç tüm sistemin çöktüğü olayı diyorsunuz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet, öyle bir şey vardı ve hakikaten önemli bir hadise.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – 2015'te dediğiniz...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Gökhan Bey bir şey söyledi, dedi ki: “Başkanım bütün bilgilerin aslını getirdi.” Herhâlde Gökhan Bey Bayburtlu, ona torpil geçti, ben Gümüşhaneliyim, bize fotokopisi geldi diye düşündüm. Yani bu ayrımı bu masada yapmayın bari. (Gülüşmeler)

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Onu kastetmedi, yok.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Yani, diğer sunumlardan çok daha detaylı olduğunun, altını çizmek için fotokopi bir sunum değil demek istedi. Gerçekten detaylı bir envanter çalışması var, onu paylaşmış Sayın Genel Müdür bizlerle, teşekkür ediyoruz.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Genel Müdüřümüz iyi ki orijinalini bize vermemiş.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Evet, Gökhan Bey'e vermiş orijinalini.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Gökhan Bey'e vermiş, o Bayburtlu, bize yine fotokopi geldi, anladım benim Gümüşhaneli olduğumu ama neyse...

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Bir dahakisine telafi ederiz Sayın Vekilim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Teşekkür ediyoruz Bedri bey.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Şimdi, Sayın Vekilim, şöyle, demin bahsettiğim o “Buchholz rölesi”, aynı şekilde, bizim trafolarla olduğu gibi dağıtım trafolarında da var. Bizim trafolarımız daha büyük, güçlü, örnek

100 mwa'lık bir trafomuz var, dağıtım şirketinin o 100 mwa'lık trafoya bağlı olan trafo sayısı, örnek veriyorum -bölgeden bölgeye değişebilir ama- 200-300'ler mertebesinde olabiliyor, onlarda da bu "Buchholz rölesi" var. Şimdi...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sarsıntıda kesin...

TEAİŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Tabii, şöyle, Sayın Vekilim, depremde benim olduğum yerdeki şiddet önemli ama dağıtım trafoları, benim trafomdan kilometrelerce uzak olduğundan dolayı onlar için de onların olduğu bölgedeki şiddet önemli. Dolayısıyla, benim trafom açmayabilir onların açabilir hatta kısım kısım açabilir; tam tersi, onların açmayabilir depremin yeri ve hissedilebilirliğine göre, beni trafom açabilir. Dolayısıyla şöyle bir genelleme yapamayız: "Ya, 7 şiddetinde deprem olursa şu, şu, şu trafolar açar." onu demek çok zor çünkü depremde bildiğiniz gibi, parsel parsel bile etki değiştiği için dolayısıyla orada mesafelerin uzaklığı o noktada bizi biraz bilinmeze sürüklüyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Ama genelde sizin indirme merkezleriniz tepelerde yani düşündüğümüz zaman hep böyle şehrin yüksek noktalarında, daha sağlam zeminde.

TEAİŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sağlam yerlerde ama Sayın Vekilim...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Ben öyle biliyorum yani.

TEAİŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Doğrudur. Mesela, bizim transformatör merkezimiz işte, şehrin merkezinin dışında, orada deprem oldu, şehir merkezinde bir şey olmayabiliyor. Yani, 1-2 kilometre bile şiddeti değiştirebiliyor oranın yapısına göre veya tam tersi olabilir, bizim şehir merkezinde olabilir, işte, deprem farklı bir yerde olur veyahut da şehir içerisindeki dağıtım trafolarının bazıları açar, bazıları açmaz yani birçok varyasyon var ama dediğim gibi "Buchholz rölesi" depremde gerek dağıtım trafoları için gerekse iletim trafoları için gerekse üretim tarafındaki trafolar için bizim olmasını istediğimiz bir röle Sayın Vekilim.

Malzemelerle ilgili de Sayın Vekilim, hani, dediniz ya "Malzemeleri ilk defa duydum" Şöyle: Şimdi, mesela bizim kullandığımız akım trafoları, gerilim trafoları, kesiciler var. Mesela akım trafosunun uzunluğu 4 metre gibi. Şimdi, siz onun temelini ne kadar depreme dayanıklı yaparsanız yapın, malzemenin o salınımindaki kendi parçalarının dayanımı da önemli, sonuçta o son mamul değil Sayın Vekilim yani onu alıp bir yere monte ettiğinizde, "Evet, bu sağlamdır." diyemiyorsunuz. O da birçok parçadan oluşup son mamul olduğu için o parçaların birbiriyle etkileşiminin önemi de çok büyük. Dolayısıyla biz birçok şartnamede mesela, "Yatayda 0.2 g, düşeyde 0.5 g'ye" dayanacak diyoruz. Mesela, Sayın Vekilim, buna çok farklı bir örnek vereyim: Türkiye'nin deprem yönünden en şiddetli yeri Varto yani AFAD'ın haritalarında o belli oluyor. Biz şunu da düşündük: Varto'ya göre bütün şartnameleri yenileyelim mi? O da çok büyük bir israf. Birincisi; orta, yatay ve düşey kuvvete göre biz bunu yeniledik, Varto en çok şiddetli yer olmasına rağmen dedik ki gidip trafo merkezine gideriz -koordinat olarak etkili olduğu için- orada g kuvveti düşük olan yerden seçeriz. Velev ki yok, o zaman oraya özel bir malzeme alırız ve onun yatay ve düşeydeki dayanımı da en üst düzey olur. Dolayısıyla biz, oraya alacağımız o yüksek dayanımdaki malzemeyi diğer yerlerde kullanırsak bu bir israf olur dedik, ondan vazgeçtik.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

TEAİŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Gerçekten TEİAŞ çok önemli bir görev ifa ediyor. İletimle birlikte bütün Türkiye’de sağlıklı enerji kullanımının da önünü açan yük tevzisini de bu noktada gerçekleştirerek hem kesintisiz hem de kaliteli bir elektrik tüketiminin önünü açan en önemli kurumumuz. Özellikle de tüm bina envanterinin depreme yönelik maruz kalabileceği riskli gruplara ayrılmış olması, bunların dökümü ve bunlarla ilgili sürecin, takvimin belirlenmiş olması çok önemli bir çalışma. Sizin de dediğiniz gibi, yapılacak işin önemli bir kısmını, yol haritasını ortaya koyan, bundan sonrasının kaynak ve zaman yönetimiyle yürütülecek bir süreç olduğunu ortaya koyan çok önemli bir çalışma. Tebrik ediyoruz gerçekten, teşekkür ediyoruz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Tabii, her ne kadar, bizim bütün elektrik iletim altyapımızın, bununla ilgili yapı stokumuzun deprem güvenliğini sağlamak, bunu depreme güvenli hâle getirmek, hiç hasar almadan her türlü, her büyüklükteki depremle sorunsuz görev yapmasını sağlamak bir amacımız, bir hedefimizse; bir yandan da olası depremler sonrasında, hasar alabilecek muhtemel altyapının, yapıların veya sistemlerin bir an önce eski hâline getirilmesi, işler hâle getirilmesi ve enerjinin bölgesel bazda, iller bazında yeniden sağlıklı bir şekilde sağlanması da TEİAŞ’ın önemli görevlerinden biri.

Tabii, sizin de bahsettiğiniz gibi, birden fazla ili birden etkileyecek, Türkiye’de bölgesel hissedilebilecek, ivmenin yüksek olduğu, yüksek şiddeti olan bir depremde işte yük tevzisine ve bunu tekrar dengeleyip tekrar belki afetten, daha doğrusu depremden çok etkilenmese bile enerjinin güvenli bir şekilde geri verilmesinde de size önemli bir görev düşüyor. Bütün bu işi sıraya almak, santralleri ve tevziyi sağlamak...

Tabii, afetten doğrudan etkilenen iller ve bölgelerde de bu kritik yapıların, kritik hususu olan yapıların bir yandan önceliğinin hem riskli olması hem de afet sonrası enerjinin verilmesinde kritik olan, olmazsa olmaz olan önemli merkezlerin güçlendirilmesi takviminin daha öne alınması gerektiğini siz de söylediniz, bu konuda biz de aynı kanaatteyiz. Tabii ki bununla alakalı da ihtiyaç duyulacak olan kaynak, takvim ve çalışmaların kurduğunuz komisyonlar neticesinde en kısa zamanda sonuçlanması ve çalışmaların hızlanarak devam etmesi bizim de en önemli temennimiz.

Tabii, bir yandan şu da akla geliyor: Şimdi, malum, bir pandemi sürecindeyiz. Bu süreçte kamuoyunda birçok küresel komplo senaryosu -belki doğrudan Deprem Komisyonumuzun konusu değil ama enerji güvenliği açısından merak ettiğimiz bir husus açıkçası benim şahsım adına- birtakım olaylar neticesinde, belki güneş patlamalarını bahane ederek ya da birtakım yazılım korsanlığı, “hack”lenecek sistemler vasıtasıyla, enerji güvenliğimize dönük, bizi karanlıkta bırakacak ve tüm yurt sathında ya da bölgesel bazda bir ihtimal, bir risk söz konusu mudur?

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Değil Sayın Başkanım. Şöyle: Bizim SCADA sistemimiz Siemens’e ait fakat orada da biz güvenliği fiziki olarak bile aldık. Yani SCADA sisteminin biz -kontrol anlamında söylüyorum- fiziki olarak fişini çektik yani bağlantısı yok. Artı, bağlantısı olsa dahi bize ait olan şifreler var ve o şifreler birçok kişide var güvenlik anlamında. Bunun ötesinde de biz -yakında çıkmak üzere, şu an onay aşamasında, Savunma Başkanlığıyla beraber bir protokol kapsamında, tabii, işi ASELSAN yapacak- millî SCADA’ya da başlayacağız inşallah.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – İnşallah.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Dolayısıyla, mevcut Siemens’in sistemini de komple bırakmış olacağız.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Gerektiğinde de şu anda manuel olarak da müdahale edebildiğiniz, uzaktan müdahaleye de açık olmayan bir sistemi şu anda kullanıyoruz, işletiyoruz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet, aynen öyle. Ama istesek uzaktan müdahale edebiliriz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Edebilecek şekilde de konumlandırabilirsiniz, anlıyorum.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Fakat fişi çektik şu an.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – O da bir nevi tedbir oldu yani böyle bir riske karşı tedbir.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Yani ondan daha büyük bir tedbir olmaz Sayın Başkanım çünkü bağlantı yok yani.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – O sizin biraz iş yükünüzü artırıyor.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Yani çok değil ama o daha garanti.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz bugün bize sunumunu gerçekleştiren TEİAŞ Genel Müdürü, Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Kaldırım Beyefendi'ye, aynı şekilde Genel Müdür Yardımcımız Muhammed Nuri Aslan'a Komisyonumuz adına teşekkür ediyoruz, çalışmalarında başarılar diliyoruz ve gerçekten bizim için hayati, stratejik önemi olan enerji arzını, iletimini sağlama noktasında da bütün gayretlerini takdire şayan buluyoruz. İnşallah en kısa zamanda sonuç alacak şekilde tüm düzenlemeleri hayata geçirmek bizim de amacımız.

Ayağınıza sağlık, emeğinize sağlık, teşekkür ederiz.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Ben de Komisyona saygılarımı arz ediyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ederiz Sayın Genel Müdürüm, ayağınıza sağlık.

Değerli milletvekillerimiz, gündemimizin bu kısmında TEDAŞ'ın -Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketimizin- sunumları var. Sunumlar da yine aynı şekilde basılı ortamda dağıtıldı, yine elektronik ortamda da sizlere ulaştıracağız. Arkadaşlarımız bilgisayar bağlantısını da hazırladılar.

Ben TEDAŞ'ın sunumunu gerçekleştirmek üzere Genel Müdür Halil İbrahim Leventoğlu'na ve İşletme Mühendisi Ahsen Gizem Altındağ Hanımefendi'ye söz vereceğim.

Hoş geldiniz diyorum öncelikle, Komisyonumuz adına hoş geldiniz diyorum.

TEDAŞ'ın sunumunu almak üzere Genel Müdürümüz Sayın İbrahim Leventoğlu'na ben sözü bırakıyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

6.- TEDAŞ Genel Müdürü Halil İbrahim Leventoğlu'nun, TEDAŞ olarak afet durumunda elektrik kesilmesi veya verilmesi taleplerine yönelik çalışmalar hakkında sunumu

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, vekillerimiz, katılımcılar; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Tabii, TEDAŞ, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde 25/5/2017 tarih ve 1133 sayılı Bakan Oluru'yla Acil Durum Kriz Yönetimi Merkezi kurulmuş ve bu kapsamda elektrik dağıtım faaliyeti alanında özel sektör kuruluşları için çatı kurum/kuruluş olarak TEDAŞ Genel Müdürlüğü belirlenmiştir.

Bildiğiniz üzere, tabii, Türkiye’de 21 dağıtım bölgesi bulunmakta ve bunların hepsi de özelleşmiş durumda. Mülk sahibi olarak –TEDAŞ- biz bunların kontrol koordinesi ve denetimi konularında faaliyet göstermekteyiz. Tabii, bu sunumu baştan sona okuyabilirim Sayın Başkanım ama biraz daha vakti de tasarruflu kullanma anlamında eğer ki müsaadeleriniz olursa kısaca özetlesem...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Memnun oluruz.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Yani 7/24 kriz merkezimiz var bizim zaten. Herhangi bir afet durumuna maruz kalmadan Türkiye’deki bütün kesintileri takip etmekteyiz zamanı, süreçleri itibarıyla. Tabii, bir afet durumunda da zaten Bakanlığımızda bir afet merkezi kuruluyor ve bilgi akışı anlamında ciddi bir koordinasyonumuz var. Bu anlamda bir problemimiz yok, bu sunumda onu anlatıyoruz aslında, bu bilgi koordinasyonu ve yapılmış yapıyı anlatıyoruz.

Özellikle, benim bahsetmeye çalıştığım, afet durumlarında dağıtım sektörü itibarıyla bir problem yok yani bu anlamda içimiz çok rahat olabilir. Bizatihi yıkımlar olduğu afetlerde sahaya intikal ediyoruz biz, Sayın Bakanımız da intikal ediyor ve orada durumlara zaten vâkıf oluyoruz, birinci derecede de koordine etmeye çalışıyoruz. Asıl problem: Dağıtım anlamında, elektriğin verilmemesinden daha ziyade elektriğin kesilmesi önem kazanıyor. Birinci derecede, ilk etapta yapılması gereken elektriklerin yıkımların olduğu yerde kesilmesi gerekiyor ondan sonra kontrol ve koordinasyon tamamen AFAD’a geçiyor ve valiliklerimize geçiyor. Ancak onların talimatlarıyla elektrikler verilebiliyor, bu önemli bir husus. O talimatlar verildiğinde bizim elektriği ulaştırmama gibi bir durumumuz söz konusu değil. Çok kısa süre içerisinde -bunun Dereli’de de örneklerini biz yaşadık- gerekirse orta gerilimlileri binaların üzerinden taşıyoruz yer altına inemesek bile. Yani bir şekilde, biz elektriği birinci derecede çalışmaların yapıldığı alanlara aydınlatma olarak götürüyoruz. Jeneratörler... Her bir şeye koordinasyon var, bütün dağıtım şirketlerinin A, B planları yapılmış vaziyette.

Yine, örnek olarak verecek olursam, İstanbul’u örnek vereyim. İstanbul’da bildiğiniz üzere 2 tane dağıtım şirketi var; biri AYEDAŞ diğeri BEDAŞ. Mesela, AYEDAŞ’ın yedeği Toroslar’dır. Tamamen “off” olması durumunda, ağır bir depremle karşı karşıya kalındığında oradaki hiçbir yapıya müracaat etmeden orası diğer tarafa deniz yoluyla kopyalanacak hemen yani intikal edilecek. Oradaki sistemde zaten kimin, nerede, nasıl görev yapacağı, kimlerin nasıl olacağı, yenilenen projelerle var, planlarla var zaten. BEDAŞ tarafına Akdeniz intikal edecek. Yani bu senaryoların hepsi var, bu anlamda bir problem yok. Dağıtım şirketi anlamında bizler genelde iki üç saat içerisinde tamamen olaya adapte oluyoruz ve ihtiyaç olunan yerlere enerjileri veriyoruz. Ben böyle kısaca özetlemek istedim Başkanım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederiz, güzel oldu.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Eğer isterseniz alt detaylara girebiliriz. Bir de artez zamanlarında normal zamanlardaki güce ihtiyaç kalmıyor, güç katsayısı düşüyor zaten. Bu anlamda, iletimde güç anlamında kısıntılar söz konusu olmuş olsa bile mevcut yetiyor. Yani biz bir şekilde -Dereli’deki örneği verdiğim gibi, benzerini İzmir’de de yaptık- gerekiyorsa hemen yola seriyoruz kabloyu, enerjiyi o ihtiyaç olan yere veriyoruz. Geçici çözümlerin hepsini oluşturuyoruz -zaman ve süreçle- AFAD’ın bize müsaade ettiği, valiliklerin bize müsaade ettiği sürece de kalıcı tesislere doğru dönüyoruz.

Sorular varsa ben onları alayım Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Sorulara da geçeceğiz tabii ki.

Şimdi, özellikle, TEDAŞ'ın bünyesinde bulunan TEİAŞ'ın bütün yapay envanterini deprem risk gruplamalarına göre yapıların yapım yılları, türleri, kullanım amaçları şeklinde Sayın Genel Müdür biraz önce sunmuş oldu ve bununla ilgili de yaptıkları kapsamlı güçlendirme çalışmaları, planlamaları da bizimle paylaşmış oldu. Bu konuda TEDAŞ'ın envanterinin daha büyük olacağını tahmin ediyoruz.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Doğrudur.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Ve bu envanterin aynı şekilde, TEİAŞ örneğinde olduğu gibi deprem güvenliği açısından ne durumda olduğu, hangi riskleri taşıdığı, hangi önceliklerle güçlendirilme ya da dönüştürülme ihtiyacı olduğuna dair bir çalışmanız var mı?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Evet, onunla ilgili çalışmalarımız var Sayın Başkanım. Yani, afet ve acil durumlara ilişkin hızlı iletişim ve koordinasyonun sağlanması anlamında, bu tüm envanterin kaydedildiği, işte, coğrafi proje katmanlarıyla yani toplama alanları, afet ve acil durumlar da dâhil olmak üzere tüm bunların kaydedildiği çalışma başlatılmış ve yürüyor durumda, yani, coğrafi ortamda bunların hepsi sürdürülüyor; büyük bir aşama da katedildi, çalışma yürütülmekte.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet.

Şimdi, tabii, sizdeki yapı stoku çok daha fazla. Tüm Türkiye sathında elektrik dağıtımıyla ilgili, işte, şalt sahalarından tutun da indiricilere kadar, trafo merkezlerine kadar birçok kritik yapı mevcut. Şimdi, bunlarla ilgili, gerek Elâzığ'da gerekse İzmir'de meydana gelen depremlerde -yani, enerjiyi bir şekilde ihtiyaç olan yere ulaştırabilirsiniz belki havaya hatla, belki mevcut yapıların üzerinden falan ancak- İzmir Bayraklı'da ve Elâzığ'da -örnek verme açısından- ne kadar tesisiniz hasar aldı -yani, TEDAŞ'ın bünyesindeki yapılar ve elektrik dağıtımına ilişkin diğer tesisler- ne kadar yapıda hasar gerçekleşti; bunlar orta hasarlı-ağır hasarlı, hangi düzeydi; bunların bölgenin tekrar enerjiye, elektriğe kavuşturulması açısından önemi neydi, hangi kritik ya da stratejik öneme sahipti, bunları paylaşabilir misiniz?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Mesela Dereli'de bir tane trafo, sel güzergâhı üzerinde olduğundan dolayı tamamen off olmuştu o sel altında kaldığında; İzmir'de bir tane trafo binanın, üzerine yıkılması neticesinde devre dışı kalmıştı. Elâzığ'da bu anlamda herhangi bir hasarımız söz konusu değildi, ben onu özetlemek istedim. Yani, afetlerde üzerine bina yıkılmadığı müddetçe veya sel afeti gibi, o baskının önüne denk gelmediği müddetçe bizim tesislerimiz genelde hasar görmüyor. Şebeke ya yer altı ya havaya hat. Ancak heyelan bölgelerinde bazen direkler gidebilmekte ama yer altı tesisleri her zaman için korunaklı olmakta yani onlar ciddi hasar görmüyorlar, trafo merkezlerimiz de ciddi hasar görmüyor. Yani, bizim daha ziyade karşı karşıya kaldığımız husus, emniyet açısından elektriği kesip oradaki süreçte beklemek. Yani, biz beklediğimizden dolayı sanki enerji verilemiyormuş gibi sahaya yansıyor belki ama enerji verilemediğinden kaynaklı değil, emniyet tedbirli kesintiden kaynaklı. Bizim, İzmir, Elâzığ ve Giresun Dereli'deki örneklerimize baktığımızda da gördüğümüz, ciddi hasarlarımız yok, kayda değer hasarlarımız yok. Bunları da çok hızlı bir şekilde yerine getirebiliyoruz işletme yedekleriyle, hemen mobil trafoları kurabiliyoruz oraya. Yani, kısaca vermek istediğim cevap bu.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bir şey daha soracağım: Malum, 1999 depreminden sonra yapı üretimi alanında bizim birçok mevzuat düzenlemelerimiz oldu, yönetmeliklerimizde değişiklikler oldu; birtakım hesap esaslarımızda, birtakım kabullerimizde zeminden gelen deprem yüklerinden tutun da malzeme özelliklerine kadar çok esaslı değişiklikler oldu. Biz 1999 depreminde gördük ki bu noktada birçok şalt sahasında öngörülmeyen hasarlar, yani üzerinde herhangi bir betonarme ya da başka bir çelik yapı olmamasına rağmen bütün bu sistemlerin kendiliğinden o sarsıntılarda hasar aldığını da

gördük, yaşadık; bunların teamülleri de çok ciddi, uzun zamanlar almıştı. O günden bugüne -sizler kurum içerisinde bu tecrübeyi taşıyan bir Genel Müdürümüz olarak- elektrik dağıtımında, iletiminde bütün bu ekipmanın depreme karşı, bu yüksek sarsıntıya karşı güvenliğini sağlama noktasında ne gibi değişiklikler oldu?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Tabii, şebekenin daha modernize olması anlamında, bu anlamdaki katsayıların yükseltilmesi anlamında sürekli çalışmalar yapmaktayız biz de yani “Daha dayanımlı direkler nasıl oluşur?” diyerek. Hatta bununla ilgili, şebekelerin modernizasyonunu sağlayabilme anlamında yaptığımız ihaleler var ve proje çalışmaları da yürüyor. Ama genel itibarıyla şebekeye baktığımızda, biraz, tabii, iletim çok büyük; Orhan Bey az önce sunumunu yaptı, oradaki şalt tesisleri de büyük ama dağıtım tesislerine baktığımızda, bunlar biraz daha küçük şeyler. Yani orada üzerine bir yıkıntı olmadığı müddetçe bizim tesislerimiz ciddi anlamda hasar almıyor.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Burada ekstra, ekstra... Yani deprem anlamında baktığımızda, çok fazla bir zayıflık söz konusu değil ki mesela eskiden bizim trafolarımız, alçak gerilim trafolarımız bina tipliydi ama çok uzun süredir bunlar hep modüler olmaya başladılar, prefabrik olmaya başladılar, daha da küçüldüler.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Dolayısıyla bu tarz depremlerde biz bunların şeylerini görmüyoruz. Yani en fazla, açmalar oluyor; o açmaları çok rahatlıkla gideriyoruz. Yani öyle, işte, depremden dolayı... Ha, bazen su baskınlarına -yani eğer ki şey olduysa- maruz kalabiliyoruz. Bununla ilgili de her bir yenilemede veya fırsat buldukça bunları kotlar itibarıyla şey yapabilme veya suları atabilme anlamında tedbirler alınıyor; bu anlamda, şartnamelerimizi sürekli yeniliyoruz, sürekli bu anlamda da geliştiriyoruz, o çalışmalarımızı da yapıyoruz. Aşırı yağmur, su... Mesela İzmir’de tsunami vardı, yani o bölgede de bir tane trafomuzu su basmıştı ama onun üç beş saat içerisinde o kısmı telafi edildi, özel şeylerle kurutuldu hemen; yani yanlış hatırlamıyorsam altı saat sonra trafo tekrar devreye alındı.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Şimdi sorusu olan, İzmir Milletvekilimiz Kamil Okyay Sındır. Buyurun Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürümüze de ayrıca teşekkür ediyorum.

Bir problem bana iletilmiş; nasıl bir çözüm olabilir, önemsedim için bunu sormak istiyorum.

Tabii, bir deprem ya da bir afet durumunda elektrik kesiliyor belli bir bölgede, değil mi?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Otomatik olarak yapılıyor. Otomatik mi ya da manuel mi o ayrı bir konu ama o elektrik kesilen bölgede bir dairede vatandaşın birisi elektrik ihtiyacı duyan bir cihaza bağlı olarak yaşamını idame ettiriyorken elektrik kesintisiyle yaşamı risk altına girebiliyor. Buna yönelik size gelmiş bir konuda bir çözüm önerisi nasıl geliştirilebilir, nedir, bunu merak ediyorum. Gerçekten, bir yandan böyle bir afet durumunda vatandaşın can güvenliği için elektrik kesilirken aynı anda başka birisinin can güvenliği risk altına alınmış oluyor.

Teşekkür ederim.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Sayın Vekilim, sadece afet zamanları için değil, normal zamanlarda da elektriksel cihazlara bağlı olanlar kuruma müracaat edip kayıt veriyorlar. Bu kayıt kurumlarda var yani şirketlerde var. Normal zamanda bile bir kesinti varit olduğunda ilk oralara ulaşıyor. Yani onlar, eğer ki mesela bir planlı kesinti varsa, kesinti yapılması gerekiyorsa jeneratörle besleniyor; bunların hepsinin kayıtları var. Yani kayıt verilmişse bunlara özel takip yapılıyor, hatta bunların borçları bile olmuş olsa elektrikleri kesilmiyor; bu çok hassas bir konu. Yani, afet zamanında da yine bu tarz şeyler varsa öncelikle bunlara ulaşıyor. Yani onların enerjisi bırakılmaması anlamında gerekli tedbirler alınıyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, mevcut durumda kayıtlıların... Şimdi, bir de bir sistem var, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi, MAKS diye bir sistem var malum, öyle bir sisteme böylesi yurttaşların kayıtları giriyor mu acaba? Bu da merak ettiğim ayrı bir konu çünkü o adreslere anında erişip ulaşip o sorunu ortadan kaldırmak adına. Şimdi, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün yeni bir uygulaması Mekânsal Adres Kayıt Sistemi. Burada her bir “numarataj” dediğimiz adresin, yani bir binanın bir dairesi de dâhil olmak üzere, orada yaşayanların normal nüfus ve ikamet bilgileri kaydediliyor. O kişilerin böylesi bir bilgi de bir veri tabanı kaydı olarak giriliyor mu? Girilmesinde ben fayda görürüm böyle bir durumda ki AFAD'ın da öylesi kişileri aradan seçip görüp onlara doğrudan, direkt müdahil olması anlamında önemli olduğunu düşünüyorum. Var mıdır böyle bir kayıt bilgisi? Hani, bu sizde var ama bu, AFAD'a veya MAKS sistemine giriliyor mu? “Bu, girilse iyi olur.” demek istiyorum.

Teşekkür ederim.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Yani o noktayı bilmiyorum ama özellikle bakacağım ona, öyle bir entegrasyon var mı anlamında. Tabii, en azından elektrik ihtiyacı söz konusu olduğundan dolayı muhtemelen en doğru bilgiler de bizdedir diye tahmin ediyorum çünkü vatandaşlar biliyor bunu, özellikle de müracaat ediyorlar ve kayıt altına alınıyor. Bunun bir entegrasyonu...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Mutlaka en doğru bilgi sizdedir ama Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüyle böyle bir koordinasyona girilirse, sizdeki o bilgi, veriler sisteme, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'ne girilmek suretiyle daha güzel, daha rahat, daha etkin, verimli takip edilebilir demek istiyorum; AFAD tarafından da aynı zamanda.

Teşekkür ediyorum.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Bu konuyla ilgileneceğim Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker.

Buyurun Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm, sunumunuzdan dolayı da teşekkür ediyoruz özet olarak verdiğiniz bilgilerden dolayı.

Sizden önce sunum yapan operatörler vardı. Turkcell’de de vardı, AVEA’da da vardı, şöyle bir ifade geçiyor, deniliyor ki: “Deprem sonrası İstanbul ilçe bazlı elektrik dağıtım organizasyonunda -aslında belki TEİAŞ’a sormamız lazımdı ama sizin de mutlaka bilginiz vardır- AFAD toplantılarında TEİAŞ’ın İstanbul depremi sonrasında İstanbul’un ana dağıtım merkezlerinden Avrupa yakasına üç saat, Asya yakasına yedi saat sonra elektrik verilebileceği...” diye bir ifade geçiyor burada. Siz az önce konuşmanızda dediniz ki “Aslında deprem anında bizim en önemli görevlerimizden bir tanesi elektriği kesmek. Kesilen elektriğin tekrar verilebilmesi için de AFAD’tan talimat bekliyoruz, AFAD “ver” derse verebiliriz.” dediniz, bir sıkıntı, problem olmadığını söylediniz ama burada böyle bir ifade var yani Avrupa yakası için ancak üç saat sonra verilebileceği Anadolu Yakası için yedi saat. Yedi saat çok uzun bir süre. Bir de niye iki bölge arasında, iki yaka arasında bu kadar, yüzde 100’e varan zaman dilimi farklılığı var? Bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de özellikle şehir merkezlerinde, bu binaların altlarında trafolar var. Bu trafolarla ilgili olarak bir plan, proje var mı? Bunların dışarıya, parklara, bahçelere çıkarılmasıyla ilgili bir düşünce var mı? Bu da ciddi anlamda problem oluşturuyor, olası depremde de sıkıntı oluşturabilir ve risktir aynı zamanda. Bu konudaki çalışmalarınızı da almak isterim.

Teşekkür ediyorum.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Ben teşekkür ederim.

Öncelikle bina altı trafolarına cevap vereyim: Bu, aşağı yukarı üç yıldır gündemimizde, kontrolümüzde. Trafoları koyabilecek yerleri buldukça bunlar çıkarılmakta, özellikle İstanbul’da bina altı trafolarının problemlerini çözmeye çalışıyoruz, bunları süreçte de takip ediyoruz. Yine, bizim TEDAŞ olarak denetim yetkimiz var olduğundan dolayı bununla ilgili daha önceden yapmış olduğumuz bir denetim var, hatta tekrar yeni başlattığımız, “Bunun sonuçları ne oldu?” diyerek daha yeni başlattığımız bir 2’nci denetim daha var. O konuyu sıkı tutuyoruz. Oradaki en büyük sıkıntı trafoları yeni yer bulmaktan kaynaklanıyor. Bu anlamda da belediyelerle gerekli koordinasyonu sağlamaya çalışıyoruz.

Diğer hususa geldiğimizde, tabii, İstanbul’un iki yakasına baktığımızda -ben Anadolu yakasında genel müdürlük de yaptım- fiziksel olarak da birinin diğerinin 2,5 katı alanı var ve nüfus yoğunluğu da öyle. Tabii buradaki zaman süreçleri de... Bir afet durumunda en büyük problem ulaşım. Yani siz elektriği verebileceksiniz fakat ekibin o mahale ulaşması bir zaman alıyor. Aslında Anadolu yakası için verilen üç saat, Avrupa yakası için verilen yedi saat...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Tersî.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Avrupa üç saat, Asya yedi saat.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Pardon... Avrupa üç saat... Yok...

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Asya yedi saat... Anadolu yakası yedi saat, Trakya üç saat.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Bir karışıklık vardır herhâlde ya.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Yazı öyle, bu şekilde.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Ben cevap verebilir miyim Sayın Başkanım?

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Buyurun.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Teşekkür ediyorum öncelikle.

Bir defa, o verilen bilgiler tamamıyla yanlış. Tahmin ediyorum, orada dağıtım şirketiyle yani özel dağıtım şirketi ile TEİAŞ'ı karıştırdı. Sonuçta, demin arz ettiğim gibi, deprem anında eğer buchholz rölesinden dolayı trafo açmışsa biz ilgili dağıtım şirketinden -ki bizim muhatabımız odur- onay almadan hiçbir şekilde enerji vermeyiz. Dolayısıyla enerji verilmediği zaman -ki onayı onlardan bekliyoruz- sanki TEİAŞ'tan kaynaklanıyor gibi bir durum ortaya çıkıyor, öyle bir durum söz konusu değil. Biz istenildiği zaman enerji verebilecek durumda oluyoruz.

Tekrar söylüyorum: Verilen bilgi, arkadaşın vermiş olduğu bilgi... Herhâlde Turkcell'di veya Vodafone muydu?

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Turkcell'de de var, Vodafone'da da vardı.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Evet... İlgili arkadaşların söylediği bilgi tamamıyla yanlıştır.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Yani AFAD size, siz de buraya mı bildiriyorsunuz?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Tabii, ardışık gidiyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sen oraya... Patron AFAD...

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Tabii, patron AFAD.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Bence o zaman o kurumlarla irtibata girmeniz lazım çünkü burada sözlü değil, yazılı olarak veriyorlar. Yanlış bir bilgi de dağıtılmasın.

Teşekkür ederim.

TEİAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM – Anlaşıldı Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Tamam değil mi Sayın Genel Müdürüm?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Tamam.

Şimdi Samsun Milletvekilimiz Bedri Yaşar Bey, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sunumunuz için de ayrıca teşekkür ediyorum. Burada kurumları birbirine karıştırmamak lazım. TEİAŞ ayrı, TEDAŞ ayrı, EÜAŞ ayrı; yani biri üretiyor, biri iletiliyor, öbürü de dağıtıyor. Dağıtan kurumun Sayın Genel Müdürü şimdi burada. Aslında onun da bir koordinatör görevi var. Biz dağıtım işini de 21 bölgeyle zaten ihale etmişiz ve de özelleştirmişiz. TEDAŞ'ın yaptığı, onların görevini yapıp yamadığını kontrol etmek daha çok. Şimdi bu bina altı trafolar... Hani söz istemeyecektim ama yeri geldiği için söyleyeyim: Şu an bu dağıtım şirketlerine talebi iletiyorsunuz, diyorsunuz ki: "Bana trafo yeri lazım. Bana 1.000 kW trafo yeri lazım." Binanın altında yer yoksa, arsanın içerisinde eğer böyle bir yer isteniyorsa bütün o arsa sahiplerinin muvafakati isteniyor, onların içinden birisi muvafakat vermezse mevcut arsa içerisine yapamıyorsunuz, bir. İki: Bu sefer yeşil alanlar var, parklar var. Bu yeşil alandan trafo yerine ayrılacak arsa -Ankara için söylüyorum- büyükşehirden, bağlı belediyelerden, her yerden geçecek, kamu alanı olarak ayrılacak, ondan sonra da buraya trafo yapılacak; bu söylediğimiz tümüyle uzunca bir süreç. Aslında normal şartlar altında şehir nâzım planları yapılırken bu trafo merkezlerinin de daha önceden ayrılması lazım yani bu dağıtım şirketleri... Mesela bazen bina yapılıyor, adam hiç sana enerji vermiyor, "Yapmak zorundasınız." diyor. "Tamam, zorundayım ama bir iki senem var." diyor. "Yatırım programına aldım, işte, iki sene sonra ancak yaparım." Dönüyorsun, "Sen yap, ben sana şu takvim içinde parasını öderim." İşte, belki bu sorunlar bu manada uzayıp gidiyor. Onun için, mümkün

olduğunca -şahsen- bina içerisine trafo konmaması esas ama şu an için en pratik yöntem de binanın içerisine konması. Ayrıca, şimdi, trafoya kadar enerjiyi getiriyorlar, trafodan binaya kadar gelmediği için maliyetler devreye giriyor çünkü en yüksek maliyet de orada. Dolayısıyla yapımcı firmaların yüzde 80'i, yüzde 90'ı eğer bu işi öncelikle bina içinde çözüyorsa çözüyor; kendi arsası içinde çözüyorsa ikinci alternatif. Bizim önemseydiğimiz, üzerinde durduğumuz üçüncü alternatif; binanın dışında olsun ama bunun da şehir nâzım planları yapılırken muhakkak surette ayrılması lazım. Dolayısıyla son dönemlerde hakikaten -ben Sayın Genel Müdürü de takip ediyorum; KİT Komisyonunda da bir araya geliyoruz, Komisyonunda olan arkadaşlarımız da var- TEDAŞ epeyce bir toparlandı; mesela yanmayan sokak lambaları dâhil direkt müdahale edebiliyorlar ama asıl burada organizasyon dağıtım şirketlerinde. Ben şunu sormak istiyorum: Şehirde belli yerleri hep “toplanma alanı” olarak ilan ediyoruz; o toplanma alanlarındaki her türlü altyapının yapılması lazım yani orada -belki toplanılacak veya nakledilecek veya aktarılacak- dağıtım şirketlerinin böyle bir zorunluluğu var mı kamusal faaliyet açısından? Yani siz onlara talimatla, işte, “Şehrin şurası toplanma alanı, bununla ilgili altyapıyı oluşturun.” diyor musunuz –bilmiyorum, sözleşmelerinde var mı, yok mu- benim merak ettiğim o.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İLYAŞ ŞEKER – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Şimdi, biz son iki yıldır dağıtım şirketlerinin yapmış oldukları yatırımlara müdahil oluyoruz ve onların yapmış oldukları yatırımları önceliklendirme anlamında sorguluyoruz. Bu kapsamda, yani kamusal anlamda bu tarz yatırımları biz gerektiğinde yatırım planları içerisine aldırıyoruz yani o anlamda bir problemimiz yok. Bize “Ya, şu alan toplanma alanıdır. Burayla ilgili şöyle bir güç ihtiyacı var.” dendiğinde biz onların yatırım olarak yapılmasını temin etmeye çalışıyoruz.

OTURUM BAŞKANI İLYAŞ ŞEKER – Teşekkür ediyorum.

Şimdi İzmir Milletvekilimiz Sevda Erdan Kılıç Hanımefendi...

Buyurun Sayın Vekilim.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sunum için teşekkür ederiz Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, tabii, hakikaten ülkemizde hem Covid öncesi hem Covid’den dolayı da vatandaşlarımız zor günler yaşıyor. TEDAŞ’ı da çok iyi andıkları söylenemez herhâlde, kulaklarınız çok çınlıyordur yüksek faturalardan dolayı.

Az önce TELEKOM’la ilgili sunum yapan yetkili arkadaş depremzedelerin eğer vefat ederlerse borçlarının silindiğinden ya da yaşayanlarla ilgili bir öteleme politikaları olduğundan bahsetmişti. TEDAŞ’ın da böyle bir politikası var mı dağıtım şirketlerine bildirdiği? Yani afetzedelere ilişkin borçların ötelenmesi ya da silinmesine ilişkin böyle bir politikası var mı; bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Sayın Vekilim, öncelikle ben de sorunuzdan dolayı teşekkür ediyorum. Bu vesileyle de tabii bir şeyi de düzeltmek istiyorum.

TEDAŞ, bir dönem Türkiye’nin en büyük kamu kurumuydu.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Arıyoruz o günleri ya. O günler geri gelecek.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Çok arıyoruz değil mi?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Nasıl gelecek ağabey?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Bu anlamda ünlü olmak güzel bir şey ama her şeyin de TEDAŞ’tan bilinmesi... Şimdi öyle oluyor. 21 dağıtım şirketi var, orada operasyonda olanlar var ama hep “TEDAŞ TEDAŞ” diye söyleniyor. Tabii, biz TEDAŞ olarak küçülmüşüz, sadece kontrolde ve denetimdeyiz. Yine, süreç içerisinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu çıkmış, tarifeyi onlar oluşturuyor, biliyorsunuz. Bir de yapı içerisinde bir dağıtım şirketi var, bir de perakende şirketi var, görevli tedarik şirketi var. İkisi ayrılmış vaziyette. Bunun içerisinde biz TEDAŞ olarak dağıtım şirketi... “Dağıtım şirketi” dediğimiz, Orhan Beylerden, TEİAŞ’tan elektriği alırız, son kullanıcıya kadar kesintisiz bir şekilde ulaştırıp cadde ve sokakların aydınlatılması sistemini işletmek, teknik ama eve gittikten sonra fatura olayıyla biz ilgilenmiyoruz yani o, görevli tedarik şirketinin alanı. Yani o konudaki zaten tarifeyi de oluşturan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu olduğundan dolayı orayla alakalı. Tabii yani yüksek faturaların gelip TEDAŞ’ın anılması, ünlü olmak açısından güzel de...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Ama öyle anılıyor vatandaş bilmediği için bu ayrıntıları.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Cadde ve sokak aydınlatmalarındaki problemler, enerji kesintileri olduğunda anılıyor olmamız doğru bir kanal olmuş oluyor, görevimiz, o da kontrol anlamında; işletmeyi zaten dağıtım şirketleri yapıyor. Yani biz de bunu elimizden geldiği kadar yapıyoruz.

Demin, Samsun Vekilimizin de söylediği gibi, aydınlatmada biz yüzde 100 başarılıyız, öyle addediyoruz. Bir uygulamamız var bizim, bunu da bu vesileyle anlatayım. Cep telefonumuzda “Aydınlatma Mobil Takip” diye bir program var. Yanmayan bir armatür gördüğünüzde fotoğrafını çekin, o kadar. Zaman işliyor, yirmi dört saat. Dağıtım şirketi “kablo arızası” diyebilir, en fazla yetmiş iki saat kazanır. Yapmadığı anda, en son, herhâlde 700-800 lira civarında bir ceza otomatik gidiyor. Ondan dolayı hiç sektirmiyorlar, biz takip ediyoruz. Aydınlatmayı da bu anlamda çözdük.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Programın adını bir daha alalım Sayın Genel Müdürüm.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – “Aydınlatma Mobil Takip” TEDAŞ’ın resmi uygulaması.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – TEDAŞ’ın verdiği isim mi bu?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Aydınlatma olduğu için TEDAŞ’ın uygulaması. Bir kere kayıt yapıyorsunuz...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bu akşam Ankara’yı bir dolaşmak lazım.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Bu her yer için geçerli mi?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Tabii, tabii, bütün her yer için geçerli, sadece aydınlatma için geçerli.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Sokak, cadde aydınlatmaları, değil mi?

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Bunu indirip bir kere kaydediyorsunuz, ondan sonra yapacağınız sadece fotoğrafı çekmek. İmar alanlarında yirmi dört saat, kırsal alanda kırk sekiz saat. Eğer ki bir kablo arızası veya direk yıkılması söz konusu ise yetmiş iki saat. Dağıtım şirketleri bazen “normal arıza” ya da “kablo arızası” diyebiliyor süreyi kazanmak için, maksimum yetmiş iki saat ve yapıyorlar, biz takip ediyoruz, hiç sektirmiyorlar. Dolayısıyla bu ciddi anlamda bir şey. Yani bununla ilgili ceza kanunlaştıktan sonra iş çok kolay çözüldü.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yorumlar çok olumlu Sayın Genel Müdürüm.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Yani sektiremiyorlar çünkü otomatik hâle geldi, tamamen koordinat ve zaman mühürlü bu. Cezayı hemen yazıyoruz biz, gönderiyoruz EPDK’ye, onlar da uyguluyorlar. O cezaya düşmemek için yapıyorlar. Ceza da caydırıcı 700-800 lira armatür başına.

Kesintiler için de sunumumda söylediğim gibi 7/24... Biz zaten bir afet durumuyla, afet durumuyla karşı karşıya kalmadan 7/24 zaten takip ediyoruz, kesintileri sorguluyoruz, nedenlerini sorguluyoruz, baskı yapıyoruz, yoğunlaştığında gerekirse denetim açıyoruz, kusurları var mı, yok mu tespit ediyoruz; bununla ilgili kusurlar tespit edersek yine Bakanlığımıza rapor ediyoruz. Orayla ilgili zaman ve süreçle şeyimiz de artacak. Zaten, Türkiye genelinde kesinti süre ve sıklıklarını da takip ediyoruz, yavaş yavaş aşağı doğru ivme başladı orada da zaman ve süreçle de daha aşağılara indireceğiz inşallah. Bilmiyorum, cevap oldu mu?

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Eyvallah. Teşekkür ettim Sayın Genel Müdürüm.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Ben teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Teamül olmamak şartıyla ikinci turda Bedri Bey’e tekrar söz veriyorum, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ben sadece yeri geldiği için söylüyorum. TEDAŞ’ın bu tür uygulamaları hakikaten yerinde. Tabii, bu toplumsal farkındalığa vurgu yapmak için söylüyorum. Özellikle dağıtım şirketlerinin, yaptığı harcamalardan kaynaklanan maliyetleri de yatırım başlığı altında TEDAŞ’a fatura ediliyordu. Son dönemde biliyorsunuz bir farkındalık oluştu. Ağırlama masraflarını yani dağıtım şirketlerinin ağırlama ve temsil giderlerinden oluşan masraflarını TEDAŞ artık kabul etmiyor bildiğim kadarıyla.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Tarifedeydi o EPDK, şey yaptı.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Dolayısıyla toplumsal farkındalık önemli. Bu farkındalık da en azından böyle bir sonuç doğurdu. Yine bu yanan lambalarla ilgili bu tür farkındalık oluşunca şimdi en kısa sürede tamir ediyorlar.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdüre.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Ben teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Peki, başka soru yok herhâlde.

Sayın Genel Müdürüm, çok teşekkür ediyorum.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Biz teşekkür ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Hani moda bir deyim vardır ya “elektrik alamadım” diye. Bizi, deprem anında elektriksiz bırakmayın.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Çok rahat olun Sayın Başkanım, elektrik en kolay. Önemli olan hayatlar sürsün, binalar çok yıkılmasın.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım yine yanlışlık var, elektriği Bayburtludan alacağız, o yollamazsa gelmiyor.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Yani o getirse bile burası vermeyince yine alamıyorsun, ikisi birbirine bağlı.

Peki, çok teşekkür ediyorum, sağ olun, ağzımıza sağlık.

TEDAŞ Genel Müdürü Sayın Halil İbrahim Bey’e ve İşletme Mühendisi Ahsen Gizem Altındağ Şenol Hanımefendi’ye teşekkür ediyoruz.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM LEVENTOĞLU – Biz teşekkür ederiz, saygılar.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Sağ olun.

Şimdi, BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürü Sayın Burhan Özcan ve Uzman Yardımcısı İsmail Hakkı Ateş.

Evet, buyurun arkadaşlar. Yine yazılı doküman dağıtılıyor sizlere arkadaşlar ve mail ortamında sayısal bilgiler de ayrıca uzmanlar tarafından aktarılacak.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun sizi dinliyoruz.

7.- BOTAŞ Genel Müdürü Burhan Özcan'ın, BOTAŞ'ın doğal gaz hatları tasarım ve yapım aşamaları ile işletme süreçleri ve acil durum müdahale çalışmaları hakkında sunumu

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepimizi akşamın bu saatinde saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, oldukça yoğun bir sunum trafiği yaşadık Komisyonumuz, benim de bu saatte yapacağım sunumdan dolayı inşallah sizleri sıkmadan...

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Bu daha az, biz saat 02.30-03.00'a kadar dinledik. Bugün siz sonsunuz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Güzel, o zaman siz aşılsınız, bize de tahammül göstereceğinizi umuyorum.

Biz, tabii, burada depreme dönük yapacağımız bu sunumla bir farkındalığı da inşallah sizlerle paylaşmış olacağız. Öncelikle bu fırsat için ben çok teşekkür ediyorum.

Sunumun planında öncelikli olarak biz yapım aşaması ve -hatta bunun bir adım önüne geçerek-mühendislik ve tasarım aşamasında doğal gaz ve petrol boru hatlarında neler yapıyoruz, nelere dikkat ediyoruz? Öncelikle tasarım tarafından başlayarak kısa bir başlık açacağım. Sonrasında yapım aşamasında neler yapıyoruz, nelere dikkat ediyoruz? Hemen akabinde, işletme süreçleriyle alakalı ve acil durum müdahale çalışmalarımızla alakalı sizleri sıkmadan bilgilendirmeyi hedefledim inşallah.

Burada bu gördüğünüz bizim, Türkiye'yi bir uçtan bir uca, doğudan batıya, kuzeyden güneye kuşatmış, donatmış bizim, tabiri caizse, demir ağlarla ördüğümüz bir enerji iletim altyapısı. Burada hem petrol boru hatlarımızı görüyorsunuz hem doğal gaz boru hatlarımızı görüyorsunuz. Toplamda 22 bin kilometreyi bulan bir iletim sisteminden bahsediyoruz. Burada görmüş olduğunuz iletim sisteminin temelinde, şöyle bir geriye gidersek -bundan belki beş sene kadar öncesinde- toplam sisteme gaz verebildiğimiz ana nokta sayısı 6 taneydi. Bunun içerisinde depolarımız, LNG terminallerimiz dâhil ana olarak Türkiye'deki "network"e gaz basabildiğimiz 6 nokta vardı. Tabii, şöyle bir avantajımız var: Özellikle 1999 depreminden sonra doğal gaz sektöründeki büyük gelişme tüm altyapı unsurlarında deprem faktörünü ciddiye alma ve bunun farkındalığıyla bir şeyleri inşa etme fırsatı verdi bize ve biz de bu fırsatı sonuna kadar kullandık BOTAŞ olarak. Sadece 1986 yılından itibaren yapılmaya başlanmış... Hatta burada çok değerli Sayın Vekilimin de belki bu yapım süreci içerisinde katkıları da var, o yönüyle de işi bilen bir vekilimiz de aramızda. 1986 yılından itibaren 2002 yılına kadar Türkiye'de 5 şehirde doğal gaz kullanılıyordu, dolayısıyla altyapı oldukça sınırlıydı, yaklaşık 2 bin kilometre kadar bir hattımız vardı ve bu hatlardan sonra 2020 yılına kadar üzerine konulmuş yaklaşık 20 bin kilometre civarında bir hat var ama, az önce ifade ettiğim gibi, buradaki avantajımız ne? Ağırlıklı olarak İstanbul-Gölcük depreminden sonra bu hatları inşa ediyor olmamız.

Diğer bir güçlü yönümüz şu: Az önce bahsettiğim 6 tane sistemin temel giriş noktalarının üzerine bir 6 tane sisteme ilave gaz giriş noktası daha tesis ettik. Yani bugün 2020 yılı itibarıyla sisteme tam 12 noktada gaz verebilecek bir kabiliyet kazanmış olduk. Bunun bu taraftaki karşılığı şu: Yani diyelim ki bundan on sene kadar önce sisteme 180 milyon metreküp günlük gaz verebiliyorken bugün sisteme yaklaşık 341 milyon metreküp gaz verebilecek bir sistem altyapısı oluşturmuş durumdayız. Bu ne demek? Az önce Elektrik İletim tarafından Değerli Genel Müdürümün de ifade ettiği konu; herhangi bir kaynak devre dışı kalırsa bir diğerinin devreye girebileceği bir altyapıdan bahsediyoruz. Şu anda, hamdolsun, “n-2” dediğimiz yani 2 tane temel kaynak devre dışı kalsa sistemde biz bunu karşılayabilecek altyapıya sahibiz; bu, bu demek. 2 tane daha -nasip olursa- şu anda inşa aşamasını sürdürdüğümüz tesisimiz var. Bunların da devreye girmesiyle beraber tam 14 noktada sisteme artık gaz verebilecek hâle geliyoruz. Dolayısıyla, Avrupa standartlarının çok, çok üstünde ciddi bir enerji arz güvenliğini sağlayabileceğimiz bir altyapımız var. Dolayısıyla, burada bunu ifade ederken, tabii, bir taraftan da hangi kritik başlıklar bizim için önemli ve bizim buradaki tasarımlarda ana unsurlarımız neler; onları başlıklar hâlinde hemen size vermek istiyorum.

Petrol ve doğal gaz boru hatları yani boru hattının kendisi, doğal gaz depolama tesisleri, ki bugüne kadar en fazla sıkıntı yaşadığımız hususlardan biriydi, burada da çok ciddi çalışmalar yaptık. Bunun dışında, sabit tesisler var; boru hattının dışında sabit tesislerimiz var, bu boru hatlarını kumanda eden, kontrol eden, ölçen, regüle eden sistemler. Bunun dışında, FSRU tesislerimiz var, başkalık gösteren bir deniz yapısı var, bu deniz yapısına entegre gemilerimiz var. Bunlar bizim için artık bir kaynak teşkil ediyor. LNG tesislerimiz var, sabit LNG terminallerimiz var ve bunun dışında tabii ki servis hizmetlerini yürüttüğümüz hizmet binalarımız var, tüm çalışanlarımızın da birlikte görev yaptığı hizmet binalarımız var.

Biz buradaki tüm tesislerimizde uluslararası standartlarda ve tamamında sistemin stres analizleri yaparak... Tamamında stres analizi yapıyoruz, risk analizi yapıyoruz ve buna göre tasarımı neticelandiriyoruz. Örnek vermek gerekirse, yani bizim sadece BOTAŞ olarak kendi ürettiğimiz teknik emniyet şartnameleri vesaire bunlar bir tarafa -tabii bunların da kaynakları var- toplamda, az önce bahsettiğim bu kritik tesislerin tamamında 280 tane uluslararası standart ve Türk standartlarını takip ederek tasarımlarımızı yapıyoruz; tam 280 tane. Amerikan standartları var, API, ASCE’ler, ASME’ler, Avrupa standartları var. Hangi alanda, hangi standart ülkemiz şartlarına uyuyorsa -bazen bunlar karışım da olabiliyor- zorunlu Türk standartları ama toplamda 280 tane ve bunların tamamının da her gün güncelliğini takip ettiğimiz bir yapımız var. Bunun da mesela çok temel örneklerinden bir tanesi, deniz platformlarıyla alakalı yapmış olduğumuz bir işimiz oldu. Yani burada ihaleye çıktığımızda API 2A standardının gündemdeki 21’inci versiyonuydu; ihale neticelendi, 22’nci versiyon yayınlandı ve bu bizim platformlarımızın çelik altyapısını değiştirdi, dolayısıyla biz burada anında bu değişikliği de hemen yansıttık. Mesela, işte, burada en çok... Yani hizmet binalarımızda bizi etkileyen hususlar neler? İşte, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği. 1.1.2019’da devreye girdi fakat bizim çalışma prensibimiz şu: 2019’dan önce 2007 versiyonuna göre tüm hizmet binalarımızı, bunun dışında servis binalarımızı, tüm yapılarımızı 2017 şartnamesine göre, yönetmeliğine göre baştan aşağı kontrol ettik; uygunsuzlukları tespit ettik ve bunlarla alakalı tedbirlerimizi aldık. Akabinde, 1.1.2019’da yönetmelik değiştiğinde, bu sefer tüm yapılarımızı 2019 yönetmeliğini esas alarak tekrar gözden geçirdik ve şu anda bununla alakalı 2 tane bölgemizde 2019 yönetmeliğine uygun olmayan tespitimiz var; bununla da alakalı ödeneğimizi de talep ettik, nasipse 2021 Yılı Yatırım Programı’nda bunlarla alakalı eksiklerimizi de gidereceğiz ama bunun dışındaki... Neticte itibarıyla doğal gaz tesislerinin kritikliğini anlatmama gerek yok, bunların tamamı kontrolümüz altında.

Burada doğal gaz ve petrol boru hatlarının yapımı esnasında, özellikle hepinizin çok merak ettiği, deprem bölgeleri dâhil ülkemizin 81 vilayetine, 574 tane ilçesine doğal gaz götürdük. Bu doğal gaz götürülürken takdir edersiniz ki fay hatlarının bulunduğu yerlerden de bir şekilde geçmek durumunda kalıyorsunuz. TEİAŞ kadar şanslı değilim, neden? Onlar bazen sıkıntılı olduğu hâllerde ne yapıyorlar; havai hatlarla fay hattının üstünden atlayabiliyorlar ama biz üstünden atlama şansına sahip değiliz. Dolayısıyla ne yapmamız lazım? Gerekli tedbirlerimizi alarak fay hatlarının tamamından, paralel geçişler dâhil, ekstra tedbirlerle... Biz buradaki hem tasarım aşamasını hem yapım aşamasını yönetiyoruz. Buradaki kritik nokta özellikle şu: Stres testlerinde risk durumuna göre buradaki tasarım katsayıları değişiyor ve bu tasarım katsayıları bize, kullandığımız boru et kalınlıklarında artışlarla... Yatırım maliyetleri artıyor mu? Evet, artıyor ama artsa bile güvenlik ön planda. Çünkü bizim -bu taraftan- temel felsefemiz şu: Birincisi, enerji güvenliği; tamam, yani enerjide arz güvenliğini sağlayacağız ama ikincisi, çevre ve insan güvenliği. Dolayısıyla yapmış olduğumuz çalışmalarda mutlaka çevre ve insan faktörünü göz önünde bulundurarak bu çalışmaları gerçekleştirmemiz lazım. Dolayısıyla özellikle sizlerle burada, mesela 4 tane farklı boru çapında et kalınlıkları kritik noktalarda ne oluyor, onu paylaştım. Ve buralarda özellikle et kalınlıklarını ortalama yüzde 50 artırılarak sistemdeki stres testine cevap verebilir hâle getiriyoruz ve bu noktada özellikle depremlerdeki deprem fay hatları geçişlerinde normal derinliğimizin daha yüzeyine çıkıyoruz, yaklaşık yüzde 20, yüzde 30 düzeyinde aşağıdan yukarı yükseliyoruz. Sebebi ne? Ha, ikinci faktör de şu: Biraz daha tranşe genişliğimizi de yüzde 40 civarında artırıyoruz. Burada boru hattımızın üzerine jeotekstil bir malzemeyle üstyapı ile altyapıyı ayırtıracak bir malzeme seriyoruz ve burada boru hattı ile zeminin ayrı çalışmasını sağlayarak bir elastikiyet kazandırıyoruz. Yani aşağıda bir atılım gerçekleşirse, boru hattının üzerindeki yükü hafiflettiğimiz için yukarı-aşağı bu elastikiyeti borularımızda sağlamış oluyoruz.

Bunun dışında, özellikle sabit tesislerimizin çıkışında, kompresör istasyonlarında, pompa istasyonlarında ya da diğer regülatörlerde “receiving terminal” dediğimiz ana, Türkiye giriş istasyonuna ait enstrümanlarda anchor bloklar kullanıyoruz. Bunlar da yine deprem ve titreşim noktasında bize çok büyük avantajlar sağlıyor.

Şimdi, bunun dışında, boru hattımızda kritik noktalar neler? İşte, yüzey tesislerimiz var. Biz bu yüzey tesislerinin yerini tespit ederken öncelikli olarak bir, kesinlikle fay hattı üzerine hiçbir tesisimizi inşa etmiyoruz yani buna çok çok dikkat ediyoruz. Etmek zorunda kaldık; az önce söylediğim gibi, sabit tesislerimizde de boru hattı et kalınlıklarını artırıyoruz, ciddi bir mukavemet sağlıyoruz.

Bunun dışında, yine, stres analiziyle alakalı faslı ifade edebiliriz ama yaptığımız en önemli işlerden bir tanesi de 25 metreye kadar jeolojik etüt yapıyoruz, boru hattı güzergâhının tamamında bu jeolojik etütleri dikkate alarak hattımızın güzergâhını, yapım aşamasını, yapım aşamasında dikkat edeceğimiz unsurları, ilave tedbirleri tamamen bu kapsamda gerçekleştiriyoruz. Bununla alakalı da uluslararası standartlara alt paragrafta yer verdim.

Bu arada sunumum zannedersen tüm vekillerimize ulaştı diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Geldi.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Fotokopi vermedim Sayın Başkanım çünkü renkli bir şeye ihtiyacımız vardı, o renklerin görülmesi gerekiyordu, o yüzden siyah-beyaz sunmadım.

Şimdi, diğer kritik tesis başlığımız nedir: Doğal gaz depolama tesisleri. Şimdi, bu doğal gaz depolama tesislerinde, özellikle Silivri’deki tesisimiz eski bir tesis ve biz bu tesisimizin sabit binalar dâhil tüm hizmet binalarımızı ve diğer kompresör istasyonumuzu ve diğer yer üstü tesislerimizi Yıldız Teknik Üniversitesine yaptırmış olduğumuz bir çalışmayla tüm tedbirlerimizi alarak tamamlamış durumdayız.

Onun dışında, mevcut tesislerle alakalı -yani, benim heyecan duyduğum bir iş yapıyoruz burada- TÜBİTAK ve Boğaziçi Kandilli Rasathanesi iş birliğiyle 3'üncü nesil deprem sensörlerini çalışıyoruz ve bu çalışma nihayete erdi, son, artık teknik detay raporları geliyor. Şimdi, bu çalışmalar, inşallah 2020 yılının tamamında artık bizim için belirlediğimiz 42 tane kritik noktaya bu 3'üncü nesil deprem sensörleri vasıtasıyla sürekli olarak izleme, kontrol etme ve müdahale etme imkânı verecek. Bunu da sizinle, tabii, paylaşmak istedim.

Tabii, diğer başlığımız, projeye yönelik her safahatında dikkate aldığımız bir çalışma var: Acil Durum ve Eylem Planlarımız ve personel eğitimlerimiz. Bunu, bizim kritik tesislerimizin tamamındaki personelimiz için göreceksiniz. Sadece depolama tesislerimize ilişkin değil bu çünkü yaptığımız görev kritik bir görev, dolayısıyla, tüm personelimizi bizim bu alanda -ne yapmamız lazım- yetiştirmemiz lazım. Özellikle -örnek vermek isterim- pandemi döneminde, yüz yüze eğitimlerin çok kısıtlandığı bu süreçte BOTAŞ Akademiyi kurduk. Bu BOTAŞ Akademide tüm personelimize acil durum eğitimlerini... Çünkü belirli periyotlarda, her eğitimin nihayetinde bir son kullanma tarihi var, ilaç gibi bir şey, kullanmadığınız müddetçe de ne yapıyor, bayatlıyor ve neticede tekrarlanması icap ediyor. Biz her sene düzenli olarak bu eğitimi tekrarlıyoruz. Bu sene pandemi nedeniyle, işte, yapamama gibi bir durumla karşı karşıya geldik, Akademi programımızda on-line olarak 1.750 personelimizin, sahada görev alan kritik personelimizin tamamı on-line olarak bu eğitimden faydalandı, bunu da bire bir takip ettik; soru, test, cevap, başarı durumları da ölçülerek. Dolayısıyla, bu depolama tesisleriyle alakalı, tabii, şöyle bir bilgi paylaşayım -belki bunu sunumun en son sayfasında, bir özetle yapacağım, kısa bir özetim olacak- depolama tesislerinde, mesela şimdi Silivri çok merak ediliyor, ya işte Silivri'de bir depo var, işte, bir de fay hattı var vesaire burada ne olur, bir sıkıntı olur mu? Dolayısıyla biz buradaki çalışmalarımızı -işte, bir önceki sayfada da ifade ettiğim gibi- Yıldız Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, bunların tamamının katılımıyla çok ciddi bir çalışma yaptık. Bizim Silivri tesisimizin fay hattına mesafesi 22 kilometre. 22 kilometre ciddi bir mesafe var ve buna rağmen yapılmış olan tüm önlemler mevcut riskleri bertaraf edecek şekilde çalışmalarımızı da tamamlamış durumdayız. Az önce de ifade ettiğim gibi, inşallah bu 3'üncü nesil deprem sensörünü de bitirdiğimizde daha da mükemmel hâle gelecek.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Orada heyelan riski yoksa sorun yok.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Orada heyelan riskimiz yok.

Şimdi, burada tabii, bizim -az önce bahsettiğim- mecburen faylardan geçiyoruz dedim. Mesela, bu faylardan Türkiye sathında toplam 347 noktada geçtik. Yani, bakın, her fayı, her hattımızı, nokta nokta, adım adım biliyoruz ve buradaki kritik noktaları senede 2 defa fiziksel olarak kontrol ediyoruz. Dolayısıyla, yani bu noktada almamız gereken tedbirleri üst düzeyde almaya gayret ediyoruz. Tabii, burada tüm depolama tesislerimizde belirli bir basıncın üstünde ve altında insan kumandası olmadan otomatik kapama sistemlerimizi de yapmış durumdayız. Dolayısıyla, öngörülür basınç değerlerinin dışına çıktığınız anda sistem kendisini otomatik olarak kapatıyor. Bununla beraber sistemin tamamında uzaktan SCADA'yla alakalı ben size bir müjdeyi vereyim -burada KİT Komisyonundan olan değerli vekillerim var, onlar biliyorlar- Millî SCADA Projemizin, hamdolsun, yüzde 85'ini de bitirdik. Türkiye'de de ilk biz, inşallah, bunu başarmış olacağız, nasipse 2021'de de tamamen bitirmiş olacağız, millî SCADA'mız 2021 yılında hem petrol hem de doğal gaz tesislerimiz için tamamıyla kullanılmaya hazır hâle gelmiş olacak. Çok çaba sarf ettik orada ama inşallah meyvelerini hep beraber almış olacağız.

LNG depolama tesisleri bizim bir diğer kritik başlığımız. LNG depolama tesisimiz 1994'ten beri faaliyette olan bir tesisimiz, Türkiye için göz bebeğimiz, biz de gözümüz gibi bakıyoruz, ciddi yenileme, rehabilitasyon çalışmaları vesaire yaptık. Bir güzel tarafı şu, yine güçlü tarafı: Burası 1988 yılında yine Boğaziçi Kandilli Rasathanesi iş birliğiyle depreme dönük tüm tedbirleri alınarak inşa edilmiş bir tesis ve 9 şiddetindeki bir deprem referans alınarak inşa edilmiş bir tesis.

Bu vesileyle genel anlamda da söyleyeyim; bizim tüm tesislerimiz -1974 yılından kalan bazı yapıları müstesna, ayrı tutuyorum, onların da istisna kısmını giderdik çünkü- 8,5 ile 9 şiddetindeki bir depreme risk bölgesine bağlı olarak dayanabilecek durumda yani maksimum 7 büyüklüğünde bir deprem üretebilecek bölgede 8,5 düzeyinde, diğer yerlerde ise 9 şiddetindeki bir büyüklüğü baz alarak tasarılarımızı gerçekleştiriyoruz, hakeza burada da aynı şekilde. Burada Marmaraeğlisi en çok dikkat çeken bölgelerden bir tanesidir, 6 noktaya sensörler yerleştirdik; yine, bu, Boğaziçi Üniversitesiyle, Kandilli'yle yapmış olduğumuz bir çalışma. Bu 6 tane sensörden 4 tanesi benzer nitelikte kritik alarm üretirse sistem "shutdown" oluyor, kapatıyor kendini. Yaşadık mı? Evet, biz bunu yaşadık. Ne zaman yaşadık? İki sene önceki İstanbul depreminde, 5,8'lik depremde bizim Marmaraeğlisi kendini kapattı. Bir de şöyle -bizim için en kötü senaryo- bir durum vardı: İskeleye de bağlı 1 tane LNG kargo gemisi vardı. Dolayısıyla aslında hamdolsun en kötüyü test ettik.

Bizim "quick release"lerimiz var, çabuk bırakma kancalarımız. Eğer bir sensörle tespit ettiğimiz, "Kapat burayı kardeşim." sinyalini aldysak o zaman gemi otomatik olarak bağlı olduğu iskeleden kopuyor, ayrılıyor ve boşaltma kolları otomatik olarak kapanıyor. Dolayısıyla -gazla ilişkili gemide- depremin herhangi bir tsunami vesaire ürettiğini düşünelim, gemi otomatik olarak tesisten uzaklaşmış oluyor. Dolayısıyla bu emniyet mekanizmasını da LNG terminalimize kazandırmış durumdayız. Bu, sadece, tabii, Marmaraeğlisi'nde geçerli değil, bizim aşağıda Dörtöl tesisimiz var. Dörtöl'deki FSRU tesisimizde de yine bu çabuk bırakma kancaları var. Sistem otomatik olarak "shutdown" oluyor, kendini kapatıyor ve gemi uzaklaşıyor. Benzer şekilde petrol dolum tesislerimizde de aynı sistemi kurduk. Dolayısıyla bu noktada dolum noktalarımız, iskelelerimiz güvende.

Burada şunu, tabii, ifade edeyim: Depreme dönük binalarımızda sadece 2019'da, buradaki depolama tesisiyle, LNG'yle alakalı Ereğli'de yemekhanemizde bir problem çıktı yani diğer tarafların hepsini güçlendirdik zaten, 2007 şartnamesine göre güncelledik, 2019'u da geçti fakat 1 tane yemekhane binamız geçmedi, şu anda da, 2021'de inşallah onu rehabilite ediyoruz. Bunlar zaten benim az önce sizlerle paylaştığım çalışmaların detayı.

Şimdi, burada doğal gaz ve petrol boru hatlarıyla alakalı ciddi bir standart taraması yapıyoruz. Az önce bahsettim, 280 tane standardı düzenli olarak tarıyoruz, güncellemelerin tamamını yapım süreçlerinin içerisine dâhil ediyoruz, teknik şartnamelerimize dâhil ediyoruz ve biz burada özellikle "Depremle beraber neler yaptık?" diye ifade etmemiz gerekirse tam 1.250 tane noktada vanalarımızın, elle kumanda edilir, elle açılır kapanır vanalarımızın tamamını SCADA sistemi üzerinden ve uzaktan kapatılır hâle getirdik. Burada, özellikle kritik olan noktalarda, SCADA üzerinden tehdit olarak algıladığımız değerlerde bu sistemler otomatik olarak kapatma yeteneğine de sahip. Hatta burada bununla yetinmedik. Bunu nasıl çalıştırıyoruz mesela? Şimdi burada basınca duyarlı bir sensör yapısı var, burada istediğimiz basınç düzeylerinin dışına çıkıldığı anda güvenlik amaçlı sistem kendini kapatıyor.

İki, şöyle düşünelim: Herhangi bir deprem esnasında bir kırılma gerçekleşti ya da herhangi bir müteahhit çalışması esnasında boru hattını kopardı. Ne oluyor? Anlık olarak buradaki gaz çıkışından dolayı boru hattındaki basınç düşüyor. Bunu en yakın vanada hemen algılıyoruz ve buradaki nedir? Mesela, bir dakika içerisinde 2 barlık bir düşüş olursa, hemen derhâl vana kapatıyor, öncesini

ve sonrasını, dolayısıyla, biz bu yapıyı burada izole etmiş oluyoruz. Bu mekanizmayı bizim kendi arkadaşlarımız geliştirdi, yazılımını da kendi arkadaşlarımız yaptı. Dolayısıyla, şu anda, risk durumlarında -hamdolsun- sistemle sadece boru hatları itibarıyla değil, tesislerimizin tamamını da izole eder hâle getirdik. Kritik bir tesis düşünün, bizim için kritik tesisin bir girişi vardır, bir çıkışı vardır, büyüklüğü ne kadar olursa olsun; giriş ve çıkışı anında kapatabiliriz. Hatta sistemin tasarımında emniyet katsayısını ciddi şekilde artırdık, aslında bu kapama sistemleri yapı içerisinde en az 3 noktada birden harekete geçebilecek teknik donanıma sahip; özet sayfamızda onun üzerinden yine geçeceğim.

Bir de tabii şunu yaptık, onu özellikle belirtiyim: Önümüzdeki otuz yılı esas alan, özellikle Marmara Bölgesi'nde... Niye Marmara Bölgesi diyorum? Çünkü 81 vilayetimize doğal gazı götürdük. Marmara Bölgesi dememin sebebi şu: Tüketimimizin yaklaşık yüzde 45'i Marmara Bölgesi'nde tüketiliyor. Dolayısıyla Marmara Bölgesi bizim için özel olarak ilgilenmemiz gereken bir alan, dolayısıyla, yapmış olduğumuz projelerde bunları dikkate alıyoruz. Bizim bu noktada Marmara Bölgesi'yle ilgili geliştirdiğimiz çalışmalar özellikle Boğaz geçişi dâhil... Boğaz'dan geçmiyoruz trafiği nedeniyle ve yüksek akıntı nedeniyle. Bizim geçişlerimizden bir tanesi Pendik-Ambarlı arasında, diğer geçişimiz Çanakkale'de, diğer bir geçişimiz TANAP projesiyle yine Çanakkale bölgesinde, Keşan tarafında. Dolayısıyla, biz, Marmara Denizi'nin iki taraflı arz güvenliğini sağlamak için 3 noktadan geçmiş durumdayız ve bu noktada, hamdolsun, arz güvenliği noktasında tüketim yüzde 45 hatta yüzde 50 olsa bile biz hem Trakya tarafını hem Güney Marmara'yı, üretimin çok yoğun olduğu bölgeleri -inşallah- gazsız bırakmayacak altyapımız hazır durumda.

Bununla alakalı mesela sizinle şöyle bir veriyi paylaşmak isterim: Pendik-Ambarlı geçişi 1986 yılında yapılmış bir çalışma. Şimdi buradaki çalışmanın üzerinden ne yaşadık mesela? Bir İstanbul depremi yaşadık, Gölcük depremi yaşadık 1999'da, Kaynaşlı depremi yaşadık, etkileri oldu. O boru hattımızın, bakın, yapım şekliyle dolayı şöyle bir avantajımız oldu: Yatayda boru hattımız 350 metre yer değiştirdi. Ha, buna şeylerin de katkısı oldu, onu da söyleyeyim yani bu gemilerin çapalarının takılmasının da etkileri oldu. Şimdi bizim orada, yer yüzeyinde de yani deniz tabanında da yapmış olduğumuz robotik çalışmalar var; orada kim, çapayla ne yapmış vesaire onları da tespit ettik ama depremdaki o yatay atılım nedeniyle bizim deniz tabanındaki boru hattının büyük bir kısmı 350 metre yer değiştirdi.

Biz burada ne yapıyoruz? Yine, üniversitelerimizle belgesel niteliğinde bir çalışma yaptık ve burada boru hattını koparmadan, balonlama yöntemiyle, boru hattının üzerinde oluşacak stresi de yenecek şekilde tekrar eski hâline getirdik ve bu noktada deniz altındaki tüm hatlarımızı da benzer şekilde yine tarayıp kontrol ediyoruz.

Bir güçlü yanımız şu, bunu özellikle ifade edeceğim: Boru hatlarımızın tamamının üzerinde fiber optik hatlarımız var. Fiber hatlarımız bu noktada bize, izinsiz kazılar dâhil... Yani, bu noktada bir program geliştirdik, inşallah bundan sonra doğal gaz hatları için de rahatlayacağız; petrol hatlarında kullanmaya başladık, başarıyla da kullanıyoruz. O da yani telifi, BOTAŞ'ın da içinde olduğu, Savunma Sanayii Başkanlığıyla yaptığımız bir çalışma. ASELSAN var, HAVELSAN var, BOTAŞ var, güzel bir çalışma oldu, onu inşallah doğal gazda da kullanacağız. Fiber hatlarımızın olduğu her yerde artık yataydaki yer değiştirmeler dâhil, üzerinde yapılacak her türlü çalışma dâhil tespit etme imkânımız olacak ama bunu 22 bin kilometrelik tüm hatlarımıza yaymamız biraz vakit alacak. Hedefimiz önce 3 bin kilometreyi aşan petrol boru hatları, akabinde de doğal gaz hatları olarak devam edecek.

Burada tabii, hizmet binalarımızla alakalı faslı anlattım, Dört Yol'daki terminalde yapmış olduğumuz hem petrol yüklemesi hem de doğal gaz yüklemesiyle alakalı emniyet tedbirlerimizi. Buradaki mesela bizim iskelemiz 1954 modeldi, 1954 model iskelemizi yani bundan iki sene önce tamamladık, geçen sene de, bu sene de fevkalade güzel bir hizmet sunuyor, güvenlik noktası itibarıyla da son derece güvenli bir iskele.

Bunun dışında tabii sık sık gündeme gelen bir konu tsunami. İşte, tsunami olur mu, olursa ne kadar olur, biz bunu da çalıştık kendi tesislerimiz açısından tabii. Kendi tesislerimiz açısından tsunami etkisinin hatlarımız üzerinde, tesislerimiz üzerinde olumsuz bir etki oluşturmayaacağıyla alakalı bilimsel olarak raporlarımız alınmış durumda.

Şimdi, bu benim özet sayfam. Burada tabii ilk gördüğümüz, kare içerisine aldığımız kısım, bu bizim az önce size ifade ettiğim, işte şu anda 12 tane giriş noktamız var dediğim herhangi bir giriş noktası. Bu giriş noktasının... Dikkat ederseniz bazı noktalar var maviyle işaretlediğim. Bakın, bu mavi noktalar, sistemde insansız olarak kapama yapabileceğimiz, güvenlik amaçlı yerleştirdiğimiz aktüatörlü vanalar. Dolayısıyla bir sistemi yani burasını şöyle düşünün: Aşağı yukarı belki 200 dönümlük bir arazi üzerine yerleşmiş bir sistemin girişini, çıkışını arada da yine basınca duyarlı sistemlerle kontrol edip kapatıp izole etme imkânına sahibiz, bu özellik var tesislerimizde. Şimdi, bu tesisten yatay olarak devam eden bir çizgi var. Bu çizgi bizim iletim hattımızın bir parçası, ulusal "network"un bir parçası. Şimdi, burada dikkat ederseniz bu kareden o çıkan boru hattında ne yapıyoruz, o karenin içinde ne yapıyoruz? Herhangi bir ülkeden, işte, 100 barın üzerinde belki, işte, 135 bar falan diyelim -burası mesela Mavi Akım'ı temsil ediyor, Çarşamba, sizin o taraftan seçtik Sayın Vekilim- geliyor. 135 bardan Türkiye ana iletim sistemine yaklaşık 70 barda... Ki bu mesela diyelim tüketimin düşük olduğu yerlerde buradaki işletme basıncını tercih edebiliyoruz. Sistemimizi 75 bar çalışma basıncına göre tasarlıyoruz ama çalışma değeri bizim elimizde, 35 ila 75 bar arasında çalıştırabiliyoruz. Şimdi, o hat boyunca 35 ila 75 bar uzanıyor ve bu hattın üzerinde, yine uluslararası normların bize söylediği mesafelerde -burada nüfus yoğunluğu, kritik tesislerin durumu, coğrafyanın kritikliği gibi unsurlar dikkate alınarak- belirli mesafelerde, az önce söylediğim tam 1.250 tane uzaktan kontrollü vanalar tarafından buralar kontrol ediliyor. Dikkat ederseniz, orada bakın hattın üzerinde mavi noktaları görüyoruz ya, o mavi küçük kareleri, onların her biri işte bir izolasyon noktası, sistemi kritik noktalarda izole etme imkânına sahibiz. Allah korusun, herhangi bir olumsuzluk oldu, evet, biz oraları tecrit edebiliyoruz. Oradan mesela bir branşmanı aldık, o branşmanı aldığımız hemen ilk noktada bir vana daha koyduk, yine o da uzaktan kontrollü. Niye branşman aldık? İşte bu aldığımız branşman Ankara'yı besliyor, öyle düşünebilirsiniz. Ankara branşmanında hemen bir tane vana var ilk ayrıldığı noktada. Sonra devam ettiğimizde tam orta noktada bir şehir giriş istasyonu var, RMS-A diyoruz. Bu şehir giriş istasyonunda da basınç o taraftan gelen işte 35 ya da 75'lik basınç buradaki şehir istasyonunda 19 bara kadar düşürülüyor. Yine bu ihtiyaca bağlı olarak 12 ila 20 bar arasında da değişebilir. 19 bara düşürülüyor ama bakın, yine burada, bu şehir giriş istasyonunun hem girişinde hem çıkışında uzaktan kontrollü ve basınca duyarlı kapama işlevi olan vanalarımız var. Allah korusun, burada herhangi bir problem olduğunda otomatik olarak herhangi bir insan kontrolü olmadan risk durumuna göre de tabii, tanımlı, buralardan gazı kesebiliyoruz.

BOTAŞ olarak bizim sorumluluğumuz nerede bitiyor? O tam ortadaki karenin sol tarafında BOTAŞ'ın sorumluluğu bitiyor yani şehir giriş istasyonuna kadar getirdiğimiz gazla beraber BOTAŞ'ın sorumluluğu bitiyor. Artık ondan sonraki kısım şehir içi dağıtım şirketlerinin uhdesinde. Türkiye'de 72 tane dağıtım firması var, yani bu 81 şehrimizde doğal gaz dağıtımını üstlenen 72 tane firma var ve bundan sonraki şehir giriş istasyonu sonrasındaki fasıl onların kontrolünde, uhdesinde.

Şimdi, burada da isterseniz çok kısa bilgilendirme yapabilirim, vakıf olduğum bir alan. Yani burada tam orta noktadaki şey, dediğim gibi, şehir giriş istasyonu. Şehir giriş istasyonunu içeride, dışarıda ve girişte kontrol edebilecek otomatik sistemlerimiz var; basınca duyarlı ve uzaktan kontrollü, aynı zamanda mekanik kontrollü sistemlerimiz de var. Bunların pek çoğunda şehir giriş istasyonlarının deprem sensörleri de var. Fakat deprem sensörleri sistemi devre dışı bırakmak için komut üretmiyor, sadece size deprem hakkında bilgi vermek için bu veriyi paylaşıyor çünkü az önce elektrik tarafında da olduğu gibi bizim de sistemin kendi içerisinde risk analizleri yapıldığı için bazen gazı kesmemek daha doğru oluyor, özellikle şehir giriş istasyonlarında, yani burada anormal bir durum yoksa. Anormal bir durumu nasıl algılıyoruz? Tüm noktalarımızdaki anlık çekişleri kontrol ediyoruz, anlık basınçları kontrol ediyoruz uzaktan, anormallik olduğunda yani ya fırlayacak ya düşecek. Bunu gördüğü anda da sistem zaten risk değerlerinin dışına çıktığı anda otomatik kapatacak. Şehir giriş istasyonunda basıncı ne yapıyoruz? Sisteme geldi 35 ila 75 barda, şehir giriş istasyonunda basıncı düşürüyoruz 19 bara, 20 bara. 20 bar diyelim. 20 bar ne demek? Onu size şöyle ifade edeyim: Evlerimizde, ocaklarımızda doğal gaz kullanıyoruz ya da kombimizde kullanıyoruz. Buradaki kullandığımız doğal gazın basıncı 20 milibar, oradaki basınçsa 20 bin milibar yani diğerinin tam bin katı daha yüksek bir basınç. Dolayısıyla orada yine bir emniyet sistemimiz var. Buradaki şehir giriş istasyonundan sonra artık ne yapılması lazım; doğal gazın mahallelere girmesi lazım. Doğal gaz mahallelere girdiğinde bizim bölge regülatörü dediğimiz, yani orada bölge istasyonu olarak yer alıyor, o bölge istasyonuna geliyor ve bölge istasyonunda basıncı 20 bardan 4 bara ya da 20 bin milibardan 4 bin milibara düşürülüyor ama bu bölge regülatörünün de içinde, özellikle kritik deprem bölgelerinde, -mesela İstanbul’da- buralarda deprem sensörü var ve bu istasyonların kapama kabiliyeti var. Burada özellikle, mesela, -o dönem İstanbul’da çalıştığım yıllardı- 1999 Avcılar depreminde biz şu sıkıntıyı yaşamıştık: Avcılar’da bölge regülatörünün, yani yaklaşık 4 bin, 5 bin konuta gaz veren bu tesisin üstüne bir tane bina yıkıldı. Dolayısıyla bu bize neyi öğretti? Tüm yapacağımız bölge regülatörlerinin bina yıkılma yarıçapının dışına inşa edilmesi gerektiğini öğretti ve bu, tüm Türkiye’de, işte, az önce bahsettiğim 99 depreminin bize öğrettiklerinden bir tanesi bu. Dolayısıyla binaların yıkılma yarıçapı yanına biz bir tesis inşa etmiyoruz yani bu bizim açımızdan son derece büyük bir kazanım. Devam edelim, 4 bin milibardan sonra ne oluyor? Artık caddelere girdik, sokaklarda dolaşmaya başlıyoruz ve buralarda evlerimizin önüne kadar 4 bin milibarda geliyor, evlerinizin önünde hepinizin dikkatini çeker, “doğal gaz kutusu, servis kutusu” deriz, yani kutular vardır. Bu kutuların da bir amacı basıncı kullanabileceğiniz değere düşürmek olmakla birlikte diğer taraftan da güvenlik amacı taşır ve burada istenmeyen bir durum olduğunda basınç; ani düşüğünü düşünelim, bina yıkıldı, iç tesisatınız hasar gördü, basınç ne yaptı? Düştü, o zaman regülatör atıyor, bir atma noktası yani binanızın önündeki o kutuda. Şimdi, kutular -özellikle eski yapılarda- binaların hemen girişinde oluyor. Binanın kutunun üstüne yıkıldığını düşünelim, eğer orada bir kaçak olursa, bu sefer bağlandığı yerde, sokakta “Gaz Stopple” dediğimiz durdurma ekipmanı var, o otomatik olarak devreye giriyor ve kutudan önce orada da yine bir emniyet kapama sistemi var.

Şimdi, bu genel olarak hani, iletim hattının başlangıcından, ocağıma kadar geçen süreci de sizinle böyle, hani, kısa bir serüven olsun diye yani bu gazın yaşadığı serüveni sizlerle böyle kısa bir kesitte paylaşmaya çalıştım. Çok detayları var, mesela -önemli detaylardan bir tanesi- bu özellikle cadde ve sokaklarda dağıtım hatlarında kullanılan malzemeler polietilen malzemeler. Polietilen malzemelerin şöyle bir güzel yönü var: Yüzde 600 esneme kabiliyetine sahip, yüzde 600 ve burada Japonya’daki Hanşin (Kobe) depremi dâhil -bunların hepsini analiz ettik- hiçbir polietilen şebekede -sadece bir tane Tayland’ta var, oradaki kesme hareketi başka bir şeydi- bir kopma olmadı.

Şimdi, bunu tabii, özellikle belirteyim, ha, bizim açımızdan da kendi içimizde yılda 2 defa tatbikatlar yapıyoruz vesaire bu süreçleri yönetme adına birtakım çalışmalarımız oluyor ama ciddi bir şekilde sistemimiz aslında testten geçti yani. 99 depreminde hem Gölcük hem Düzce Kaynaşlı'da, Elâzığ, İzmir, 2011 Van, bu depremlerin tamamından sistemimiz hamdolsun tertemiz bir şekilde çıktı, hiçbir yerinde bir sıkıntı hamdolsun yaşamadık. Yani bu noktada, tabii, Allah felaketlerin hepsinden korusun ama biz üzerimize düşeni tasarım aşamasından başlayarak işletme aşamasına kadarki fasılda yerine getirmeye çalışıyoruz, gayret ediyoruz. Eksiklerimiz yok mu? Vardır, mutlaka vardır. Yani bunları da giderme yönünde adımlarımızı mutlaka atıyoruz.

Kriz yönetim meselesi... Büyük resmi sadece şöyle kısa bir şekilde paylaşayım: Türkiye'deki büyük resim, tamamen AFAD'ın liderliğinde ve kontrolünde. Tüm sistem herhangi bir şekilde alarm üretiyorsa tüm Bakanlıklar ve ilgili kuruluşlar harekete geçiyor. Ve biz de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Acil Durum Kriz Yönetim Merkezine bağlı olarak Bakanlıktan anında görev çağrısı alıyoruz. Bakanlık da bir taraf, BOTAŞ'ta ve kritik noktalarda sistem yedeklemesi dâhil tüm bu süreçleri yönettiğimiz, depolamamız, petrol, doğal gaz, LNG faaliyetlerinin Acil Durum Kriz Yönetim Merkezi anında alarmla -dediğim gibi AFAD'tan başlayarak- geçiyor ve bu süreci yürütüyoruz.

Bununla ilgili olarak burada da tabii, kısaca anlatmaya çalıştık. Tabii, özellikle arama-kurtarmaya dönük ciddi hedeflerimiz var. Şu anda yaklaşık 30 tane personelimiz bu konuda yetiştirilmiş durumda, yetişmiş vaziyettedir. Deniz kurtarma çalışmalarıyla alakalı çok spesifik bir ekibimiz var; Türkiye'de önde ekiplerden bir tanesi. Çok iddialı olacağım ama: Fazla da iddialı olmayayım yani bu konuda ama fena değiliz; deniz kurtarmacılığı noktasında dışarıya da hizmet veriyoruz.

Onun dışında hedefimiz esasen şu: Tüm çalışanlarımızı, taşeron çalışanlarımız dâhil ülkemizin afetlere hazırlanması sürecinde aktif bir rol oynayan kişiler olarak yetiştirmeyi hedefledik, buna dönük programlarımızı yaptık, eğitim planlarımızı yaptık. Az önce ifade ettim, yani pandemi biraz bizi hafif yavaşlattı, yani durdurmadı ama birazcık hızımızı yavaşlattı ama inşallah önümüzdeki dönemde bu noktadaki hedeflerimize de ulaşmayı umuyorum.

Başkanım, benim sunumum bu kadar. Sorular noktasında, soruları da alabiliriz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, BOTAŞ Genel Müdürümüze çok teşekkür ediyoruz.

Sorular var.

Evet, Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Vekilim.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Sayın Vekilim, yasa teklifindeki gibi olmasın sorularınız, teknik olsun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Müzeyyen Hanım'ın soruları biraz öyledir, detaylıdır yani.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben biraz dersime çalışarak geliyorum.

Öncelikle kapsamlı sunumunuz için çok teşekkür ediyorum gerçekten.

Bir kere, şöyle bir memnuniyetimi ifade edeyim: 22 bin kilometreyi bulan iletim hattında 25 metre genişliğinde...

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Derinliğinde aynı zamanda.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ve derinlikte de tabii, elbette.

...jeoteknik etütleri ve jeolojik etütleri yapmış olmanız çok değerli ve bu bilimsel veriler ışığında o boru hatlarının döşenmiş olmasının önemini kavramış bir kurum olarak size teşekkür ediyoruz, yani hakikaten çok önemli bir şey. Aynı çalışmanın normalde fay hatları boyunca da yapılması lazım Türkiye’de.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Kesinlikle yapıyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Hayır, sizin için değil, Türkiye’nin geneli, fay hatları anlamında söylüyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Anladım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Tabii ki onu, yaptığımızı belirttiniz; bunu önemli ve değerli buluyorum.

Tabii, fay hattına paralel olarak gittiğiniz noktada çok fazla bir sıkıntı yaşanmaz. Genelde, bizim, Kuzey Anadolu Fay Kuşağı ile Güneydoğu Anadolu Fay Kuşağı doğrultu atımlı faylar yani birbirine paralel hareket eden, plakaların birbirine paralel hareket ettiği... İzmir’de düşey yani ya yükselir ya alçalır. Düşey yönlü hareketler İzmir, Ege Bölgesi faylarına münhasır, tipi odur.

Şimdi, doğrudan bu fay hattını kesen boru hatlarında -paralel gitmeyi kastetmiyorum, doğrudan kesen- et kalınlığını artırdığınızı söylüyorsunuz ve jeotekstil malzeme kullandığınızı ifade ediyorsunuz burada ama tecrübeyle sabit ki 5 metre ötelenen, bu kırığın 5 metre ötelediği doğrultu atımlarının yaşandığını biliyoruz. Yani nasıl bir et kalınlığıdır ki 5 metreyi kırmadan kurtarıyor? Yani onun bir hesabı var mı; bir kere, onu öğrenmek isterim. Sadece et kalınlığıyla bunu çözebiliyor musunuz? Hani “347 noktada faydan geçtik, doğrudan geçtik, doğrudan kestik.” dediniz. Yani burada, diyelim ki o 5 metrelik bir ötelemede nasıl kopmadan bu sağlanabiliyor? Bu önemli benim için, onu merak ettim; bir.

Bir de tsunamiyi söylemişsiniz ama burada bir LNG deposu var direkt denize sıfır. Burada da -bilemiyorum, tsunamiyle ilgili şu görüntü- direkt denize sıfır depolama tesisleri var. Burası da sanki tsunamiye yatkın bir yer gibi. Burada acaba...

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – En az 15 metre yüksekliği var en düşük kotunda.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yani yapıldıysa tabii ki sıkıntı yok.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Hepsi yapıldı Sayın Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir de sözleşmelerin, doğal gazla ilgili sözleşmelerin iki yıl sonra dolacağını siz de ifade etmiştiniz enerji komisyonunda.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Uzun uzun kontratlarımız, uzun vadeli kontratlar, evet.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Evet, biz de size o yetkiyi verdik sonuçta.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Verdiniz, eksik olmayın; çok teşekkür ederiz, memleketimiz için güzel, hayırlı bir çalışma oldu.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sağ olun.

Tabii ki yani “biz” derken Meclisin tamamı. O kanun çıktı biliyorsunuz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Evet.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şimdi, 14 giriş için anında temin edilmezse... Yani “2 de yapılacak.” dediniz; 12 giriş var, 2 de yapılmakta olan var, 14 giriş olduğunda anında ihaleye çıkamadığımız durumda bunlar “off” mu olacak? Onu merak ettiğim için soruyorum, meraktan soruyorum sadece bunu da.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Şu anda pandemi süreci dâhil yatırım çalışmalarımızda hiçbir aksamamız yok çok şükür.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yani iki yıl sonra anlaşma dolduğunda da anında bu alımlar yapılabilir mi?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Altyapımız hazır, yapılabilir.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sıkıntı yok.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Hiçbir sıkıntımız yok.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Peki, teşekkür ediyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Ben teşekkür ederim.

Diğer sorunuza da cevap vereyim. Yani, hatlarımızın çok net olarak, Van depremi dâhil... Doğu Anadolu’da gitmediğimiz şehir yok aslında. Maraş bölgesi çok aktif biliyorsunuz. Elâzığ bölgesi mesela, yine, hakikaten sıkıntı üretebileceğini düşündüğümüz alanlardan bir tanesi. İstanbul hakeza öyle. Gölcük depreminde yaşadıklarımız; hiçbirinde bu problemi yaşamadık. Deniz örneği de o yüzden özellikle verdim. Eğer siz burada boru hattınızın kendi kabiliyetiyle esnemesine müsaade ederseniz -tabii, oradaki mesafe çok uzun, Marmara Denizi’ni geçiyorsunuz- 350 metre yataydaki hareketi sönümleyebiliyorsunuz ama biz ne yaptık? Yine de bu bizi mutlu etmedi, stres testini yaptık. Testlerin sonucunda da bu boru hattını balonlarla tekrar eski konumuna yakın vaziyette -ki onun da aslında bir belgeseli var, arzu eden, ilgi duyan sayın vekillerimiz olursa paylaşabilirim, hakikaten gurur duyacağımız bir operasyon yaptık yani ülke olarak- o boru hattını eski yerine taşıdık ve gerilmeleri tekrar ölçtük, istediğimiz gerilme düzeyini yakaladık. Deprem fay hatlarında da... Şöyle düşünün: Normal şartlarda, bizim tranşe genişliğimiz diyelim ki 2 metre. Bu tür fay hatlarını geçerken buradaki genişliğimizi en az yüzde 50 daha artırıyoruz. Üzerinde kullandığımız dolgu malzemesini de -sadece jeotekstil malzeme değil- hafif ve buradaki elastikiyeti engellemeyecek şekilde tasarlıyoruz ve bunun da tamamı kendi simülasyon programımız bize ne diyor... Onu da nereden alıyor? Standartlardan alıyor. O standartların öngördüğü şekilde bana diyor ki: “Senin bu bölgedeki risk katsayın -F faktörü dediğimiz bir değer var- kimisinde 0,72.” 0,72, bizim için çok riskli demek. 0,72’yi yakaladığı yerde size diyor ki: “Buradaki et kalınlığını yüzde 50 artıracaksın.” Dolayısıyla bu bir mühendislik çalışması. İkinci aşama: Mesela F faktörü 0,50. 0’a yaklaştıkça güvenlik artıyor, daha güvenli alanlara geçiyorsunuz tasarım kriteri anlamında. 0,50’ye geldiğinizde diyor ki: “Buradaki et kalınlığını normal standardın yüzde 30’u artır.” Dolayısıyla burada yine malzemenin alaşımı, içindeki karbon miktarı, işte X 65 mi olacak vesaire, yani onu da sizin tercihleriniz anlamında önünüze koyuyor. Dolayısıyla biz bunları da tekrar, çok kritik bir durum varsa üniversiteyle de çalışıyoruz, ondan sonra malzemesi, vesairesi, devam ediyoruz tasarım ve inşaa aşamasında.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkürler.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Rica ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Sayın Genel Müdürüm, bu 350 metre deplasman kaç kilometrelik hat boyunca gerçekleşti?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – 12 kilometre.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Yani 12 bin metrede 350 metre yatay yanal deplasman gerçekleşti.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Tabii.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Yani demek ki bu hattın belirli bir şekilde esneme payı var.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Var tabii.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bir de bahsettiğiniz belgeselin, bu, balonlarla hattın tekrar yerine getirilmesinin eğer linkleri varsa izleyebileceğimiz türde...

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Var.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Onu o zaman rica edelim, arkadaşlarımız sizden alsınlar.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Memnuniyetle.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bizim Komisyonumuzun WhatsApp grubunda paylaşalım. Dileyen vekillerimiz orada izleyebilir, biz de memnun oluruz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Memnuniyetle tabii.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu.

Buyurun Sayın Vekilim.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdürümüze de teşekkür ediyorum.

Öncelikle bir teşekkürle başlayacağım. Şunu ülkemizde net bir şekilde görüyoruz ki iş güvenliğinin en düzgün ve kurallı uygulandığı kurum sizin kurumunuz. Gerçekten de kurumun hem istasyonlarına hem de kendine girildiğinde iş güvenliği noktasında ciddi bir kural konulduğunu görüyoruz. Bunun için teşekkür ediyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Estağfurullah.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Bu ana boru et kalınlığından bahsettiniz. Burada kaynak sınıflarında da bir değişiklik söz konusu oluyor mu, yoksa aynı kaynak mı uygulanıyor?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Kaynak sınıflarında da değişiklik var.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Onu öğrenmek istiyorum.

Asıl önemli konulardan biri, en son, birkaç gün önce Uşak'ta ana hatta bir patlama meydana geldi, dağıtım hattında.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Dağıtım hattıydı, evet.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Ve Uşak'ta üç dört gün doğal gaz kesintisi yaşandı. Aynı zamanda, binalara doğal gaz verildiğinde patlamalar meydana geldi.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Maalesef.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Yani Uşak küçük bir ilimiz. Bu tarz bir olay İstanbul'da meydana geldiğinde, binlerce konutun bu şekilde sorun yaratması mümkün mü, bu tarz patlamaların olması mümkün mü, bununla ilgili nasıl bir çalışma yapıyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Öncelikli olarak ben de teşekkürünüz noktasında, farkındalığınız noktasında hakikaten size çok teşekkür ediyorum.

Biz, iş güvenliği alanında dünya çapında bir ödül kazandık. Türkiye’de de özel sektör dâhil kamuda da bu alanda ödül almış tek firmayız. Bunu 2020 yılında aldık. İnşallah, bu noktayı biraz daha ileriye taşımaya da hedefliyoruz, bir hedefimiz var. İnşallah, nasip olursa, bir sonraki dönemde de o ödülle huzurunuz çıkarız.

Şimdi, Uşak meselesine tüm detaylarıyla vakıfım fakat iletim tarafıyla -az önce söyledim ya- yani şuradan bakarsak...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Dağıtım şirketi.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Aynen öyle, aynen öyle.

Yani biz orada, bakın, bir kırmızı şey çizdik ya Sayın Vekilim, ondan sonrası artık dağıtım tarafı. Dağıtım tarafıyla alakalı; hizmet kalitesi, işletme kalitesi, yapım kalitesi, malzeme kalitesi, bunların hepsini ekleyebilirsiniz. Bunlar tamamıyla Enerji Piyasası Düzenleme Kurumumuzun uhdesinde, onların alanında ve dağıtım şirketlerinin yaptığı çalışmalar. Benim o konuda bir ifadede bulunmam doğru olmaz ama şunu söyleyeyim: Hakikaten Türkiye’nin geneli itibarıyla...

ULAŞ KARASU (Sivas) – Binalarda patlama olması normal mi peki?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Evet, sizde birtakım bilgiler var, istisnai bir durum olduğunu net olarak ifade edeyim. Bugüne kadar Türkiye’de -yani şu anda bir iletim şirketinin yöneticisiyim ama- 21 tane şehre doğal gaz vermiş ve işletmesini fiilî olarak yapmış birisiyim. Yani bu süreçlerin tamamında da görev almış birisiyim; bunun istisnai bir durum olduğunu ifade edeyim. Çok güçlü bir kaçak arama, ihbar değerlendirme sistemi var, harikulade bir sistem var Türkiye’de, bu yönüyle bunu çok net bir şekilde ifade edebilirim. Deneyin, “Alo” deyin Türkiye’nin neresi olursa olsun -ben bunu cep telefonuyla bile yaptım farklı şehirlerin kodlarıyla- on beş dakika içerisinde, çok olağanüstü bir durum yoksa gaz kaçağı, gaz kokusu, yangın gibi ihbarlara anında gelen Türkiye’nin tamamında muhteşem bir servis var. Yani dağıtım tarafındaki kısmı söylüyorum. Ama sizin sorduğunuz soru az önce de ifade ettiğim gibi dağıtım tarafıyla alakalı. Güçlü bir altyapı var mı? Kesinlikle güçlü bir altyapı var. Buradaki hadise tamamen istisnai bir durum, tamamen istisna. Olayı tüm yönleriyle biliyorum, ben de BOTAŞ olarak 10 uzman arkadaşımı olaya müdahale için gönderdim ve iki gün boyunca da destek verdik, hamdolsun şu anda hiçbir sıkıntı yok. Sokakları baştan sona, Uşak’ın tamamını dört defa özel kaçak arama araçlarıyla, lazer esaslı çalışan dedektörlerle taramalarını yaptık, tamamı bitmiş durumda. Evlerin tamamen kontrolleri yapıldı. Şu anda herhangi bir problem yok. Ama, dediğim gibi, bu istisnai bir durum, bunun detaylarını ilgili kurumlardan öğrenirsek daha doğru olur.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ederiz.

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Öncelikle tabii bu detaylı sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum. Sizi biraz da KİT Komisyonundan da tanıyoruz. Sayın Genel Müdürümüz bu konuyu yaşayarak anlatıyor sizin de izlediğiniz gibi. Hakikaten hayırlı hizmetleri de var.

Birincisi bu, 250,350’de bir anlaşalım, bu Marmara Denizi’nde bu 12 kilometrelik hatta 250 metre mi gitti geldi, 350 mi?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – 350.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – 350 inanılmaz bir rakam, tabii.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Gerçekten büyük bir rakam.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki.

Bu borunun, biliyorsunuz, demirde bir akma değeri var. Boru da neticede demirin bir türevi yani geri gelirken eski hâline gelmesi düşünülemez.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Aynen öyle.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani dolayısıyla bir miktar orada sapma olması lazım yani lastik gibi.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Elastik şekil değişiminin müsaade ettiği kadar kısmı, yani kalıcı şekil değişiminin gerçekleşmediği kısım kadar kazanma imkânımız var. Yaptığımız tespitlerde...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani bir miktar geri dönüşü var, bence bir miktar geri dönüşü siz geri aldınız yani hani eski hâline döndüğü zaman onu geri aldığınızı ben düşünüyorum.

İkincisi de, hadi bu tsunamilere karşı çözümü anlamak mümkün çünkü neticede denizdesiniz ona bir çözüm bulursunuz yani dokunabiliyorsunuz. Benim asıl merak ettiğim şu: Milyarlarca metreküp depoladığınız Tuz Gölü. Tabanı var, aynı şekil Silivri’de, neticede siz bunu bir basınçla oraya basıyorsunuz, depremde de yeni bir basınç oluşuyor. 2 tane basınç oluşunca zeminde onun şeyi yok, yani Tuz Gölü’nün tabanında oluşabilecek bir deplasmana, kırılmaya, şuna buna, veyahut da tabanda oluşabilecek -bu Silivri için de geçerli- kırılmadan dolayı... Zaten o kırıklardan gazın o yana bu yana gitmesi mümkün. 2 tane basınç var, deprem de yerin altından vurduğuna göre yani o yukarıya itekliyor, içinde de basınçlı gaz var, o da aşağıya itekliyor derken, yani aynı yönde hareket eden arabalar gibi hızları 2 katına, basınç da 2 katına çıkıyor. Tabanda böyle bir şey var mı? Tamam, fay hatlarının dışında yaptınız...

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – En yakın noktası 25 kilometre falan, yani ben 20 dedim de 25 ila 30 kilometre arası.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani onun dışında hani bu şeyleri kapatan bir şey olabilir mi? Belki biraz hayal gibi ama.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Yok, kapatan bir şey var Sayın Vekilim, doğru.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Var mı yani?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Var, şimdi şöyle...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tabanda oluşabilecek çatlakları hani bu basınçla otomatikman kapatabilen bir şey var?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Hem düşük basınç için hem yüksek basınç için var. Bir de şöyle düşünün: Mesela bizim Silivri’deki depomuz daha önce doğal gaz üretilmiş bir saha. Yani burada senelerce sıkışmış vaziyette bulunan bir gazın zaten var olduğu bir rezervuardan bahsediyoruz. Yıllardan beri depremde test edilmiş, bir sürü yıkıcı İstanbul depremi yaşanmış, Marmara’daki, işte, kırıklar oluşmuş, fay hatları oluşmuş.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Nihai hâlini aldı diyorsunuz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Bu fay hatlarının hepsinden sağlam olarak çıkmış bir yerden bahsediyoruz, basıncı sürekli olarak gözlemlediğimiz bir tesisten bahsediyoruz, çekişin olduğu ve olmadığı her an sıcaklık dâhil kontrol altında Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Tabii Sayın Genel Müdürün sadece iş güvenliği açısından değil, çevre ödülleri de var.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Onu da ben söyleyeyim ağabey, müsaade edersen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki, ben burada sözümü tamamliyorum.

Teşekkür ederim.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Estağfurullah, rica ederim.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Şimdi Kocaeli Milletvekilimiz İlyas Şeker...

Buyurun Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) –Ben de Genel Müdüre teşekkür ediyorum. Bütün hatları gezerek anlattınız bize, bilfiil, böyle, yaşayarak anlattınız gerçekten. Biraz da dinlendik de diyebilirim, onun için de teşekkür ediyorum, sağ olun.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Estağfurullah.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Benim merak ettiğim konu şu: Şimdi, siz ürünü dışarıdan alıyorsunuz, yurt dışından alıyorsunuz; İran’dan alıyorsunuz, Azerbaycan’dan, Rusya’dan alıyorsunuz. Oralarda bir deprem olduğu zaman bizi ne kadar etkiliyor? Bir kesinti oluşuyor tabii, bu konuda bizim bir tedbirimiz var mı diye genel bir soru sormak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Çok teşekkür ederim bu soru için.

Şöyle: İşte bundan ben sizi bir on sene öncesine falan götürdüğümde Türkiye’de sisteme 6 noktadan gaz girişi yapabildiğimizi söylemiştim. Bugün bu sayı 12’ye erişmiş durumda, 2 tane de yapmakta olduğumuz, yürüttüğümüz çalışma var dedim. Bunlardan bir tanesi, yine bizim Kuzey Marmara bölgesini arz güvenliği açısından da herhangi bir şekilde ola ki yani bizim denizdeki 3 geçişimizin de ya da bir tanesinin hasar aldığı düşünün, Saros tarafında yapacağımız yüklemeye bu taraftaki enerji güvenliğiyle alakalı bütün problemleri bertaraf etmiş oluyoruz; birinci inşaatımız o. İkinci inşaatımız, hepimizin yüzünü ağartan, içimizi böyle mutlulukla hani dolduran nokta: Karadeniz, Karadeniz’deki doğal gaz keşfimiz. İşte, 14’üncü giriş noktamız da o. Bunların tamamı, herhangi bir arz kaynağında, deprem olabilir, teknik bir problem olabilir ya da çok yüksek çekişler olabilir. Bakın, bugün hâlâ, Bakü’de diyelim, hava sıcaklığı 1 dereceye düştüğünde o taraftan aldığımız gaz miktarı düşüyor, mesela teslim edilmesi gereken miktarın altına düşüyor. Bizim normalde vayeylayı koparmamız lazım, “Dur, kesme kardeşim.” falan dememiz lazım ama yok, hamdolsun, işte, ya depoyla takviye ediyoruz, LNG’lerle takviye ediyoruz, TANAP’tan gaz alıyoruz, yani çok farklı kaynaklardan bunu artık tolere edebilecek güce sahibiz.

İran’da, geçtiğimiz mart ayında -geçtiğimiz derken yine bu yıl ama- 31 Martta bir terör saldırısı oldu, İran hattı yaklaşık dört ay devre dışı kaldı. Bakın, bunu Türkiye’imizde hiçbir vatandaşımızın ki konuyla yakından ilgilenen, burada uzmanlık düzeyinde enerji alanını takip eden değerli vekillerimiz var, hiçbirinin bu noktada eğer gazetede yakalanan bir haber değilse böyle bir problemi duyduğunu zannetmiyorum. Bu eskiden olsaydı, on sene önce olsaydı, yirmi sene önce olsaydı, Türkiye’nin toplam tüketiminin yüzde 25’ini kaybettik, düşünün yani. O kadar ciddi bir kaynağı kaybediyorsunuz. O zaman elektrik santralleri başta olmak üzere, büyük sanayi kuruluşları başta olmak üzere ciddi gaz kesintileri, kısıntıları yaşayabilirdik ama dediğim gibi arz kaynağını kaybettik, hiçbir problem yok.

İşte, kaç gündür Ege’de fırtınadan dolayı gemi yanaşamıyor ama hiç kimseye mesela rahatsızlık verici hiçbir durum yok çünkü başka kaynaklarımızı hemen devreye alıyoruz. E, Cezayir yükleme yapamadı mesela, aşağı yukarı yirmi gündür, corona nedeniyle, yapmaları gereken bakımı bitiremediler; Cezayir’de yükleme yapılamıyor ve Avrupa’ya sevk ettikleri tüm gazı, LNG’yi durdurdular ama biz diyoruz ki: Sıkıntı yok, başka kaynaklardan problemimizi hamsolsun çözüyoruz.

Genel olarak cevap oldu mu bilmiyorum Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Eyvallah, teşekkür ettim.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Estağfurullah, rica ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ederiz.

Ben de bir şeyi Genel Müdüremize sormak istiyorum: Biraz önce konuşmanızda Kobe depreminde de bu polietilen hatların dayanıklı olduğunu, kopmadığını, sıkıntı yaratmadığını söylemişsiniz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Kopmadığını, yeterli esneklikte, elastikiyette olduğunu... Evet, doğru.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii, Kobe depremi 95 yılında meydana gelen 6,9 şiddetinde, yaklaşık 7 bin kişinin ölümüyle sonuçlanan bir deprem ve bölgede en büyük can kaybının da deprem sonrasındaki yangınlarla meydana geldiği söyleniyor.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Aynen öyle.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU - ...ve Kobe depreminin bu yangınları iki hafta kadar süren yangınlar, bölgeyi de 300 binden fazla insanın terk etmek zorunda kaldığı. Tabii, oradaki yapı stokunun ahşap olması dolayısıyla da bu yangınların uzun sürdüğü, yaklaşık 200 milyar dolar civarında da bir kaybın olduğu söyleniyor. Şimdi, tabii, polietilen hatlar biraz önce sizin ekrandaki mekanizma içerisinde de depreme karşı kesicilerin bulunduğu, otomatik çalışan regülatörlerin bulunduğu bir sistem. Tabii, bu boruların içerisinde 1999 depreminde biz Sakarya’da şunu gördük: Çok büyük atım yaptığını, genliğin çok yüksek olduğunu, zeminin âdeta 1-1,5 metre kadar dalgalandığını ve bu sebeple de yeraltındaki birçok hattın örneğin; isale hatlarının, Telekom, 3ÇB dediğimiz çimento boru hatlarının, bazı menhollerin falan hasar gördüğüne bile şahit olduk. Şimdi, bu kadar büyük bir deplasmanda, atımda polietilen boruların da belki yüzde 600 kadar esneyebileceği ama kopma ihtimalinin de olabileceği muhtemeldir.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Muhakkak.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bir risk öngörülüyor mu? Yani sistemi her ne kadar bu vanalar kesse de, bu sensörler ve regülatörler çalışsa da boru hattı içerisinde kalacak olan gazın biliyoruz ki bina içlerinde basınç son derece düşük olduğundan dolayı fazla bir etkisi olacağını zannetmiyoruz ama diğer güzergahlar boyunca bu hatların yangın riski nedir? Bizim, Allah korusun, İstanbul’da büyük ölçekli bir depremde, diğer bütün yangın risklerini hesaba kattığımız zaman, yangın çıkarabilecek ufak çaplı işletmelerden tutun da imalathanelere veya usulsüz depolanmış -efendim- birtakım tehlikeli, yanıcı maddelerin depremle birlikte ortaya çıkaracağı zararları kıyasladığımız da doğal gazdan kaynaklanabilecek yangın riski nedir? Sizin bütün tecrübeleriniz ışığında soruyorum inşallah.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Sayın Başkanım, yani o kadar çok yönlü bir soru ki bu, üzerinde de çokça kafa yordüğümüz, nasıl tedbirler alınız dediğimiz bir başlık. Yani, yangın riski sıfır diyebilir miyiz? Diyemeyiz. Elâzığ depreminde gördük 2 tane binada... Gerçi onlar da baca yangınıydı, doğal gaz kaynaklı bir yangına dönüşmedi, İzmir hakeza bir örnekti, doğal gaz kaynaklı bir yangın oluşmadı. Evet, kaçak vardı -mesela ben oradaki arkadaşlarla anlık iletişim halindeydim- bin

abonelik sektörler hâlinde tık tık tık vanaların hepsi kapatıldı. Şimdi, bin konutluk bölümü tecrit ederek ilerliyorsunuz, yetmedi, bölge regülatörüne kadar geliyorsunuz. Ne yapıyorsunuz? Hacimleri daraltta daraltta gidiyorsunuz. Bunların hiçbirisiyle alakalı... Allah korusun, inanılmaz bir deprem oldu ve çok büyük bir gaz çıkışı var eğer gaz çıkışı büyükse çıktığı nokta itibarıyla tabii ki sıkıntı var ama ne kadar büyük gaz çıkışı varsa o kadar hızlı tahliye demek dolayısıyla sistemin devre dışı olması nedeniyle de gazın devamlılığının da olmaması demek. Dolayısıyla, biz burada insan faktörünü bir kenara bıraktığımızda, sistemsel olarak baktığımızda, gerekli olan emniyet tedbirlerini aldık ama işin içerisinde mutlaka ne var? İnsan faktörü var Sayın Sivas Vekilimizin işte söylediği gibi. Ya, istisna, olabilecek bir şey değil, oldu yani. Ama olma ihtimali ne dersiniz? Hani ben bu kadar yıllık deneyimimle söyleyeyim binde 1 değildir ama olabiliyor. Kazalar da genelde birden fazla faktörün kesişmesinden oluşuyor.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Biz, burada, o nedenle doğal gaz sisteminde emniyetli yakma alanları oluşturuyoruz. Eğer bir boru hattında risk teşkil edecek miktarda hacimde gaz varsa... Bunların da hepsinin hesabı neticede ortada; kaç inç çapında, kaç bar basınçta gazınız var, bunun toplam miktarı ne, bu miktar ne gibi tehditlere yol açar... Dolayısıyla, risk noktasını yönetebileceğiniz alanlarda, gazı yakabileceğiniz ya da havaya atabileceğiniz sistemler tasarlandı ve var, İstanbul’da da var. Yeterli miktarda mı? Çok yoğun yapılaşmanın olduğu bir yerde yeteri kadar bunu yapmanız farklı riskleri doğuruyor çünkü yapı stoku çok fazla. Ama ne yapıyorsunuz? Mevcut yapı içerisinde sistemi riski minimize edecek şekilde tasarlıyorsunuz. Biz JICA kapsamında İstanbul’da Japonlarla çok uzun süre çalıştık ve oradaki tecrübelerin neredeyse büyük bir kısmını İstanbul’a yansıtmış durumdayız yani. Dağıtım sistemi için de söylüyorum bunu ama iletim sistemine geldiğinizde mesela şöyle bir karakteristiği vardır iletim sisteminin: Mümkün olduğunca gazı kesmemek gibi bir filozofim var. Neden? Şimdi, şu yönü çok önemli: Çok kritik tesisler var, işte TÜPRAŞ’ımız var, işte STAR Rafinerisi var ya da başka rafinerileri beraberinde ekleyebilirsiniz. Bakın, TELEKOM sektöründeki arkadaşlar –siz yoktunuz, ben orada bir öneride de bulundum arkadaşlara- dediler ki: “Jeneratörlere yakıt bulamazsak biz burada sistemi ayağa kaldıramayız.” Böyle bir riskimiz var. Dolayısıyla elektrik çok önemli. Dolayısıyla bizim bu iletim sisteminde beslenen doğal gaz santralleri, rafineriler gibi kritik sanayi tesislerinin gazını kesmemeyi önceleyen bir bakış açımız var ama SCADA’yla her tarafı kontrol ettiğimiz için de dağıtım şirketi derse “Burada çok büyük bir problem var, kesebilir misiniz?” Keseriz; oradaki riski de değerlendirir keseriz, bunda bir sıkıntı yok.

Tabii, siz de olmadığınız için, çok kısa bir şekilde yineleyeyim oradaki önerimi de. Eğer burada siz tankerlerle taşımacılık, işte kritik an vesaire, jeneratörlere yakıt tedarik edemedik, sisteme ayak... Bu problem, tamam, doğru. O zaman -bakın, yani çok güçlü bir doğal gaz altyapımız var- bahse konu toplama alanlarına doğal gaz jeneratörleri konulsun, biz oradaki doğal gaz akışını sağlarız dağıtım şirketleri marifetiyle de. Dolayısıyla, ya işte aradım, falan firma, işte tankercisi -Allah korusun- enkaz altında kalmış, tanıdığı orada mahsur kalmış, işte, gelemiyor, gidemiyor, ulaşamıyoruz; bu tür sıkıntıları da bertaraf etmiş oluruz. Hem Turckcell yetkililerine de benzer teklifi de ilettim, not aldılar. AFAD’dan da burada arkadaşlarımız var sanıyorum, onlar da sanırım bu konuyu not almış oldular Sayın Başkan.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ederiz.

Hatay Milletvekili Lutfi Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Vekilim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Evet, Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Herhâlde son konuşmacı benim.

Öncelikle, Sayın Genel Müdürümüzün biz bir buçuk saatlik sunumlarına alışkınız. Bedri Bey, Sevdâ Hanım -Sevdâ Hanım gerçi gitti- sizlerin de izlediği üzere, buradaki tüm milletvekillerimizin takip ettiği üzere gerçekten konusuna çok hâkim bir Genel Müdürümüz var bu Kurumumuzun başında. Biz Kurumuzla yılda iki defa bir araya geliyoruz. Her gittiğimizde de yine aynı bu Komisyondaki gibi, farklı siyasi partilerden milletvekilleri olarak, Kurumumuzun her denetlenmesinde, o denetimden çıkarken hem Sayın Genel Müdürümüze hem de yöneticilerimize teşekkür ederek çıkıyoruz. Gerçekten konusuna çok hâkim, Kurumumuzu da çok iyi bir şekilde sevk ve idare eden bir Genel Müdürümüz.

Bütün kurumlarımız aslında BOTAŞ gibi bir hassasiyet taşısa Türkiye’de depremle ilgili, deprem öncesi alınacak tedbirlerle ilgili de hiçbir sıkıntı yaşamayacağımızı düşünüyorum. Bu manada, BOTAŞ aynı zamanda ödülleri kurumu. Biraz önce Bedri Ağabey söyleyecekti, ben söylemek istedim, o yüzden ben aldım. Birçok uluslararası alanda alınan ödülün bahsettiler ama bence en anlamlı ödüllerden bir tanesi de çevre ödülü. Dünyanın en prestijli ödüllerinden biri olan...

Yeşil Dünya Ödülü müydü Sayın Genel Müdürüm?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Evet, Yeşil Dünya Ödülü.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Yeşil Dünya Ödülü de doğal gaz depolaması için Hirfanlı Barajı’ndan su taşınarak Tuz Gölü’nün altında bacalar oluşturmak suretiyle doğal gaz depolama alanları yapılıyor. O Hirfanlı’dan gelen suyu hem o bacaları açmak için kullanıyoruz hem de daha sonra o suyu Tuz Gölü’nün kuruyan yerlerine deşarj ederek orada yeni bir göl yaşam alanı oluşturuyoruz. Aynı zamanda yeni kuş alanlarının oluşmasıyla birlikte o bölgeye -en son sayı kaçtı bilmiyorum ama- flamingoların geldiğini biliyoruz. Hakikaten çok güzel de bir belgesel yapıldı. Ben bu manada böyle bir kuruma sahip olduğumuz için çok mutluluk duyduğumuzu belirtiyor ve tekrardan size teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, ben sizin vizyonunuzu biliyorum. Biraz önce bize bir şey söylediniz ama yarım bıraktınız. Bu konuda sizden tam olarak net bir yıl almayı aynı KİT Komisyonu toplantısında yaptığımız gibi burada bize bir söz verebilir misiniz diye. “Bu boru hatlarına fiber kablo döşeme olayını başlattık.” dediniz ki bu bizim de takip ettiğimiz bir hadise. Bu manada biz boru hatlarına fiber optik kablolarla aslında petrol kaçakçılığını denetleyecektik ki benim anladığım üzere bugün siz bize bu kablolarla biz yerdeki salınımları da ölçüp aynı zamanda depremle ilgili de buna çevirebiliriz gibi...

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Proje benim projem, çok daha fazla detaya girmiyorum Sayın Vekilimiz.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bu manada sizden... Yıl olarak net bir şey söylemediniz ama hep bütün ifadelerinizde net rakamlarla konuşurdunuz. Başta 3.345 kilometrelik petrol boru hattımızı ne zaman bitireceksiniz ki herhâlde ilk buradan başlıyorsunuz. Akabinde yaklaşık 22 bin kilometrekarelik boru hattımız için bize bir zaman dilimi verebilir misiniz, yani “Başlıyoruz ve şu yılda bitiririz.” ki size yakışan tarz buydu benim sizi tanıdığım kadarıyla.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Çok ters taraftan gol attınız yani Sayın Vekilim.

Bu soruyu bekliyordum da bu sorunun bir tarafı da yatırım bütçesine kadar giden bir tarafı var...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Siz halledersiniz Allah izin verirse.

Ben Mavi Akım ve TürkAkımına değinecektim ama siz biraz önce 12 kilometre uzunluğunda 350 metrelik bir deplasmandan bahsettiniz. Buradan yola çıkarak Mavi Akım ve TürkAkımında bir problem yaşamayız diyebilir miyiz?

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Rahatlıkla, inşallah.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Diyebiliriz, onu geçtim.

Sayın Başkanım, Sayın Genel Müdürümüz sadece kurumuyla ilgili değil, birçok noktada da aslında çok vizyoner bir isim. Ben aslında şunu da isterim: Mesela sabah çok önemli bir probleme anında müdahale etti, siz burada yoktunuz herhâlde, burada olan Komisyon üyesi arkadaşlarımız var, bu GSM operatörlerinin depremden sonra hani elektrik kesilecek ve bizim yakıtı ihtiyacımız olacak, dolayısıyla bu yakıtı tedarik etmemiz için size yani Meclise ihtiyacımız var, bize bir kanun çıkartın tarzındaydı. O arada Sayın Genel Müdürüm hemen olaya girdi, “Kardeşim, siz de gelin, bize yakın yerlere, yani doğal gazla çalışan jeneratörlere geçerseniz biz sizi besleriz.” gibi bir tavsiyede bulundu.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – 7/24.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bunu muhtemelen siz arka tarafta da olgunlaştırdınız gibi geliyor bana.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Aynen öyle, aynen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Genel Müdürüm, buradan yola çıkarak...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Böylece pazarlama yaptı Genel Müdür.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Yaptı, evet, çok güzel de bir sorunun bence çözüme ulaştırılması için önemli de bir adım attığını düşünüyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Satamıyor ki faydası yok, dağıtım şirketleri satamıyor.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bedri Bey, konsantremi bozmayın efendim. Soruyu topladım, getireceğim.

Sayın Genel Müdürüm, bu konuyla, depremle ilgili, yani bizim neden bir araya geldiğimizi az çok biliyorsunuz. Bu konuyla ilgili, depremden önce alınması gereken tedbirlerle ilgili sizin kendi kurumunuz dışında da bize tavsiyelerde bulunabilirsiniz, buna da açık olduğumuzu belirtmek istiyoruz. Böyle bir noktada bize bir tavsiyeniz de olur mu?

Kapattım, daha sonrasını KİT’te konuşacağız inşallah.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Tamam, inşallah.

Uygun görülürse, bu, tabii... Hani bir tane vatandaş geliyor, çok usta bir mimara diyor ki: “Ben şöyle küçük bir yer yapacağım, bana bir proje yapar mısın?” “Yaparım.” diyor, mimar oturuyor, beş dakika içerisinde güzel bir şey çalışıyor ve veriyor. “Borcum ne kadar?” diyor. Çok afaki bir rakam söylüyor. Bugünkü rakamlarla diyelim ki işte 5 bin lira istiyor on beş dakikalık bir çalışmaya. Adam, tabii, hiddetleniyor, “Beş dakika için bu kadar para istenir mi?” diyor. “Beş dakika değil o, beş dakika artı kırk yıl.” diyor.

Şimdi, Sayın Vekilim, çok zor yerden sordun. Bunun cevabı da beş dakikada olacak gibi değil. Tamam, bir otuz beş, kırk yılımız var ama onu yazarak vereyim. Ama, mesela, benim böyle çok içimi acıtan bir şey. Yani hiçbir yerde bunu gündeme getirmek de istemem ama mesela Türkiye’nin en kritik kurumuyuz. Acil müdahalelerde ilk aranan, ilk koştan, koşturan ekibiyiz. Hâlâ trafikte bir önceliğimiz yoktur mesela. Buna da mesela dikkat ediyorum, herkes mesela aynı şeyi ifade ediyor. Ama direkt can güvenliğiyle alakalı, mal güvenliğiyle alakalı...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Önceliği var da ne oluyor ki?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bireysel manada bana “BOTAŞ gönüllüsü” demeye başladılar. Hatta Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının gönüllüsü olduğumu da söylediler.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Allah razı olsun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bugün biraz sonra Genel Kurulda konuşmam var, orada da kurumunuza teşekkür edeceğim hatta.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Eksik olmayın, çok teşekkür ederim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bu manada, benim, Komisyon olarak sizin vizyonunuzdan da yararlanmak aslında asıl amacım.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Estağfurullah, estağfurullah. Memleket adına en ufak bir faydası olacaksa tabii ki, şeref duyarım.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ediyoruz.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Mutlaka yani hakikaten KİT Komisyonunda beraber olduğumuz vekillerimizden de bugüne kadar hep destek gördük Başkanım, yani huzurunuzda da, gıyaplarında da burada olan değerli vekillerimize ben şükranlarımı arz ediyorum. Hakikaten her aşamada desteklerini görüyoruz, biz de önümüze bakabiliyoruz, eksik olmasınlar.

Ben de huzurlarınızda hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, biz de teşekkür ediyoruz çok Kıymetli Genel Müdürümüze.

Gerçekten BOTAŞ, bugün, Türkiye’de dünya ölçeğinde kendisini kanıtlamış, kurumsallığıyla, yaptığı bütün çalışmalarıyla iş güvenliğinden çevreci uygulamalarına kadar ödülleri almış değerli bir kurumumuz. Gerçekten kurum kültürünü de yaşayan, yaşatan, yüksek standartlarıyla bunu bütün çalışanlarına aktaran, meslek içi eğitimlerini de son derece önemseyen bir kurumumuz. O sayede de çok şükür, Türkiye’de gazda da, petrolde de arz güvenliğini, bu hatların güvenliğini en üst düzeyde sağlayan, yaşadığımız depremlere, afetlere rağmen bize sıkıntı yaşatmayan kurumumuz.

Teşekkür ediyoruz, başarılarınız daim olsun, emeğinize, yüreğinize sağlık.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Estağfurullah, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Değerli arkadaşlar, bugün gündemimizin son sunumunu BOTAŞ Genel Müdürümüz Burhan Özcan bizlere gerçekleştirdi, önemli bilgiler paylaştı, Komisyonumuz adına çok teşekkür ediyor, çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Emeğinize, yüreğinize sağlık, tekrar teşekkürler.

BOTAŞ GENEL MÜDÜRÜ BURHAN ÖZCAN – Ben teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Sağ olun Sayın Genel Müdürüm.

Değerli arkadaşlar, yarın yine saat 14.00’te, yine bu salonda toplanmak üzere toplantımızı sona erdiriyorum.

Hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati:20.22

